

บรรณาธิการ

สวัสดีครับ วารสารการบัญชีและการจัดการของคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ฉบับที่ 4 ปีที่ 11 ประจำปี 2562 ยังคงเป็นฉบับซึ่งเข้มข้นด้วยเนื้อหาและสาระทางวิชาการเหมือนเดิม ทุกบทความวิจัยได้ผ่านการกลั่นกรองจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบทางวิชาการเพื่อให้วารสารเป็นที่ยอมรับและเกิดความเชื่อมั่นในวงการวิชาการ

ในการจัดทำวารสารการบัญชีและการจัดการนี้ กองบรรณาธิการได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพของบทความวิจัยที่คัดเลือกนำมาลงตีพิมพ์ในแต่ละฉบับ โดยบทความวิจัยที่ถูกคัดเลือกตีพิมพ์จะต้องผ่านการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewers) ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับสาขาวิชาทางด้านการบัญชี บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านได้สละเวลาอันมีค่าในการช่วยอ่านและพิจารณาต้นฉบับ พร้อมทั้งให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินการจัดทำวารสารเป็นอย่างดี กองบรรณาธิการขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

วารสารการบัญชีและการจัดการของคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามฉบับนี้ประกอบด้วยบทความวิจัย จำนวน 14 บทความ ได้แก่ 1) การป้องกันการทุจริตกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน 2) การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการกับการบรรลุเป้าหมายองค์กร 3) เทคนิคการตรวจสอบทุจริตกับคุณภาพการสอบบัญชี 4) การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีกับประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กร 5) การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์กับศักยภาพทางการแข่งขัน 6) ศักยภาพการบริหารการผลิตกับความสำเร็จขององค์กร 7) กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงกับความอยู่รอดขององค์กร 8) สภาพแวดล้อมในการทำงานที่กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน 9) การบริหารภาษีกับความสำเร็จขององค์กร 10) คุณภาพข้อมูลและประสิทธิภาพการตัดสินใจ 11) การอธิบายราคาหลักทรัพย์ของค่าความนิยม 12) กรรมการอิสระ บริษัทครอบครัว และการเสียกำไร 13) บรรยาการขององค์กร และความผูกพันต่อองค์กร กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน 14) ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตราส่วนทางการเงินและผลตอบแทน

วารสารการบัญชีและการจัดการของคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ยินดีต้อนรับบรรดานักวิจัย นักวิชาการและนิสิตนักศึกษาที่ต้องการนำเสนอผลงานวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นบทความวิจัย บทความวิชาการ บทความทั่วไป บทความปริทัศน์หรือบทวิจารณ์ กองบรรณาธิการพร้อมรับต้นฉบับของท่านตลอดเวลาขอให้ท่านศึกษารูปแบบการเขียนจากท้ายวารสารแต่ละฉบับและส่งมายังกองบรรณาธิการ เพื่อจะได้ทำการพิจารณาความเหมาะสมเชิงวิชาการของหัวข้อและรายละเอียดของบทความต่อไป

ในสุดท้ายนี้ กองบรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้อ่านทุกท่านที่ได้ให้คำติชมและให้คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงการดำเนินการจัดทำวารสารมาโดยตลอด จนปัจจุบันทำให้วารสารการบัญชีและการจัดการ ผ่านการประเมินคุณภาพวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูลของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่ม 1 อย่างไรก็ตาม กองบรรณาธิการจะยังคงมุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของวารสารให้เป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับในวงการวิชาการอย่างต่อเนื่อง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิติพงษ์ สังศรีโรจน์

บรรณาธิการวารสารการบัญชีและการจัดการ

วารสารการบัญชีและการจัดการ

Journal of Accountancy and Management

คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ ปีที่ 11 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2562

สารบัญ	หน้า
1. ความสัมพันธ์ระหว่างการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ การดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในประเทศไทย ฉัตรทริกา จินุสรณ์ กัญญาณัฐ รัตนประภาธรรม ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ	1
2. ความสัมพันธ์ระหว่างการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ กับการบรรลุเป้าหมายองค์กรของธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย วาสนา ไหงตา วราพร เปรมพาณิชย์กุล ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ	11
3. ผลกระทบของเทคนิคการตรวจสอบทุจริตที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ณัฐญา เสียวครบุรี วราพร เปรมพาณิชย์กุล อุเทน เลาน้ำทา	20
4. ผลกระทบของการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพ การตัดสินใจขององค์กรของธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย อัมเรศ รินทราณี รัตนาวดี สนธิประสาธ ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ	31

5. ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ กับศักยภาพทางการแข่งขันของธุรกิจอาหารสำเร็จรูปในประเทศไทย จินดาพร รุ่งโรจน์ แคลเลียา ซาปะวัง พีรวัฒน์ ไชยล้อม	41
6. ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพการบริหารการผลิตที่มีต่อความสำเร็จ ขององค์กรของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย ธามัน ราร่องคำ ศุภพงษ์ ปิ่นเวหา อุทิศ พงศ์จิรวัดนา	50
7. กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์กร : การศึกษาเชิงประจักษ์ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย กานต์ธีรา พลบุตร	61
8. ผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีต่อประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของนักวิชาการโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม รักษาดิ แดงเทพโพธิ์ นริศรา แดงเทพโพธิ์	81
9. ผลกระทบของการบริหารภาษีที่มีต่อความสำเร็จขององค์กร ของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร จุฑาวิณีย์ บุญญา วรพร เปรมพาณิชย์นุกูล ณัฐวุฒิ ดันติเศรษฐ์	93

10. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลและประสิทธิภาพ การตัดสินใจของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จรรยา หาญอาวุธ จุลสุขดา ศิริสม ไตรรงค์ สวัสดิกุล	104
11. ความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ของค่าความนิยม ที่เกิดจากการซื้อธุรกิจในประเทศไทย มนทิพย์ ตั้งเอกจิต สุธีรา ใจสัตยาบรรณ สุวรรณา เลหาะวิสุทธิ	116
12. กรรมการอิสระ บริษัทครอบครัว และการเกลี้ยกำไร วรวิทย์ เพ็ชรรัตน์	133
13. บรรยากาศองค์กร และความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของพนักงาน : กรณีศึกษา บริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B อริศษา กลอยพรมราช เสาวลักษณ์ จิตต์น้อม	146
14. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตราส่วนทางการเงินและผลตอบแทน ต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน ประนอม คำพา	160

วารสารการบัญชีและการจัดการ Journal of Accountancy and Management

คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ ปีที่ 11 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2562

สารบัญ	หน้า
1. The Relationship between Fraud Prevention and Operation Efficiency of Construction Business in Thailand <i>Chattarika Chinusorn</i> <i>Kanyanut Rattanaphaphtham</i> <i>Nattawut Tontiset</i>	1
2. Relationship between Integrated Internal Audit and Organizational Goal Achievement of Automotive Parts Businesses in Thailand <i>Wasana Hongta</i> <i>Varaporn Prempanichnukul</i> <i>Nattawut Tontiset</i>	11
3. Effects of Fraud Detection Techniques on Audit Quality of Certified Public Accountants in Thailand <i>Nattaya Siewkornburee</i> <i>Varaporn Prempanichnukul</i> <i>Uthen Laonamtha</i>	20
4. Effects of Accounting Data Mining on Organization Decision Making Efficiency of Automotive Parts Business in Thailand <i>Aummareet Rintramee</i> <i>Rattanawadee Sonthiprasat</i> <i>Nattawut Tontiset</i>	31

5. The Relationship between Strategic Employee Competency Development and Competitiveness of Instant Food Businesses in Thailand	41
<i>Jindaporn Rungroj</i>	
<i>Cattaleeya Charpavang</i>	
<i>Peerawat Chailom</i>	
6. Relationships between Productivity Management Potentiality and Corporate Success of Steel Industry in Thailand	50
<i>Thaman Rarongkham</i>	
<i>Supapong Pinveha</i>	
<i>Utis Bhongchirawattana</i>	
7. Risk Management Strategy Influencing on Organizational Survival: An Empirical Study of Community Enterprises in Loei Province	61
<i>Kantheera Palabud</i>	
8. The Effects of work environment on job efficiency of media officers in Mahasarakham University	81
<i>Rukchat dangtepho</i>	
<i>Narisara dangtepho</i>	
9. The Impact of Tax management on Organizational Success of Real Estate Development Businesses in Bangkok	93
<i>Juthawinee Boonphunga</i>	
<i>Varaporn Prempanichnukul</i>	
<i>Nattawut Tontiset</i>	

สารบัญ	หน้า
10. Relationships Between of Data Quality and Decision Making Efficiency on Hotel Business in the North East <i>Janya Han-arwut</i> <i>Julsuchada Sirisom</i> <i>Trairong Swatdikun</i>	104
11. Value Relevance of Goodwill Obtained from Business Acquisition in Thailand <i>Manatip Tangeakchit</i> <i>Sutheera Jaisattayaban</i> <i>Suvnanna Laohavisudhi</i>	116
12. Independent directors, family firms and income smoothing <i>Warawit Phetruen</i>	133
13. Organizational Climate and Organizational Commitment Affect on Performance Efficiency: A case study of Securities Company A and Securities Company B <i>Aritsa Kloypromarach</i> <i>Saowaluk Jitnom</i>	146
14. The Causal Relationship Model of Financial Ratios and Return on Equity of The Listed Companies in Thailand Sustainability Investment <i>Pranorm Kumphu</i>	160

ความสัมพันธ์ระหว่างการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน
ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในประเทศไทย

The Relationship between Fraud Prevention and Operation Efficiency
of Construction Business in Thailand

ฉัตรทริกา จินุสรณ์* กัญญาณัฐ รัตนประภาธรรม² และณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ³

Chattarika Chinusorn* Kanyanut Rattanaphaphtham² and Nattawut Tontiset³

Received : May 27, 2019 Revised : June 10, 2019 Accepted : June 17, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในประเทศไทย จำนวน 111 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า การป้องกันการทุจริต ด้านกิจกรรมควบคุม และด้านการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม

คำสำคัญ : การป้องกันการทุจริต ประสิทธิภาพการดำเนินงาน และผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง

* นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Master Student, Master of Accounting, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

^{2,3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3} Assistant Professor, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

The purpose of this research was to testing the relationship between fraud prevention and operation efficiency of construction business in Thailand. The data was collected by using questionnaires from 111 Thai construction contractors. The statistics method used for data analysis were multiple correlation analysis and multiple regression analysis. Results showed that fraud prevention in control activities and position transfers were positively affected operation efficiency.

Keyword : Fraud prevention, Operation efficiency, Construction business

1. บทนำ

ปัจจุบันการทุจริตคอร์รัปชันถือเป็นอาชญากรรมที่ประชาคมโลกต้องร่วมกันป้องกันและปราบปราม เนื่องจากส่งผลกระทบต่อการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ตระหนักถึงผลร้ายที่เกิดขึ้น ทั้งนี้มีการพยายามทั้งในระดับรัฐบาล องค์การระหว่างประเทศในการจัดมาตรการความร่วมมือร่วมใจและมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต และจากการสำรวจเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันที่ผ่านมา ประเทศไทยพบปัญหาทุจริตมาโดยตลอด ทั้งในส่วนราชการและเอกชน การที่จะทำให้การทุจริตลดลงได้จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน แต่จากผลการวิเคราะห์จุดอ่อนของกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตพบว่า การประชาสัมพันธ์ และการเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนไม่ถูกต้อง ไม่ทั่วถึงและเข้าใจยาก รัฐบาลไม่มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยไม่เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาตรวจสอบ อีกทั้งกฎหมายไม่คุ้มครองประชาชนที่ชี้เบาะแสการทุจริต และภาคธุรกิจก็มุ่งหวังแต่ผลประโยชน์ส่วนตนเองมากกว่าประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ หากรัฐบาลสามารถทำให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยให้ภาคเอกชนนำหลักธรรมาภิบาล และหลักบรรษัทภิบาลมาใช้ในหลักการค้าเนินธุรกิจ จะทำให้ภาครัฐมีเครือข่ายที่เข้มแข็งในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (จันทน์ทิพย์ อนุกุล, 2557 : เว็บไซต์) ดังนั้นการป้องกันการทุจริตที่แท้จริงนั้น ควรเริ่มจากการป้องกันการทุจริตจากภายในองค์กรทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

การป้องกันการทุจริต (Fraud Prevention) เป็นการดูแลรักษาสินทรัพย์เงินทองให้มีความปลอดภัยจากการถูกฉ้อโกงทางการเงิน โดยกลวิธีต่าง ๆ ซึ่งผู้รับผิดชอบต้องสร้างแบบป้องกันทรัพย์สินไว้ โดยการทุจริตนั้นอาจเกิดจากการปลอมหรือเปลี่ยนแปลงบันทึกหรือเอกสาร การยกยอกทรัพย์สินของกิจการ ปกปิด ละเว้นการบันทึกรายการหรือเอกสาร เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ส่วนตนหรือกลุ่มคณะของตนเอง โดยมีหลายปัจจัยที่ก่อให้เกิดการทุจริต ทั้งความไม่ซื่อสัตย์ของตัวบุคคล โอกาสที่เอื้ออำนวย และแรงจูงใจในการก่อการทุจริต (เกียรติศักดิ์ จีระธีรนาถ, 2539 : 31-33) ดังนั้นองค์กรควรเปิดโอกาสในการก่อการทุจริต โดยหลักการป้องกันการทุจริต ประกอบไปด้วย 4 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมควบคุม (Control Activities) การแบ่งแยกหน้าที่การงาน (Segregation of Duties) การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งงาน (Position Transfers) และการควบคุมทางการเงิน (Accounting Control) (เจริญ เจษฎาวุธ, 2543 : 44-45) ซึ่งหากกิจการสามารถกำจัดหรือลดปัญหาการทุจริตลงได้จะส่งผลให้กิจการมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Organization Efficiency) เป็นความสามารถขององค์กรในการดำเนินงานต่าง ๆ ตามภารกิจหน้าที่ขององค์กรโดยใช้ทรัพยากร รวมถึงกำลังคนอย่างคุ้มค่าที่สุด มีการสูญเปล่าน้อยที่สุด มีลักษณะของการดำเนินงานไปสู่ผลตามวัตถุประสงค์ได้อย่างดี โดยประหยัดทั้งเวลา ทรัพยากร และกำลังคน องค์กรมีระบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการผลิต และการบริการได้ตามเป้าหมาย องค์กรมีความสามารถในการใช้กลยุทธ์ เทคนิควิธีการ และเทคโนโลยีอย่างฉลาด ทำให้เกิดวิธีการทำงานที่เหมาะสม บุคลากรมีกำลังใจ มีความพึงพอใจ และมีความสุขในการทำงาน โดยประสิทธิภาพการดำเนินงานประกอบไปด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ (Goal Accomplishment) การจัดหาใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า (Procuring and Resource Using) ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน (Process and Operations) และด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย (Participant Satisfaction) (สมใจ ลักษณะ, 2552 : 241) ภายได้ประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดี ย่อมส่งผลให้องค์กรบรรลุเป้าหมายในองค์กรที่จะส่งผลต่อทั้งองค์กร สังคม ระบบเศรษฐกิจของประเทศ รวมไปถึงธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในประเทศไทย

ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง (Construction Businesses) เป็นผู้ให้บริการรับก่อสร้างที่อยู่อาศัย และสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ตามที่ผู้ว่าจ้างได้กำหนดและออกแบบไว้จนแล้วเสร็จตามที่สัญญาว่าจ้างได้ระบุไว้ ซึ่งหมายรวมถึงการดัดแปลงซ่อมแซม หรือรื้อถอนสิ่งก่อสร้างนั้น ๆ ด้วยการดำเนินงานไปตามกิจกรรมขององค์กร การกระทำให้เกิดการประกอบหรือการติดตั้งให้เกิดเป็นอาคาร โครงสร้าง และระบบสาธารณูปโภค ซึ่งผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้าง จำเป็นจะต้องมีความรู้และมีทักษะในงานก่อสร้างเป็นอย่างดีเนื่องจากธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเป็นงานเฉพาะทางเพื่อให้การบริหารจัดการองค์กรเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลนั้นผู้บริหารจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในองค์กร ที่จะส่งผลต่อการบริหาร สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเหล่านั้น และสามารถพัฒนา ปรับปรุงรูปแบบการบริหารองค์กรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้องค์กรได้บรรลุผลสำเร็จตามที่องค์กรได้วางไว้ การบริหารงานให้มีผลสำเร็จลุล่วงตามนโยบายขององค์กรที่หวังผลกำไรอย่างเดียวนั้น อาจจะส่งผลให้ธุรกิจไม่ประสบความสำเร็จในด้านอื่น ๆ จึงจำเป็นที่ผู้บริหารควรหันมาให้ความสนใจกับความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกส่วนไม่ว่าจะเป็นผู้รับบริการรับเหมาก่อสร้าง ผู้ประกอบการ บุคลากรในองค์กรทุกหน่วยงานรวมถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กรทั้งหมด เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรในการบริหารงานให้เกิดความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนนี้ ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานที่ดี มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการดำเนินงาน รวมไปถึงการรู้เท่าทันกลการทุจริตและสามารถออกแบบระบบป้องกันการทุจริตในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

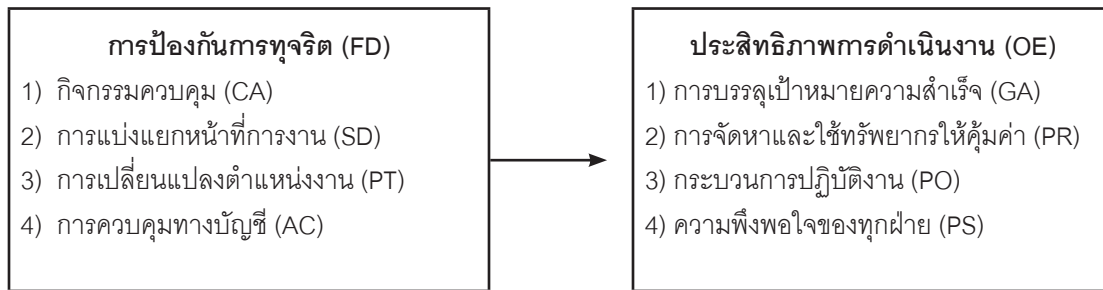
ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างการป้องกันการทุจริตกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า การป้องกันการทุจริตมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรหรือไม่ อย่างไร โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยนั้น สามารถนำไปเป็นแนวทางหรือกำหนดแผนการพัฒนามาตรการการป้องกันการทุจริตให้เหมาะสมแก่องค์กร และเพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่องค์กรได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ต่อไป

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมติฐานของงานวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดการป้องกันการทุจริตเป็นตัวแปรอิสระและมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังภาพประกอบ

รูปภาพประกอบ 1

โมเดลของการป้องกันการทุจริต และประสิทธิภาพการดำเนินงาน

2.1 การป้องกันการทุจริต

การป้องกันการทุจริต (Fraud Prevention) หมายถึง การดูแลรักษาสินทรัพย์เงินทองให้มีความปลอดภัยจากการถูกฉ้อโกงทางการเงิน โดยกลวิธีต่าง ๆ รวมไปถึงการกีดกัน เพื่อมิให้บุคคลในองค์กรกระทำการใด ๆ ที่ทำให้งบการเงินแสดงข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง (เจริญ เจษฎารัตน์, 2543 : 44-45) ประกอบไปด้วย

2.1.1 กิจกรรมการควบคุม (Control Activity) หมายถึง นโยบายหรือวิธีการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารได้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแบบแผนในการดำเนินงานของกิจการ โดยกำหนดให้มีการอนุมัติทุกครั้งก่อนการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อนการดำเนินงานจริง มีการนำระบบสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้เพื่อตรวจสอบความผิดพลาดระหว่างการดำเนินงานและให้สามารถแก้ไขได้ทันเวลา และมีการตรวจสอบมาตรฐานของชิ้นงานเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กิจการได้ตั้งไว้เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาในงานต่อไป

2.1.2 การแบ่งแยกหน้าที่การงาน (Segregation of Duties) หมายถึง การกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน สายบังคับบัญชา ขอบเขต ลักษณะการทำงาน และแบ่งแยกหน้าที่การงานของแต่ละบุคคลออกจากกัน มิให้เกิดการดำเนินงานที่ทับซ้อนกัน พร้อมทั้งระบุมาตรฐานของงานไว้อย่างชัดเจน และเป็นลายลักษณ์อักษร

2.1.3 การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งงาน (Position Transfers) หมายถึง การโยกย้ายบุคคลไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติงานในหน้าที่ที่เหมาะสมหรือสมควรกว่าตำแหน่งปัจจุบัน อันเป็นผลมาจากนโยบายการให้รางวัล บทลงโทษ หรือนโยบายการป้องกันการทุจริต โดยอาจทำได้โดยการเลื่อนตำแหน่ง การโยกย้ายงานในแนวนอน การลดตำแหน่ง และการให้ออก

2.1.4 การควบคุมทางการเงิน (Accounting Control) หมายถึง แผนการจัดการองค์กร วิธีการและมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดูแลทรัพย์สินมีการออกแบบผังทางเดินเอกสาร ใบสำคัญต่าง ๆ อย่างรัดกุม มีความถูกต้องครบถ้วน เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน สามารถตรวจสอบความผิดพลาดจากเอกสารใบสำคัญต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ และมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชีมาใช้เพื่อลดระยะเวลาในการทำงาน และตรวจเห็นข้อผิดพลาดได้ทันทีที่เกิดความผิดพลาดขึ้น

2.2 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Organization Efficiency) หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการดำเนินงานต่าง ๆ ตามภารกิจหน้าที่ขององค์กรโดยใช้ทรัพยากร รวมถึงการใช้กำลังคนอย่างคุ้มค่าที่สุด มีการสูญเสียที่น้อยที่สุดมีลักษณะของการดำเนินงานไปสู่ผลตามวัตถุประสงค์ได้อย่างดี โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ ทำให้เกิดวิธีการทำงานที่เหมาะสม มีความราบรื่นในการดำเนินงานมีปัญหา อุปสรรคและความขัดแย้งน้อยที่สุดบุคลากรมีกำลังใจ มีความพึงพอใจในการทำงาน และผลการดำเนินงานเป็นที่พึงพอใจสำหรับทุกฝ่าย (สมใจ ลักษณะ, 2552 : 241)

2.2.1 การบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ (Goal Accomplishment) หมายถึง การดำเนินงานขององค์กรที่ส่งผลให้องค์กรมีผลการดำเนินงานที่ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ตามวัตถุประสงค์และตรงตามแผนการดำเนินงานขององค์กร

2.2.2 การจัดหาและใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า (Procuring and Resource Using) หมายถึง การจัดสรรทรัพยากร และเครื่องจักรให้มีความเหมาะสมกับงานที่ทำ เพียงพอต่อความต้องการในการดำเนินงาน มีความขัดข้องของการดำเนินงานน้อยที่สุด และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรให้เหมาะสมภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง โดยให้ทรัพยากรที่มีอยู่เกิดความสูญเปล่าน้อยที่สุด และเกิดประสิทธิภาพสูงที่สุด

2.2.3 กระบวนการปฏิบัติงาน (Operations Processes) หมายถึง การทบทวนการปฏิบัติงานและปรับปรุงวิธีการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ มิให้เกิดการซ้ำซ้อนในการทำงาน มีการนำเทคโนโลยีมาใช้และส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะ ลดเวลาและความผิดพลาดในการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.2.4 ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย (Participant Satisfaction) หมายถึง การที่บุคคลในองค์กรมีความสุขที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในผลกำไรที่ได้รับ สามารถปรับปรุงแก้ไขหรือนำข้อผิดพลาดที่เคยเกิดขึ้นมาเป็นฐานในการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพสินค้า และบริการจนเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บริการ พร้อมทั้งการได้รับคำชมเชยจากผู้ใช้บริการและมีการกลับมาใช้บริการซ้ำจากผู้ใช้บริการเดิม

สมมติฐานในการวิจัย : การป้องกันการทุจริตมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน

3.วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในประเทศไทย จำนวน 55,111 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2561 : เว็บไซต์) ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด เมื่อครบกำหนดเก็บแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามทั้งสิ้น 111 ชุด รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 107 วัน มีอัตราตอบกลับร้อยละ 27.75 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker และคณะ (2001) ได้เสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

3.2 การวัดคุณลักษณะตัวแปร

การป้องกันการทุจริตเป็นตัวแปรอิสระสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกิจกรรมควบคุม 4 ข้อ 2) ด้านการแบ่งแยกหน้าที่การงาน 4 ข้อ 3) ด้านการเปลี่ยนแปลง ตำแหน่งงาน 3 ข้อ และ 4) ด้านการควบคุมทางการเงิน 4 ข้อ

ประสิทธิภาพการดำเนินงานซึ่งเป็นตัวแปรตาม สามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ 5 ข้อ 2) ด้านการจัดหาและใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า 4 ข้อ 3) ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน 4 ข้อ และ 4) ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย 6 ข้อ

3.3 คุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง โดยผ่านการพิจารณาเนื้อหาของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญและหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งการป้องกันการทุจริตมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.528 – 0.884 และประสิทธิภาพการดำเนินงาน มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง

0.426 – 0.820 ซึ่งสอดคล้องกับซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978) ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการป้องกันการทุจริต มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟายู่ระหว่าง 0.805 – 0.929 และประสิทธิภาพการดำเนินงาน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟายู่ระหว่าง 0.747 – 0.868 ซึ่งสอดคล้องกับ Hair และคณะ (2006) ได้นำเสนอว่าค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ต้องมีค่า 0.70 ขึ้นไป จึงจะถือว่ายอมรับได้

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการป้องกันการทุจริตกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในประเทศไทย ซึ่งเขียนสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการ OE} = \beta_0 + \beta_1 \text{CA} + \beta_2 \text{SD} + \beta_3 \text{PT} + \beta_4 \text{AC} + \mathcal{E}$$

โดย β = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย
 $\mathcal{E}$ = ค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์
 OE = ประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม
 CA = การป้องกันการทุจริต ด้านกิจกรรมควบคุม
 SD = การป้องกันการทุจริต ด้านการแบ่งแยกหน้าที่การงาน
 PT = การป้องกันการทุจริต ด้านการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งงาน
 AC = การป้องกันการทุจริต ด้านการควบคุมทางบัญชี

4.ผลลัพธ์จากการวิจัยและอภิปรายผล

ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการป้องกันการทุจริตกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวมของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในประเทศไทย

ตัวแปร	OE	CA	SD	PT	AC	VIFs
$\bar{X}$	3.808	3.927	3.955	3.743	3.873	-
S.D.	0.638	0.722	0.764	0.883	0.832	-
OE	-	0.561*	0.485*	0.522*	0.536*	-
CA		-	0.690*	0.608*	0.740*	2.568
SD			-	0.656*	0.712*	2.545
PT				-	0.641*	2.011
AC					-	2.818

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจเกิดเป็นปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่า ค่า VIFs ของตัวแปรอิสระการป้องกันการทุจริต มีค่าตั้งแต่ 2.011 – 2.818 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006 : 585)

ตาราง 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยการป้องกันการทุจริตกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวมของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในประเทศไทย

การป้องกันการทุจริต	ประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม (OE)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.640	0.288	5.699*	<0.0001
ด้านกิจกรรมควบคุม (CA)	0.254	0.109	2.344*	0.021
ด้านการแบ่งแยกหน้าที่การงาน (SD)	0.019	0.102	0.181	0.856
ด้านการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งงาน (PT)	0.167	0.079	2.126*	0.036
ด้านกิจกรรมควบคุมทางบัญชี (AC)	0.122	0.099	1.232	0.221
F = 16.080 p = <0.0001 Adj R ² = 0.354				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า 1) การป้องกันการทุจริต ด้านกิจกรรมควบคุม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม เนื่องจากกิจกรรมควบคุมเป็นการกำหนดวิธีการดำเนินงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานขึ้นมาให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ และรัดกุมต่อความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวมโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา บุญมาก (2552 : 324) ที่กล่าวว่า กิจกรรมควบคุม เป็นการกำหนดนโยบายหรือวิธีปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันมิให้เกิดการทุจริต โดยมีกรอบแบบระบบข้อมูลเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแบบแผนที่วางไว้ และเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐานการทำงานที่ได้กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาฏลดา ลลิตากุลชัย (2560 : 92) กล่าวว่า ศักยภาพการจัดการระบบสารสนเทศและกิจกรรมควบคุมการดำเนินงาน ด้านอุปกรณ์หรือฮาร์ดแวร์มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการมีประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม และด้านผลการดำเนินงานเนื่องจากอุปกรณ์หรือฮาร์ดแวร์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุมระบบการทำงานและควบคุมการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระเบียบมีแนวทางการทำงานที่แน่นอน การดำเนินงานจึงประหยัดเวลาและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างแม่นยำเพิ่มความสะดวกสบายในการดำเนินงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่เต็มเวลาและส่งผลให้การแข่งขันของธุรกิจมีประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดี

2) การป้องกันการทุจริต ด้านการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งงานเป็นการโยกย้ายบุคลากรไปยังตำแหน่งใหม่ที่เหมาะสมกับผลการดำเนินงานที่ตนได้ปฏิบัติไว้ ทั้งนี้ยังเป็นการตรวจสอบระหว่างกันเพื่อเห็นผลการดำเนินงานของบุคคลเดิมที่ถูกโยกย้ายออกไป และเพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพการทำงานของตน การเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่งนั้นถือเป็นเรื่องท้าทายและเป็นที่ยอมรับของผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนใหญ่แล้วการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งหรือเปลี่ยนแปลงตำแหน่งงานนั้น เกิดจากผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานนั้น ๆ ซึ่งผู้ที่อยากมีการเจริญเติบโตในหน้าที่การงานมักใช้ความสามารถและความพยายามอย่างสูงเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งงานไปในทางที่ดีขึ้น จึงมักส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร ทำให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายความสำเร็จได้

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2556: 53-63) กล่าวว่า ในแง่จิตวิทยา การเลื่อนตำแหน่งเป็นการสร้างความมั่นคงในชีวิต การงาน และครอบครัว สร้างความจงรักภักดีต่อองค์กร รวมทั้งเป็นการสร้างความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานที่พนักงานทุกคนใฝ่ฝันการได้ทำงานในระดับที่สูงขึ้น แสดงให้เห็นว่า ได้มอบหมายอำนาจการตัดสินใจให้ไปด้วย เป็นการสร้างแรงจูงใจ ให้แก่พนักงานผู้รับการเลื่อนตำแหน่งและบุคคลากรอื่นได้ตั้งใจทำงานที่ตนได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี ทั้งนี้องค์กรจะต้องมีระบบตรวจสอบและควบคุมอำนาจตัดสินใจนั้นว่าควรมีขอบเขตมากน้อยเพียงใด ส่วนการลดตำแหน่งงาน เท่ากับเป็นการลดสถานภาพของพนักงาน ลดโอกาสของความก้าวหน้าในอาชีพนั้น หากพนักงานถูกปรับลดตำแหน่งงานแล้ว จะไม่กล้าสู้หน้าเพื่อนพนักงานด้วยกัน และอาจแสดงการต่อต้านผู้บังคับบัญชา และองค์กร ในทางปฏิบัติหากการกระทำการทุจริตของพนักงานไม่ร้ายแรงแล้ว องค์กรจะหลีกเลี่ยงการใช้วิธีนี้ แต่ในวิธีนี้นั้นถือเป็นการลงโทษต่อการกระทำความทุจริตในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการแสดงให้เห็นถึงบทลงโทษให้บุคลากรในองค์กรได้เห็นจากผลการปฏิบัติของตัวพนักงานเองและเป็นแรงกระตุ้นให้บุคลากรอื่น ๆ ได้ปฏิบัติงานของตนอย่างเต็มความสามารถมากขึ้น

3) การป้องกันการทุจริต ด้านการแบ่งแยกหน้าที่การงาน ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม เนื่องจากการแบ่งแยกหน้าที่การงานได้กำหนดโครงสร้างการบริหารงาน สายบังคับบัญชา ขอบเขตหน้าที่การทำงานไว้อย่างชัดเจน ซึ่งทำให้พนักงานมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน หากพนักงานตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใดขาดงานหรือไม่สามารถมาดำเนินงานได้ตามปกติ งานนั้นจะหยุดชะงักหรือหากสามารถหาผู้ที่มาปฏิบัติงานแทนได้ การดำเนินงานอาจไม่มีประสิทธิภาพเท่ากับผู้ที่ปฏิบัติงานประจำ หรือกรณีที่ต้องครมมีขนาดเล็ก บุคลากรในองค์กรอาจมีไม่เพียงพอสำหรับการแบ่งแยกหน้าที่การงานหลากหลายหน้าที่ ทำให้ผู้ใดผู้หนึ่งต้องทำงานหนึ่งคนต่อหลายหน้าที่ การป้องกันการทุจริตด้านการแบ่งแยกหน้าที่การงานจึงไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นัฐนันท์ บุญทศ (2558: 95) กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรองค์กรด้านทรัพยากรมนุษย์ ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม เนื่องจากองค์กรอาจไม่ได้คำนึงถึงทรัพยากรมนุษย์เป็นอันดับแรกเพราะทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอ จึงให้ความสนใจกับปัจจัยในการดำเนินงานด้านอื่น ๆ มากกว่าด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์

4) การป้องกันการทุจริต ด้านการควบคุมทางบัญชี ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม เนื่องจากการควบคุมทางบัญชี เป็นการออกแบบผังทางเดินเอกสารไว้อย่างรัดกุม มีเอกสารทางบัญชีที่ต้องกรอกข้อมูลอย่างละเอียดสามารถอ้างอิงและตรวจสอบได้ ซึ่งทำให้เกิดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มากขึ้นเนื่องจากต้องใช้ความละเอียดในการดำเนินงาน อาจส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้า รวมถึงในการทบทวนความการควบคุมทางบัญชี อาจต้องใช้เงินจำนวนมากในการพัฒนาระบบควบคุมทางบัญชี ไม่เหมาะสมกับขนาดขององค์กรหรือไม่คุ้มค่ากับต้นทุนที่ต้องเสียไป ทั้งนี้หากบุคลากรในองค์กรจงใจทุจริตและร่วมมือกันก่อการทุจริตก็อาจส่งผลให้การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงสรุปได้ว่าการควบคุมทางบัญชีไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (ม.ป.ป.: 57) กล่าวว่า ระบบการควบคุมทางบัญชีจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้นขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งสาเหตุที่จะทำให้การควบคุมทางบัญชีไม่มีประสิทธิผลมีหลายปัจจัย เช่น การละเว้นไม่ปฏิบัติตามระบบการควบคุมทางบัญชี การร่วมมือกันกระทำการทุจริต และค่าใช้จ่ายในการควบคุมภายในสูงหรือไม่คุ้มค่าเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่จะได้รับ

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยในครั้งต่อไปผู้วิจัยควรศึกษาคำถามประกอบที่เป็นผลจากการป้องกันการทุจริตด้านอื่น ๆ เช่น การป้องกันการทุจริตมีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานหรือไม่ อย่างไร และควรศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีรูปแบบธุรกิจที่แตกต่างกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและต่อองค์กร

5.2 ประโยชน์ของการวิจัย

ผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ควรให้ความสำคัญต่อการป้องกันการทุจริตด้านกิจกรรมการควบคุม เพื่อเป็นการควบคุมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและรัดกุม มีก่อกำเนิดช่องโหว่ในการก่อการทุจริต และควรกำหนดนโยบายการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งงานจากผลการดำเนินงานที่ดีและจากการลงโทษอันเนื่องมาจากการทุจริต เพื่อให้เกิดการตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหากก่อการทุจริตในองค์กร

6. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในประเทศไทย จากผลการศึกษา พบว่า การป้องกันการทุจริตด้านกิจกรรมควบคุม และด้านการเปลี่ยนแปลงหน้าที่การงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม ดังนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างจึงควรให้ความสำคัญต่อการป้องกันการทุจริตด้านกิจกรรมการควบคุม เพื่อเป็นการควบคุมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและรัดกุม มีก่อกำเนิดช่องโหว่ในการก่อการทุจริต และควรกำหนดนโยบายการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งงานจากผลการดำเนินงานที่ดีและจากการลงโทษอันเนื่องมาจากการทุจริต เพื่อให้เกิดการตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหากก่อการทุจริตในองค์กร อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดี ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

เอกสารอ้างอิง

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (ม.ป.ป.). *การควบคุมภายใน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2560 จาก

https://www.cad.go.th/download/1_3control.pdf

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2561). *คลังข้อมูล*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2560 จาก <https://www.dbd.go.th/>

เกียรติศักดิ์ จีระเกียรติ. (2539). *การทุจริตในองค์กรและอาชญากรรมธุรกิจ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : คู่แข่งบุ๊คส์.

จันทน์ทิพย์ อนุกุล, ไพโรจน์ พรหมลัทธิ, รินุช ศิริสนธิพันธ์, สุชาติ กรวยกิตานนท์ และ อัครพัฒน์ พิสิษฐ์สังฆการ.

(2557). *บทบาทของภาคธุรกิจเอกชนในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม*

การทุจริต. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เจริญ เจษฎาวัลย์. (2543). *เทคนิคการตรวจสอบทุจริต*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พอติ.

นัฐนันท์ บุญทศ. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรองค์กรกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน*

ของเทศบาลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นางกุลดา ลลิตากุลชัย. (2560). *ผลกระทบของศักยภาพการจัดการระบบสารสนเทศที่มีต่อประสิทธิภาพ*

การดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล.(2556). *การจัดการทรัพยากรและการพัฒนามนุษย์*. กรุงเทพฯ: ปิณัญชาชน.
- สมใจ ลักษณะ. 2552). *การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน*. กรุงเทพฯ : คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุพิศรา บุญมาก. (2552). *ระบบสารสนเทศทางการบัญชี การพัฒนาระบบ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Aaker, D. A. V, Kumer., & Day, G.S. (2001). *Marketing research*. 7thed. New York : John Wiley and Sons.
- Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision making*. 4thed. New York : John Wiley and Sons.
- Hair, J.F., Black, W.C., & Anderson, R.E. (2006). *Multivariate data analysis*. 6thed. Newjersey : pearson.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. 2nd ed. New York : McGraw Hil.

ความสัมพันธ์ระหว่างการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ
กับการบรรลุเป้าหมายองค์กรของธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย

Relationship between Integrated Internal Audit and
Organizational Goal Achievement of Automotive Parts Businesses in Thailand

วาสนา โหงตา¹ วราพร เปรมพาณิชย์กุล² และณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ³

Wasana Hongta¹ Varaporn Prempanichnukul² and Nattawut Tontiset³

Received : May 27, 2019 Revised : June 10, 2019 Accepted : June 17, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการกับการบรรลุเป้าหมายองค์กรของธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบภายในของธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย จำนวน 172 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ ด้านการตรวจสอบภายในเชิงรุกก้าวหน้าและสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการบรรลุเป้าหมายองค์กรโดยรวม ดังนั้น ผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบภายในธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ควรให้ความสำคัญกับการตรวจสอบแบบป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาแทนการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อการบริหารจัดการ การวางแผนดำเนินงาน และการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จและสามารถแข่งขันได้ในอนาคต

คำสำคัญ : การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ การบรรลุเป้าหมายองค์กร ธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์

* นิสิตรดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Master Student, Master of Accounting, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

^{2,3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3} Assistant Professor, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

The purpose of this research was to test the relationship between integrated internal audit and organizational goal achievement of automotive parts businesses in Thailand. The data were collected by using questionnaires form 172 internal audit executives of automotive parts businesses in Thailand. The statistics for data analysis were multiple correlations analysis and multiple regression analysis. Results showed that integrated internal audit in the aspect of proactive and constructive audit has positively affected organizational goal achievement. Therefore, internal audit executives of automotive parts businesses should importantly to focus on quality audit plan, risk management and operation planning of the business to meet the objectives, then will affect organizational successful and business competitive in the future as a result.

Keyword : Integrated Internal Audit, Organizational Goal Achievement and Automotive Parts Businesses

1. บทนำ

การประกอบธุรกิจไม่ว่าจะเป็นประเภทใดหรือขนาดใดต่างก็มีการบริหารงานที่มีความซับซ้อน เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้องค์กรต้องมีขั้นตอนในการดำเนินงานหรือมีการวางแผนที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้หลายกิจการยังต้องเผชิญกับภาวะความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ส่งผลให้องค์กรมีความจำเป็นต้องมีหน่วยงานตรวจสอบภายในซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระ ทำหน้าที่รายงานผลการตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานภายในองค์กรให้ผู้บริหารทราบ ซึ่งการตรวจสอบภายในมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ และเป็นระเบียบ (จันทนา สาขากุล และคณะ, 2557 : 4-12) ด้วยเหตุนี้้องค์กรจึงต้องมีหน่วยงานตรวจสอบภายในเกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการประเมินการควบคุมภายในขององค์กร เพื่อให้มั่นใจว่ามีการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยไม่ขัดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของพนักงานหรือผู้ปฏิบัติงาน (ชนมณัฐชา กังวานศุภพันธ์, 2553 : 4-75)

การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ (Integrated Internal Audit) เป็นการนำความรู้ หลักการ แนวปฏิบัติ และกระบวนการด้านการตรวจสอบภายในทั้งในอดีตและปัจจุบันมาผสมผสานระหว่างกัน เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร และช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งแต่ละหน่วยงานตรวจสอบภายในของแต่ละองค์กรมีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน เนื่องจากวัฒนธรรม โครงสร้าง ขนาดของธุรกิจ ระบบการทำงาน ที่มีรูปแบบแตกต่างกัน มีส่วนให้องค์กรจำเป็นต้องมีการตรวจสอบภายในที่ตรงกับความต้องการและวัตถุประสงค์ของฝ่ายบริหาร โดยจะต้องมีการบริหารงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้ อีกทั้งองค์กรยังมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น การแข่งขันสูงขึ้น มีระบบงานที่ซับซ้อน มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพิ่มมากขึ้น และ มีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ซึ่งส่งผลให้หน่วยงานตรวจสอบภายในต้องมีการพัฒนาปรับปรุงวิธีการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ ดังนั้น การตรวจสอบภายในที่เน้นการบูรณาการประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตรวจสอบเพื่อการบริหาร (Management-Oriented Audit) ด้านการตรวจสอบตามผลการประเมินความเสี่ยง (Risk-Based Audit Approach) ด้านการตรวจสอบแบบมีส่วนร่วม (Participative Audit) และด้านการตรวจสอบในเชิงรุกแบบก้าวหน้าและสร้างสรรค์

(Proactive and Constructive Audit) (อุษณา ภัทรมนตรี, 2557 : 1-22) ซึ่งการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการจะส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

การบรรลุเป้าหมายองค์กร (Organizational Goal Achievement) เป็นการปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ได้กำหนดไว้ โดยการประเมินผลการปฏิบัติงานเทียบกับประสิทธิภาพที่ได้ โดยมีกระบวนการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐานและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร ดังนั้น การบรรลุเป้าหมายจึงเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน (Operational Process) ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Goal Accomplishment) ด้านความพึงพอใจทุกฝ่าย (Participant Satisfaction) และด้านการจัดหาและใช้ทรัพยากร (Resource Provide and Using) (สมใจ ลักษณะ, 2552 : 251) ซึ่งการบรรลุเป้าหมายส่งผลให้องค์กรมีความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทุกองค์กรต้องให้ความสำคัญกับการบรรลุเป้าหมายขององค์กร รวมถึงธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทยด้วย

ธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ (Automotive Parts Businesses) เป็นธุรกิจที่ดำเนินการผลิต จำหน่าย ประกอบ ซ่อมแซม บำรุงรักษา ผลิตภัณฑ์หรือสินค้าด้านชิ้นส่วนยานยนต์ ยานพาหนะประเภทต่าง ๆ แม่พิมพ์ชิ้นส่วนยานยนต์ สำหรับเพื่อใช้ในภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการหรือภาคการค้า โดยมีกิจกรรมหลักซึ่งเป็นอุตสาหกรรมปลายน้ำ ได้แก่ ผู้ประกอบยานยนต์และผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ซึ่งผู้ประกอบการยานยนต์ ประกอบด้วย ผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์หนึ่งส่วนบุคคล และผู้ประกอบการพาณิชย์ เป็นต้น และมีกลุ่มกิจกรรมสนับสนุน ประกอบด้วยกลุ่มอุตสาหกรรมต้นน้ำเป็นกลุ่มผู้ผลิตวัตถุดิบ เช่น เหล็ก กระดาษ กระจก หนังสื พลาสติก เป็นต้น โดยมีการผลิตตามความต้องการของผู้ผลิตชิ้นส่วนทั้งในด้านปริมาณ มาตรฐานและคุณภาพ นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มของผู้ผลิตเครื่องจักรกล แม่พิมพ์ อุปกรณ์ยึดจับชิ้นงาน และเครื่องมือ ซึ่งปัจจุบันธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ไทยนับเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ และยังเป็นธุรกิจหลักในการสร้างรายได้ เนื่องจากประเทศไทยเป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งออกชิ้นส่วนยานยนต์ไปยังทั่วโลก (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2558 : เว็บไซต์) ดังนั้น จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ต้องจัดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายใน เพื่อสอบทานและประเมินการควบคุมภายในพร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบ เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรอย่างคุ้มค่า และการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ รวมถึงมีการควบคุมด้านการดำเนินงาน ด้านรายงานทางการเงินที่มีความถูกต้อง เชื่อถือได้และทันเวลา รวมทั้งมีการปฏิบัติตามนโยบาย และเป็นไปตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างยั่งยืน

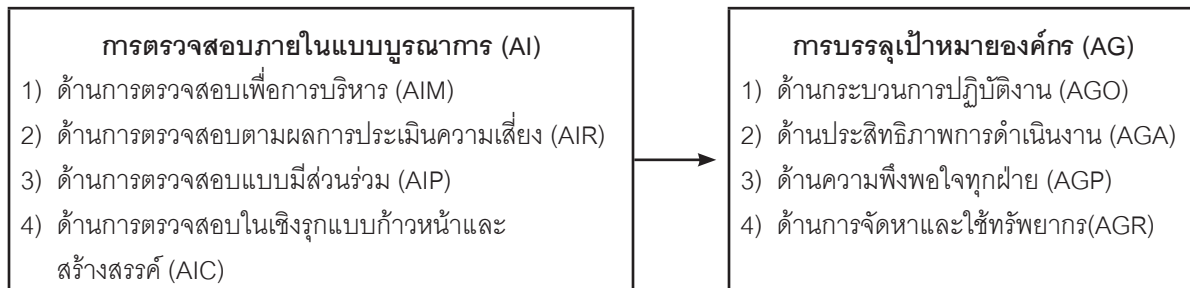
จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการกับการบรรลุเป้าหมายองค์กรของธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการมีความสัมพันธ์กับการบรรลุเป้าหมายองค์กรหรือไม่อย่างไร โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบภายในของธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดแผนการพัฒนาการตรวจสอบภายในให้เหมาะสมกับองค์กร และเพื่อใช้กำหนดทิศทางการดำเนินงานของธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้การดำเนินการขององค์กรบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ต่อไป

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระและมีความสัมพันธ์กับการบรรลุเป้าหมายองค์กร จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพประกอบ 1

รูปภาพประกอบ 1

โมเดลของการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ และการบรรลุเป้าหมายองค์กร

2.1 การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ

การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ (Integrated Internal Audit) หมายถึง การนำความรู้ หลักการ แนวปฏิบัติ และกระบวนการด้านการตรวจสอบภายใน ในอดีตและปัจจุบันมาผสมผสานระหว่างกันเพื่อเพิ่มคุณค่า และปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร และช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ (อุษณา ภัทรมนตรี, 2557 : 1-22) ประกอบด้วย

2.1.1 ด้านการตรวจสอบเพื่อการบริหาร (Management-Oriented Audit) หมายถึง การตรวจสอบที่เน้นการให้ข้อมูลที่สำคัญสำหรับผู้บริหารในการนำไปวิเคราะห์หรือสอบทาน หรือเสนอรายงานในเรื่องที่เป็นสาระสำคัญในการบริหารเพื่อปรับปรุงงานให้แก่ผู้บริหาร มิใช่การรายงานความผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ ด้านการเงินการบัญชี

2.1.2 ด้านการตรวจสอบตามผลการประเมินความเสี่ยง (Risk-Based Audit Approach) หมายถึง การเข้าใจกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเพียงพอ เพื่อเลือกกิจกรรมการตรวจสอบที่มีระดับความเสี่ยงสูง มีการวางแผนและกำหนดเทคนิคการตรวจสอบที่จะลดความเสี่ยงในด้านการตรวจสอบให้น้อยที่สุด และยังส่งเสริมให้มีการพัฒนากระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรให้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

2.1.3 ด้านการตรวจสอบแบบมีส่วนร่วม (Participative Audit) หมายถึง การตรวจสอบที่มีการประชุม ประสานงานระหว่างผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ตรวจสอบ เพื่อวางแผนในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน สร้างความเข้าใจ และยอมรับผลการตรวจสอบร่วมกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงาน การปฏิบัติงาน และการเสนอแนะกิจกรรมการตรวจสอบที่เพิ่มคุณค่าให้กับองค์กร

2.1.4 ด้านการตรวจสอบในเชิงรุกแบบก้าวหน้าและสร้างสรรค์ (Proactive and Constructive Audit) หมายถึง การตรวจสอบแบบการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาแทนการตามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว ซึ่งเน้นการส่งเสริมการรายงานผลการตรวจสอบที่มีลักษณะที่ทำให้เกิดการแก้ไขปรับปรุงที่ดีขึ้น และการมีข้อเสนอแนะที่เหมาะสม มีคุณภาพหรือสร้างสรรค์สิ่งที่ดีต่อองค์กรเพื่อนำไปปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น

2.2 การบรรลุเป้าหมายองค์กร

การบรรลุเป้าหมายองค์กร (Organizational Goal Achievement) หมายถึง การปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ได้กำหนดไว้ โดยมีกระบวนการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน และการประเมินผล การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อความสำเร็จและเจริญเติบโตขององค์กรอย่างยั่งยืน (สมใจ ลักษณะ, 2552 : 251) ประกอบด้วย

2.2.1 ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน (Operational Process) หมายถึง การให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบาย และการวางแผนในการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามมาตรฐานขององค์กร หรือการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัย และวิธีการที่เหมาะสมเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยลดเวลาให้น้อยที่สุดและคุ้มค่าที่สุด

2.2.2 ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Goal Accomplishment) หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน หรือกฎเกณฑ์ ที่องค์กรได้กำหนดไว้ให้ทันเวลา รวดเร็ว ถูกต้อง และมีคุณภาพ หรือการดำเนินงานให้ได้รับผลที่ดีที่สุดโดยมีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด และเกิดความพึงพอใจต่อทุกฝ่าย

2.2.3 ด้านความพึงพอใจทุกฝ่าย (Participant Satisfaction) หมายถึง การได้รับการยอมรับจากผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความร่วมมือ ความสัมพันธ์อันดี และความเข้าใจระหว่างทีมหรือกลุ่มการทำงาน ซึ่งจะช่วยให้มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องกัน โดยที่แต่ละฝ่ายจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อกัน

2.2.4 ด้านการจัดหาและใช้ทรัพยากร (Resource Provide and Using) หมายถึง การบริหารจัดการ และคัดเลือกทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กรอย่างจำกัด เพื่อนำทรัพยากรไปใช้กับกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะทำให้กระบวนการปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด

การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการถือเป็นเครื่องมือสำหรับการบริหารความเสี่ยงขององค์กรให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และยังสนับสนุนข้อมูลที่มีสาระสำคัญสำหรับผู้บริหาร เพื่อใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงแก้ไข กระบวนการดำเนินงานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธปพรณ์ หัตถศิลป์ (2556 บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ผลกระทบของกลยุทธ์การตรวจสอบภายในสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จของการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า กลยุทธ์การตรวจสอบภายในสมัยใหม่ ด้านการตรวจสอบในเชิงรุกแบบก้าวหน้าและสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จของการตรวจสอบภายในโดยรวม ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และด้านความพึงพอใจทุกฝ่าย และกลยุทธ์การตรวจสอบภายในสมัยใหม่ ด้านการตรวจสอบแบบมีส่วนร่วมและประเมินตนเอง และด้านการตรวจสอบตามผลการประเมินความเสี่ยงไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จของการตรวจสอบภายใน จึงได้ตั้งสมมุติฐาน ดังนี้

สมมุติฐานการวิจัย : การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการมีความสัมพันธ์และผลกระทบ

เชิงบวกกับการบรรลุเป้าหมายองค์กรโดยรวม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (Sample Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบภายใน ธุรกิจชั้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย จำนวน 619 คน (สมาคมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ไทย, 2559 : เว็บไซต์) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 619 ชุด เมื่อครบกำหนดในการเก็บแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามทั้งสิ้น 172 ชุด

รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 45 วัน มีอัตราตอบกลับร้อยละ 27.79 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker และคณะ (2001) ได้เสนอว่า การส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

3.2 การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการเป็นตัวแปรอิสระซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการตรวจสอบเพื่อการบริหาร จำนวน 4 ข้อ
- 2) ด้านการตรวจสอบตามผลการประเมินความเสี่ยง จำนวน 4 ข้อ
- 3) ด้านการตรวจสอบแบบมีส่วนร่วม จำนวน 4 ข้อ และ
- 4) ด้านการตรวจสอบในเชิงรุกแบบก้าวหน้าและสร้างสรรค์ จำนวน 4 ข้อ

การบรรลุเป้าหมายองค์กรโดยรวมซึ่งเป็นตัวแปรตาม ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน จำนวน 4 ข้อ
- 2) ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน จำนวน 4 ข้อ
- 3) ด้านความพึงพอใจทุกฝ่าย จำนวน 4 ข้อ และ
- 4) ด้านการจัดหาและใช้ทรัพยากร จำนวน 4 ข้อ

3.3 คุณภาพของเครื่องมือวัด

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง โดยผ่านการพิจารณาเนื้อหาของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญและหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.694 - 0.883 และการบรรลุเป้าหมายองค์กรมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.711 - 0.932 ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ ท้ายเรือคำ (2552 : 90) ได้เสนอว่า เกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม 0.40 ขึ้นไป ถือว่ายอมรับได้ และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.916 - 0.937 และการบรรลุเป้าหมายองค์กร มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.934 - 0.960 ซึ่งสอดคล้องกับ Hair และคณะ (2006) ได้นำเสนอว่า ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือต้องมีค่า 0.70 ขึ้นไป จึงจะถือว่ายอมรับได้

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการกับการบรรลุเป้าหมายองค์กรของธุรกิจขึ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย ซึ่งเขียนสมการได้ ดังนี้

$$\text{สมการ } AG = \beta_0 + \beta_1 AIM + \beta_2 AIR + \beta_3 AIP + \beta_4 AIC + \mathcal{E}$$

โดย β = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย

$\mathcal{E}$ = ค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์

AI = การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการโดยรวม

AIM = การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ ด้านการตรวจสอบเพื่อการบริหาร

AIR = การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ ด้านการตรวจสอบตามผลการประเมินความเสี่ยง

AIP = การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ ด้านการตรวจสอบแบบมีส่วนร่วม

AIC = การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ ด้านการตรวจสอบในเชิงรุกแบบก้าวหน้าและสร้างสรรค์

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการกับการบรรลุเป้าหมายองค์กรโดยรวมของธุรกิจชั้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย

ตัวแปร	AG	AIM	AIR	AIP	AIC	VIFs
	4.19	4.35	4.14	4.06	4.12	-
S.D.	0.55	0.63	0.70	0.67	0.62	-
AG	-	0.466*	0.531*	0.566*	0.629*	-
AIM		-	0.718*	0.539*	0.527*	2.160
AIR			-	0.641*	0.569*	2.555
AIP				-	0.731*	2.564
AIC					-	2.283

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจเกิดเป็นปัญหา Multicollinearity ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ มีค่าตั้งแต่ 2.160 – 2.564 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006 : 585)

ตาราง 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการกับการบรรลุเป้าหมายองค์กรโดยรวมของธุรกิจชั้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย

การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ	การบรรลุเป้าหมายองค์กรโดยรวม		t	p - value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.492	0.248	6.013*	<0.0001
ด้านการตรวจสอบเพื่อการบริหาร (AIM)	0.049	0.074	0.657	0.512
ด้านการตรวจสอบตามผลการประเมิน	0.142	0.073	1.965	0.051
ความเสี่ยง (AIR)	0.100	0.076	1.320	0.189
ด้านการตรวจสอบแบบมีส่วนร่วม (AIP)	0.361	0.077	4.704*	<0.0001
ด้านการตรวจสอบในเชิงรุกแบบก้าวหน้าและสร้างสรรค์ (AIC)				
F = 33.853 p < 0.0001 Adj R ² = 0.435				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 2 พบว่าการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ ด้านการตรวจสอบในเชิงรุกแบบก้าวหน้าและสร้างสรรค์ (AIC) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการบรรลุเป้าหมายองค์กรโดยรวม (AG) เนื่องจากการตรวจสอบในเชิงรุกแบบก้าวหน้าและสร้างสรรค์เป็นการตรวจสอบแบบการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาแทน

การตามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว ซึ่งเน้นการส่งเสริมการรายงานผลการตรวจสอบที่มีลักษณะที่ทำให้เกิดการแก้ไขปรับปรุงที่ดีขึ้น และการมีข้อเสนอแนะที่เหมาะสมมีคุณภาพหรือสร้างสรรค์สิ่งที่ดีต่อองค์กรเพื่อนำไปปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยสร้างให้เกิดบรรยากาศในการปฏิบัติงานที่ดี ก่อให้เกิดความร่วมมือเกิดความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหาร และเมื่อเกิดบรรยากาศที่ดีมีความร่วมมือในการทำงานแล้วนั้น ก็จะช่วยให้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานลดลงรวมถึงความเสี่ยงที่จะเกิดการสูญเสียไปจากกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร เพราะสามารถทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหาร ทำให้สามารถป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้น ซึ่งจะช่วยให้องค์กรดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dhiaa และ Thuraiya (2017 : 151) พบว่าประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของผู้ตรวจสอบภายในการประยุกต์ใช้มาตรฐานการตรวจสอบภายใน และความรู้ความสามารถของผู้ตรวจสอบภายใน เนื่องจากผลการตรวจสอบภายในมีความสำคัญต่อผู้บริหารระดับสูงซึ่งจะช่วยสร้างความตระหนักแก่พนักงานและเพิ่มประสิทธิภาพสูงสุดให้กับองค์กร ดังนั้นปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมให้การตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพสูงสุดต้องได้รับความร่วมมือเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานจากแต่ละหน่วยงาน การมีความรู้ความสามารถในกิจกรรมการดำเนินงานขององค์กร และการสังเกตการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงค์วิทย์ ชนะภัย (2555 : บทคัดย่อ) พบว่าการตรวจสอบภายในสมัยใหม่ ด้านการตรวจสอบในเชิงรุกแบบก้าวหน้าและสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนปกรณ์ หัตถศิลป์ (2556 : บทคัดย่อ) พบว่า กลยุทธ์การตรวจสอบภายในสมัยใหม่ ด้านการตรวจสอบในเชิงรุกแบบก้าวหน้าและสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จของการตรวจสอบภายในโดยรวม ด้านกระบวนการปฏิบัติงานและด้านความพึงพอใจทุกฝ่าย

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ในการวิจัย

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรศึกษาองค์ประกอบด้านอื่น ๆ เช่น การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินการขององค์กรหรือไม่ อย่างไร เพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการกับการบรรลุเป้าหมายองค์กรกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น ธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศ ธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งอาจจะให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสามารถนำไปใช้ในประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

5.2 ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบภายใน ควรให้ความสำคัญกับการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการด้านการตรวจสอบภายในเชิงรุกก้าวหน้าและสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นวิธีการตรวจสอบแบบป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาแทนการตามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว และส่งเสริมการรายงานผลการตรวจสอบที่มีลักษณะที่ทำให้เกิดการแก้ไขปรับปรุงที่ดีขึ้น การมีข้อเสนอแนะที่เหมาะสมมีคุณภาพหรือสร้างสรรค์สิ่งที่ดีต่อองค์กรเพื่อนำไปปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น และส่งผลให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างยั่งยืน

6. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการกับการบรรลุเป้าหมายองค์กรของธุรกิจชั้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย จากผลการศึกษา พบว่า การตรวจสอบภายใน

แบบบูรณาการ ด้านการตรวจสอบในเชิงรุกก้าวหน้าและสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการบรรลุเป้าหมายองค์กรโดยรวม ดังนั้น ผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบภายในธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ จึงควรให้ความสำคัญกับการตรวจสอบแบบการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาแทนการตามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว และส่งเสริมการรายงานผลการตรวจสอบที่มีลักษณะที่ทำให้เกิดการแก้ไขปรับปรุงที่ดีขึ้นและการมีข้อเสนอแนะที่เหมาะสมมีคุณภาพหรือสร้างสรรค์สิ่งที่ดีต่อองค์กร เพื่อการบริหารจัดการ การวางแผนดำเนินงาน และการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จและสามารถแข่งขันได้ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- จันทนา สาขากร นิพันธ์ เหนือโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันทพร. (2557). *การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน*. กรุงเทพฯ : ทีพีเอ็นเพรส.
- ชนมัญญ์ฐา กังวานสุขพันธ์. (2553). *การควบคุมและการตรวจสอบภายใน*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์.
- ธนปกรณ์ หัตถศิลป์. (2556). *ผลกระทบของกลยุทธ์การตรวจสอบภายในสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จของการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมใจ ลักษณะ. (2552). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมาคมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ไทย. (2559). *ประวัติความเป็นมาของธุรกิจผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ไทย*. ค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.thaiautoparts.or.th>.
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2558). *คลังข้อมูลอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย*. ค้นเมื่อ 29 ธันวาคม 2558, จาก <http://www.nstda.or.th/industry/autoparts-industry>
- อนงค์รักษ์ ชนะภัย. (2555). *ผลกระทบของการตรวจสอบภายในสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุษณา ภัทรมนตรี. (2557). *การตรวจสอบภายในสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ : เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น
- Aaker, D.A., V. Kumar & G.S. Day (2001). *Marketing research*. 7th ed. New York : John Wiley and Sons.
- Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision making*. 4th ed. New York : John Wiley and Son.
- Dhiala, S. & Thuraiya, A.A. (2017). *Factors influence internal audit effectiveness. International Journal of Business and Management*. 12(10) : 143-154
- Hair, J.F., Black, W.C., & Anderson, R.E. (2006). *Multivariate data analysis*. 6th ed. Newjersey : Pearson.

**ผลกระทบของเทคนิคการตรวจสอบทุจริตที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี
ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย**
**Effects of Fraud Detection Techniques on Audit Quality of Certified Public
Accountants in Thailand**

ณัฐญา เสียวครบุรี* วราพร เปรมพานิชย์นุกุล² และอุเทน เลานำทา³

Nattaya Siewkornburee* Varaporn Prempanichnukul² and Uthen Laonamtha³

Received : May 28, 2019 Revised : June 10, 2019 Accepted : June 17, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อทดสอบผลกระทบของเทคนิคการตรวจสอบทุจริตที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย จำนวน 116 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณผลการวิจัย พบว่า เทคนิคการตรวจสอบทุจริต ด้านเทคนิคการสัมภาษณ์ และด้านเทคนิคการรวบรวมข้อมูล มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม ดังนั้น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรให้ความสำคัญต่อเทคนิคการสัมภาษณ์ เพื่อสอบถามข้อมูลที่ไม่ปรากฏในงบการเงิน โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะต้องสอบถามจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เทคนิครวบรวมข้อมูลการตรวจสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสม เพื่อทันกาลต่อการรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

คำสำคัญ : เทคนิคการตรวจสอบทุจริต คุณภาพการสอบบัญชี และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย

* นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Master Student, Master of Accountancy , Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

^{2,3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3} Assistant Professor, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

The purpose of this study was to study the effects of fraud detection techniques on audit quality of certified public accountants in Thailand. The questionnaire was used for collecting data from 116 Certified Public Accountants. The statistics used for data analyzing were, multiple correlation analysis and multiple regression analysis. The findings revealed that fraud detection techniques in interview technique and information gathering techniques the aspect of had positive relationship with and effect on audit quality. Therefore, Auditors should provide important technical interviews. for inquiries that do not appear in the financial statements then the auditor will need to inquire from the person concerned and to collect information to determine which account is sufficient and appropriate. on time, in the auditor's report.

Keyword : fraud detection techniques, audit quality and certified public accountants

1. บทนำ

ในอดีตที่ผ่านมาได้มีการทุจริตในงบการเงินโดยการตกแต่งงบการเงินมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและมีมูลค่าความเสียหายต่อผู้ใช้งบการเงินเป็นอย่างมากจะเห็นได้จากการล้มละลายของบริษัทขนาดใหญ่ การตกแต่งหนี้สินปลอมของบริษัท เอ็นเนอร์ยี่ เวิร์ด จำกัด กรณีร่วมกันสร้างหนี้เทียม เพื่อให้กิจการเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ รวมทั้งเบียดบังเอาทรัพย์สินของบริษัทเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2561 : เว็บไซต์) การตกแต่งงบการเงินเพื่อให้ราคาหุ้นของบริษัทเพิ่มสูงขึ้น และสร้างความมั่งคั่งให้กับกิจการ การตกแต่งงบการเงิน เช่น การเลื่อนการรับรู้รายได้ การตกแต่งมูลค่าสินทรัพย์ การตกแต่งรายได้ปลอม การไม่ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และการตกแต่งค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า เป็นต้น ซึ่งการตกแต่งงบการเงินดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือในระบบการจัดทำและการนำเสนองบการเงิน (ฐิตาภรณ์ สินเจริญศักดิ์, 2556 : 1454) สาเหตุของการทุจริตในองค์กรเกิดจากการมีโอกาหรือสิ่งจูงใจในการกระทำผิด เช่น ผลประโยชน์หรือเงินเดือนเพิ่มขึ้นดังนั้น การตรวจสอบของผู้สอบบัญชีมีวัตถุประสงค์เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องของงบการเงินก่อนเสนอบุคคลภายนอกกิจการ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรมีเทคนิควิธีการตรวจสอบข้อมูลในองค์กรที่หลากหลาย เช่น การตรวจสอบเอกสาร การตรวจสอบบัญชีสารสนเทศ การทดสอบการคำนวณ การตรวจสอบการปฏิบัติงานและดำเนินงาน การขอคำยืนยันยอด เทคนิคการสัมภาษณ์ การตรวจสอบการบริหาร การสอบถามข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือวิธีการตรวจสอบอื่น เพื่อให้ได้หลักฐานที่เพียงพอต่อการตรวจสอบทำให้ผู้สอบบัญชีจึงต้องเข้ามาตรวจสอบงบการเงินของบริษัทต่าง ๆ ทั้งนี้ ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส ปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรม

เทคนิคการตรวจสอบการทุจริต (Fraud Detection Techniques) เป็นวิธีการที่ผู้สอบบัญชีเลือกใช้ในการตรวจสอบเพื่อรวบรวมข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ เพื่อศึกษาหรือทดสอบข้อเท็จจริงของรายการในงบการเงินที่ผิดปกติ โดยผู้สอบบัญชีจะต้องใช้วิธีการที่หลากหลายประกอบกันเพื่อให้ได้มาของหลักฐานการทุจริตที่เพียงพอต่อการตรวจสอบ เช่น การขอคำยืนยันยอด การคำนวณ การสังเกตการณ์ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบ นอกจากนี้ผู้ตรวจสอบบัญชีอาจหาข้อมูลได้ทั้งจากเอกสาร การสอบถามจากบุคคลภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้การตรวจสอบมีความถูกต้องและเชื่อถือได้ ซึ่งเทคนิคที่ผู้ตรวจสอบบัญชีเลือกใช้นั้นจะต้องสอดคล้องกับองค์กรที่รับตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่

เพียงพอต่อการตรวจสอบความถูกต้องของงบการเงินขององค์กร โดยเทคนิคการตรวจสอบนั้นจะประกอบด้วย ด้านการวิเคราะห์ความผิดปกติ Fluctuation Analysis) ด้านการวิเคราะห์ผลต่างงบประมาณ (Budget Variance Analysis) ด้านเทคนิคการสัมภาษณ์ (Interview Techniques) ด้านเทคนิคการรวบรวมข้อมูล (Information Gathering Techniques) และด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการสอบสวน (Investigative Software Packages) (เกียรติศักดิ์ จีระเจียรนาถ, 2559 : 185) ซึ่งผู้ตรวจสอบบัญชีต้องใช้ความพยายามในการตรวจสอบทฤษฎี รวมถึงการตรวจสอบข้อมูลที่มุ่งเน้นความถูกต้องตรงตามความเป็นจริงของกิจการ นอกจากนี้เทคนิคการตรวจสอบที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลือกใช้ในการตรวจสอบสามารถบอกถึงคุณภาพการสอบบัญชีในรายงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี โดยเทคนิคการตรวจสอบทฤษฎีที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลือกใช้ในการตรวจสอบจะต้องมีคุณภาพมีความถูกต้องของรายการที่ตรวจสอบ มีความชัดเจนของเนื้อหาการตรวจสอบ การรายงานข้อมูลการตรวจสอบที่กระชับได้ใจความ และมีความครบถ้วนของข้อมูลตามสาระสำคัญของการตรวจสอบบัญชี การรายงานเทคนิคการตรวจสอบทฤษฎีที่ถูกต้องครบถ้วนและเนื้อหาของการรายงานการตรวจสอบที่สามารถสื่อสารให้ผู้อ่านรายงานเข้าใจง่าย เนื้อหาของการรายงานมีความกระชับและทันต่อการใช้งานนั้นสามารถบอกได้ถึงคุณภาพของการสอบบัญชี

คุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality) เป็นผลการปฏิบัติงานในการรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน และครบถ้วนของข้อมูล โดยปราศจากข้อผิดพลาดใด ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน โดยในการประเมินคุณภาพการสอบบัญชี ประกอบด้วย ด้านความถูกต้อง (Accuracy) ด้านความเที่ยงธรรม (Objectiveness) ด้านความชัดเจน (Clearness) ด้านความรัดกุม (Conciseness) ด้านความสร้างสรรค์ (Creation) ด้านความครบถ้วน (Completion) และด้านความทันกาล (Timeliness) (อุษณา ภัทรมนตรี, 2558 : 12-3 – 12-4) โดยคุณภาพการสอบบัญชีบ่งบอกถึงความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการเลือกใช้เทคนิคการตรวจสอบทฤษฎีเพื่อให้ได้หลักฐานของการตรวจสอบที่มีคุณภาพ มีความครบถ้วนของหลักฐานและและ ผู้สอบบัญชีจะต้องมีทักษะทางวิชาชีพ ที่ส่งผลให้ผู้สอบบัญชีมีความเป็นมืออาชีพในการเก็บหลักฐานการสอบบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558: เว็บไซต์) ได้แก่ ด้านปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ด้านการจัดการบุคคล และด้านการจัดการองค์กร นอกจากนี้คุณภาพการสอบบัญชียังสามารถแสดงให้เห็นถึงการรายงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีได้ เช่น การรายงานคุณภาพการตรวจสอบของเทคนิคการตรวจสอบของหลักฐานที่พบอย่างเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียง หรือมีอคติ มีความถูกต้องของข้อความแต่ละประโยคในรายงานการตรวจสอบ และสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนกระชับง่ายต่อการเข้าใจ สามารถรายงานการตรวจสอบข้อเสนอมากกว่า การนำเสนอข้อบกพร่องกิจการ ในของการตรวจสอบและการรายงานเทคนิคการตรวจสอบจะต้องมีทันต่อการใช้งานของผู้เกี่ยวข้องและรายงานของผู้สอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountants : CPAs) เป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้เป็นผู้ตรวจสอบบัญชี และรับรองบัญชีตามกฎหมาย โดยมีหน้าที่ตรวจสอบรายการทางบัญชี ตรวจสอบงบการเงิน นอกจากนี้หลักฐานการสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีได้รับอาจยังไม่เพียงพอต่อการหารายการทฤษฎี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะต้องใช้เทคนิคการตรวจสอบทฤษฎีเพิ่มเติม เช่น การตรวจสอบความผิดปกติของงบการเงิน การตรวจสอบผลต่างงบประมาณของกิจการ การสอบถามหรือสัมภาษณ์เพื่อให้ได้หลักฐานการตรวจสอบการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบต่าง ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเป็นหลักฐานการตรวจสอบและ รายงานการตรวจสอบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งการใช้เทคนิคดังกล่าวจะทำให้คุณภาพการสอบบัญชีในรายงานการตรวจสอบบัญชีที่มีคุณภาพเกิดความถูกต้อง ครบถ้วนของหลักฐานการตรวจสอบการสื่อสารชัดเจนและเข้าใจง่ายต่อผู้ใช้งาน และการรายงานการตรวจสอบที่ทันต่อการใช้งาน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจลงทุนกับกิจการ

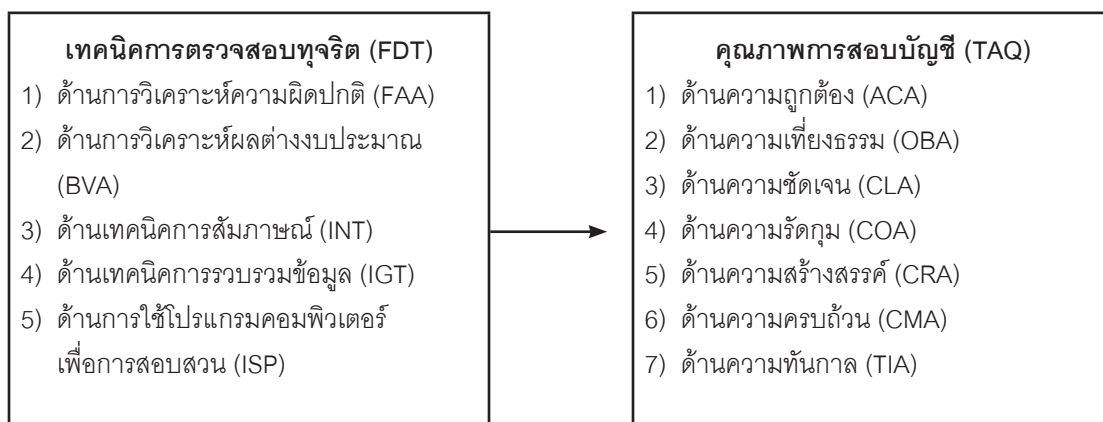
จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิจัย ผลกระทบของเทคนิคการตรวจสอบทุจริตที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า เทคนิคการตรวจสอบทุจริตมีผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีหรือไม่อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำข้อมูลไปใช้พัฒนาความรู้ด้านเทคนิคการตรวจสอบทุจริตเพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบงบการเงิน การเก็บรวบรวมข้อมูลกระดากทำการของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชีที่ได้มาตรฐาน ถูกต้อง ครบถ้วน ทันกาลต่อการรายงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอันจะส่งผลต่อความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เทคนิคการตรวจสอบทุจริตได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระและมีผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

รูปภาพประกอบ

โมเดลของเทคนิคการตรวจสอบทุจริตและคุณภาพการสอบบัญชี

2.1 เทคนิคการตรวจสอบทุจริต (Fraud Detection Techniques)

เทคนิคการตรวจสอบทุจริต หมายถึง เป็นวิธีการที่ผู้สอบบัญชีเลือกใช้ในการตรวจสอบเพื่อรวบรวมข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ เพื่อศึกษาหรือทดสอบข้อเท็จจริงของรายการในงบการเงินที่ผิดปกติ โดยผู้สอบบัญชีจะต้องใช้วิธีการที่หลากหลายประกอบกันเพื่อให้ได้มาของหลักฐานการทุจริตที่เพียงพอต่อการตรวจสอบ เพื่อรวบรวมหลักฐานการตรวจสอบที่อาจเกิดการทุจริต ข้อโกง โดยมุ่งหวังประโยชน์ส่วนบุคคลที่ขัดต่อกฎหมายและจริยธรรม การตรวจสอบทุจริตนั้นผู้ตรวจสอบควรมีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบอย่างสูงเพื่อให้ได้หลักฐานที่แน่ชัดมีประสิทธิภาพในการตรวจสอบ เทคนิคการตรวจสอบทุจริตสามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเภท (เกียรติกิติ จีระธีรนาถ, 2559: 185-186) ดังต่อไปนี้

2.1.1 ด้านการวิเคราะห์ความผิดปกติ (Fluctuation Analysis) หมายถึง การตรวจสอบหาความผิดปกติของงบการเงินโดยการจัดทำอัตราส่วน วิเคราะห์จุดต่ำสุดสูงสุด การกระทำโดยนำตัวเลขในระยะเวลาหนึ่งมาหาค่าความผิดปกติ การวิเคราะห์ความผิดปกติจะได้รับความสนใจจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้นั้นต้องมีการเคลื่อนไหวความผิดปกติที่เกิดขึ้นบ่อย เป็นต้น (กัญญมน วิทยาภูมิ, 2556:221)

2.1.2 ด้านการวิเคราะห์ผลต่างงบประมาณ (Budget Variance Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์เพื่อหาสิ่งผิดปกติเบื้องต้นจากงบประมาณในปัจจุบัน และสามารถนำบันทึกต่าง ๆ กับผลที่เกิดขึ้นจริงเปรียบเทียบและจะได้ผลต่างที่เกิดขึ้น การเปรียบเทียบอาจใช้ได้หลายกรณี (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2556:23) ได้แก่ การเปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินปีปัจจุบันกับปีก่อน การเปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินกับแผนการดำเนินงาน และการเปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินกับผลที่คาดว่าจะได้รับ

2.1.3 ด้านเทคนิคการสัมภาษณ์ (Interview Techniques) หมายถึง วิธีการสอบถามจากบุคคลภายในและภายนอกเพื่อให้ผู้ตรวจสอบได้ข้อมูลที่ชัดเจน เด่นชัดเพิ่มขึ้นเพื่อทำให้การประมวลผลหลักฐานสมบูรณ์ ผู้ตรวจสอบต้องมีความชำนาญต้องสามารถควบคุมทิศทางของการสอบถามให้ครบถ้วนตามที่ตนกำหนดไว้ การหาข้อมูลจากบุคคลที่มีความรู้ภายในและภายนอก อาจจะเป็นการสอบถามด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร

2.1.4 ด้านเทคนิคการรวบรวมข้อมูล (Information Gathering Techniques) หมายถึง กระบวนการที่ผู้ตรวจสอบต้องใช้ความชำนาญและความสามารถของตนเองในการปฏิบัติงานตรวจสอบรายละเอียดของหลักฐาน ผู้ตรวจสอบควรตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยข้อมูลดังกล่าวควรเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีความเพียงพอที่จะใช้สรุปประเด็นข้อตรวจพบ มีความเกี่ยวข้องกับงาน/โครงการที่ตรวจสอบ และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบให้บรรลุวัตถุประสงค์การตรวจสอบที่กำหนด

2.1.5 ด้านใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการสอบสวน (Investigative Software Packages) หมายถึง การใช้คอมพิวเตอร์ในการสอบสวนการทุจริตด้วยการวิเคราะห์ข้อมูล กราฟ หรือข้อความต่าง ๆ ที่มีปริมาณข้อมูลจำนวนมากเพื่อช่วยให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีประสิทธิภาพในการตรวจสอบมากยิ่งขึ้น

2.2 คุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality)

คุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality) หมายถึง เป็นผลการปฏิบัติงานในการรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน และครบถ้วนของข้อมูล โดยปราศจากข้อผิดพลาดใด ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินซึ่งสามารถช่วยในการรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีที่มีความน่าเชื่อถือ (อุษณา ภัทรมนตรี, 2560: 12-3 - 12-4) ประกอบด้วย

2.2.1 ด้านความถูกต้อง (Accuracy) หมายถึง ผลการตรวจสอบบัญชีที่ไม่เกิดข้อผิดพลาด บิดเบือนข้อมูล และเป็นไปตามความจริงที่เกี่ยวข้องกับความถูกต้องของข้อความทุกประโยค รวมถึงตัวเลขที่ผู้ตรวจสอบได้รวบรวมประเมินและสรุปนำเสนออย่างระมัดระวังและมีความถูกต้องแม่นยำเอกสารอ้างอิงทุกชนิดต้องมาจากหลักฐานที่น่าเชื่อถือ

2.2.2 ด้านความเที่ยงธรรม (Objectiveness) หมายถึง ผลการตรวจสอบบัญชีที่ถูกต้องตามควรไม่เียงทั้งจากทัศนคติและการประเมินที่เป็นกลาง โดยพิจารณาจากความจริงและสถานการณ์รอบด้าน การสังเกตการณ์ และการเสนอแนะของผู้ตรวจสอบต้องได้มาจากการกระทำที่ปราศจากอคติลำเอียง โดยไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวหรือไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้อื่น

2.2.3 ด้านความชัดเจน (Clearness) หมายถึง รายงานการตรวจสอบบัญชีที่สื่อความหมายเพื่อเข้าใจในรายงานการสอบบัญชี โดยแสดงลำดับความเป็นเหตุเป็นผลชัดเจน หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาทางวิชาการที่ไม่จำเป็น หากจำเป็นต้องใช้ศัพท์เทคนิคต้องมีคำอธิบายหรือนิยามศัพท์การจะทำให้รายงานชัดเจน

2.2.4 ด้านความรัดกุม (Conciseness) หมายถึง การสื่อสารตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อมการตัดทอนข้อความ และคำฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็นออกไปโดยผู้ตรวจสอบยังคงต้องรักษาความต่อเนื่องของแนวคิดที่รายงานไว้ ตลอดจนความถูกต้องของการใช้ภาษา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ และใช้เวลาอันน้อยหากสิ่งเหล่านั้นไม่ใช่การสนับสนุน หรือ

ส่งเสริมข้อความที่ต้องการเสนอในรายงาน ทั้งนี้ได้หมายความว่ารายงานต้องตัดทอนข้อความให้สั้น ซึ่งอาจทำให้เข้าใจยากหรือขาดความละเอียด

2.2.5 ด้านความสร้างสรรค์ (Creation) หมายถึง รายงานการตรวจสอบบัญชีที่สามารถสื่อสารใจให้ผู้ปฏิบัติงาน และองค์กรมีการปรับปรุงในสิ่งที่จำเป็น โดยสร้างให้เกิดบรรยากาศเชิงบวกและมีความหมายต้องการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร เป็นการรายงานผลการตรวจสอบต้องทำให้ลักษณะที่ทำให้เกิดการแก้ไขปรับปรุงที่ดีขึ้น ไม่ใช่เป็นการวิจารณ์ข้อบกพร่องเท่านั้น ควรมีข้อเสนอแนะ และเป็นข้อเสนอแนะที่กระทำได้ การให้ข้อเสนอแนะที่ไม่เหมาะสม จะทำให้รายงานการตรวจสอบไม่มีคุณภาพหรือไร้ความหมาย ควรเป็นรายงานให้ข้อเสนอแนะเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ เป็นการดีเพื่อก่อให้เกิดสิ่งที่ดีขึ้น มีโชติเพื่อทำลาย

2.2.6 ด้านความครบถ้วน (Completion) หมายถึง การเสนอรายงานที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ไม่ขาดข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลสารสนเทศ ข้อสังเกต ข้อสรุป และข้อแนะนำที่เพียงพอ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องต้องเป็นข้อมูลที่ให้ข้อเท็จจริง หรือข่าวสารที่ครบถ้วนทุกประการ

2.2.7 ด้านความทันกาล (Timeliness) หมายถึง การเสนอรายงานภายในเวลาที่กำหนด เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องการเสนอผลการตรวจ ไม่ล่าช้า และเพื่อช่วยให้การแก้ไขมีประสิทธิภาพและจะต้องให้ข้อมูลที่ปัจจุบันมากที่สุด ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าเทคนิคการตรวจสอบทฤษฎีมีผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี จึงตั้งสมมุติฐานได้ดังนี้

สมมุติฐานในการวิจัย: เทคนิคการตรวจสอบการทฤษฎีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทยที่เปิดเผยข้อมูลในเว็บไซต์สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 1,259 คน (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2559: เว็บไซต์) กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยโดย ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย จำนวน 291 คน โดยเปิดตารางของ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 42-43) ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามที่ตั้ง และกำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามสัดส่วน แล้วจึงใช้คอมพิวเตอร์สุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 291 ชุด เมื่อครบกำหนดตามระยะเวลาได้รับแบบสอบถามตอบกลับมาจำนวน 130 ฉบับ และถูกส่งกลับเนื่องจากย้ายและไม่ทราบที่อยู่ใหม่ จำนวน 9 ฉบับ ซึ่งมีจำนวนแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ 5 ฉบับจำนวนแบบสอบถามที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 116 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 41.13 ถือว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ตามแนวคิดของ Aaker และคณะ (2001) ที่เสนอว่า อัตราการตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงถือว่ายอมรับได้

3.2 การวัดคุณภาพลักษณะของตัวแปร

เทคนิคการตรวจสอบการทฤษฎีเป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 5 ด้าน จำนวน 15 ข้อ ดังนี้

- 1) ด้านการวิเคราะห์ความผิดปกติ จำนวน 3 ข้อ โดยครอบคลุมการตรวจหารายการที่ผิดปกติที่มีการเคลื่อนไหวบ่อย การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเพื่อตรวจสอบรายการทฤษฎีทางบัญชี
- 2) ด้านการวิเคราะห์ผลต่างงบประมาณ จำนวน 3 ข้อ โดยครอบคลุมการตรวจสอบเปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินกับแผนการดำเนินงาน รวมถึงการตรวจสอบ

เปรียบเทียบงบประมาณปีก่อนกับปีปัจจุบัน เพื่อหารายการที่มีผลต่างของจำนวนตัวเลขที่เกิดขึ้นจริงจากการปฏิบัติงานของกิจการ 3) ด้านเทคนิคการสัมภาษณ์ จำนวน 3 ข้อ โดยครอบคลุมถึง การใช้สัมภาษณ์รายการที่ไม่ปรากฏในงบการเงิน รวมถึงการควบคุมทิศทางการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้หลักฐานการตรวจสอบที่ครบถ้วน 4) ด้านเทคนิคการรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 ข้อ โดยครอบคลุมการรวบรวมข้อมูลในส่วนที่เป็นสาระสำคัญของหลักฐานการตรวจสอบได้อย่างเพียงพอ เพื่อให้สรุปผลการตรวจสอบได้ 5) ด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการสอบสวน จำนวน 3 ข้อ โดยครอบคลุมถึง ความรู้ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ รวมถึงการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบข้อมูลบัญชีด้วยกราฟ แผนภาพ เพื่อช่วยในการตรวจสอบบัญชีที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คุณภาพการสอบบัญชีเป็นตัวแปรตาม ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 7 ด้าน จำนวน 28 ข้อ ดังนี้

1) ด้านความถูกต้อง จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมการรายงานการสอบบัญชีได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และมีหลักฐานที่เชื่อถือได้ 2) ด้านความเที่ยงธรรม จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุม การรายงานการตรวจสอบที่เป็นกลาง ไม่อคติ ไม่บิดเบือนความจริง 3) ด้านความชัดเจน จำนวน 3 ข้อ โดยครอบคลุม การอธิบายวิธีตรวจสอบที่ชัดเจน และการหลีกเลี่ยงภาษาทางการที่ไม่จำเป็น เพื่อป้องกันความไม่เข้าใจของผู้ใช้งบการเงิน 4) ด้านความรัดกุม จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุม การนำเสนอรายงานสอบบัญชีที่ไม่อ้อมค้อม กระชับ ส่งผลให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม 5) ด้านความสร้างสรรค์ จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมการรายงานบัญชีที่จูงใจให้บริษัทที่รับตรวจเกิดความรู้สึกต้องการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น 6) ด้านความครบถ้วน จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมการรายงานการตรวจสอบที่ครบถ้วน สามารถสื่อเรื่องราวได้อย่างสมบูรณ์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและ 7) ด้านความทันกาล จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุม การรายงานผลการตรวจสอบได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนดต่อการใช้งาน และทันต่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

3.3 คุณภาพของเครื่องมือที่วัด

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีครอนบาค (Cronbach) โดยเทคนิคการตรวจสอบการทุจริตมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.659 – 0.838 และคุณภาพการสอบบัญชี มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.838 – 0.949 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lovett (2002 : 239 - 251) ได้เสนอว่า ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเกินกว่า 0.50 เป็นค่าที่ยอมรับได้ สำหรับการหาอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งเทคนิคการตรวจสอบทุจริต ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.400 – 0.747 และคุณภาพการสอบบัญชี ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.598 – 0.928 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Nunnally (1978) ได้เสนอว่า ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ เกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของเทคนิคการตรวจสอบทุจริตที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย สามารถแสดงในรูปแบบของสมการได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สมการ} \quad \text{TAQ} &= \beta_0 + \beta_1 \text{FAA} + \beta_2 \text{BVA} + \beta_3 \text{INT} + \beta_4 \text{IGT} + \beta_5 \text{ISP} + \mathcal{E} \\ \text{เมื่อ} \quad \beta &\quad \text{แทน} \quad \text{ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย} \\ \mathcal{E} &\quad \text{แทน} \quad \text{ค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์} \end{aligned}$$

TAQ	แทน	คุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม
FAA	แทน	เทคนิคการตรวจสอบการทุจริต ด้านการวิเคราะห์ความผิดปกติ
BVA	แทน	เทคนิคการตรวจสอบการทุจริต ด้านการวิเคราะห์ผลต่างงบประมาณ
INT	แทน	เทคนิคการตรวจสอบการทุจริต ด้านเทคนิคการสัมภาษณ์
IGT	แทน	เทคนิคการตรวจสอบการทุจริต ด้านเทคนิคการรวบรวมข้อมูล
ISP	แทน	เทคนิคการตรวจสอบการทุจริต ด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการสอบสวน

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเทคนิคการตรวจสอบทุจริตกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย

ตัวแปร	TAQ	FAA	BVA	INT	IGT	ISP	VIFs
$\bar{X}$	4.293	3.969	3.551	3.823	4.125	3.504	
S.D.	0.451	0.572	0.803	0.579	0.518	0.689	
TAQ	-	0.237*	0.225*	0.391*	0.525*	0.230*	
FAA		-	0.538*	0.259*	0.335*	0.281*	1.556
BVA			-	0.365*	0.151*	0.411*	1.627
INT				-	0.291*	0.431*	1.371
IGT					-	0.138	1.199
ISP						-	1.360

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจเกิดเป็นปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระเทคนิคการตรวจสอบทุจริต มีค่าตั้งแต่ 1.199 – 1.627 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006 : 585)

ตาราง 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของเทคนิคการตรวจสอบทฤษฎีกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย

เทคนิคการตรวจสอบทฤษฎี	คุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่	1.839	0.351	5.237*	<0.0001
ด้านการวิเคราะห์ความผิดปกติ (FAA)	-0.018	0.076	-0.242	0.809
ด้านการวิเคราะห์ผลต่างงบประมาณ(BVA)	0.039	0.055	0.713	0.477
ด้านเทคนิคการสัมภาษณ์ (INT)	0.170	0.070	2.421*	0.017
ด้านเทคนิคการรวบรวมข้อมูล (IGT)	0.393	0.074	5.339*	<0.0001
ด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการสอบสวน(ISP)	0.033	0.059	0.564	0.059
F = 11.556 p <0.0001 Adj R ² = 0.315				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า 1) เทคนิคการตรวจสอบการทฤษฎี ด้านเทคนิคการสัมภาษณ์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม เนื่องจากเทคนิคการสัมภาษณ์ เป็นการสื่อสารด้วยวาจาจากบุคคลเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการตรวจสอบที่ไม่ปรากฏในงบการเงิน โดยผู้สอบบัญชีจะต้องสอบถามและสื่อสารจากบุคคลที่เกี่ยวข้องถึงประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการตรวจสอบงบการเงิน ด้วยความชัดเจน ตรงไปตรงมา กระชับได้ใจความ ในระหว่างการตรวจสอบเพื่อให้ได้หลักฐานที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้รับจากการสื่อสารต้องมั่นใจว่าถูกต้อง ครบถ้วนเพียงพอต่อการตรวจสอบงบการเงินซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ ตะภา (2559: บทคัดย่อ) พบว่า ทักษะการตรวจสอบภายในเชิงกลยุทธ์ ด้านการสื่อสาร มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานการตรวจสอบภายในโดยรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความรัดกุม ด้านความสร้างสรรค์ และด้านความทันกาล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาทิพย์ วัฒนสุชาติ (2556: บทคัดย่อ) พบว่า สมรรถนะทางการสอบบัญชี ด้านการติดต่อสื่อสารมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล

2) เทคนิคการตรวจสอบการทฤษฎี ด้านเทคนิคการรวบรวมข้อมูล มีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม เนื่องจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จะต้องรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการตรวจสอบงบการเงิน นอกจากนี้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องตรวจสอบรายการที่มีสาระสำคัญต่อการตรวจสอบงบการเงิน รวมถึงการรวบรวมข้อมูลรายการที่เกี่ยวข้องระหว่างกันของกิจการ รวมถึงประเด็นที่ตรวจพบถึงความผิดปกติ โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะต้องรวบรวมข้อมูลในระยะเวลาที่กำหนดให้ทันกาล และต้องรวบรวมข้อมูลในมีความครบถ้วนของสาระสำคัญ และรอบคอบ ถูกต้อง ของเนื้อหาการตรวจสอบ เพื่อใช้ในการตรวจสอบงบการเงิน และการออกให้นายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ทันต่อการใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและความเชื่อมั่นต่อผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์วี ยามะเทวีน (2557: บทคัดย่อ) พบว่า กระบวนการสอบบัญชีที่ดี ด้านการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจของลูกค้า มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน และด้านความกะทัดรัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ

นวลจันทร์ ศรีสารคาม (2556: บทคัดย่อ) พบว่า ประสิทธิภาพการวางแผนการสอบบัญชีด้านการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจที่ตรวจสอบมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความสมบูรณ์และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชรี มาสกา (2555: บทคัดย่อ) พบว่า การปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีที่ดีด้านการรวบรวมและการประเมินหลักฐานมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความสร้างสรรค์

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้ผู้สนใจสามารถนำไปศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบของเทคนิคการตรวจสอบการทุจริตของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบงบการเงินและเก็บรวบรวมข้อมูลกระตาศาทำการของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและก่อให้เกิดเป็นประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้งบการเงินในการได้รับข้อมูลการตรวจสอบที่ดียิ่งขึ้น

5.1.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบของเทคนิคการตรวจสอบทุจริตด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการใช้บริการนักสืบอิสระ และด้านการตรวจค้น เป็นต้น เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่ามีความเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทุจริตหรือไม่ ซึ่งอาจทำให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงเป้าหมายมากยิ่งขึ้นด้านค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เป็นต้น เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่ามีความแตกต่างหรือไม่ อย่างไร ซึ่งอาจทำให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพผลและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

5.1.2 ควรศึกษาผลกระทบหรือปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการสืบหาความจริงของรายการที่เกิดขึ้น การติดต่อสืบถามข้อมูลจากองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง โอกาสในการทุจริต สิ่งจูงใจในการกระทำการทุจริต เป็นต้น ที่มีผลต่อเทคนิคการตรวจสอบบัญชีและคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.2 ประโยชน์ของการวิจัย

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรให้ความสำคัญต่อเทคนิคการตรวจสอบทุจริต ด้านเทคนิคการรวบรวมข้อมูล ด้วยการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการตรวจสอบมากยิ่งขึ้น หรือควรจัดทำใบคุมเอกสารที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลกิจการที่รับตรวจ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตรวจสอบบัญชีมากยิ่งขึ้นและใช้ในการตรวจสอบหารายการที่อาจเกิดการผิดพลาดได้ เทคนิคการสัมภาษณ์ ด้วยการพัฒนาความรู้ด้านการตรวจสอบบัญชี หรือความรู้ที่สนับสนุนการสอบบัญชีอย่างมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อที่จะสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลในการตรวจสอบบัญชีได้ดียิ่งขึ้น

6. สรุปผลการวิจัย

เทคนิคการตรวจสอบการทุจริต ด้านเทคนิคการรวบรวมข้อมูล และด้านเทคนิคการสัมภาษณ์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี ดังนั้น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรพัฒนาความรู้ด้านการตรวจสอบบัญชี และควรเพิ่มทักษะด้านการสอบถามที่ตรงประเด็น ชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญในการรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบ นอกจากนี้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรจัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการตรวจสอบที่เพียงพอ และเหมาะสม เช่น การจัดทำใบคุมเอกสารที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลของกิจการที่รับตรวจ เพื่อให้ง่ายต่อการใช้งาน และได้หลักฐานการสอบบัญชีมากยิ่งขึ้น และเพื่อใช้ในการตรวจสอบหารายการที่อาจเกิดการผิดพลาดได้ อันส่งผลต่อการปฏิบัติงานสอบบัญชีให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ ตะภา. (2559). ผลกระทบของทักษะการตรวจสอบภายในเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบภายในของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กัญญมน วิทยาภูมิ. (2556). การตรวจสอบและการควบคุมภายใน. ขอนแก่น: หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- เกียรติศักดิ์ จีระธีรนารถ. (2559). การทุจริตในองค์กรและอาชญากรรมธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: บจก. คู่แข่ง.
- ฐิตาภรณ์ สันจรรย์ศักดิ์. (2556). การทุจริตโดยการตกแต่งงบการเงิน. วารสารการประชุมวิชาการระดับชาติ, 2556, 1454.
- ธนาทิพย์ วัฒนสุชาติ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะทางการสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. ; วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นวลจันทร์ ศรีสารคาม. (2556). ผลกระทบของประสิทธิภาพการวางแผนการสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุชรี มาสกา. (2555). ผลกระทบของการปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีที่ดีที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภายในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์วิรียา มะเทวัน. (2557). ผลกระทบของกระบวนการการสอบบัญชีที่ดีที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2559). ข้อมูลติดต่อผู้สอบบัญชี. ค้นเมื่อ 10 มกราคม 2560, จาก https://eservice.fap.or.th/fap_registration/cpa-contact-list?condition=4& district_hidden=&province_hidden=&geography_hidden=
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 (ฉบับปรับปรุง). ค้นเมื่อ 14 มิถุนายน 2562, จาก <http://www.tfac.or.th/upload/9414/eq6p8RJwV0.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2561). ข้อมูลการเปิดเผยข่าวของ ก.ล.ต. ค้นเมื่อ 14 มิถุนายน 2562, จาก <https://market.sec.or.th/public/idisc/th/Viewmore/secnews#>
- อุษณา ภัทรมนตรี. (2560). การตรวจสอบภายในสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักท์.
- Aaker, D.A. V, Kumar. & G.S, D. (2001). *Marketing research*. (7thed.). John Wiley and Sons, Ed, : New York.
- Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision making*. (4thed.). John Wiley & Son Ed, : New York.
- Lovett, H. T. (2002). *The effect of violating the assumption of equal Item means in estimation the livingstonecoefficient*. EducationandPsychological Measurement, 38, 239–251.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. (2nded.). McGraw Hill Ed, : New York.

**ผลกระทบของการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพ
การตัดสินใจขององค์กรของธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย**
**Effects of Accounting Data Mining on Organization Decision Making Efficiency
of Automotive Parts Business in Thailand**

อัมเรศ รินทราเมธี¹ รัตนาวดี สอนธิประสาธ² และณัฐวุฒิ ตันติเศรฐ³

Aummareet Rintramee¹ Rattanawadee Sonthiprasat² and Nattawut Tontiset³

Received : May 27, 2019 Revised : June 10, 2019 Accepted : June 17, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กรของธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย จำนวน 127 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชี ด้านการจัดกลุ่ม ด้านการพยากรณ์ และด้านกฎความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กรโดยรวม ดังนั้น ผู้จัดการฝ่ายบัญชีธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ควรให้ความสำคัญกับการนำข้อมูลทางบัญชีไปค้นหาสารสนเทศที่มีประโยชน์โดยใช้เทคนิคการทำเหมืองข้อมูลโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการจัดกลุ่ม ด้านการพยากรณ์ และด้านกฎความสัมพันธ์ เพื่อนำสารสนเทศที่ได้รับไปประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ให้สามารถทำการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ทำให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชี ประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กร และธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย

* นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Master Student, Master of Accounting, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

² อาจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² Lecturer, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ Assistant Professor, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

The purpose of this research was to test the effects of accounting data mining on organization decision making efficiency of automotive part businesses in Thailand. The data were collected by using questionnaires from 127 accounting executives of automotive part businesses in Thailand. The statistics used for data analysis were multiple correlations analysis and multiple regression analysis. Results showed that accounting data mining in the aspect of clustering, prediction and association rule has positively affected organization decision making efficiency. Therefore, accounting executives of automotive parts businesses should focus using accounting data to find useful information by using accounting data mining technique especially clustering, prediction and association rule for on the significant of the decision making of accounting executives can be made by choosing an alternative that reflect in performance efficiency according to the objectives set.

Keyword : Accounting Data Mining, Decision Making Efficiency, Automotive Parts Business in Thailand

1. บทนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบัน สภาพเศรษฐกิจในประเทศไทยมีการแข่งขันที่สูง เนื่องจากมีสินค้าและบริการต่าง ๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่ว่าจะเป็นขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กจำเป็นต้องมีการปรับตัวอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการบริหาร การโฆษณา การผลิต การวิเคราะห์คู่แข่ง รวมถึงการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับใช้ภายในองค์กร เพื่อที่องค์กรจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันรวมถึงรักษาระดับมาตรฐานที่ดี ในการจัดการองค์กรที่ได้นั้นจำเป็นต้องมีระบบควบคุมด้านการจัดการภายในองค์กรอย่างเหมาะสม เพื่อให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้และพร้อมที่จะรับมือกับปัจจัยทั้งด้านต้นทุนแรงงานและค่าใช้จ่าย โดยปัจจัยเหล่านี้ถือเป็นข้อมูลทางการบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับรายงานทางการเงินของกิจการ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนการลงทุนเพื่อควบคุมต้นทุนการผลิตทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยกิจการสามารถนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาช่วยในการดำเนินงานในแต่ละวันให้เกิดผลประโยชน์ต่อองค์กรมากที่สุด ซึ่งในการดำเนินธุรกิจในทุก ๆ วันเกิดข้อมูลทางการบัญชีด้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก โดยข้อมูลจำนวนมากที่เกิดขึ้นภายในองค์กรนี้สามารถนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ โดยผ่านเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลที่เราเรียกว่า การทำเหมืองข้อมูล (Data Mining) เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ส่งเสริมหรือสนับสนุนงานขององค์กรในด้านต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคช่วยให้ได้รับสารสนเทศที่ช่วยในการตัดสินใจทางธุรกิจอันก่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน รวมถึงเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลรายการค้าเพื่อการบริหารลูกค้าสัมพันธ์ โดยสามารถประเมินความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อสินค้ากับสินค้าหรือบริการของกิจการว่ามีความสัมพันธ์สอดคล้องกันอย่างไร สามารถนำไปวางแผนทำการตลาดได้อย่างเหมาะสม อันก่อให้เกิดการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่มีประสิทธิภาพ

การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชี (Accounting Data Mining) เป็นเทคนิคในการค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทางการบัญชีในฐานะข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ช่วยในการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารองค์กร เนื่องจากข้อมูลทางการบัญชีเป็นข้อมูลที่มีจำนวนมากและมีความสำคัญต่อทุก ๆ องค์กร การนำข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกจัดเก็บไว้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น โดยเฉพาะข้อมูลทางการบัญชีบริหารที่มี

ความเกี่ยวข้องโดยตรงกับสินค้าและบริการขององค์กร จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำไปสกัดหาองค์ความรู้หรือสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจขององค์กร โดยการทำเหมืองข้อมูลนั้นเป็นเทคนิคการค้นหาสารสนเทศที่ได้รับความนิยมเนื่องจากสามารถสกัดองค์ความรู้ได้หลากหลายรูปแบบ อีกทั้งการจัดทำเหมืองข้อมูลมีมาตรฐานให้เป็นแนวปฏิบัติเหมือนกันทั่วโลก โดยเทคนิคการทำเหมืองข้อมูลทางธุรกิจประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการแบ่งประเภท (Classification) ด้านการจัดกลุ่ม (Clustering) ด้านการพยากรณ์ (Prediction) และด้านกฎความสัมพันธ์ (Association Rule) (ปราณี มณีรัตน์, 2554 : 11 - 15) องค์ประกอบเหล่านี้จะทำให้สารสนเทศที่ได้รับจากการทำเหมืองข้อมูลทางธุรกิจมีประสิทธิภาพ และช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กร (Organization Decision Making Efficiency) เป็นการพิจารณาเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งที่ดีที่สุดจากหลายทางเลือก ซึ่งประเมินแล้วว่าเป็นทางเลือกที่จะทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่จะก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด องค์กรจำนวนมากล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจภายใต้ภาวะเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มการแข่งขันสูงอย่างเช่นในปัจจุบัน สาเหตุหนึ่งเกิดจากการตัดสินใจแก้ไขปัญหาหรือเลือกแนวทางการดำเนินงานที่ผิดพลาด ทำให้เกิดความเสียเปรียบคู่แข่งหรือบริหารงานภายในองค์กรอย่างขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้องค์กรต้องเลิกกิจการในที่สุด ซึ่งในปัจจุบันทุกองค์กรต่างให้ความสำคัญกับการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพภายในองค์กร ซึ่งในการประเมินความมีประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กร มี 4 ด้าน ได้แก่ คุณภาพ (Quality) ความทันต่อเวลา (Timeliness) การยอมรับ (Acceptance) และความเหมาะสมทางจริยธรรม (Appropriateness of Ethical) (สร้อยตระกูล อรรถมานะ, 2550 : 389 - 392) คุณลักษณะดังกล่าวทำให้องค์กรบริหารจัดการภายในองค์กรได้ดียิ่งขึ้น และการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพย่อมทำให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างราบรื่น อีกทั้งความเสี่ยงจากการดำเนินธุรกิจจะลดต่ำลง หากสารสนเทศที่ใช้ประกอบการตัดสินใจมีประสิทธิภาพเหมาะสมและคุณภาพดี นอกจากนี้ ยังส่งผลให้องค์กรมีผลการปฏิบัติงานที่ดีและมีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย ซึ่งเป็นธุรกิจขนาดใหญ่มีข้อมูลทางธุรกิจจำนวนมากและมีคู่แข่งทางการตลาดจำนวนมาก

ธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ (Automotive Parts Businesses) เป็นกิจการที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อผลิตชิ้นส่วน อุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องใช้ สำหรับใช้ในการประกอบยานยนต์ ใช้เป็นอะไหล่ประกอบภายในประเทศและส่งออกไปยังต่างประเทศ ประกอบไปด้วยบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนจำกัด ธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์เป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ในประเทศไทย เนื่องจากเป็นธุรกิจมีเงินทุนหมุนเวียนจำนวนมากทางภาครัฐจึงให้การสนับสนุน และผลักดันให้อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์นี้เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจประเทศ โดยแนวโน้มของธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในปี พ.ศ. 2560 มีแนวโน้มสูงขึ้นจากจำนวนการขอรับการส่งเสริมการลงทุนของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ในปี พ.ศ. 2559 และภาวะเศรษฐกิจที่ปรับตัวดีขึ้นซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่อการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมนี้ รวมทั้งภาครัฐของอุตสาหกรรมยานยนต์ในภาคการผลิต การจำหน่าย และการส่งออก มีทิศทางปรับตัวดีขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศ (กองข้อมูลธุรกิจ, 2560: 4) ธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทยนั้นมีขนาดใหญ่ เนื่องจากต้องมีโรงงานที่ใช้ในการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์และจัดเก็บสินค้าไว้เพื่อจำหน่ายหรือผลิตต่อรายการวัตถุดิบสินค้าจึงมีจำนวนมาก ข้อมูลต่าง ๆ ภายในองค์กรมีความหลากหลายและซับซ้อน ซึ่งจะถูกจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการใช้งานของแผนกต่าง ๆ ดังนั้นการทำเหมืองข้อมูลจึงเป็นรูปแบบการหาสารสนเทศจากข้อมูลที่มีความหลากหลายและซับซ้อนภายในองค์กรที่เหมาะสม เนื่องจากสารสนเทศที่ได้รับจากการทำเหมืองข้อมูลจะส่งผลต่อการคาดการณ์ของผู้บริหาร

ว่าจะตัดสินใจสั่งการอย่างไรต่อไป โดยการมีสารสนเทศที่มีประโยชน์และเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ย่อมช่วยให้ผู้บริหารทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

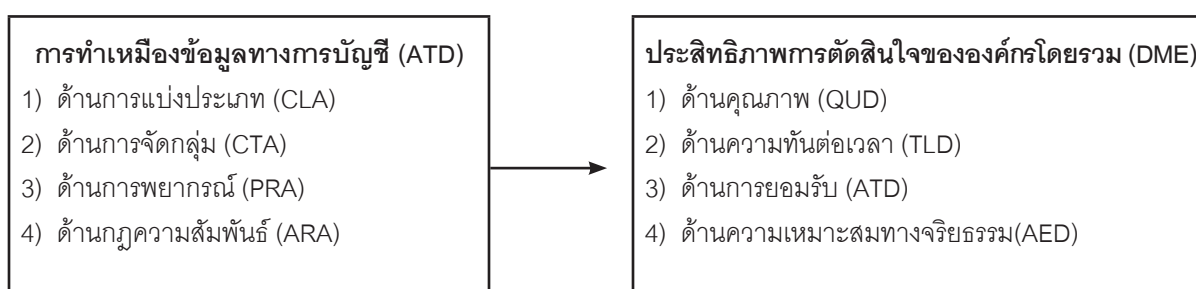
จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิจัย ผลกระทบของการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กรของธุรกิจชั้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กรของธุรกิจชั้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทยหรือไม่อย่างไร โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจชั้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการเลือกช่องทางการจัดเก็บข้อมูลทางการบัญชีให้เหมาะสมกับระดับการใช้งานในองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจชั้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทยได้อย่างยั่งยืนต่อไป

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระและมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กร จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพประกอบ 1

รูปภาพประกอบ 1

โมเดลของการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชี และประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กร

2.1 การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชี

การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชี (Accounting Data Mining) หมายถึง เทคนิคในการค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทางการบัญชีกับข้อมูลทางการบัญชีในฐานข้อมูลขององค์กร ข้อมูลทางการบัญชีนั้นเกิดจากการจัดเก็บรวบรวมตามขั้นตอนทางการบัญชีต่าง ๆ ตามหลักการบัญชีที่ได้รับการรับรองอย่างกว้างขวางเพื่อให้องค์กรได้มาซึ่งสารสนเทศที่สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารภายในองค์กร และผู้ใช้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร (ปราณี มณีรัตน์, 2554 : 11-15) ประกอบด้วย

2.1.1 ด้านการแบ่งประเภท (Classification) หมายถึง การจำแนกหรือแบ่งประเภทข้อมูล โดยการหาต้นแบบหรือสำรวจข้อแตกต่างของข้อมูลแต่ละตัวที่ปรากฏอยู่ในชุดข้อมูล โดยใช้ชุดข้อมูลที่มีอยู่จำนวนหนึ่งจากข้อมูลในฐานข้อมูลในการสร้างต้นแบบ ซึ่งต้นแบบที่ได้นั้นสามารถนำไปใช้ในการกำหนดหัวข้อประเภทของชุดข้อมูลว่าสมควรมีกี่ประเภทอะไรบ้างอย่างเหมาะสม เพื่อจัดสรรข้อมูลเก่าและใหม่ให้อยู่ตามประเภทหรือหมวดหมู่ที่เหมาะสม

2.1.2 ด้านการจัดกลุ่ม (Clustering) หมายถึง กระบวนการสร้างหัวข้อย่อยข้อมูลขึ้นมาใหม่เพื่อจัดข้อมูลออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้อยู่กลุ่มที่เหมาะสม โดยข้อมูลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันจะมีคุณสมบัติหรือลักษณะที่คล้ายกันและจัดข้อมูลที่มีลักษณะแตกต่างกันมากให้อยู่ต่างกลุ่มกัน โดยจะแบ่งกลุ่มข้อมูลจากความคล้าย โดยไม่มีการกำหนดหัวข้อประเภทข้อมูลไว้ก่อน หรือไม่ทราบจำนวนกลุ่มล่วงหน้า

2.1.3 ด้านการพยากรณ์ (Prediction) หมายถึง การนำข้อมูลในอดีตที่มีอยู่ในฐานข้อมูลมาสร้างต้นแบบ เพื่อที่ตรวจสอบต้นแบบที่สร้างขึ้นจากการแบ่งประเภทว่ามีความเที่ยงตรงน่าเชื่อถือของต้นแบบที่สร้างขึ้นมากน้อยเพียงใด และใช้พยากรณ์ข้อมูลเข้าใหม่ว่าสมควรอยู่ในประเภทใด นอกจากนี้ยังรวมถึงการพยากรณ์ข้อมูลต่าง ๆ ที่มีผลลัพธ์ในรูปแบบของตัวเลขได้เช่นกัน

2.1.4 ด้านกฎความสัมพันธ์ (Association Rule) หมายถึง การนำข้อมูลทางการบัญชีหรือรายการค้าที่อยู่ภายในฐานข้อมูลองค์กร นำไปค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างชุดข้อมูลตั้งแต่สองชุดเป็นต้นไป ซึ่งชุดข้อมูลที่นำไปค้นหาความสัมพันธ์จะประกอบไปด้วยข้อมูลที่มีคุณลักษณะเกิดขึ้นหรือพบเห็นพร้อม ๆ กันบ่อยครั้ง การสร้างกฎความสัมพันธ์จะใช้ค่าแบ่งวัดสองตัวคือ ค่าสนับสนุน เป็นค่าที่แสดงให้เห็นโอกาสการปรากฏของข้อมูลหรือรายการค้าของชุดข้อมูล และค่าความเชื่อมั่น เป็นค่าที่บ่งบอกโอกาสการเกิดรายการค้าหรือข้อมูลแบบต่อเนื่องกันอย่างน้อยสำคัญ

2.2 ประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กร

ประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กร (Organization Decision Making Efficiency) หมายถึง การพิจารณาเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งที่ดีที่สุดจากหลายทางเลือก ซึ่งประเมินแล้วว่าเป็นทางเลือกที่จะทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่จะก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด (สรัยตระกูล อรรถมานะ, 2550 : 389-392) ประกอบด้วย

2.2.1 ด้านคุณภาพ (Quality) หมายถึง เนื้อหาสาระของการตัดสินใจนั้น ๆ สามารถเป็นผลของการตัดสินใจที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ปรารถนา ในระหว่างที่ต้องประสบกับความจำเป็นหรือบรรทัดฐานเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งสามารถวัดคุณภาพของการตัดสินใจได้จากผลผลิตหรือบริการขององค์กรที่เผยแพร่ออกมาในระยะแรกนั้นปรากฏว่าเป็นการเพิ่ม ชื่อเสียง กำไร และมีส่วนในตลาดมากขึ้น เป็นต้น

2.2.2 ด้านความทันต่อเวลา (Timeliness) หมายถึง การตัดสินใจภายในกรอบเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของการตัดสินใจที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้งานหรือต่อองค์กร การตัดสินใจที่ดีแต่มีความล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์ที่ควรจะมีมติตัดสินใจนั้น ก็จะไม่ถือว่าเป็นการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ

2.2.3 ด้านการยอมรับ (Acceptance) หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ได้จากการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์หรือปัญหาที่ตัดสินใจดังกล่าวมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือมุ่งเน้นและทำความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน เพื่อลดปัญหาการต่อต้าน ไม่ให้ความร่วมมือ และไม่ยอมรับการตัดสินใจ

2.2.4 ด้านความเหมาะสมทางจริยธรรม (Appropriateness of Ethical) หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางเลือก ที่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงาน และถูกประเมินความเพียงพอและเหมาะสมของการตัดสินใจจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่อาจเป็นความขัดแย้งทางด้านค่านิยม

ดังนั้น สมมุติฐานการวิจัย คือ

สมมุติฐานการวิจัย : การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กรโดยรวม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (Sample Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีในธุรกิจชั้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย จำนวน 618 คน (สมาคมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ไทย, 2559 : เว็บไซต์) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 618 ชุด เมื่อครบกำหนดในการเก็บแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามทั้งสิ้น 127 ชุด รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 65 วัน มีอัตราตอบกลับร้อยละ 20.55 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar, and Day (2001) ได้เสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

3.2 การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีเป็นตัวแปรอิสระซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการแบ่งประเภท จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านการจัดกลุ่ม จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านการพยากรณ์ จำนวน 4 ข้อ และ 4) ด้านกฎความสัมพันธ์ จำนวน 4 ข้อ

ประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กรโดยรวมซึ่งเป็นตัวแปรตาม ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพ จำนวน 4 ข้อ 2) ด้านความทันต่อเวลา จำนวน 4 ข้อ 3) ด้านการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 4 ข้อ และ 4) ด้านความเหมาะสมทางจริยธรรม จำนวน 4 ข้อ

3.3 คุณภาพของเครื่องมือวัด

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง โดยผ่านการพิจารณาเนื้อหาของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.622 – 0.899 และประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กรมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.712 – 0.925 ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ ท้ายเรือคำ (2552 : 90) ได้เสนอว่าเกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม 0.40 ขึ้นไป ถือว่ายอมรับได้ และการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.921 – 0.961 และประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กรมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.953-0.968 ซึ่งสอดคล้องกับ Hair และคณะ (2006) ได้นำเสนอว่าค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ต้องมีค่า 0.70 ขึ้นไป จึงจะถือว่ายอมรับได้

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีกับประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กรของธุรกิจชั้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย ซึ่งเขียนสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการ } DME = \beta_0 + \beta_1 CLA + \beta_2 CTA + \beta_3 PRA + \beta_4 ARD + \mathcal{E}$$

โดย β = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย

$\mathcal{E}$ = ค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์

DME = ประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กรโดยรวม

CLA = การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชี ด้านการแบ่งประเภท

CTA = การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชี ด้านการจัดกลุ่ม

PRA = การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชี ด้านการพยากรณ์

ARA = การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชี ด้านกฎความสัมพันธ์

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีกับประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กรโดยรวมของธุรกิจขึ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย

ตัวแปร	DME	CLA	CTA	PRA	ARA	VIFs
	4.083	4.176	4.033	4.124	3.860	-
S.D.	0.574	0.496	0.572	0.574	0.773	-
DME	-	0.557*	0.687*	0.749*	0.667*	-
CLA		-	0.565*	0.611*	0.502*	1.743
CTA			-	0.702*	0.555*	2.175
PRA				-	0.597*	2.467
ARA					-	1.696

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจเกิดเป็นปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีมีค่าตั้งแต่ 1.696 – 2.467 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006 : 585)

ตาราง 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีกับประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กรโดยรวมของธุรกิจขึ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย

การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชี	ประสิทธิภาพการตัดสินใจ ขององค์กรโดยรวม		t	p - value
	สัมประสิทธิ์	ความคลาดเคลื่อน		
	การถดถอย	มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.505	0.271	1.859	0.065
ด้านการแบ่งประเภท (CLA)	0.054	0.080	0.680	0.498
ด้านการจัดกลุ่ม (CTA)	0.231	0.078	2.973*	0.004
ด้านการพยากรณ์ (PRA)	0.390	0.082	4.748*	<0.0001
ด้านกฎความสัมพันธ์ (ARA)	0.210	0.051	4.151*	<0.0001

F = 60.689 p < 0.0001 Adj R² = 0.655

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชี ด้านการจัดกลุ่ม (CTA) ด้านการพยากรณ์ (PRA) และด้านกฎความสัมพันธ์ (ARA) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กรโดยรวม (DME) เนื่องจากการดำเนินกิจการในแต่ละวันย่อมเกิดข้อมูลทางการบัญชีหรือรายการค้าเป็นจำนวนมาก ทางองค์กรต้องมีการจัดการและควบคุมข้อมูลที่มีอยู่ภายในองค์กรให้เป็นระเบียบและง่ายต่อการเรียกใช้ โดยคัดเลือกข้อมูลทางการบัญชีที่มีความคล้ายคลึงหรือสอดคล้องกันให้ถูกจัดเรียงและจัดเก็บไว้ในกลุ่มฐานข้อมูลเดียวกัน เพื่อนำข้อมูลทางการบัญชีไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับข้อมูลแผนกต่าง ๆ ว่าสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้ อีกทั้งใช้พยากรณ์แนวโน้มทางเศรษฐกิจขององค์กรควรมีการเตรียมความพร้อมอย่างไรกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ชินพร ปิตตระโพธิ์ (2556 : 12) กล่าวว่า การทำเหมืองข้อมูลเข้ามามีบทบาทในภาคธุรกิจที่มีข้อมูลจำนวนมากสาละเกิดขึ้นภายในองค์กรอย่างมาก เนื่องจากสารสนเทศที่ได้รับจากการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจ เช่นการวางแผนเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่มีค่าเสื่อมราคาว่าควรจะนำไปใช้อย่างไรให้เกิดความคุ้มค่าและคุ้มค่าอย่างสูงสุด เพื่อดำเนินงานของกิจการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลองค์กรโดยจำแนกตามกลุ่มอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสร้างระบบสนับสนุนการตัดสินใจเพื่อเป็นการง่ายต่อการนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ ส่วนมากข้อมูลจะถูกจัดเก็บแยกมาจากระบบงานเพื่อไม่ให้ข้อมูลเกิดการซ้อนทับกันกับข้อมูลที่เข้ามาใหม่ โดยจัดอยู่ในรูปของคลังหรือเหมืองข้อมูลซึ่งเป็นการง่ายต่อการนำเอาไปใช้ในการสืบค้นความรู้ เพื่อที่ผู้ใช้สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางเลือกได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิศักดิ์ โลหิตศิริ (2560: 42-43) พบว่า ผลของการวิเคราะห์โมเดลในการใช้พยากรณ์นั้นมีความถูกต้องสูง นั้นเท่ากับว่าโมเดลนี้สามารถนำไปใช้ได้จริงเพื่อลดปัญหาความล่าช้าในการพิจารณาเปลี่ยนเครื่องคอมพิวเตอร์ และยังสมารถนำโมเดลนี้ไปต่อยอดเพื่อใช้ในการวางแผนเพื่อทำการสั่งซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์สมรรถนะที่เหมาะสมกับผู้ใช้งาน ให้ผู้ใช้งานเกิดความพึงพอใจสูงสุดต่อไป โดยการพยากรณ์นั้นบอกได้ว่ามีเครื่องคอมพิวเตอร์จำนวนเท่าใดที่กำลังจะถูกเปลี่ยนและสมควรที่จะถูกเปลี่ยน ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นก็ต้องมีการนำเครื่องคอมพิวเตอร์ใหม่ไปทดแทนเครื่องเดิม ผู้วิจัยสามารถระบุได้ว่าในปีต่อไปนั้นจะมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่จะถูกเปลี่ยนหรือสมควรที่จะเปลี่ยนเท่าใด และสามารถทำการตัดสินใจสรรหาเครื่องคอมพิวเตอร์ใหม่มาทดแทนเครื่องเดิมได้อย่างรวดเร็ว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทวัส คำคุณากร (2556 : บทคัดย่อ) พบว่า ความสัมพันธ์ของสินค้าจากชุดข้อมูลเรียนรู้และชุดข้อมูลทดสอบบ่งชี้ว่า ข้อมูลสามารถนำไปประมวลผลในขั้นตอนการตัดสินใจภายใต้สภาวะการแข่งขันสูงบนอินเทอร์เน็ต เนื่องจากผู้ทำการตัดสินใจสามารถเลือกทางออกที่ส่งผลให้กิจการสามารถอยู่รอดได้ ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือได้และเป็นที่ไว้วางใจจากผู้มีส่วนได้เสียในการบริหารงานต่อไป โดยมีความน่าเชื่อถือคลาดเคลื่อนที่ระดับต่ำมาก แสดงให้เห็นว่าแบบจำลองที่ได้มีความแม่นยำสูงสามารถนำไปวิเคราะห์แผนการทางการตลาดต่อไปได้ และประเมินแบบจำลองที่ดีที่สุดด้วยข้อมูลทดสอบซึ่งยังคงมีค่าผลรวมความคลาดเคลื่อนที่ต่ำ แสดงให้เห็นว่าแบบจำลองที่ดีที่สุดมีความแม่นยำในการหาความสัมพันธ์ และการแบ่งกลุ่มสามารถประยุกต์ใช้งานเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การสร้างโปรโมชั่นที่เหมาะสมกับลูกค้าแต่ละกลุ่ม เพื่อให้เกิดความพอใจสูงสุดและเกิดความภักดีแก่องค์กรรวมถึงการกระตุ้นการซื้อของลูกค้า โดยการนำเสนอสินค้าชนิดอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกันเมื่อลูกค้าเลือกสินค้าในระบบสั่งซื้อ

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ในการวิจัย

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรศึกษาองค์ประกอบด้านอื่น ๆ เช่น การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีกับความสำเร็จขององค์กร เพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีกับประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กรกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น ธุรกิจอุตสาหกรรมและเครื่องจักร และธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งอาจจะให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสามารถนำไปใช้ในประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

5.2 ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้จัดการฝ่ายบัญชี ควรให้ความสำคัญกับการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีด้านการจัดกลุ่ม ด้านการพยากรณ์ และด้านกฎความสัมพันธ์ เนื่องจากการเทคนิคการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีดังกล่าวสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในสถานการณ์ที่มีความจำเป็นต้องใช้สารสนเทศ ที่ช่วยให้ผู้ทำการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้ผลของการตัดสินใจนั้นมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

6. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กรของธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย จากผลการศึกษา พบว่า การทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชี ด้านการจัดกลุ่ม ด้านการพยากรณ์ และด้านกฎความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการตัดสินใจขององค์กร ดังนั้น ผู้จัดการฝ่ายบัญชีธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์จึงควรให้ความสำคัญกับการทำเหมืองข้อมูลทางการบัญชีอย่างสม่ำเสมอ โดยตรวจสอบคุณภาพของการทำเหมืองข้อมูลให้เป็นไปตามมาตรฐานของการทำเหมืองข้อมูลโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกลุ่ม การพยากรณ์ และกฎความสัมพันธ์ เพื่อให้สารสนเทศที่ได้รับจากการทำเหมืองข้อมูลนั้นสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กองข้อมูลธุรกิจ. (2560). *ธุรกิจขายปลีกชิ้นส่วนและอุปกรณ์ยานยนต์*. ค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2561, จาก chromeextension://oemmnndcbldboiebfnladdacbfmadadm/https://www.dbd.%09go.th/download/document_file/Statistic/2560/T26/T26_201701.pdf
- ชินพร ปิดตาระโพธิ์. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเหมืองข้อมูลกับความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจส่งออกชิ้นส่วนและอุปกรณ์ยานยนต์ในประเทศไทย*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปราณี มณีรัตน์. (2554). *การสร้างโมเดลการจัดการระบบนักศึกษาสัมพันธ์โดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูล*. คณะเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยศรีปทุม : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วิฑูรย์ คำคุณากร. (2556). *การสร้างแบบจำลองพฤติกรรมผู้บริโภคแบบธุรกิจกับธุรกิจผ่านทางช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางการตลาดโดยการทำเหมืองข้อมูล*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมาคมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ไทย. สมาชิกสมาคม. ค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.thaiautoparts.or.th>
สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ. (2550). *พฤติกรรมองค์การ : ทฤษฎีและการประยุกต์*. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Aaker, D.A., V. Kumar & G.S. Day (2001). *Marketing research*. 7thed. New York : John Wiley and Sons.

Bahari, F.T. & Elayidom, S. M. (2015). An efficient CRM-data mining framework for the prediction of customer behavior. *Procedia Computer Science*, 45, 725–731.

Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision making*. 4thed. New York : John Wiley and Son.

Hair, J.F., Black, B., Babin, B., & Anderson, R.E. & Tatham, R.L. (2006). *Multivariate data analysis*. 6thed. Newjersey : Pearson.

**ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์
กับศักยภาพทางการแข่งขันของธุรกิจอาหารสำเร็จรูปในประเทศไทย**
**The Relationship between Strategic Employee Competency Development
and Competitiveness of Instant Food Businesses in Thailand**

จินดาพร รุ่งโรจน์ แคทลียา ชาปะวัง² และพีรวัฒน์ ไชยล้อม³

Jindaporn Rungroj¹, Cattaleeya Charpavang² and Peerawat Chailom³

Received : May 27, 2019 Revised : June 12, 2019 Accepted : June 17, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์กับศักยภาพทางการแข่งขันของธุรกิจอาหารสำเร็จรูปในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ของธุรกิจอาหารสำเร็จรูปในประเทศไทย จำนวน 89 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับศักยภาพทางการแข่งขันโดยรวม ดังนั้นผู้บริหารฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ธุรกิจอาหารสำเร็จรูปควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรธุรกิจอาหารสำเร็จรูปให้สูงขึ้น เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการปฏิบัติงานที่ส่งเสริมให้ธุรกิจมีผลการดำเนินงานที่ดี มีความยั่งยืนและนำไปสู่การมีศักยภาพทางการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต

คำสำคัญ : การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ ศักยภาพทางการแข่งขัน ธุรกิจอาหารสำเร็จรูปในประเทศไทย

* นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Master Student, Master of Business Administration, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

^{2,3} อาจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3} Lecturer, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

The objective of this study is to find the relationship between strategic employee competency development and competitiveness of the instant food businesses in Thailand. The research was conducted by collecting data from 89 instant food businesses executives in Thailand using questionnaire. The collected data was analyzed by means of statistic tools including Multiple Correlation Analysis and Multiple Regression Analysis. The result analysis showed that strategic employee competency development in the aspect of training and development had positive impact on competitiveness. It can be concluded that instant food businesses entrepreneur in Thailand need to pay attention to strategic employee competency development particularly looking at employee competency to type of instant food businesses themselves in order to build sustainable competitiveness in the business.

Keywords Strategic Employee Competency Development, Competitiveness, Instant Food Businesses in Thailand

1. บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้นทำให้เศรษฐกิจโลกมีการเปิดกว้างและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ธุรกิจจึงจำเป็นต้องพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ และปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้ทันกับคู่แข่ง การพัฒนาทรัพยากรบุคคลจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่องค์กรต่าง ๆ กำลังให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะทรัพยากรบุคคลเปรียบเสมือนสินทรัพย์ที่ทรงคุณค่ามากที่สุดขององค์กร เป็นกลยุทธ์หนึ่งที่สามารถสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันขององค์กร องค์กรต่าง ๆ จึงพยายามที่จะแสวงหากลยุทธ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารทรัพยากรบุคคล เช่น การบริหารจัดการผู้มีความสามารถสูง การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลโดยใช้ทักษะเป็นพื้นฐาน การบริหารผลการปฏิบัติงาน และการบริหารทรัพยากรบุคคลโดยใช้สมรรถนะเป็นพื้นฐาน เป็นต้น จากเครื่องมือในการบริหารทรัพยากรบุคคลที่กล่าวมาแล้ว การบริหารทรัพยากรบุคคลโดยใช้สมรรถนะเป็นพื้นฐาน นับว่าเป็นเครื่องมือที่ผู้บริหารและนักบริหารทรัพยากรบุคคลที่กำลังให้ความสนใจและนิยมมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสมรรถนะจะทำให้บุคลากรแสดงออกถึงพฤติกรรมอันจะนำไปสู่ผลงานที่ดีซึ่งจะส่งผลต่อผลประกอบการโดยรวมขององค์กร (ซจรศักดิ์ ศิริมัย, 2551 : 120) ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในองค์กรของตนอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ซึ่งในปัจจุบันนี้มีคู่แข่งรายใหม่เพิ่มขึ้นจำนวนมาก การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรจึงเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินธุรกิจให้ยั่งยืน

การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ (Strategic Employee Competency Development) เป็นการบูรณาการการคิดอย่างเป็นองค์รวมอย่างตั้งใจและอย่างก้าวหน้า เพื่อพัฒนาความรู้ในงานและปรับปรุงพฤติกรรมการทำงานที่เหมาะสมให้เกิดขึ้นกับบุคลากรขององค์กร โดยใช้กลยุทธ์และวิธีการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ของบุคคล กลุ่ม และองค์กรและเพื่อดึงเอาพลังศักยภาพของบุคลากรออกมาใช้ให้ได้เต็มที่สูงสุดในช่วงจังหวะเวลาที่เหมาะสม อันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่องค์กรต้องการ (ศิริภัสสรค์ วงศ์ทองดี, 2556 : 39) อีกทั้งยังสามารถแข่งขันกับคู่แข่งธุรกิจใหม่ ๆ ที่เพิ่มขึ้นจำนวนมาก ซึ่งบุคลากรในองค์กรถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการแข่งขันกับองค์กรอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยให้องค์กรมีความแข็งแกร่งและสามารถยืนหยัดท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงได้ โดยการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์นี้ ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ ด้านการเรียนรู้และ

พัฒนาตนเอง (Learning and Self-Development)ด้านการฝึกอบรมและพัฒนา (Training and Development) และด้านการพัฒนาการปฏิบัติงาน (Working Development) (สมชาติ กิจยรรยง, 2556 : 135-137) ทั้งนี้ องค์การใดสามารถพัฒนาและดำรงไว้ซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและคุณสมบัติที่องค์กรต้องการนั้นย่อมมีศักยภาพทางการแข่งขันมากยิ่งขึ้นอีกด้วย (เจษฎา นกน้อย, 2552 : 54)

ศักยภาพทางการแข่งขัน (Competitiveness) เป็นความสามารถขององค์กรในการสร้างผลงานจากการผลิตสินค้าหรือบริการที่ลูกค้าต้องการด้วยประสิทธิภาพที่เหนือกว่าคู่แข่ง เพราะในภาวะปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ กฎหมาย เทคโนโลยี สังคมและวัฒนธรรม เป็นปัจจัยส่งผลให้ผู้บริโภคมีความต้องการในสินค้าหรือบริการที่มีความหลากหลายยิ่งขึ้น (กนกอร อ่อนเรือง, 2556 : 2) การได้เปรียบในการแข่งขันจะเกิดขึ้นได้ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีแนวทางในการดำเนินงานที่มีความชัดเจนโดยเริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดเป้าหมาย การกำหนดคุณค่าและความเชื่อร่วมกันและการกำหนดกลยุทธ์ บทบาทพนักงานระดับปฏิบัติการเป็นบทบาทของการสนับสนุนและประสานงานทำให้เกิดแนวทางการปฏิบัติ ซึ่งการสร้างข้อได้เปรียบที่เหนือกว่าคู่แข่งสินค้าต้องมีความแตกต่างและมีต้นทุนที่ต่ำกว่าคู่แข่งรายอื่น ๆ จะทำให้ลูกค้ามีความพึงพอใจในการสินค้าและบริการ โดยศักยภาพทางการแข่งขันประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ ด้านคุณภาพสินค้า (Quality of Product) ด้านนวัตกรรม (Innovation) ด้านประสิทธิภาพในการผลิต (Productivity) ด้านการตอบสนองลูกค้า (Response to Customers) (วิเชียร วิทยอุดม, 2553 : 68-72) ดังนั้น การสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขันเหนือคู่แข่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรในองค์กรให้เกิดเป็นสมรรถนะและพัฒนาความสามารถหลักซึ่งจะก่อให้เกิดข้อได้เปรียบในการแข่งขันเชิงกลยุทธ์ที่ให้กำไรและค่าตอบแทนสูงกว่า (พิพัฒน์ นนทนาถรณ์, 2553 : 96)

ธุรกิจอาหารสำเร็จรูป (Instant Foods Businesses) เป็นธุรกิจที่กำลังเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจการขยายตัวและความก้าวหน้าทางด้านสาธารณสุขส่งผลให้ประชาชนให้มีการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคสมัยใหม่ที่พิถีพิถันการกับเลือกรับประทานอาหารที่สะอาดปลอดภัย และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อร่างกาย รวมถึงการเพิ่มความสำคัญปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น ความสะดวก รวดเร็ว และอาหารที่พกพาง่าย เพื่อสอดคล้องกับการใช้ชีวิตของคนเมืองและคนรุ่นใหม่ที่ต้องแข่งกับเวลา การเติบโตทางเศรษฐกิจและการขยายพื้นที่เขตเมืองค่อนข้างสูง ส่งผลให้กำลังซื้อและความต้องการการบริโภคอาหารสำเร็จรูปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และผู้ประกอบการที่มีจำนวนเป้าหมายทางการตลาดที่สูงขึ้นส่งผลให้การแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจอาหารสำเร็จรูปต้องมีการพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์ กำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเพิ่ม การวางตำแหน่งของสินค้าในตลาดให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม รวมถึงการเลือกกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่ออยู่เหนือคู่แข่ง ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ก่อให้เกิดศักยภาพทางการแข่งขันขั้นธุรกิจได้ (Economic Intelligence Center, 2014 : 23)

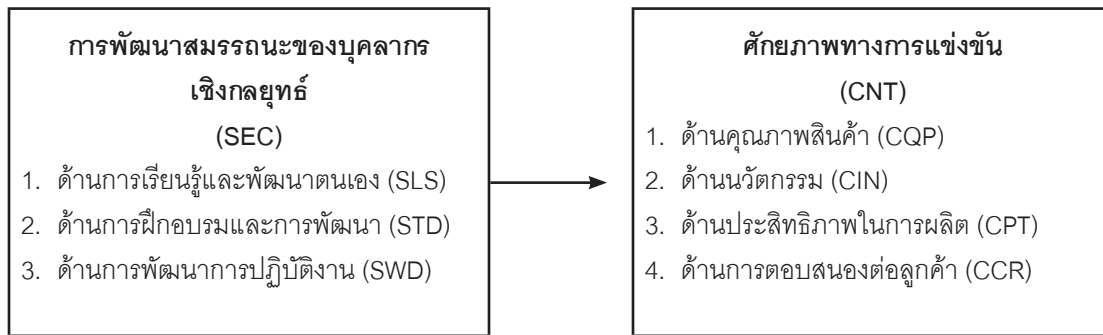
จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์กับศักยภาพทางการแข่งขันของธุรกิจอาหารสำเร็จรูปในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กับศักยภาพทางการแข่งขันของธุรกิจอาหารสำเร็จรูปในประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร โดยทำการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ของธุรกิจอาหารสำเร็จรูปในประเทศไทย ผลลัพธ์สามารถใช้กำหนดแนวทางในการพัฒนาการวางแผนและการปรับปรุงการดำเนินงานของธุรกิจอาหารสำเร็จรูปได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและการดำเนินธุรกิจความน่าเชื่อถือ การพัฒนาคุณภาพ และการนำเสนอผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของลูกค้าเพื่อให้สามารถแข่งขันและปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระและมีความสัมพันธ์กับศักยภาพทางการแข่งขัน จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

รูปภาพประกอบ

โมเดลของการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์และศักยภาพทางการแข่งขัน

2.1 การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ (Strategic Employee Competency Development)

การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ หมายถึง แนวทางหรือวิธีการพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้สูงกว่าสมรรถนะที่อยู่ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานโดยลำดับการกระทำที่เชื่อมโยงต่อเนื่องกัน เกี่ยวกับการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้ (สมชาติ กิจยรรยง, 2556: 135-137) ประกอบด้วย

2.1.1 ด้านการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง (Learning and Self-Development) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการปรับปรุง เรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะด้านต่าง ๆ จากการศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพการแข่งขันทางธุรกิจ ตลอดจนเทคนิควิธีการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบและงานด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ และนำมาประยุกต์ใช้กับงาน ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงาน ให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา (Training and Development) หมายถึง การเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีวัตถุประสงค์ให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ ความชำนาญและมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำหรือต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหในการทำงาน การฝึกอบรมจะใช้ระยะเวลาสั้น ๆ และจัดขึ้นโดยหน่วยงานภายในหรือภายนอกก็ได้ ที่มุ่งเน้นการพัฒนางานที่ตรงกับงานที่รับผิดชอบและไม่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการทำงานของบุคลากร

2.1.3 ด้านการพัฒนาการปฏิบัติงาน (Working Development) หมายถึง กระบวนการที่มุ่งเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงวิธีการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน มีการวางแผนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั่วทั้งระบบ และมีการกำหนดนโยบายให้บุคลากรปฏิบัติงานตามขั้นตอนการทำงานหรือมีการประยุกต์วิธีการทำงานใหม่ ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายได้ง่าย โดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของการทำงานเพื่อการเพิ่ม

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และทักษะความสามารถ ในการทำงานให้กับบุคลากรได้อย่างดี ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบและสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง

2.2 ศักยภาพทางการแข่งขัน (Competitiveness)

ศักยภาพทางการแข่งขัน หมายถึง ความสามารถของธุรกิจในการแข่งขันหรือผลการดำเนินการของธุรกิจ ซึ่งเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับคู่แข่งในธุรกิจเดียวกัน สามารถทำให้ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการมองเห็นขีดความสามารถ ในการแข่งขันของธุรกิจได้อย่างชัดเจน องค์ประกอบของด้านศักยภาพทางการแข่งขัน (วิเชียร วิทย์อุดม, 2553: 68-72) ประกอบด้วย

2.2.1 ด้านคุณภาพสินค้า (Quality of Product) หมายถึง ความแตกต่างของสินค้าและบริการ อันนำมาซึ่งราคาและกำไรที่สูงขึ้น จากการพัฒนาเพื่อให้อยู่เหนือคู่แข่ง รวมถึงกระบวนการตรวจสอบเพื่อรักษามาตรฐานและลดจำนวนสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน และการกำหนดลักษณะของสินค้าและบริการให้มีความเหมาะสมในการใช้งานและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้

2.2.2 ด้านนวัตกรรม (Innovation) หมายถึง ความคิดการสร้างสรรค์สินค้าและบริการการปฏิบัติหรือประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการ รวมถึงวิธีการและเทคโนโลยี ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อนหรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้ว ให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น

2.2.3 ด้านประสิทธิภาพในการผลิต (Productivity) หมายถึง การปรับปรุงผลิตภันต์ และผู้ปฏิบัติงาน ในการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงคุณภาพ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น คน เงิน วัตถุดิบ อุปกรณ์ เครื่องจักร และทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถทำงานให้สำเร็จลุล่วง ตามจุดมุ่งหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.4 ด้านการตอบสนองลูกค้า (Response to Customers) หมายถึง การให้สินค้าและบริการที่ดีแก่ลูกค้า ให้นสิ่งที่คุณค่าต้องการหรือสิ่งจำเป็นให้ข้อมูลที่ถูกต้องรวดเร็ว เพื่อสร้างทางเลือกใหม่ให้กับลูกค้า โดยการศึกษาความต้องการของบุคคลแต่ละระดับให้มากขึ้น อันจะส่งผลให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจสูงสุด

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาศมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ เป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อธุรกิจอาหารสำเร็จรูป เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้นทำให้เศรษฐกิจโลกมีการเปิดกว้างและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ธุรกิจจึงจำเป็นต้องพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ และปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้ทันกับคู่แข่ง การพัฒนาทรัพยากรบุคคลจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่องค์กรต่าง ๆ กำลังให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะทรัพยากรบุคคลเปรียบเสมือนสินทรัพย์ที่ทรงคุณค่ามากที่สุดขององค์กร เป็นกลยุทธ์หนึ่งที่สามารถสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันขององค์กร เพื่อให้องค์กรมีศักยภาพทางการแข่งขัน และก่อให้เกิดข้อได้เปรียบในการแข่งขันเชิงกลยุทธ์ที่ให้อำนาจและค่าตอบแทนสูงกว่า ดังนั้นจึงตั้งเป็นสมมุติฐานการวิจัยได้ ดังนี้

สมมุติฐานในการวิจัย : การพัฒนาศมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับศักยภาพทางการแข่งขัน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (Sample Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ของธุรกิจอาหารสำเร็จรูปในประเทศไทย จำนวน 344 คน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2559 : เว็บไซต์) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 344 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามตอบกลับคืน 89 ฉบับ รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ทั้งสิ้น 91 วัน มีอัตราตอบกลับร้อยละ 25.87 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker และคณะ (2001) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงถือว่ายอมรับได้

3.2 การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ เป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา การเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของบุคลากร เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2) ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาการวางแผนและจัดการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะในการทำงานของบุคลากร และ 3) ด้านการพัฒนาการปฏิบัติงาน จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา การส่งเสริมให้บุคลากรเพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติงานในด้านความคิดและความสามารถจากงานประจำที่ทำอยู่ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้เป็นอย่างดี

ศักยภาพทางการแข่งขัน เป็นตัวแปรตาม ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพสินค้า จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา การปฏิบัติงานได้ตรงตามมาตรฐานและคุณภาพที่วางไว้ได้เป็นอย่างดี 2) ด้านนวัตกรรม จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา การนำผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ และทันสมัย มาบริการลูกค้าอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านประสิทธิภาพในการผลิต จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา กิจกรรมใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่ากับค่าใช้จ่าย หรือการลงทุนทางธุรกิจของกิจการในการนำเสนอสินค้าที่ลูกค้าต้องการมากที่สุด และ 4) ด้านการตอบสนองลูกค้า จำนวน 5 ข้อ การสามารถตอบสนองความต้องการสินค้าและบริการของลูกค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

3.3 คุณภาพของเครื่องมือวัด

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง Validity Test โดยผ่านการพิจารณาเนื้อหาของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญและหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.340 - 0.831 และศักยภาพทางการแข่งขัน มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.411 - 0.860 ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ ท้ายเรือคำ (2552 : 90) เสนอว่าเกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม 0.40 ขึ้นไปถือว่ายอมรับได้ และการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.717 - 0.809 และศักยภาพทางการแข่งขัน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.700 - 0.837 ซึ่งสอดคล้องกับ Hair และคณะ (2006) ได้เสนอว่าค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ต้องมีค่า 0.70 ขึ้นไป จึงจะถือว่ายอมรับได้

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณและการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อศักยภาพทางการแข่งขันของธุรกิจอาหารสำเร็จรูปในประเทศไทยซึ่งเขียนสมการได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สมการ} \quad \text{CNT} &= \beta_0 + \beta_1 \text{SLS} + \beta_2 \text{STD} + \beta_3 \text{SWD} + \mathcal{E} \\ \text{โดย} \quad \beta &= \text{ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย} \\ \mathcal{E} &= \text{ค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์} \\ \text{CNT} &= \text{ศักยภาพทางการแข่งขันโดยรวม} \end{aligned}$$

SLS = การพัฒนาศมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ ด้านการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง
 STD = การพัฒนาศมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา
 SWD = การพัฒนาศมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ ด้านการพัฒนาการปฏิบัติงาน

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการพัฒนาศมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์และศักยภาพทางการแข่งขันโดยรวมของธุรกิจอาหารสำเร็จรูปในประเทศไทย

ตัวแปร	CNT	SLS	STD	SWD	VIFs
$\bar{X}$	4.36	4.24	4.36	4.13	
S.D.	0.30	0.36	0.40	0.49	
CNT	-	0.379*	0.592*	0.432*	
SLS		-	0.508*	0.430*	1.434
STD			-	0.482*	1.523
SWD				-	1.387

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจเกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระการพัฒนาศมรรถนะของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ มีค่าตั้งแต่ 1.387 – 1.523 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006 : 585)

ตาราง 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยกับศักยภาพทางการแข่งขันโดยรวมของธุรกิจอาหารสำเร็จรูปในประเทศไทย

การพัฒนาศมรรถนะ ของบุคลากรเชิงกลยุทธ์	ศักยภาพทางการแข่งขัน โดยรวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์	ความคลาดเคลื่อน		
	การถดถอย	มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	2.170	0.336	6.466*	<0.0001
ด้านการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง (SLS)	0.051	0.085	0.599	0.551
ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา (STD)	0.353	0.078	4.528*	<0.0001
ด้านการพัฒนาการปฏิบัติงาน (SWD)	0.105	0.060	1.747	0.084

F = 17.469 p < 0.0001 Adj R² = 0.360

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 2 พบว่า การพัฒนาศูนย์ของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา (STD) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับ ศักยภาพทางการแข่งขันโดยรวม (CNT) เนื่องจาก กิจกรรมส่งเสริมให้บุคลากรเพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติงานในด้านความคิดและความสามารถจากงานประจำที่ทำอยู่ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพสูงออกสู่ตลาดได้อย่างต่อเนื่องและตรงตามมาตรฐานและคุณภาพที่วางไว้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สหชาติ ไชยรา (2544: 23) กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ ความชำนาญ ประสบการณ์ ตลอดจนพัฒนาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลงานที่ได้จากการปฏิบัติงานมีคุณภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงพร โทบุราณ (2551: 131) พบว่า การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องจำเป็นต้องนำแนวคิดองค์การการเรียนรู้มาใช้พัฒนาองค์กร ซึ่งบุคลากรจะต้องมีความสนใจใฝ่รู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ โดยการอาศัยเครื่องมือทุนแรงในการทำงาน โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชีเข้ามาปรับใช้ในองค์กรของตน เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้ทัดเทียมกับคู่แข่งได้

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ในการวิจัย

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรศึกษาด้านอื่น ๆ เช่น การพัฒนาศูนย์ของบุคลากรเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมให้ธุรกิจมีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและมีความได้เปรียบทางการแข่งขันที่สูงขึ้นและเกิดความยั่งยืน เป็นต้น เพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ควรศึกษาการพัฒนาศูนย์ของบุคลากรเชิงกลยุทธ์กับศักยภาพทางการแข่งขันกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น ธุรกิจเฟอร์นิเจอร์ ธุรกิจเครื่องสำอาง ธุรกิจผลิตเครื่องเรือน และธุรกิจแฟชั่น เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ซึ่งอาจจะทำให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจได้อย่างแท้จริง

5.2 ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้บริหารฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ ควรให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความชำนาญด้านต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ซึ่งการที่องค์กรมีบุคลากรที่มีคุณภาพจะส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรมีความมั่นคง มีศักยภาพในการแข่งขันและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืน

6. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาศูนย์ของบุคลากรเชิงกลยุทธ์กับศักยภาพทางการแข่งขันของธุรกิจอาหารสำเร็จรูปในประเทศไทย จากผลการศึกษา พบว่าการพัฒนาศูนย์ของบุคลากรเชิงกลยุทธ์ ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับศักยภาพทางการแข่งขันโดยรวม ดังนั้นผู้บริหารฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ธุรกิจอาหารสำเร็จรูป จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาศูนย์ของบุคลากรของธุรกิจอาหารสำเร็จรูปให้สูงขึ้น เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการปฏิบัติงานที่ส่งเสริมให้ธุรกิจมีผลการดำเนินงานที่ดี มีความยั่งยืนและนำไปสู่การมีศักยภาพทางการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร อ่อนเรือง. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การจัดการองค์กรสมัยใหม่และความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการตลาด คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2559). *อุตสาหกรรมแฟชั่น*. ค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.diw.go.th/hawk/content.php?mode=data1search>.
- ขจรศักดิ์ ศิริมัย. (2551). *เรื่อนำรู้เกี่ยวกับสมรรถนะ*. ค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2560, จาก <http://competency.rmutp.ac.th/wpcontent/uploads/2011/01/aboutcompetency.pdf>.
- จรัมพร พลทองสถิต. (2560). *ผลกระทบของการจัดการตราสินค้าที่มีต่อศักยภาพการแข่งขันทางการตลาดของธุรกิจเครื่องสำอางในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการตลาด คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เจษฎา นกน้อย. (2552). *แนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิพัฒน์ นนทนาธรณ์. (2553). *การจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร-การสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน*. นนทบุรี : ริงค์ ปียอนด์บุ๊กส์.
- เพียงพร ไทบุราณ. (2551). *ผลกระทบของประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการตลาด คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2553). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)*. กรุงเทพฯ : ธนัชการพิมพ์.
- ศิริภัสสร วงศ์ทองดี. (2556). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สหชาติ ไชยรา. (2544). *การพัฒนานุคลากรของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดอำเภอเมืองหนองบัวลำภู*. รายงาน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมชาติ กิจยรรยง. (2556). *เทคนิคเสริมสร้างพัฒนานุคลากรให้บริการเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ : สมาร์ทไลฟ์.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Aaker, D.A., V. Kumar & G.S. Day (2001). *Marketing research*. 7th ed. New York : John Wiley and Sons.
- Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision making*. 4th ed. New York : John Wiley and Son.
- Economic Intelligence Center. (2557). *สองพฤติกรรมการบริโภคในยุคโลกาภิวัตน์*. ค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2560, จาก <http://www.greenshopcafe.com/mobi/greennewss.php?id=1202>.
- Hair, J.F., Black, W.C., & Anderson, R.E. (2006). *Multivariate data analysis*. 6th ed. Newjersey : Pearson.

ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพการบริหารการผลิตที่มีต่อความสำเร็จ ขององค์กรของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย

Relationships between Productivity Management Potentiality and Corporate Success of Steel Industry in Thailand

ธามัน ราร่องคำ* ศุภพงษ์ ปิ่นเวหา² และอุทิศ พงศ์จิรวัดนา³

Thaman Rarongkham* Supapong Pinveha² and Utis Bhongchirawattana³

Received : June 4, 2019 Revised : June 28, 2019 Accepted : July 9, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพการบริหารการผลิตที่มีต่อความสำเร็จขององค์กรของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายการผลิต จำนวน 127 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า พบว่า 1) ศักยภาพการบริหารการผลิต ด้านการควบคุมการผลิต มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม ด้านงานสำเร็จทันเวลา ด้านผลงานได้มาตรฐาน และด้านนวัตกรรมดำเนินงาน และ 2) ศักยภาพการบริหารการผลิต ด้านการควบคุมการผลิต และด้านการควบคุมคุณภาพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กร ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า ดังนั้น ผู้บริหารฝ่ายการผลิตของอุตสาหกรรมเหล็กในประเทศไทย ควรมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับกระบวนการผลิตที่มีการควบคุมกระบวนการผลิตและการควบคุมคุณภาพการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหารจัดการการผลิต ให้ทันต่อเวลา ได้รับมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเพิ่มโอกาสทางการผลิตและเสริมสร้างศักยภาพทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จขององค์กรอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ศักยภาพการบริหารการผลิต ความสำเร็จขององค์กร อุตสาหกรรมผลิตเหล็ก

* นิสิตปริญญาโท หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Master Student, Master of Economics, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

^{2,3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3} Assistant Professor, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

This study aimed to examine the relationships between productivity management potentiality and corporate success of steel Industry in Thailand by collecting data from 127 of production executives and using a questionnaire as an instrument. The statistics used for analyzing the collected data were multiple correlation analysis and multiple regression analysis. The results reveal that 1) Production Management Potential in Production control had the relationship and the positive impact on the overall success of the organization in completion timely, standardized work and Innovation. 2) Production Management Potential in Production Control and Quality control had the relationship and positive impact on the success of the organization on the use of valuable resources. Overall of Production Management Potential had a positive relationship and a positive impact on the success of the organization. The Thailand steel industry successfully can determine the direction of the industry, increase production opportunities and strengthen competitiveness.

Keywords : Productivity Management Potentiality, Corporate Success, Steel Industry in Thailand

1. บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเกิดการปรับเปลี่ยนและตื่นตัวในการบริหารจัดการธุรกิจมากยิ่งขึ้น ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด คือเป็นประเทศที่ติดต่อทำการซื้อขายสินค้าและบริการกับต่างประเทศ จึงทำให้การค้าระหว่างประเทศมีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกในการพัฒนาและความเจริญทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศ ขยายตัวอย่างรวดเร็ว (พัชรี สุวรรณศรี และสุภัทณี เปี่ยมสุวรรณกิจ, 2559 : เว็บไซต์) อุตสาหกรรมเหล็กถือเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการผลิตเหล็กสำเร็จรูปสามารถนำไปใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตของธุรกิจอุตสาหกรรมอื่นอีกเป็นจำนวนมาก เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ เฟอร์นิเจอร์ อาหารกระป๋อง (บรรจุภัณฑ์) เครื่องจักรกล และอุตสาหกรรมก่อสร้าง เป็นต้น จึงทำให้เกิดความต้องการใช้เหล็กในอุตสาหกรรมแต่ละประเภทเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าเหล็กสำเร็จรูปซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตเหล็กที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ มีการขยายตัวมากที่สุดเพราะเป็นที่ต้องการของตลาด รวมทั้งความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วย จึงทำให้ยอดขายส่งออกเหล็กสำเร็จรูปเพิ่มมากขึ้น (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2559 : เว็บไซต์)

ศักยภาพการบริหารการผลิต (Productivity Management Potentiality) เป็นการบริหารจัดการองค์กรที่ผู้บริหารธุรกิจต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญ เนื่องจากการบริหารการผลิตมีความสำคัญต่อความสำเร็จของธุรกิจ ซึ่งการบริหารการผลิตที่มีศักยภาพเป็นความสามารถขององค์กรด้านการจัดการและการปฏิบัติการการผลิต เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการผลิต นอกจากนี้การบริหารการผลิตยังมีบทบาทสำคัญในระดับกลยุทธ์ที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในการแข่งขันได้ ศักยภาพการบริหารการผลิต ประกอบด้วย ด้านปัจจัยการนำเข้า (Input) ด้านการวางแผนการผลิต (Production Planning) ด้านการควบคุมการผลิต (Production Control) และด้านการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) (ยุทธ ภิโยจวรรณ์ และพงศ์ หรดาล, 2554 : 45) ทั้งนี้ การผลิตเป็นการสร้างสรรค์

สินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการมนุษย์ ผู้ซึ่งมีความต้องการอย่างไม่สิ้นสุด แต่เนื่องจากการมีทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด จึงเป็นตัวกำหนดบทบาทในกระบวนการผลิตให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (William and Stevenson, 2002 : 15) ดังนั้น การบริหารการผลิตจึงมีความสำคัญเพื่อช่วยให้ผลผลิตที่ออกมามีคุณภาพ และตรงตามความต้องการของลูกค้า อีกทั้งยังเป็นการช่วยให้เอาทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การบริหารการผลิตจึงเป็นการบริหารธุรกิจที่มีผลโดยตรงต่อความอยู่รอดของธุรกิจ หากองค์กรธุรกิจสามารถนำเอาศักยภาพการบริหารการผลิตมาใช้ในการจัดการการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จขององค์กรในด้านต่าง ๆ เพื่อกำหนดทิศทางในการดำเนินงานขององค์กรให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้องค์กรธุรกิจประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายสูงสุดนั้นก็คือกำไรจากการดำเนินธุรกิจนั่นเอง

ความสำเร็จขององค์กร (Corporate Success) เป็นกิจกรรมใด ๆ ที่ดำเนินการตามพันธกิจหรือเป้าหมายขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการนำแผนการตลาด ศักยภาพการบริหารการผลิต มาใช้ในการบริหารองค์กร เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลตรงตามเป้าหมายขององค์กรที่ได้กำหนดไว้ ความสำเร็จขององค์กร ประกอบด้วย ด้านงานสำเร็จทันเวลา (Timeliness) ด้านผลงานได้มาตรฐาน (Standardized) (Emerson, 1931) ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า (Resource Utilization) และ ด้านนวัตกรรมการดำเนินงาน (Innovation) (Pun and White, 2005) ซึ่งความสำเร็จขององค์กรนั้น จะช่วยสะท้อนให้เห็นศักยภาพในการดำเนินงานโดยรวมขององค์กร เนื่องจากความสำเร็จขององค์กรที่มีประสิทธิภาพสูงสุดจะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารการดำเนินงานขององค์กรได้เป็นอย่างดี มีความพร้อมต่อการแข่งขันและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ หากอุตสาหกรรมผลิตเหล็กสามารถบริหารจัดการและมีศักยภาพในการบริหารการผลิตที่เข้มแข็ง ย่อมส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร สร้างความแข็งแกร่งให้กับธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ เป็นฐานการผลิตที่มีคุณภาพและมีความพร้อมต่อการแข่งขันในทุก ๆ ด้าน ทำให้ธุรกิจอยู่รอดท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดนิ่ง

อุตสาหกรรมธุรกิจผลิตเหล็ก (Steel Business) เป็นอุตสาหกรรมที่ทำการผลิตเหล็กจากสินแร่เหล็ก เศษเหล็กเพื่อมาหลอม แล้วนำมาแปรรูปเหล็กให้เป็นรูปทรงต่าง ๆ เช่น ทรงแท่ง ทรงแปด เพื่อป้อนเข้าสู่การแปรรูปในอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ต่อไป ดังนั้น อุตสาหกรรมเหล็กจึงถือได้ว่าเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมพื้นฐานที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากมีความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก (ศุภชัยกิจสิริ, 2559 : 1) หากธุรกิจนั้นมีศักยภาพในการบริหารการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูง จะส่งผลให้การดำเนินของธุรกิจประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี มีความได้เปรียบทางการแข่งขันและสามารถครองส่วนแบ่งในตลาดได้อย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ ดังนั้น อุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย จึงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารองค์กรด้านศักยภาพการบริหารการผลิตมาใช้ในการบริหารองค์กร เพื่อเพิ่มความสามารถในการผลิต ประหยัดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการผลิต รวมทั้งเพื่อเพิ่มศักยภาพพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต ซึ่งจะสะท้อนถึงความพร้อมและความสามารถในการแข่งขันให้มีการเจริญเติบโตและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลสำเร็จต่ออุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพการบริหารการผลิตกับความสำเร็จขององค์กรของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า ศักยภาพการบริหารการผลิตมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จขององค์กรของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กหรือไม่อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้จัดการฝ่ายการผลิตของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางการบริหารงานด้านศักยภาพการบริหาร

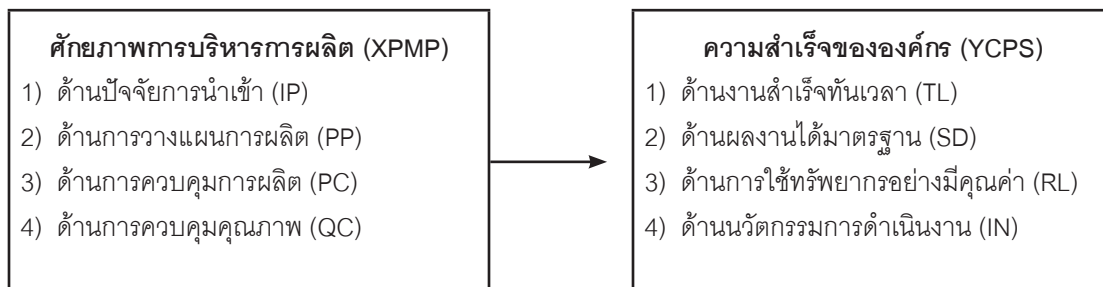
การผลิตอันจะส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรของอุตสาหกรรมผลิตเหล็ก รวมทั้งเพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงาน และพัฒนาศักยภาพการบริหารการผลิตเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่อุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทยต่อไป

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ศักยภาพการบริหารการผลิต ได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กร จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

รูปภาพประกอบ 1

โมเดลของศักยภาพการบริหารการผลิตกับความสำเร็จขององค์กร

2.1 ศักยภาพการบริหารการผลิต (Productivity Management Potentiality)

2.1.1 ศักยภาพการบริหารการผลิต (Productivity Management Potentiality) หมายถึง การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การจัดการระบบการทำงานของขบวนการแปลงสภาพ และการจัดการ ด้านปัจจัยการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพที่ต้องการในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการทันตามเวลาที่กำหนด โดยการทำให้ได้ผลผลิตมากที่สุดแต่ใช้ วัตถุดิบ แรงงาน บุคลากร เครื่องจักรและพลังงานต่าง ๆ ในปริมาณที่น้อยที่สุด เพื่อให้ได้สินค้าที่มีประสิทธิภาพ โดยผลผลิตที่ได้จากกระบวนการผลิตต้องมีอรรถประโยชน์ในด้านหน้าที่ใช้สอยให้สอดคล้องกับความต้องการและเพียงพอกับความต้องการของลูกค้าได้ผลผลิตที่ทันเวลา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ยูทธ ไทยวรรณ และพงศ์ หรดาล, 2554 : 45)

2.1.1.1 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ทรัพยากรขององค์กรที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน เช่น วัตถุดิบ เครื่องจักร และอุปกรณ์ และสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เช่น แรงงาน ระบบการจัดการและข่าวสาร เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพตรงกับความต้องการของลูกค้า และผลิตให้ทันต่อเวลาที่กำหนด ซึ่งทรัพยากรที่ใช้จะต้องมีคุณสมบัติและประโยชน์ใช้สอยที่เหมาะสม และมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในด้านต่าง ๆ เช่น ต้นทุน ราคา เป็นต้น

2.1.1.2 ด้านการวางแผนการผลิต (Production Planning) หมายถึง กระบวนการในการกำหนดชนิดและปริมาณของทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการผลิต โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการสูญเสียทรัพยากร กำลังผลิต แรงงานที่ใช้ และเวลาในการผลิตให้น้อยที่สุด แต่ก่อให้เกิดประสิทธิผลดีที่สุดตามเป้าหมายที่วางไว้

2.1.1.3 ด้านการควบคุมการผลิต (Production Control) หมายถึง กิจกรรมที่บังคับหรือกำกับดูแลให้การทำงานเป็นไปตามกระบวนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องตามแบบผลิตให้ได้ในเวลาอันสั้นและได้ปริมาณ

มากที่สุด เกิดของเสียน้อยที่สุด ซึ่งกิจกรรมการควบคุมการผลิตจะเริ่ม ตั้งแต่ปัจจัยการป้อนเข้ากระบวนการผลิตจนสำเร็จออกมาเป็นผลผลิตหรือสินค้า

2.1.1.4 ด้านการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) หมายถึง กระบวนการในการจัดให้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามแผนการที่กำหนดไว้เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายต่าง ๆ ที่จะทำให้ผลผลิตเป็นตามมาตรฐาน เหมาะสมกับการใช้งาน ปลอดภัย ไม่เป็นอันตรายกับสภาพแวดล้อมและสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้ามากที่สุด

2.2 ความสำเร็จขององค์กร (Corporate Success)

2.2.1 ความสำเร็จขององค์กร (Corporate Success) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมใด ๆ ตามพันธกิจหรือเป้าหมายขององค์กรได้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรมีตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐานสามารถควบคุมผลการดำเนินงานขององค์กรให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (Standardized) (Emerson, 1931), (Pun and White, 2005)

2.2.1.1 ด้านงานสำเร็จทันเวลา (Timeliness) หมายถึง การที่บุคลากรทุกคนสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามระยะเวลาหรือมาตรฐานที่ตั้งไว้ หรือการผลิตสินค้าให้ทันต่อการส่งมอบสินค้าไปยังลูกค้าตามกำหนดเวลาที่นัดหมายไว้

2.2.1.2 ด้านผลงานได้มาตรฐาน (Standardized) หมายถึง คุณภาพของงานที่ทำสำเร็จ มีความถูกต้อง ครบถ้วน เรียบร้อยและสมบูรณ์ เป็นที่ยอมรับและได้มาตรฐานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพตามที่ได้กำหนดไว้

2.2.1.3 ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า (Resource Utilization) หมายถึง การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรภายในองค์กรอันได้แก่ ทรัพยากรบุคคลหรือทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์กรทุกคน ทรัพยากรด้านเทคโนโลยี เครื่องจักร อุปกรณ์สำนักงาน หรือ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือสิ่งที่สนับสนุนให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ

2.2.1.4 ด้านนวัตกรรมหรือนวัตกรรม (Innovation) หมายถึง วิธีการเปลี่ยนแปลงสินค้าหรือผลผลิต ด้านกระบวนการทำงาน ด้านการบริหารจัดการ ด้านการตลาด เพื่อให้องค์กรสามารถผลิตสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพทางการแข่งขันและประสบความสำเร็จได้อย่างต่อเนื่อง

2.3 สมมติฐานการวิจัย :

H_1 : ศักยภาพการบริหารการผลิต ด้านปัจจัยนำเข้า มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับความสำเร็จขององค์กรของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย

H_2 : ศักยภาพการบริหารการผลิต ด้านการวางแผนการผลิต มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับความสำเร็จขององค์กรของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย

H_3 : ศักยภาพการบริหารการผลิต ด้านการควบคุมการผลิต มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับความสำเร็จขององค์กรของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย

H_4 : ศักยภาพการบริหารการผลิต ด้านการควบคุมคุณภาพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับความสำเร็จขององค์กรของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายการผลิต จำนวน 300 คน โดยเปิดตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 43) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งดำเนินการจัดเก็บแบบสอบถามโดยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ถึงผู้บริหารฝ่ายการผลิตของธุรกิจผลิตเหล็กในประเทศไทย โดยเริ่มส่งแบบสอบถาม ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 – 30 พฤศจิกายน 2559 โดยแนบซองจดหมายติดแสตมป์ไปพร้อมกับแบบแบบสอบถาม เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบกลับทางไปรษณีย์ซึ่งกำหนดให้ส่งจดหมายตอบกลับทางไปรษณีย์ จำนวน 300 ฉบับ และใช้วิธีกำหนดสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิของผู้บริหารฝ่ายการผลิต (Stratified Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและได้รับแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 127 ชุด เป็นแบบสอบถามที่ถูกต้องและครบถ้วนทั้งหมด คิดเป็นอัตราผลตอบแทนร้อยละ 42.33 เมื่อเทียบกับแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง (ดังตาราง 1) ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar และ Day (2001) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราการตอบกลับอย่างน้อย ร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้ ว่าจำนวนตัวอย่างของแบบสอบถามมีความเหมาะสมและเพียงพอที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลไป

ตาราง 1 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างและจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหารฝ่ายการผลิตธุรกิจผลิตเหล็กในประเทศไทย จำแนกตามรูปแบบธุรกิจ

รูปแบบธุรกิจ	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม (คน)	ประชากร (คน)
1. บริษัทจำกัด	70	8	239
2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด	230	119	775
รวม	300	127	1,014

3.2 การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

ศักยภาพการบริหารการผลิตเป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน จำนวน 15 ข้อ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการนำเอาทรัพยากรที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน มาใช้เพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและทันต่อเวลาที่กำหนด การใช้ทรัพยากรที่มีคุณสมบัติและมีประโยชน์ใช้สอยที่เหมาะสมกับการผลิต และการมีต้นทุนผลิตที่ต่ำ 2) ด้านการวางแผนการผลิต จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดชนิดและปริมาณของทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต การควบคุมกำลังผลิต แรงงานที่ใช้ในการผลิต เพื่อให้เวลาในการผลิตน้อยที่สุด การจัดทำแผนการผลิต การกำหนดวัตถุประสงค์วิธีการดำเนินงาน ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน 3) ด้านการควบคุมการผลิต จำนวน 3 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดตารางการผลิต การสำรวจสินค้าคงคลังสำหรับฝ่ายขาย การทำแผนการผลิตให้มีความคล่องตัวในการทำงานสำหรับพนักงาน เพื่อให้มีเวลาพอที่จะแก้ไขปัญหา และ 4) ด้านการควบคุมคุณภาพ จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการผลิตให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด การบริหารทรัพยากรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐาน การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสมัยใหม่และสร้าง ความพึงพอใจให้กับลูกค้า

ความสำเร็จขององค์กรเป็นตัวแปรตาม จำแนกออกเป็น 4 ด้าน จำนวน 16 ข้อ ได้แก่

- 1) ด้านงานสำเร็จทันเวลา จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาและบริการส่งมอบสินค้าไปยังลูกค้าตรงตามเวลาที่กำหนด สามารถผลิตสินค้าสำเร็จลุล่วงตามระยะเวลาหรือมาตรฐานที่ตั้งไว้ 2) ด้านผลงานได้มาตรฐาน จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและได้มาตรฐานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพมีการนำเครื่องจักรอุตสาหกรรมที่ได้รับรองมาตรฐานสู่กระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ 3) ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรบุคคลในการปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยี เครื่องจักร อุปกรณ์สำนักงานให้เกิดประสิทธิภาพ ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีคุณภาพอย่างเปิดเผยและคำนึงถึงเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ และ 4) ด้านนวัตกรรมการดำเนินงาน จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาในการดำเนินงาน พัฒนากลยุทธ์และกระบวนการในการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ และการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการกระบวนการผลิตเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3.3 คุณภาพของเครื่องมือที่วัด

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าอำนาจความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีครอนบาค (Cronbach) ซึ่งศักยภาพการบริหารการผลิตมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.740 – 0.892 และความสำเร็จขององค์กร มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.802 – 0.883 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally และ Berstein (1994) ที่ได้นำเสนอว่า การหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ในระดับมากกว่า 0.70 เป็นค่าที่ยอมรับได้ว่าเครื่องมือที่มีคุณภาพเหมาะสม สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้ สำหรับการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) ใช้เทคนิค Item – total Correlation ซึ่งศักยภาพการบริหารการผลิต มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.601 – 0.910 และความสำเร็จขององค์กร มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.451 – 0.874 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1987 : 12) ได้นำเสนอว่า การทดสอบค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ว่าเครื่องมือมีคุณภาพเหมาะสมสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบศักยภาพการบริหารการผลิตที่มีต่อความสำเร็จขององค์กรของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย สามารถแสดงในรูปแบบของสมการได้ ดังนี้

$$\text{สมการ } YCPS = \beta_0 + \beta_1 IP + \beta_2 PP + \beta_3 PC + \beta_4 QC + \mathcal{E}$$

โดย β	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย
$\mathcal{E}$	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์
YCPS	หมายถึง	ความสำเร็จขององค์กรโดยรวม
IP	หมายถึง	ด้านปัจจัยนำเข้า
PP	หมายถึง	ด้านการวางแผนการผลิต
PC	หมายถึง	ด้านการควบคุมการผลิต
QC	หมายถึง	ด้านการควบคุมคุณภาพ

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณของศักยภาพการบริหารการผลิตกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวมของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย

ตัวแปร	YCPS	IP	PP	PC	QC	VIFs
$\bar{X}$	4.42	4.39	4.47	4.44	4.62	
S.D.	0.39	0.55	0.39	0.44	0.41	
YCPS		0.331*	0.450*	0.643*	0.516*	
IP			0.509*	0.462*	0.554*	1.527
PP				0.483*	0.659*	2.516
PC					0.662*	2.359
QC						2.242

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันโดยรวม ซึ่งอาจเกิดเป็นปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่า ค่า VIFs ของตัวแปรอิสระศักยภาพการบริหารการผลิตมีค่าตั้งแต่ 1.527 - 2.516 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006 : 585)

ตาราง 3 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยแบบพหุคูณศักยภาพการบริหารการผลิตกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม ของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย

ศักยภาพการบริหารการผลิต	ความสำเร็จขององค์กรโดยรวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.700	0.0332	5.116	0.000*
ด้านปัจจัยนำเข้า (IP)	0.003	0.060	0.048	0.962
ด้านการวางแผนการผลิต (PP)	-0.090	0.104	-0.865	0.389
ด้านการควบคุมการผลิต (PC)	0.513	0.093	5.559	0.000*
ด้านการควบคุมคุณภาพ(QC)	0.180	0.097	1.851	0.067
F = 23.090 p =0.000 Adj R ² = 0.412				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า ศักยภาพการบริหารการผลิต ด้านการควบคุมการผลิต มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมุติฐานที่ 3 สำหรับศักยภาพการบริหารการผลิต ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านการวางแผนการผลิต และด้านการควบคุมคุณภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม ดังนั้น ศักยภาพการบริหารการผลิต ด้านการควบคุมการผลิต

มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม เนื่องจากการผลิตที่มีการควบคุมกระบวนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องตามแบบผลิตได้ในเวลาอันสั้นและได้ปริมาณมากที่สุดของเสียน้อยที่สุดจะสามารถสร้างความสำเร็จแก่องค์กรได้เป็นอย่างมาก ทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จในทุก ๆ ด้านที่ตั้งเป้าหมายไว้ และสอดคล้องกับงานแนวคิดของ ราม ปิยะเกตุ และคณะ (2555 : เว็บไซต์) กล่าวไว้ว่า ผู้ประกอบการจะสามารถประสบความสำเร็จในการบริหารได้ด้วยการผลิตสิ่งที่ลูกค้าต้องการขายในราคาที่ถูกค้ายอมซื้อ (โดยมีกำไร) มีการควบคุมการผลิตที่มีคุณภาพ ผลิตในปริมาณที่ลูกค้าต้องการ บริการในเวลาที่ลูกค้าเข้าถึง และบริการในเวลาที่คุณลูกค้าต้องการ ความสำเร็จทางการตลาด เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการนำแผนหรือกลยุทธ์เข้ามาใช้ในการดำเนินธุรกิจ ให้บรรลุเป้าหมายทางการตลาดในด้านการขายและการให้บริการ ตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจให้กับลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสำเร็จของธุรกิจนั้นเกิดขึ้นจากการดำเนินงานธุรกิจของผู้ประกอบการ ซึ่งสามารถทำให้ธุรกิจบรรลุผลตามเป้าหมายได้นั้นธุรกิจต้องให้ความสำคัญต่อการบริการลูกค้า และมีความพยายามในการที่จะสร้างความสัมพันธ์ และความรู้สึที่ดีให้กับลูกค้ามาเป็นเครื่องมือในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tan และ Wisner (2003 : Abstract) พบว่า การบริหารการปฏิบัติการและการผลิตควรตระหนักถึงความสำคัญของการออกแบบระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และคำนึงถึงตัวงานในระบบซึ่งส่งผลต่อต้นทุน คุณภาพ และการพัฒนาสินค้าขึ้นมา เพื่อการผลิตต้นทุนต่ำและการสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพผลิตภัณฑ์

ศักยภาพการบริหารการผลิต ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านการวางแผนการผลิต และด้านการควบคุมคุณภาพ ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม เนื่องจากปัจจัยนำเข้าถือเป็นพื้นฐานในการกระบวนการผลิตที่ต้องให้ความสำคัญในการคัดเลือกเป็นอย่างดี ทั้งวัตถุดิบที่มีคุณภาพ แรงงานที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อเข้าสู่กระบวนการผลิตที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดการสูญเสียทรัพยากร กำลังผลิต แรงงานที่ใช้ และเวลาในการผลิตให้น้อยที่สุด แต่ก่อให้เกิดประสิทธิผลดีที่สุดตามเป้าหมายที่วางไว้ สำหรับ การวางแผนการผลิตและการควบคุมคุณภาพ เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยกำกับดูแลให้การทำงานเป็นไปตามกระบวนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามแบบการผลิตให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งกิจกรรมการควบคุมการผลิตจะเริ่มตั้งแต่ปัจจัยการป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตจนสำเร็จออกมาเป็นผลผลิตหรือสินค้า โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญหลักของการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า จึงส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพงศ์ ขวัญแก้ว และรัชพงศ์ วงศาโรจน์ (2553 : 29-48) พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวม มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ ทิศทางเดียวกัน และด้านการบริหารการผลิตและการปฏิบัติการโดยรวม และสอดคล้องกับแนวคิดของ ยุทธ ไกยวรรณ และพงศ์ หรดาล (2554: 45) กล่าวไว้ว่า การวางแผนและการควบคุมการผลิตเป็นการควบคุมดูแลเกี่ยวกับแผนการผลิตที่ได้วางไว้ให้ทำงานจนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ฉะนั้น การควบคุมการผลิตจึงเป็นงานที่จะต้องทำในระหว่างการทำการผลิตสินค้าที่มีอยู่ให้ประสบความสำเร็จศักยภาพการบริหารการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

5.1.1 ควรศึกษาผลกระทบของศักยภาพการบริหารการผลิตที่มีต่อความสำเร็จขององค์กรในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านกระบวนการบริหารจัดการการผลิต ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศการผลิต ด้านแรงงาน

และด้านการตลาดอุตสาหกรรมเหล็ก เพื่อให้งานวิจัยออกมามีประสิทธิภาพและสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

5.1.2 ควรศึกษาผลกระทบหรือปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อศักยภาพการบริหารการผลิต เพื่อประโยชน์ต่อผู้บริหารฝ่ายการผลิตในอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทยในอนาคต

5.1.3 ควรศึกษาวิจัยตัวแปรอื่น เช่น บริหารปัจจัยการผลิต การบริหารทรัพยากรขององค์กรที่สนับสนุนให้เกิดผลกระทบต่อศักยภาพการบริหารการผลิตของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทยให้มีศักยภาพการบริหารการผลิตที่ต่อความสำเร็จขององค์กร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันต่อไป

5.1.4 ควรศึกษาวิจัยสภาพปัญหาและอุปสรรคของศักยภาพการบริหารการผลิตที่มีต่อความสำเร็จขององค์กรของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของศักยภาพการบริหารการผลิตขององค์กรต่อไป

5.1.5 ควรศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศในระดับสากลที่มีต่อศักยภาพการบริหารการผลิตของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจการเมืองและสังคม

5.2 ประโยชน์ของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการบริหารการผลิต ด้านการควบคุมการผลิต เนื่องจากหากองค์กรประสบความสำเร็จและมีศักยภาพด้านการผลิตนั้น จะส่งผลให้สามารถดำเนินการผลิตที่มีการควบคุมกระบวนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องตามแบบผลิตได้ในเวลาอันสั้นและได้ปริมาณมากที่สุดของเสียที่น้อยที่สุด จะสามารถสร้างความสำเร็จแก่องค์กรได้เป็นอย่างมาก ทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จในทุก ๆ ด้านที่ตั้งเป้าหมายไว้ ทำให้การดำเนินงานด้านการผลิตเสร็จสิ้นทันเวลาที่กำหนด ได้รับมาตรฐานในระดับสากล โดยสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการกระบวนการผลิตอย่างลงตัวและสอดคล้องกับกระบวนการผลิต ทั้งนี้ควบคุมคุณภาพการผลิตที่มีได้มาตรฐานในระดับความเป็นสากล ยังเป็นยอมรับจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง ย่อมสร้างความได้เปรียบเหนือคู่แข่งและทำให้สร้างความแข็งแกร่งให้กับธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ เป็นฐานการผลิตที่มีคุณภาพและมีความพร้อมต่อการแข่งขันในทุก ๆ ด้าน ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารการผลิตของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย

6. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ พบว่า 1) ศักยภาพการบริหารการผลิต ด้านการควบคุมการผลิต มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม ด้านงานสำเร็จทันเวลา ด้านผลงานได้มาตรฐาน และด้านนวัตกรรมดำเนินงาน และ 2) ศักยภาพการบริหารการผลิต ด้านการควบคุมการผลิต และด้านการควบคุมคุณภาพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กร ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า ศักยภาพการบริหารการผลิต ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านการวางแผนการผลิต ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านงานสำเร็จทันเวลา ด้านผลงานได้มาตรฐาน ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า และด้านการนวัตกรรมดำเนินงาน ศักยภาพการบริหารการผลิต ด้านการควบคุมคุณภาพ ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านงานสำเร็จทันเวลา ด้านผลงานได้มาตรฐาน และด้านการนวัตกรรมดำเนินงาน

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.(2561), *ข่าวอุตสาหกรรม*. ค้นเมื่อ 29 กุมภาพันธ์ 2561.จาก www.dip.go.th.
- จักพงษ์ ขวัญแก้ว และรักพงษ์ วงศาโรจน์. (2553). การบริหารการผลิตและการปฏิบัติการที่มีผลต่อประโยชน์ที่ได้รับของ
บริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*
ประสานมิตร, 2(1) : 109-134
- บุญชม ศรีสะอาด.(2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สุริยาสาน.
- พัชรี สุวรรณศรี และสุภัทนี เปี่ยมสุวรรณกิจ. (2554). *ประชาคมเศรษฐกิจโลก*. ค้นเมื่อ 29 กุมภาพันธ์ 2559.
จาก <http://www.baanjommyut.com/library/global_community>
- ยุทธิ ไกยวรรณ และพงศ์ หวดาล.(2554). *การบริหารการผลิต*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม.
- ราม ปิยะเกตุ. (2561). *พัฒนาการของผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์*. ค้นเมื่อ 29 กุมภาพันธ์ 2561.
จาก https://www.dbd.go.th/images/content/total_01.html.
- ศูนย์วิจัยกสิกร. (2559). *แนวโน้มอุตสาหกรรมผลิตเหล็ก*. ค้นเมื่อ 29 กุมภาพันธ์ 2559.
จาก <https://www.kasikornresearch.com>
- Aaker, D. A., Kumar, V. & Day, G. S. (2001). *Marketing research*. New York : John Wiley & Son.
- Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision making*. USA : John Wiley & Son, Inc.
- Emerson, Harrington. (1931). *The twelve principles of efficiency*. New York : The Engineering Magazine,
- Nunnally, J. C. & I. H. Bernstein. (1994). *Psychometric theory* New York : McGraw – Hill.
- Nunnally, J. C. (1987). *Psychometric theory* (2nd ed.). New York, NY: McGraw-Hill.
- Pun, K. F., & Anthony, S. W. (2005). A performance measurement paradigm for integrating strategy
formulation : A review of systems and frameworks, *International Journal of Management*
Reviews. 7(1) : 49-71.
- Wisner, J. D., Leong, G. K., & Tan, K. C. (2005). *Principle of supply chain management : A balanced*
approach. South – Western. USA: Thomson.
- William & J. Stevenson. (2002). *Operations management*. McGraw-Hill.

กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์กร :

การศึกษาเชิงประจักษ์ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย

Risk Management Strategy Influencing on Organizational Survival:

An Empirical Study of Community Enterprises in Loei Province

กานต์ธีรา พละบุตร

Kantheera Palabud

Received : June 11, 2019 Revised : July 10, 2019 Accepted : August 6, 2019

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์กร ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงประจักษ์ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร ความยืดหยุ่นขององค์กร นวัตกรรมองค์กร และความสำเร็จขององค์กร เพื่อก่อให้เกิดความอยู่รอดขององค์กร โดยจะใช้ การวิเคราะห์ถดถอยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS Regression) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และใช้ข้อมูลจากวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย จำนวน 110 แห่ง ผลการศึกษาพบว่า ทั้ง 10 มิติของกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงของวิสาหกิจชุมชน ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทั้งสิ้น และที่ส่งผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด คือ ชีตความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมา คือ บรรยาภาคองค์กร ประสิทธิภาพทางธุรกิจ และความพร้อมของทรัพยากรขององค์กร กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อความสามารถขององค์กรที่จะตอบสนองต่อการดำเนินงานและวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ขององค์กร

คำสำคัญ : กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร ความยืดหยุ่นขององค์กร นวัตกรรมองค์กร ความสำเร็จขององค์กร และความอยู่รอดขององค์กร

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

* Assistant Professor, Department of Management, Faculty of Management Science, Loei Rajabhat University

Abstract

The purpose of this study was to examine risk management strategy influencing on organizational survival: an empirical study of community enterprises in Loei through the consequential factors, namely, organizational creativity, organizational flexibility, organizational innovation and organizational success in order to achieve organizational survival. OLS regression analysis is use to analyze the relationships among these variables by using data from 110 community enterprises in Loei. The result indicated that 10 dimensions of factors that affect the success of risk management strategy of community enterprise. The results have a positive impact on the performance of all community enterprises and that has the most significant positive impact is the information technology competency, followed by the organizational climate, business experience and organizational resource readiness. Risk management strategy influencing on capability or organization, and respond to the operation and strategic objective of organization.

Keyword : Risk Management Strategy, Organizational Creativity, Organizational Flexibility, Organizational Innovation, Organizational Success, Organizational Survival

1. บทนำ

ในปัจจุบันนี้ การทำงานจะมีความเป็นนามธรรมสลับซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งเรียกว่าเป็นยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ส่งผลทำให้มีการติดต่อระหว่างประเทศ จนกลายเป็นโลกไร้พรมแดน ซึ่งต้องใช้ภูมิปัญญาและความสามารถอย่างมากจากผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินการต่อไปได้ องค์กรต้องพยายามสร้างศักยภาพและความสามารถของบุคลากรในหน่วยงานเพื่อเพิ่มการแข่งขันในด้านต่าง ๆ ได้ ประกอบกับในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้เผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจหลายครั้งทำให้รัฐบาลต้องพยายามหาแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ของประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกด้วย รัฐบาลได้มีการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจโดยมองภาพของเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบและมีเป้าหมายที่จะรักษาไว้ซึ่งการเติบโตของเศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพและเสถียรภาพ โดยเน้นความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานราก และการสร้างความเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศกับเศรษฐกิจโลก รัฐบาลได้หาทางที่จะสร้างรายได้ให้กับประชาชนและประเทศชาติ โดยต้องหาทางเปลี่ยนมุมมองในชุมชนให้เห็นว่า สิ่งที่มีอยู่นั้น คือทรัพย์สินที่มีราคาสามารถเพิ่มรายได้ หากรู้จักการจัดการกับทรัพย์สินนั้นอย่างชาญฉลาด (ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และ อุทิศ สังขรัตน์, 2556 : 1)

วิสาหกิจชุมชนเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนและเป็นแนวทางที่สร้างเศรษฐกิจ สังคม และชุมชนให้มีความยั่งยืน เพราะเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ทำให้พวกเขาสามารถพึ่งพาตนเองระยะยาวได้อย่างมั่นคง จากผลการศึกษาของ ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และอุทิศ สังขรัตน์ (2556 : 56-57) พบว่า ปัจจัยทางด้านการเมือง ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคม เอื้ออำนวยต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ส่วนปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี และปัจจัยทางนิเวศวิทยา เป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน มีดังนี้ ปัญหาด้านการตลาด ปัญหาด้านบัญชี และการเงิน ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และปัญหาด้านทุนการผลิต โดยแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน หน่วยงานภาครัฐเป็นหน่วยงาน

สำคัญของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ทั้งในด้านการให้ความรู้ การพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ การสนับสนุนด้านการตลาด และการกำหนดระเบียบต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน

จะเห็นได้ว่าถ้าหากวิสาหกิจชุมชนต้องการที่จะประสบความสำเร็จในการดำเนินงานจะต้องประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านการบริหารจัดการหลาย ๆ ด้าน ซึ่งปัจจัยที่สำคัญอีกด้านหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญคือ การบริหารความเสี่ยง โดยการบริหารความเสี่ยงได้มีการนำขึ้นมาเป็นประเด็นที่น่าสนใจทั้งในภาครัฐและภาคอุตสาหกรรม และด้วยความคิดริเริ่มของภาคเอกชนที่จะปรับปรุงความเสี่ยง และระบบควบคุมภายในที่ได้รับการสะท้อนโดยการกระตุ้นเตือนที่คล้ายกันของการเปลี่ยนแปลงในภาครัฐในการกำกับดูแลด้านการบริหารความเสี่ยงว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ โครงสร้างของระบบการควบคุมบริหารความเสี่ยงเหมาะสมกับรูปแบบทั่วไป ที่แสดงให้เห็นว่าการควบคุมจะขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาล สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสาร และขนาดขององค์กร (Szczepanski and Swiatowiec-Szczepanska, 2012 : 1)

ดังนั้น เพื่อให้กระบวนการในการบริหารความเสี่ยงของวิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์กรซึ่งเป็นการศึกษาเชิงประจักษ์ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย เนื่องจากจังหวัดเลยเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่เป็นเมืองท่องเที่ยว เป็นแหล่งอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ดึงดูดหลากหลายรูปแบบ ซึ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเลย จะประกอบไปด้วยประเด็นการพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิต และเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีครอบครัวอบอุ่นและมีค่านิยมที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน เพื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างงานและสร้างรายได้สู่ชุมชน รวมถึงการเสริมสร้างความสัมพันธ์ไทย-ลาว ในระดับท้องถิ่นและรักษาความมั่นคง โดยวิสัยทัศน์ของจังหวัดเลยคือ เมืองน่าอยู่ เมืองแห่งการท่องเที่ยวและลงทุน ภายใต้การพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จังหวัดเลย, 2554) จากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเลย และวิสัยทัศน์ของจังหวัดเลย ทำให้จังหวัดเลยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน เพื่อที่จะสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดเลย พร้อมทั้งพัฒนาขีดความสามารถ ทักษะ และกระบวนการในการผลิตสินค้าหรือบริการให้เกิดเป็นอาชีพที่จะสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัวและชุมชน วิสาหกิจชุมชนจังหวัดเลยมีทั้งสิ้น 1,617 แห่ง อยู่ในระดับดี 416 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.73 ระดับปานกลาง 790 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 48.85 และระดับปรับปรุง 411 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.42 จากรายงานของสำนักงานบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (2558 : 1-11) พบว่าวิสาหกิจชุมชนจังหวัดเลยได้รับการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน เพียง 182 รายการ ซึ่งพบว่าสภาพปัญหาและความต้องการของวิสาหกิจชุมชนประกอบด้วย การขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิต การบริหารองค์กร การจัดทำบัญชี การตลาด ตลาดประกันราคาเงินทุน และแหล่งเงินทุน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลยให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ต่อไป

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมติฐานในการวิจัย

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัย มีดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละมิติของกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร ความยืดหยุ่นขององค์กร นวัตกรรมองค์กร ความสำเร็จขององค์กร และความอยู่รอดขององค์กร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความคิดสร้างสรรค์ขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อ ความสำเร็จขององค์กร

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความยืดหยุ่นขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จขององค์กร
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของนวัตกรรมองค์กรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จขององค์กร
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความสำเร็จขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อความอยู่รอดขององค์กร

การทบทวนวรรณกรรมและการพัฒนาสมมติฐาน (Literature Reviews and Hypotheses Developments)

1. กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง (Risk Management Strategy)

กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการในการลดโอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสูญเสีย หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนด (Rodriguez and Edwards, 2011: 162) การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะพยายามเชื่อมโยงกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงกับผลการดำเนินงานขององค์กร ประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร ความยืดหยุ่นขององค์กร นวัตกรรมองค์กร ความสำเร็จขององค์กร และความอยู่รอดขององค์กร ดังที่แสดงในภาพที่ 1

1.1 ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship : ENP) เป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่มีลักษณะความคิดริเริ่มของบุคลากรในองค์กรในการดำเนินการสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นโดยปราศจากการร้องขอ มีการเปิดกว้างและยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ผลักดันให้บุคลากรนำเสนอแนวคิดและวิธีการดำเนินงานใหม่ ๆ ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเสนอวิธีการและแนวทางในการทำงาน รวมถึงมุ่งเน้นในการกำหนดกระบวนการดำเนินงานในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จ (Arnold et al., 2011) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 1a-e ดังนี้

H1 : ความเป็นผู้ประกอบการส่งผลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing : KNM) เป็นการกระจาย การเผยแพร่ หรือการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ แก่บุคลากรทั่วทั้งองค์กร ให้มีความสำคัญกับการฝึกอบรม การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน รวมถึงการส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการเผยแพร่ และถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ทั่วทั้งองค์กร เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย (Nonaka, 1994 และ Slater and Narver, 1995) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 2a-e ดังนี้

H2 : การแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.3 ความสามารถในการประยุกต์ (Application : APP) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน การค้นหานวัตกรรม และวิธีการแก้ไขปัญหาทางธุรกิจทั้งในปัจจุบันและอนาคต มุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ รวมถึงการทำให้เกิดการเรียนรู้จากความผิดพลาดของตนเองในอดีต เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น (Grant, 1996) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 3a – 3e ดังนี้

H3 : ความสามารถในการประยุกต์มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.4 คุณลักษณะเชิงรุกขององค์กร (Proactive of Organization : PRP) เป็นการแสดงความปรารถนาที่จะพัฒนาองค์กรให้เกิดความเจริญเติบโต อยู่รอด และมั่นคง ส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะและการสร้างความรู้แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง มุ่งมั่นขจัดความเชื่อเก่า ๆ ของบุคลากรที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งขับเคลื่อนกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้องค์กรสามารถพัฒนาการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Arnold et al., 2011) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 4a – 4e ดังนี้

H4 : คุณลักษณะเชิงรุกขององค์กรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.5 การปรับมุมมองระบบการดำเนินงาน (Adaptive System Perspective : ASP)

เป็นการเชื่อมั่นว่าการมีระบบการทำงานที่ดีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน เน้นการพัฒนาระบบการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สนับสนุนให้มีการลงทุนในการจัดระบบการดำเนินงานที่ดี และการบูรณาการระบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Chirico, 2008 และ Zahara, Neubaum and Larrenta, 2007) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 5a – 5e ดังนี้

H5 : การปรับมุมมองระบบการดำเนินงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.6 วิสัยทัศน์องค์กรการปรับเปลี่ยน (Transformational Organizational Vision : TOV)

เป็นการเชื่อมั่นว่าการกำหนดแนวทาง วิธีการในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบการจัดทำข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้มีช่องทางการสื่อสารภายในองค์กรที่หลากหลาย และส่งเสริมให้บุคลากรเกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด (Danish et al., 2013) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 6a – 6e ดังนี้

H6 : วิสัยทัศน์องค์กรการปรับเปลี่ยนมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.7 ชีตความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Competency : ITC)

เป็นการเชื่อมั่นว่าการมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและมีศักยภาพจะช่วยทำให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรมีการเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการลงทุนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง และผลักดันให้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในทุกกิจกรรมขององค์กร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานสูงสุด (Quaadgras, Weill and Ross, 2014) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 7a – 7e ดังนี้

H7 : ชีตความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.8 ประสบการณ์ทางธุรกิจ (Business Experience : BEX) เป็นการเชื่อมั่นว่าความรู้และ

ความสามารถในการดำเนินงานทางธุรกิจในอดีต จะช่วยให้กิจการมีการวางแผนการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างดี และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้บุคลากรนำประสบการณ์ที่ดีในอดีตมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อการดำเนินงานในปัจจุบันบรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น สนับสนุนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลูกค้า และคู่แข่งในในอดีต มาเป็นข้อมูลในการวางแผน และกำหนดแนวทางในการดำเนินงานในปัจจุบัน รวมทั้งส่งเสริมให้พนักงานนำผลการดำเนินงานในอดีตที่ประสบความสำเร็จมาปรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม (Amdam, 2014 และ Thomke, 2013) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 8a – 8e ดังนี้

H8 : ประสบการณ์ทางธุรกิจมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.9 ความพร้อมของทรัพยากรขององค์กร (Organizational Resource Readiness : ORR)

เป็นการเชื่อมั่นว่าการมีทรัพยากรที่เพียงพอ จะทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น รวมถึง

ทรัพยากรบุคคลโดยสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้การบริหารงานต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น และมุ่งเน้นให้มีการลงทุนและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการจัดสรรงบประมาณในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มที่ และเพียงพอ เพื่อให้การดำเนินงานในทุกกิจกรรมประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ (Tan and Yoo, 2013 และ Shirazi, Mortazavi and Azad, 2011) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 9a – 9e ดังนี้

H9 : ความพร้อมของทรัพยากรขององค์กรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.10 บรรยากาศองค์กร (Organizational Climate : ORC) เป็นการส่งเสริมให้บุคลากรมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ไม่แน่นอน มุ่งเน้นในการจัดการดำเนินงานให้มีความยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยน และสอดคล้องกับสถานการณ์การแข่งขันได้เป็นอย่างดี สนับสนุนให้บุคลากรทำความเข้าใจและวิเคราะห์ถึงความเสี่ยง ความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นในอนาคต เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับการวางแผนในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และเชื่อมั่นว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งปัจจัยภายในและภายนอก จะทำให้บุคลากรเกิดความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น และทำให้ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Smith and McKeen, 2012 และ Capek, 2013) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 10a – 10e ดังนี้

H10 : บรรยากาศองค์กรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

2. ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (Organizational Creativity : OCR)

เป็นความสามารถที่จะพัฒนาความคิดที่มีทั้งความแปลกใหม่ และเป็นประโยชน์ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ขั้นตอน และกระบวนการ ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว สามารถสร้างคุณค่าของกระบวนการการผลิตที่ใหม่ ทันสมัย และมีประโยชน์ต่อองค์กร สามารถพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการขององค์กรร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงสามารถพัฒนาความสามารถ ศักยภาพ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกิดประโยชน์แก่องค์กรได้อย่างต่อเนื่อง (Amabile, 1979, Oldham and Cummings, 1996 และ Andersen, Kragh and Lettl, 2013) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 11 ดังนี้ H11 : ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กรส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์กร

3. ความยืดหยุ่นขององค์กร (Organizational Flexibility : ORF)

เป็นความสามารถในการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และสร้างโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทันทั่วทั้ง และดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองเชิงกลยุทธ์ในลักษณะเชิงรุกต่อภัยคุกคามต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถสร้างโอกาสทางการตลาดโดยปราศจากข้อผูกมัดใด ๆ และปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Ionescu, Cornescu and Druica, 2012 และ Nadkarni and Hermann, 2010) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 12 ดังนี้

H12 : ความยืดหยุ่นขององค์กรส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์กร

4. นวัตกรรมองค์กร (Organizational Innovation : ORI)

กิจการมีผลิตภัณฑ์ ขั้นตอน และกระบวนการในการดำเนินงานที่ใหม่ และทันสมัย ซึ่งสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรได้มากยิ่งขึ้น มีกระบวนการผลิตที่ใหม่ และทันสมัย ซึ่งสามารถเพิ่มผลผลิตที่มีคุณภาพให้แก่องค์กรได้มากยิ่งขึ้น มีระบบการบริหารจัดการองค์กรที่ทันสมัย สามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งมีเทคโนโลยีใหม่ ๆ และทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์การดำเนินงาน และสถานการณ์การแข่งขันใน

ปัจจุบันและอนาคต และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Damanpour, 1991 และ Cheung et al., 2006) จึงนำไปสู่การพัฒนสมมติฐานที่ 13 ดังนี้ H13 : นวัตกรรมองค์กรส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์กร

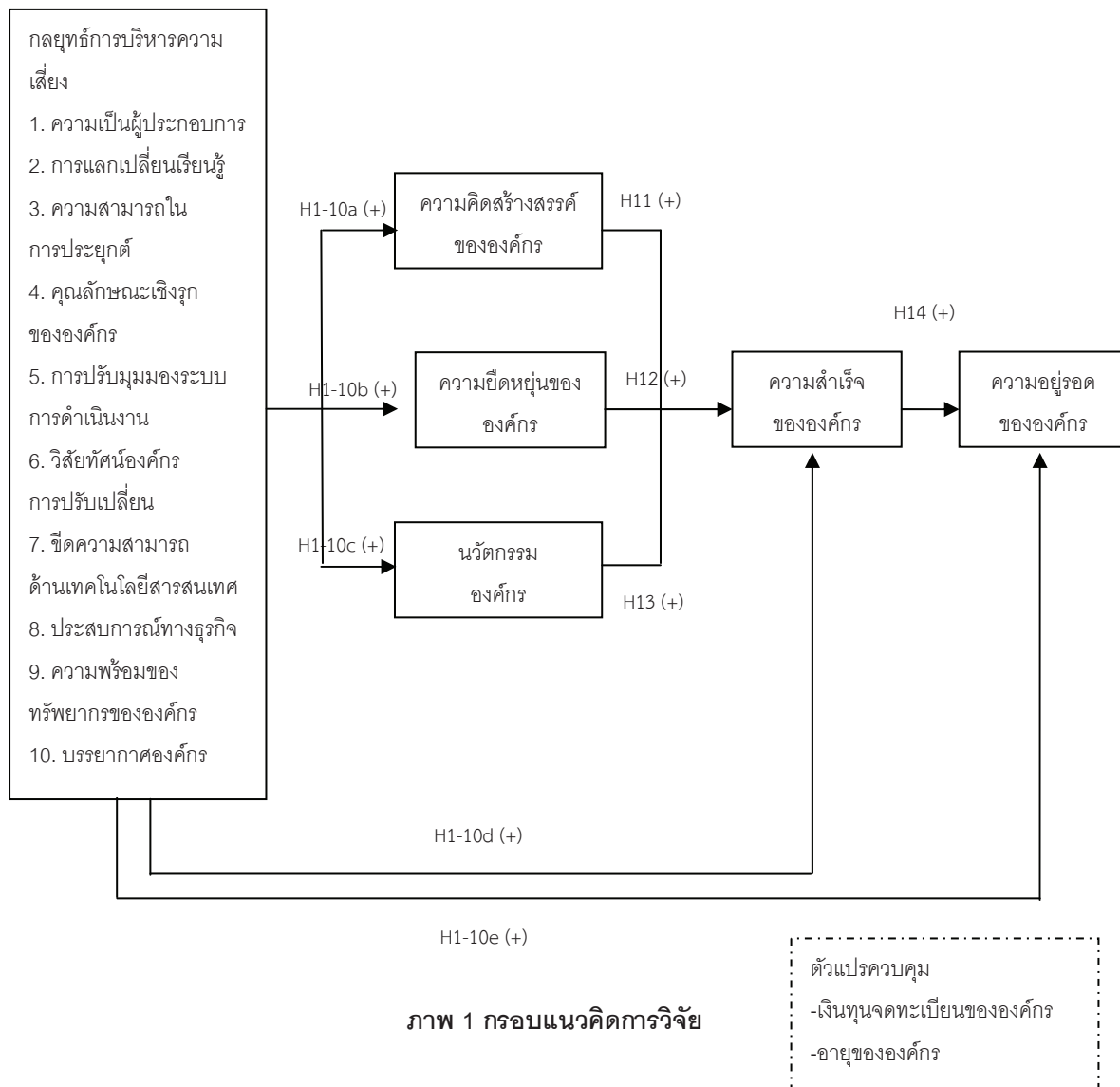
5. ความสำเร็จขององค์กร (Organizational Success : ORS)

กิจการสามารถรักษาลูกค้า และมีความเป็นเลิศในด้านนวัตกรรม การดำเนินงาน และการเงิน มีอัตราการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องของสินทรัพย์ ยอดขาย และการทำกำไร มีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของส่วนแบ่งทางการตลาดและลูกค้าใหม่ รวมถึงมีกระบวนการดำเนินธุรกิจภายใน การเรียนรู้ และการเติบโตของธุรกิจอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีประสิทธิภาพ (Cadez and Guilding, 2008 และ Chalatharawat and Ussahawanitchakit, 2009) จึงนำไปสู่การพัฒนสมมติฐานที่ 14 ดังนี้ H14 : ความสำเร็จขององค์กรส่งผลเชิงบวกต่อความอยู่รอดขององค์กร

6. ความอยู่รอดขององค์กร (Organizational Survival : OSV)

กิจการมั่นใจว่ากิจการจะสามารถอยู่ได้ภายใต้สถานการณ์การแข่งขันทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดที่แปลกใหม่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์การแข่งขันทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีผลการดำเนินงานทั้งในด้านการเงิน และด้านอื่น ๆ ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถเป็นแรงผลักดันให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงเมื่อเทียบกับคู่แข่ง ทั้งในปัจจุบันและอนาคต กิจการมั่นใจว่ากิจการจะสามารถต่อสู้และแข่งขันกับคู่แข่งได้เป็นอย่างดี และมีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ (Pansuppawatt and Ussahawanitchakit, 2011)

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้จะแสดงให้เห็นในภาพ 1 ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงมิติของกลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร ความยืดหยุ่นขององค์กร นวัตกรรมองค์กร ความสำเร็จขององค์กร และความอยู่รอดขององค์กร

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากจังหวัดเลยเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่เป็นเมืองท่องเที่ยว เป็นแหล่งอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว รูปแบบ ซึ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเลย จะประกอบไปด้วยประเด็นการพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีครอบครัวอบอุ่นและมีค่านิยมที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรทางการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน เพื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างงานและสร้างรายได้สู่ชุมชน รวมถึงการเสริมสร้างความสัมพันธ์ไทย-ลาว ในระดับท้องถิ่นและรักษาความมั่นคง โดยวิสัยทัศน์ของจังหวัดเลยคือ เมืองน่าอยู่ เมืองแห่งการท่องเที่ยวและลงทุน ภายใต้การพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จังหวัดเลย, 2554) จากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเลย และวิสัยทัศน์ของจังหวัดเลย ทำให้จังหวัดเลยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน เพื่อที่จะสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดเลย พร้อมทั้งพัฒนาขีดความสามารถ ทักษะ และกระบวนการ

ในการผลิตสินค้าหรือบริการให้เกิดเป็นอาชีพที่จะสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัวและชุมชน วิสาหกิจชุมชนจังหวัดเลย มีทั้งสิ้น 1,617 แห่ง อยู่ในระดับดี 416 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.73 ระดับปานกลาง 790 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 48.85 และระดับปรับปรุง 411 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.42 จากรายงานของสำนักงานบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (2558 : 1-11) พบว่าวิสาหกิจชุมชนจังหวัดเลยได้รับการรับรองคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ชุมชน เพียง 182 รายการ ซึ่งพบว่าสภาพปัญหาและความต้องการของวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย การขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิต การบริหารองค์กร การจัดทำบัญชี การตลาด ตลาดประกันราคา เงินทุน และ แหล่งเงินทุน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความอยู่รอดของวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดเลย โดยทำการเก็บข้อมูลจากวิสาหกิจชุมชนในระดับดีและได้รับการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จำนวน 177 แห่ง (สำนักงานบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, 2558) เก็บได้จริง 110 แห่ง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวน 177 ชุด และผู้ให้ ข้อมูลสำคัญ (Key informants) คือ ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการวิสาหกิจชุมชน การเก็บข้อมูลจะมี ระยะเวลาดำเนินการเก็บข้อมูลประมาณ 6 สัปดาห์ โดยจะแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 สัปดาห์ที่ 1-3 หลังส่ง แบบสอบถามแล้วจะรอแบบสอบถามตอบกลับ ใน 3 สัปดาห์นี้ไม่มีแบบสอบถามที่ไม่มีผู้รับ ย้ายที่อยู่ และปิดกิจการ กลับคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 20 ชุด และได้แบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 95 ชุด ช่วงที่ 2 สัปดาห์ที่ 4-6 จะเริ่มทำการติดตาม แบบสอบถาม โดยการโทรศัพท์ในส่วนที่มีเบอร์โทร เพื่อขอบคุณและติดตามแบบสอบถามซึ่งทำให้ได้แบบสอบถาม กลับคืนมาเพิ่มเติมอีก 20 ชุด ดังนั้นจำนวนแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมามีจำนวนทั้งสิ้น 115 ชุด แต่ไม่สมบูรณ์จำนวน 5 ชุด จึงทำให้มีแบบสอบถามที่ใช้ได้ทั้งสิ้น 110 ชุด คิดเป็นอัตราการตอบสนอง 62.15% ซึ่งสามารถเป็นตัวแทนของ ประชากรทั้งหมดได้ ตามการอ้างอิงของ Aaker Kumar และ Day (2001) ที่ระบุว่าในการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ที่ปราศจากการติดตามหรือมีการติดตามไม่ทั่วถึงสามารถยอมรับได้ที่ 20% ของประชากรทั้งหมด และได้ทำการ ทดสอบ non-response bias เปรียบเทียบการตอบก่อนและหลัง ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผลการทดสอบ t-test พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงต้นและปลาย (Armstrong and Overton, 1979)

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

แต่ละตัวแปรจะถูกวัดโดยมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) ตั้งแต่ 1 (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ถึง 5 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ความอยู่รอดขององค์กร (Organizational Survival : OSV) จะเป็นตัวแปรที่ทำให้กิจการมั่นใจว่ากิจการจะสามารถอยู่ได้ภายใต้สถานการณ์การแข่งขันทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดที่แปลกใหม่อย่างต่อเนื่อง (Pansuppawatt and Ussahawanitchakit, 2011) จะวัดโดยข้อคำถาม 4 ข้อ

3.3 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

3.3.1 กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง (Risk Management Strategy) เป็นตัวแปรสำคัญของการวิจัยนี้ โดยจะ ประกอบด้วยมิติทั้ง 10 มิติ (Dimensions) ลำดับแรก คือ การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship : ENP) จะวัดโดยระดับของการกระทำหรือความรับผิดชอบที่มีลักษณะเป็นผู้ประกอบการ เป็นความคิดริเริ่มของบุคลากรใน องค์กรในการดำเนินการสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นโดยปราศจากการร้องขอ มีการเปิดกว้างและยอมรับฟังความคิดเห็นของ บุคลากร ผลักดันให้บุคลากรนำเสนอแนวคิดและวิธีการดำเนินงานใหม่ ๆ (Arnold et al., 2011) โครงสร้างนี้จะวัด โดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่สอง คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing : KNM) วัดโดยระดับของผล

การกระจาย การเผยแพร่ หรือการถ่ายโอนความรู้ต่าง ๆ แก่บุคลากรทั่วทั้งองค์กร ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรม การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน (Nonaka, 1994 และ Slater and Narver, 1995) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่สาม คือ ความสามารถในการประยุกต์ (Application : APP) วัดจากระดับของผลการค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน การค้นหานวัตกรรม และวิธีการแก้ไขปัญหาทางธุรกิจทั้งในปัจจุบันและอนาคต (Grant, 1996) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่สี่ คือ คุณลักษณะเชิงรุกขององค์กร (Proactive of Organization : PRP) วัดจากระดับของผลของการพัฒนาองค์กรให้เกิดความเจริญเติบโต อยู่รอดและมั่นคง ส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะและการสร้างความรู้แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง มุ่งมั่นขจัดความเชื่อเก่า ๆ ของบุคลากรที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน (Arnold et al., 2011) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่ห้า คือ การปรับปรุงมองระบบ การดำเนินงาน (Adaptive System Perspective : ASP) วัดจากระดับของการพัฒนาระบบการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สนับสนุนให้มีการลงทุนในการจัดระบบการดำเนินงานที่ดี และการบูรณาการระบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (Chirico, 2008 และ Zahara, Neubaum and Larrenta, 2007) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่หก คือ วิสัยทัศน์องค์กรการปรับเปลี่ยน (Transformational Organizational Vision : TOV) วัดจากระดับของวิธีการในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบการจัดทำข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้ช่องทางการสื่อสารภายในองค์กรที่หลากหลาย (Danish et al., 2013) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่เจ็ด คือ ขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Competency : ITC) วัดจากระดับของการมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและมีศักยภาพที่จะช่วยทำให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรมีการเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง (Quaadgras, Weill and Ross, 2014) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่แปด คือ ประสบการณ์ทางธุรกิจ (Business Experience : BEX) วัดจากระดับของความสามารถในการดำเนินงานทางธุรกิจในอดีต ที่จะช่วยทำให้กิจการมีการวางแผนการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้บุคลากรนำประสบการณ์ที่ดีในอดีตมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อให้งานดำเนินงานในปัจจุบันบรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น (Amdam, 2014 และ Thomke, 2013) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่เก้า คือ ความพร้อมของทรัพยากรขององค์กร (Organizational Resource Readiness : ORR) จะวัดจากระดับของทรัพยากรที่มีเพียงพอ ที่จะทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จได้ง่ายยิ่งขึ้น (Tan and Yoo, 2013 และ Shirazi, Mortazavi and Azad, 2011) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ และลำดับที่สิบ คือ บรรยากาศองค์กร (Organizational Climate : ORC) จะวัดจากระดับของการส่งเสริมให้บุคลากรมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ไม่แน่นอน มุ่งเน้นในการจัดการดำเนินงานให้มีความยืดหยุ่นเพื่อให้อาจปรับเปลี่ยน และสอดคล้องกับสถานการณ์การแข่งขันได้เป็นอย่างดี (Smith and McKeen, 2012 และ Capek, 2013) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ

3.3.2 ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (Organizational Creativity : ORC) จากระดับของผลการพัฒนาความคิดของพนักงานที่มีทั้งความแปลกใหม่และเป็นประโยชน์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนและกระบวนการในการทำงาน (Amabile, 1979; Oldham & Cummings, 1996) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ

3.3.3 ความยืดหยุ่นขององค์กร (Organizational Flexibility : ORF) จากระดับผลการดำเนินงานขององค์กรในการดำเนินการหรือตอบสนองได้อย่างรวดเร็วในสภาพแวดล้อมการแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงตลอดจนตอบสนองกลยุทธ์

ใหม่ ๆ ในเชิงรุกต่อภัยคุกคามและโอกาสทางการตลาดโดยไม่มีข้อผูกมัด (Ionescu, Cornescu and Druica, 2012 และ Nadkarni and Hermann, 2010) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ

3.3.4 นวัตกรรมองค์กร (Organizational Innovation : ORI) จากระดับผลการยอมรับอุปกรณ์ ระบบ นโยบาย โครงการ กระบวนการ ผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ ๆ แก่องค์กร และยอมรับวิธีการใหม่ ๆ ขององค์กรในการจัดการธุรกิจในที่ทำงานและในความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับตัวแทนภายนอก (Damanpour, 1991; Cheung et al., 2006) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ

3.3.5 ความสำเร็จขององค์กร (Organizational Success : OSC) จะวัดจากระดับของความสามารถในการรักษาลูกค้า และมีความเป็นเลิศในด้านนวัตกรรม การดำเนินงานและการเงิน มีอัตราการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องของสินทรัพย์ ยอดขาย และการทำกำไร (Cadez and Guilding, 2008 และ Chalatharawat and Ussahawanitchakit, 2009) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ

4. ตัวแปรควบคุม (Control Variables)

ตัวแปรควบคุม ประกอบด้วย เงินทุนจดทะเบียนขององค์กร (Organizational Capital : OCP) จะวัดจากเงินหรือทรัพย์สินที่ลงทุน องค์กรที่มีเงินลงทุนสูงอาจจะมีอำนาจมากขึ้นในตลาดและมีข้อได้เปรียบด้านตำแหน่งทางการตลาดมากกว่าคู่แข่งที่มีเงินลงทุนต่ำกว่าที่องค์กร (Leiblein et al., 2002) ดังนั้น เงินลงทุนขององค์กรจะเป็นตัวแปรดัมมี่ (Dummy variable) ประกอบด้วย 0 (เงินลงทุนไม่เกิน 100,000 บาท) และ 1 (เงินลงทุนมากกว่า 100,000 บาท) และ อายุขององค์กร (Organizational Age : OAG) จะวัดจากจำนวนปีที่วิสาหกิจชุมชนดำเนินงาน ซึ่งองค์กรที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานที่ยาวนานอาจจะมีอำนาจทางการตลาดมากกว่าองค์กรที่มีการดำเนินงานที่สั้นกว่า (Baden-Fuller and Volberda, 1997) ดังนั้น อายุขององค์กรจะเป็นตัวแปรดัมมี่ (Dummy variable) ประกอบด้วย 0 (อายุไม่เกิน 10 ปี) และ 1 (อายุมากกว่า 10 ปี)

5. ค่าความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรง (Reliability and Validity)

ความเชื่อมั่น (Reliability) จะวัดจากค่า Cronbach alpha coefficients โดยจะต้องมีค่ามากกว่า 0.70 (Hair, Babin and Anderson, 2010) และในการทดสอบความเที่ยงตรงของข้อมูลในแบบสอบถามจะใช้ Exploratory Factor Analysis (EFA) ในการวัด โดยค่า Factor loading ของแต่ละตัวแปรจะต้องมากกว่า 0.50 โดย Cut-off score จะมากกว่า 0.40 (Nunnally and Bernstein, 1994) ตารางที่ 1 จะแสดงผลของค่า Factor loadings และ Cronbach's alpha coefficients สำหรับ multiple-items scales ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งจากผลการทดสอบพบว่า ค่า Factor loadings จะอยู่ระหว่าง 0.726 – 0.938 ซึ่งมากกว่า 0.50 (Nunnally and Bernstein, 1994) และค่า Cronbach's alpha coefficients จะอยู่ระหว่าง 0.863 – 0.937 ซึ่งมากกว่า 0.70 (Hair, Babin and Anderson, 2010) จึงทำให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ

ตาราง 1 ผลของการวัดค่าความเที่ยงตรงของตัวแปร (Validation) และ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loadings)	ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha Coefficient)
ความเป็นผู้ประกอบการ (ENP)	0.778 - 0.901	0.874
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KNM)	0.847 - 0.938	0.904
ความสามารถในการประยุกต์ (APP)	0.726 - 0.933	0.884
คุณลักษณะเชิงรุกขององค์กร (PRP)	0.806 - 0.891	0.863
การปรับมุมมองระบบการดำเนินงาน (ASP)	0.789 - 0.915	0.882
วิสัยทัศน์องค์กรการปรับเปลี่ยน (TOV)	0.795 - 0.900	0.875
ขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITC)	0.801 - 0.930	0.907
ประสบการณ์ทางธุรกิจ (BEX)	0.878 - 0.917	0.921
ความพร้อมของทรัพยากรขององค์กร (ORR)	0.841 - 0.917	0.903
บรรยากาศองค์กร (ORC)	0.825 - 0.913	0.883
ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR)	0.866 - 0.933	0.919
ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF)	0.818 - 0.930	0.911
นวัตกรรมองค์กร (ORI)	0.841 - 0.903	0.906
ความสำเร็จขององค์กร (OSC)	0.776 - 0.919	0.937
ความอยู่รอดขององค์กร (OSV)	0.777 - 0.870	0.936

6. สถิติที่ใช้ (Statistical Techniques)

ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้การวิเคราะห์ถดถอยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Regression) ในการทดสอบสมมติฐาน โดย OLS Regression จะเหมาะสมต่อการใช้ตรวจสอบความสัมพันธ์ของสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Hair, Babin and Anderson, 2010) ในการศึกษาครั้งนี้จะมีรูปแบบความสัมพันธ์ ดังต่อไปนี้

$$\text{Equation 1: } \text{OCR} = \alpha_1 + \beta_1 \text{ENP} + \beta_2 \text{KNM} + \beta_3 \text{APP} + \beta_4 \text{PRP} + \beta_5 \text{ASP} + \beta_6 \text{TOV} + \beta_7 \text{ITC} + \beta_8 \text{BEX} + \beta_9 \text{ORR} + \beta_{10} \text{ORC} + \beta_{11} \text{OCP} + \beta_{12} \text{OAG} + \epsilon_1$$

$$\text{Equation 2: } \text{ORF} = \alpha_2 + \beta_{13} \text{ENP} + \beta_{14} \text{KNM} + \beta_{15} \text{APP} + \beta_{16} \text{PRP} + \beta_{17} \text{ASP} + \beta_{18} \text{TOV} + \beta_{19} \text{ITC} + \beta_{20} \text{BEX} + \beta_{21} \text{ORR} + \beta_{22} \text{ORC} + \beta_{23} \text{OCP} + \beta_{24} \text{OAG} + \epsilon_2$$

$$\text{Equation 3: } \text{ORI} = \alpha_3 + \beta_{25} \text{ENP} + \beta_{26} \text{KNM} + \beta_{27} \text{APP} + \beta_{28} \text{PRP} + \beta_{29} \text{ASP} + \beta_{30} \text{TOV} + \beta_{31} \text{ITC} + \beta_{32} \text{BEX} + \beta_{33} \text{ORR} + \beta_{34} \text{ORC} + \beta_{35} \text{OCP} + \beta_{36} \text{OAG} + \epsilon_3$$

$$\text{Equation 4: } \text{OSC} = \alpha_4 + \beta_{37} \text{ENP} + \beta_{38} \text{KNM} + \beta_{39} \text{APP} + \beta_{40} \text{PRP} + \beta_{41} \text{ASP} + \beta_{42} \text{TOV} + \beta_{43} \text{ITC} + \beta_{44} \text{BEX} + \beta_{45} \text{ORR} + \beta_{46} \text{ORC} + \beta_{47} \text{OCP} + \beta_{48} \text{OAG} + \epsilon_4$$

$$\text{Equation 5: } \text{OSV} = \alpha_5 + \beta_{49} \text{ENP} + \beta_{50} \text{KNM} + \beta_{51} \text{APP} + \beta_{52} \text{PRP} + \beta_{53} \text{ASP} + \beta_{54} \text{TOV} + \beta_{55} \text{ITC} + \beta_{56} \text{BEX} + \beta_{57} \text{ORR} + \beta_{58} \text{ORC} + \beta_{59} \text{OCP} + \beta_{60} \text{OAG} + \epsilon_5$$

$$\text{Equation 6: } \text{OSC} = \alpha_6 + \beta_{61} \text{OCR} + \beta_{62} \text{ORF} + \beta_{63} \text{ORI} + \beta_{64} \text{OCP} + \beta_{65} \text{OAG} + \epsilon_6$$

$$\text{Equation 7: } \text{OSV} = \alpha_7 + \beta_{66} \text{FSC} + \beta_{67} \text{OCP} + \beta_{68} \text{OAG} + \epsilon_7$$

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 2 จะแสดงค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและเมทริกซ์ความสัมพันธ์สำหรับตัวแปรทั้งหมด โดยจะดูว่ามีปัญหาภาวะร่วมของตัวแปรในตัวแบบเส้นตรง (multicollinearity) หรือไม่ ซึ่งจากผลการศึกษา ตัวแปรทั้งหมดจะมีค่าความสัมพันธ์ (Correlation coefficients) น้อยกว่า 0.80 และค่า VIF (Variance Inflation Factors) น้อยกว่า 10 จึงทำให้ไม่เกิดปัญหาภาวะร่วมของตัวแปรในตัวแบบเส้นตรง (multicollinearity) ของตัวแปรอิสระในโมเดลนี้ (Hair, Babin and Anderson, 2010) ค่า VIF ที่ใช้ในการตรวจสอบปัญหาภาวะร่วมของตัวแปรในตัวแบบเส้นตรง (multicollinearity) ระหว่างตัวแปรอิสระจะมีค่าอยู่ระหว่าง .487 - .797 ต่ำ 10 ดังนั้นจึงไม่เกิดปัญหาภาวะร่วมของตัวแปรในตัวแบบเส้นตรง (multicollinearity) ในการศึกษาครั้งนี้

ตาราง 2 ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร (Correlation Matrix)

Variables	ENP	KNM	APP	PRP	ASP	TOV	ITC	BEX	ORR	ORC	OCR	ORF	ORI	OSC	OSV	OAG	OCP
MEAN	4.311	4.282	4.364	4.230	4.266	4.305	4.218	4.259	4.189	4.230	4.273	4.252	4.118	4.175	4.222	-	-
S.D.	.574	.641	.621	.635	.685	.655	.754	.703	.778	.687	.678	.773	.739	.848	.735	-	-
ENP	1.000																
KNM	.650**	1.000															
APP	.590**	.766**	1.000														
PRP	.487**	.605**	.716**	1.000													
ASP	.536**	.674**	.700**	.694**	1.000												
TOV	.605**	.746**	.747**	.694**	.683**	1.000											
ITC	.530**	.692**	.702**	.777**	.626**	.771**	1.000										
BEX	.597**	.688**	.703**	.741**	.696**	.742**	.732**	1.000									
ORR	.548**	.593**	.650**	.658**	.740**	.643**	.681**	.662**	1.000								
ORC	.581**	.687**	.671**	.666**	.664**	.732**	.762**	.780**	.660**	1.000							
OCR	.601**	.617**	.684**	.621**	.700**	.696**	.687**	.726**	.649**	.697**	1.000						
ORF	.647**	.631**	.649**	.686**	.702**	.754**	.772**	.729**	.716**	.755**	.684**	1.000					
ORI	.497**	.654**	.614**	.630**	.617**	.739**	.719**	.668**	.721**	.744**	.713**	.750**	1.000				
OSC	.563**	.681**	.666**	.645**	.678**	.740**	.772**	.781**	.697**	.793**	.718**	.784**	.797**	1.000			
OSV	.594**	.654**	.683**	.665**	.653**	.693**	.780**	.686**	.709**	.771**	.760**	.782**	.784**	.796**	1.000		
OAG	.058	.037	.606	.053	.148	.175	.121	.106	.168	.120	.094	.146	.125	.157	.169	1.000	
OCP	.245**	.196*	.074	.049	.174	.124	.069	.065	.128	.043	.125	.104	.032	.065	.076	.193	1.000

***P<0.01, **P<0.05, *P<0.10

ตาราง 3 พบว่า 10 สมมติฐานจะมุ่งไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์กร ทั้ง 10 มิติ กับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทั้ง 5 ด้าน โดยผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความเป็นผู้ประกอบการ (ENP) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H1a : $\beta_1 = .148$, $p < 0.10$) ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H1b : $\beta_{13} = .194$, $p < 0.01$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H1e : $\beta_{49} = .130$, $p < 0.10$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H1a, H1b และ H1e นอกจากนี้จะพบว่า ความเป็นผู้ประกอบการ (ENP) ไม่ส่งผลต่อ นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H1c : $\beta_{25} = .068$, $p > 0.10$) และความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H1d : $\beta_{37} = .002$, $p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H1c และ H1d

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KNM) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H2c : $\beta_{26} = .193, p < 0.10$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H2c นอกจากนี้จะพบว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KNM) ไม่ส่งผลต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H2a : $\beta_2 = .175, p > 0.10$) ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H2b : $\beta_{14} = .101, p > 0.10$) ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H2d : $\beta_{38} = .057, p > 0.10$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H2e : $\beta_{50} = .008, p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H2a, H2b, H2d และ H2e

ความสามารถในการประยุกต์ (APP) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H3a : $\beta_3 = .196, p < 0.10$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H3a นอกจากนี้จะพบว่า ความสามารถในการประยุกต์ (APP) ไม่ส่งผลต่อ ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H3b : $\beta_{15} = .093, p > 0.10$) นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H3c : $\beta_{27} = .117, p > 0.10$) ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H3d : $\beta_{39} = .012, p > 0.10$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H3e : $\beta_{51} = .135, p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H3b – H3e

คุณลักษณะเชิงรุก (PRP) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H4d : $\beta_{40} = .172, p < 0.10$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H4d นอกจากนี้จะพบว่า คุณลักษณะเชิงรุก (PRP) ไม่ส่งผลต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H4a : $\beta_4 = .156, p > 0.10$) ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H4b : $\beta_{16} = .011, p > 0.10$) นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H4c : $\beta_{28} = .021, p > 0.10$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H4e : $\beta_{52} = .045, p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H4a – H4c และ H4e

การปรับมุมมองระบบการดำเนินงาน (ASP) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H5a : $\beta_5 = .264, p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H5a นอกจากนี้จะพบว่า การปรับมุมมองระบบการดำเนินงาน (ASP) ไม่ส่งผลต่อ ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H5b : $\beta_{17} = .058, p > 0.10$) นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H5c : $\beta_{29} = .078, p > 0.10$) ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H5d : $\beta_{41} = .085, p > 0.10$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H5e : $\beta_{53} = .050, p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H5b – H5e

วิสัยทัศน์องค์กรการปรับเปลี่ยน (TOV) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H6c : $\beta_{30} = .225, p < 0.10$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H6e : $\beta_{54} = .292, p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H6c และ H6e นอกจากนี้จะพบว่า วิสัยทัศน์องค์กรการปรับเปลี่ยน (TOV) ไม่ส่งผลต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H6a : $\beta_6 = .015, P > 0.10$) ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H6b : $\beta_{18} = .126, p > 0.10$) และความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H6d : $\beta_{42} = .122, p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H6a, H6b และ H6d

ขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITC) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H7a : $\beta_7 = .221, p < 0.10$) ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H7b : $\beta_{19} = .232, p < 0.01$) ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H7d : $\beta_{43} = .303, p < 0.01$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H7e : $\beta_{55} = .422, p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H7a, H7b, H7d และ H7e นอกจากนี้จะพบว่า ขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITC) ไม่ส่งผลต่อนวัตกรรมองค์กร (ORI) (H7c : $\beta_{31} = .081, p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H7c

ประสบการณ์ทางธุรกิจ (BEX) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H8a : $\beta_8 = .265, p < 0.01$) และความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H8d : $\beta_{44} = .341, p < 0.01$) จึงทำให้

ยอมรับสมมติฐานที่ H8a และ H8d นอกจากนี้จะพบว่า ประสิทธิภาพทางธุรกิจ (BEX) ไม่ส่งผลต่อ ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H8b : $\beta_{20} = .090, p > 0.10$) นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H8c : $\beta_{32} = .063, p > 0.10$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H8e : $\beta_{56} = .035, p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H8b, H8c และ H8e

ความพร้อมของทรัพยากรขององค์กร (ORR) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H9b : $\beta_{21} = .417, p < 0.01$) นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H9c : $\beta_{33} = .383, p < 0.01$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H9e : $\beta_{57} = .150, p < 0.10$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H9b, H9c และ H9e นอกจากนี้ จะพบว่า ความพร้อมของทรัพยากรขององค์กร (ORR) ไม่ส่งผลต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H9a : $\beta_9 = .022, p > 0.10$) และความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H9d : $\beta_{45} = .114, p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H9a และ H9d

บรรยากาศองค์กร (ORC) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อนวัตกรรมองค์กร (ORI) (H10c : $\beta_{34} = .223, p < 0.05$) ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H10d : $\beta_{46} = .352, p < 0.01$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H10e : $\beta_{58} = .385, p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H10c - H10e นอกจากนี้จะพบว่า บรรยากาศองค์กร (ORC) ไม่ส่งผลต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H10a : $\beta_{10} = .173, p > 0.10$) และความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H10b : $\beta_{22} = .124, p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H10a - H10b

ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H11 : $\beta_{61} = .430, p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H11 นอกจากนี้พบว่า ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H12 : $\beta_{62} = .281, p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H12 รวมไปถึงนวัตกรรมองค์กร (ORI) ที่ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H13 : $\beta_{63} = .275, p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H13 ท้ายที่สุด พบว่า ความสำเร็จขององค์กร (OSC) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H14 : $\beta_{66} = .789, p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H14

ตาราง 3 ผลของการวิเคราะห์ถดถอยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Results of Regression Analysis)

กลยุทธ์การ บริหารความเสี่ยง	ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน						
	Eq.1	Eq.2.	Eq.3	Eq.4	Eq.5	Eq.6	Eq.7
	OCR	ORF	ORI	OSC	OSV	OSC	OSV
ENP	.148* (.084)	.194*** (.064)	.068 (.081)	.002 (.070)	.130* (.074)		
KNM	.175 (.110)	.101 (.085)	.193* (.107)	.057 (.092)	.008 (.097)		
APP	.196* (.110)	.093 (.085)	.117 (.107)	.012 (.093)	.135 (.098)		
PRP	.156 (.110)	.011 (.085)	.021 (.107)	.172* (.093)	.045 (.098)		

ตาราง 3 ผลของการวิเคราะห์ถดถอยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ((Results of Regression Analysis) (ต่อ)

กลยุทธ์การ บริหารความเสี่ยง	ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน						
	Eq.1	Eq.2.	Eq.3	Eq.4	Eq.5	Eq.6	Eq.7
	OCR	ORF	ORI	OSC	OSV	OSC	OSV
ASP	.264*** (.106)	.058 (.082)	.078 (.103)	.085 (.089)	.050 (.094)		
TOV	.015 (.134)	.126 (.103)	.225* (.130)	.122 (.113)	.292*** (.119)		
ITC	.221* (.123)	.232*** (.095)	.081 (.120)	.303*** (.104)	.422*** (.109)		
BEX	.265*** (.106)	.090 (.082)	.063 (.103)	.341*** (.089)	.035 (.094)		
ORR	.022 (.099)	.417*** (.076)	.383*** (.096)	.114 (.083)	.150* (.087)		
ORC	.173 (.115)	.124 (.088)	.223** (.111)	.352*** (.097)	.385*** (.102)		
OCR						.430*** (.067)	
ORF						.281*** (.071)	
ORI						.275*** (.074)	
OSC							.789*** (.059)
OCP	.077 (.138)	.047 (.107)	.142 (.134)	.042 (.116)	.043 (.122)	.077 (.099)	.036 (.130)

***p<0.01, **p<0.05, *p<0.10

ในปัจจุบันภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา มีการแข่งขันในระดับโลก ประกอบกับความซับซ้อนในการแข่งขันที่มีเพิ่มมากขึ้นทั่วโลก องค์กรจึงมีความจำเป็นจะต้องแสวงหากกลยุทธ์ที่แปลกใหม่และมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะนำมาช่วยให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง ก็เป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ที่มีความสำคัญในการดำเนินงานขององค์กร เพราะเป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยปรับเปลี่ยน ผลักดันองค์กรได้ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในปัจจุบัน และยังสมารถทำให้องค์กรเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน และอยู่รอดได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์หลักของการศึกษานี้ คือ เพื่อศึกษาผลกระทบการบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์กร โดยใช้ข้อมูลจากวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย จำนวน 110 แห่ง ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ทั้ง 10 มิติของ

กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง จะส่งผลกระทบต่อเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทั้งสิ้นและที่ส่งผลกระทบต่อเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด คือ ขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาคือ บรรยากาศองค์กร ประสิทธิภาพทางธุรกิจ และความพร้อมของทรัพยากรขององค์กร การบริหารความเสี่ยงจะส่งผลกระทบต่อความสามารถขององค์กร ที่จะตอบสนองต่อการดำเนินงานและวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ขององค์กร ในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันมากขึ้นกว่าเดิม จะทำให้เกิดความเสี่ยงในเรื่องของความไม่แน่นอน และมีความผันผวนอย่างรวดเร็ว โดยจะส่งผลต่อการทำกำไร และความยืดหยุ่นขององค์กร (Figueira-de-Lemos, Johanson and Vahlne, 2011 : 143) การบริหารความเสี่ยงเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพในการลดผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ของความเสี่ยงและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง (Essinger and Rosen, 1991)

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

5.1 ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

วิสาหกิจที่จะประสบความสำเร็จ และอยู่รอดได้ในสภาวะเศรษฐกิจที่ผันแปรในปัจจุบันจำเป็นต้องเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการตลาด การโฆษณาและประชาสัมพันธ์สินค้าผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ หรือการสร้างเว็บไซต์เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าและเพื่อการจำหน่ายสินค้าด้วยตนเอง โดยภาครัฐจะต้องสนับสนุนให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนได้พัฒนาตนเองด้วยการฝึกอบรม การสร้างเว็บเพจ โดยใช้แอปพลิเคชันสำเร็จรูปที่มีให้ใช้ฟรี เป็นต้น และยังต้องสร้างบรรยากาศองค์กรให้เป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ไม่สิ้นสุด สร้างให้เป็นบรรยากาศแห่งความคิดสร้างสรรค์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ไม่จำกัดอยู่กับสิ่งเดิม ๆ และมีการพัฒนาแบบไม่หยุดนิ่ง สร้างบรรยากาศแห่งความเป็นที่เป็นนอกรอบ ความอบอุ่น ช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งจะเป็นการผลักดันให้เกิดความร่วมมือ สมัคสมานสามัคคีกันมากยิ่งขึ้น

อีกปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้วิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จและอยู่รอดได้ คือ จะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และมีความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะทำให้การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน และมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากที่สุด ซึ่งปัจจัยที่จะทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย ความสามารถในการประยุกต์ใช้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว การปรับมุมมองระบบการดำเนินงาน ที่จะเน้นการพัฒนากระบวนการดำเนินงานที่ดีและการบูรณาการระบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานรวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพทางธุรกิจให้มากยิ่งขึ้น ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ นั้น จะต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีวิสัยทัศน์ขององค์กรการปรับเปลี่ยนที่จะไม่หยุดนิ่ง สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ไม่หยุดนิ่ง สร้างความยืดหยุ่นขององค์กรด้วยความเป็นผู้ประกอบการที่มีประสิทธิภาพ เพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีความพร้อมของทรัพยากรขององค์กรในทุก ๆ ด้าน

5.2 ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้มีเวลาที่จำกัด จึงมีข้อจำกัดในการดำเนินการวิจัยกรณีที่ต้องการทดสอบแนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงจากผลการวิจัยที่ได้นี้ ดังนั้นต่อไปในอนาคตจึงควรมีการทดสอบแนวทาง และปัจจัยที่ได้จากผลการวิจัยโดยดำเนินการเป็นลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการต่อไป และควรทำการวิจัยในรูปแบบการบริหารความเสี่ยงกับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น หน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน เพื่อที่จะได้ทราบแนวทางในการบริหารความเสี่ยงในด้านของการทำงาน สามารถที่จะบริหารให้เกิดความเสี่ยงในการดำเนินงานน้อยที่สุดหรือไม่มีความเสี่ยงเลย ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และ อุทิศ สังขรัตน์. (2556). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตลุ่มทะเลสาบสงขลา. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. (2558). รายชื่อวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดเลย. ค้นเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://www.tisi.go.th>.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดเลย. (2554). รายงานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนจังหวัดเลย ข้อมูลประกอบตัวชี้วัดเกษตรจังหวัดรอบที่ 2/2554. เลย: สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย.
- Aaker, D.A., Kumar, V. & Day, G.S. (2001). Marketing research. 7th ed. New York: John Wiley and Sons.
- Amabile, T. M. (1979). Effects of external evaluation on artistic creativity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 25,23-37.
- Amdam, R.P. (2014). Sharing knowledge in network organizations. *Business Review*.
- Andersen, P.H., Kragh, H., & Lettl, C. (2013). Spanning organizational boundaries to manage creative processes : The case of the LEGO group. *Industrial Marketing Management*, 42(1), 125-134.
- Armstrong, J.S. & Overton, T.S. (1979). Estimating Nonresponse Bias in Mail Surveys. *Journal of Marketing Research*, 14(3), 396-402.
- Arnold, V., Tanya, B., Joseph, C. & Steve, G.S. (2011). The role of strategic enterprise risk management and organizational flexibility in Easing New Regulatory Compliance. *International Journal of Accounting Information Systems*. 12, 171-188.
- Baden-Fuller, C. & Volberda, H.W. (1997). Strategic renewal : How large complex organizations prepare for the future. *International Studies of Management and Organization*, 27(2), 95-120.
- Cadez, S., & Guilding, C. (2008). An exploratory investigation of an integrated contingency model of strategic management accounting. *Accounting, Organizations and Society*, 33, 836-863.
- Capek, F.W. (2013). The experimentation imperative innovating at the pace of changing customer expectations. *Customer Innovation*, 1-5.
- Chalatharawat, J., & Ussahawanitakit, P. (2009). Accounting in formation usefulness for performance evaluation and its impact on the firm success : An empirical investigation of food manufacturing firm in Thailand. *Review of Business Research*, 9(2), 1-25.
- Cheung, SO., Wong, P.S.P., Fung, Ada,S.Y., & Coffey, W.V. (2006). Predicting project performance through neural networks. *International Journal of Project Management*, 24(3), 207-15.
- Chirico, F. (2008). The creation, sharing and transfer of knowledge in family business. *Journal of Small Business and Entrepreneurship*, 21(4), 413-433.
- Damanpour, F. (1991). Organizational innovation : A meta-analysis of effects of determinants and moderators. *Academy of Management Journal*, 34, 555-90.

- Danish, R.Q., Yasin M., Sadaf N., Hina A. & Hira H. (2013). Effect of knowledge sharing, participative decision making and transformational leadership on organizational performance. *World Applied Sciences Journal*, 24(10), 1339-1347.
- Essinger J., Rosen J., editors. (1991). Using technology for risk management. *England*.
- Figueira-de-Lemos, F., Jan, J., & Jan-Erik, V. (2011). Risk management in the internationalization process of the firm: A note on the Uppsala model. *Journal of World Business*. 46, 143-153.
- Grant, R.M. (1996). Prospering in dynamically-competitive environments : Organizational capability as knowledge integration. *Organizational Science*, 7(4), 375-87.
- Hair, Jr. J.F., Babin, B.J., & Anderson, R.E. (2010). Multivariate data analysis : A global perspective 7th ed. *New Jersey : Pearson Prentice Hall*.
- Ionescu, V.C., Viorel, C. & Elena D. (2012). Flexible organization. *Global Business and Management Research : An International Journal*, 4(3&4), 277-285.
- Leiblein, M.J., Reuer, J.J. & Dalsace, F. (2002). Do make or buy decision matter? The influence of organizational governance on technological performance. *Strategic Management Journal*, 23(9), 817-833.
- Nadkarni, S. & Herrmann, P. (2010). CEO personality, strategic flexibility, and firm performance : The case of the Indian business process outsourcing industry. *Academy of Management Journal*, 53(5), 1050-1073.
- Nonaka, I. (1994). A dynamic theory of organizational knowledge creation. *Organization Science*, 5(1), 14-37.
- Nunnally, J.C. & Bernstein, I.H. (1994). Psychometric Theory. 3th ed. *New York: McGraw-Hill*.
- Oldham, G. R. & Cummings, A. (1996). Employee creativity: Personal and contextual factors at work. *Academy of management journal*, 39(3), 607-634.
- Pansuppawatt, P., & Ussahawanitchakit, P. (2011). Strategic organizational creativity of medical and cosmetic businesses in Thailand : An empirical investigation of the antecedents and consequences. *International Journal of Strategic Management*, 11(2), 1-25.
- Quaadgras, A., Peter W. & Jeanne, W.R. (2014). Management commitments that maximize business impact from IT. *Journal of Information Technology*, 29, 114-127.
- Rodriguez, E., & John S.E. (2011). Transferring knowledge of risk management to the board of directors and executives. *Journal of Risk Management in Financial Institutions*. 5(2), 162-180.
- Verbano, C. & Karen, V. (2011). Development paths of risk management : Approaches, methods and fields of application. *Journal of Risk Research*. 14, 519-550.
- Shirazi, A., Saeed M. & Naser, P.A. (2011). Factors affecting employees' readiness for knowledge management. *European Journal of Economics*, 33, 167-177.

- Slater, S.F., & Narver, J.C. (1995). Market orientation and the learning organization. *Journal of Marketing*, 59(7), 63-74.
- Smith, H.A. & James, D.M. (2012). Instilling a shared-knowledge culture. *Queens University School of Business Kingston, Ontario Canada*
- Szczepanski, R. & Justyna, S-S. (2012). Risk management system in business relationships – polish case studies. *Industrial Marketing Management*. 1-10.
- Tan, W.L. & So-Jin Y. (2013). Organizational learning platform and new product development. *Singapore Management University*, 1-12.
- Thomke, S. (2013). Unlocking innovation through business experimentation. *The European Business Review*.
- Zahra, S., Neubaum, D., & Larrenta, B. (2007). Knowledge sharing and technological capabilities : The moderating role of family involvement. *Journal of Business Research*, 60,1070-1079.

ผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ
นักวิชาการโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Effects of work environment on job efficiency of media officers in
Mahasarakham University

รัชชาติ แดงเทพโพธิ์* และนริศรา แดงเทพโพธิ์²

Rukchat dangtepho* and Narisara dangtepho²

Received : May 5, 2019 Revised : July 15, 2019 Accepted : July 23, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งการวิจัยนี้มีสภาพแวดล้อมในการทำงานถูกกำหนดเป็นตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ด้านความมั่นคงปลอดภัย ด้านโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน ด้านองค์กร และการจัดการ ด้านคุณลักษณะเฉพาะของงาน และด้านการติดต่อสื่อสาร และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานถูกกำหนดเป็นตัวแปรตาม โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักวิชาการโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคามจำนวน 59 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ผลการวิจัย พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความมั่นคงปลอดภัย ด้านโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน ด้านองค์กรและการจัดการ ด้านคุณลักษณะเฉพาะของงาน และด้านการติดต่อสื่อสารความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม

คำสำคัญ: สภาพแวดล้อมในการทำงาน ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน นักวิชาการโสตทัศนศึกษา

* นักวิชาการโสตทัศนศึกษา คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Media officers, Mahasarakham Business school, Mahasarakham University

² นักวิชาการเงินและบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² Accountants and finance officers, Mahasarakham Business school, Mahasarakham University

Abstract

The purpose of this study was to examine the effects of work environment on job efficiency of media officers in Mahasarakham University. Work environment were hypothesized as independent variables in affecting job efficiency. As a research tool, questionnaires were mailed to the sample groups and, consequently, the complete 59 of them were returned, The results of this study indicated that Work environment in term of security, opportunity for advancement, organizational and management, intrinsic aspects of the job, and communication positively affects overall job efficiency.

Keywords: Work environment, Job efficiency, Media officers

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ทำให้ระบบการดำเนินงานของประเทศไทยได้รับผลกระทบทั้งภาคเอกชน และภาครัฐ ซึ่งองค์กรขนาดเล็กและขนาดใหญ่ต่างประสบปัญหา บางองค์กรอาจถึงขั้นต้องปิดกิจการหรือลดขนาดกิจการลง ส่งผลให้ต้องมีการลดจำนวนพนักงาน จากผลกระทบดังกล่าวทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบกลยุทธ์ การวางแผน รวมถึงวิธีการในการดำเนินงาน (สมบัติ กุสุมาวดี, 2547) ซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้องค์กรต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังมีการแข่งขันสูงขึ้น ในสังคมยุคปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี อีกทั้งปัญหาความไม่สงบภายในประเทศ ส่งผลกระทบต่อการทำงานทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาบุคลากร สร้างความสุขและความร่มเย็นในการทำงาน เพื่อให้บุคลากรที่เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรสามารถปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อลดปัญหาต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในสังคมที่เกิดขึ้น รวมถึงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานขององค์กรให้เหมาะสมก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บุคลากรมีความสุข ในการทำงาน และส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร (รวมศิริ เมณะโพธิ์, 2550)

สภาพแวดล้อมในการทำงาน (Work Environment) เป็นปัจจัยต่างๆ ที่รวมเป็นบรรยากาศในการทำงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงระบบการควบคุมภายในองค์กร หรือปัจจัยที่ทำให้บุคลากรในองค์กรต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กร (ปราโมทย์ รอดวินิจ, 2557) โดยสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร โดยประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นลักษณะหรือสิ่งที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติรู้สึกปลอดภัย และมั่นใจในการปฏิบัติงาน สถานที่ทำงานเป็นสัดส่วน มีระเบียบ ถ้าจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานไม่เหมาะสมจะทำให้เกิดอันตราย มีภาวะเสี่ยงต่อการทำงาน ซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อมทางสังคม เป็นการส่งเสริมให้มีการติดต่อสื่อสารที่มีความชัดเจนมีมาตรฐาน มีรูปแบบและแนวทางในการสื่อสารที่ชัดเจนมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล และสภาพแวดล้อมทางจิตใจ เป็นการให้การยอมรับความสามารถ ให้การสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ มีอิสระทางความคิด เพื่อให้ผลของงานเกิดประสิทธิภาพ (Mckim, 2003) ซึ่งสภาพแวดล้อมในการทำงาน (Work environment) มีองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security) ด้านโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน (Opportunity for Advancement) ด้านองค์กรและการจัดการ (Organizational and Management)

ด้านคุณลักษณะเฉพาะของงาน (Intrinsic Aspects of the Job) และด้านการติดต่อสื่อสาร (Communication) (Gilmer, 1973 อ้างใน รัตกัมพล พันธุ์เพ็ง, 2547)

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (Job Efficiency) เป็นความสามารถที่จะปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และทันตามกำหนดเวลา โดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งคน และอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งมีการนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อลดขั้นตอน และเกิดความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น (ภวนัย เกษบุญชู, 2550) โดยการทำงานให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างดี มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กรนั้น พนักงานควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน เพื่อจะได้งานใหม่ ๆ เสมอ ขณะเดียวกันก็เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น รวมทั้งเป็นการพัฒนาตัวเอง มีการปรึกษาหารือ ผู้รู้เมื่อมีปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน เพื่อการแก้ไขและพัฒนางาน มีการออกแบบหรือคิดแบบแผนในการทำงาน ซึ่งการออกแบบงานเป็นส่วนที่สำคัญอย่างหนึ่งในการทำงาน เพื่อที่จะให้ได้ผลงานที่ทำให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด หรือไม่ผิดพลาดเลย (จักรี เสริมทรัพย์, 2545) ซึ่งประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมีองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ (Goal Accomplishment) ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร (Provide and Resource Using) ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน (Operation Process) และด้านความพอใจของทุกฝ่าย (Participant Satisfaction) (สมใจ ลักษณะ, 2552) โดยที่องค์ประกอบเหล่านี้จะเป็นตัวแปรที่สำคัญ ที่จะทำให้นักวิชาการผู้ปฏิบัติงานทางด้านโสตทัศนอุปกรณ์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะบุคลากรเหล่านี้ถือเป็นพลังขับเคลื่อน และเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้องค์กรสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคงและมีคุณภาพในอนาคตต่อไป

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (Mahasarakham University) เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐแห่งที่สิบสองของประเทศไทย ที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี โท เอก และเป็นสถาบันที่มุ่งมั่นในการส่งเสริมแสวงหาความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานกับวิทยาการที่เป็นสากลให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญาสามารถพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วยวิชาการ จริยธรรมและคุณธรรม (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561) ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้มีแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยกำหนดยุทธศาสตร์สำหรับการพัฒนาทั้งหมด เจ็ดยุทธศาสตร์ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่หนึ่ง การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพภายใต้การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่ทันสมัยตามเกณฑ์คุณภาพและมาตรฐานของชาติและสากล รวมทั้งเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก ยุทธศาสตร์ที่สอง การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และพัฒนานวัตกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มหรือใช้ประโยชน์ให้กับชุมชนและสังคม ยุทธศาสตร์ที่สาม เป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และบริการวิชาการแก่สังคมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยุทธศาสตร์ที่สี่ ส่งเสริมการนำทุนทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และผสมผสานวัฒนธรรมในระดับชาติและสากล ยุทธศาสตร์ที่ห้า พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และยกระดับการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยตามหลักธรรมาภิบาล ยุทธศาสตร์ที่หก ส่งเสริมภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยให้ได้รับการยอมรับและพัฒนามหาวิทยาลัยในระดับสากล และยุทธศาสตร์ที่เจ็ด พัฒนาสู่มหาวิทยาลัยสีเขียว และรักษาสีสิ่งแวดล้อม (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561)

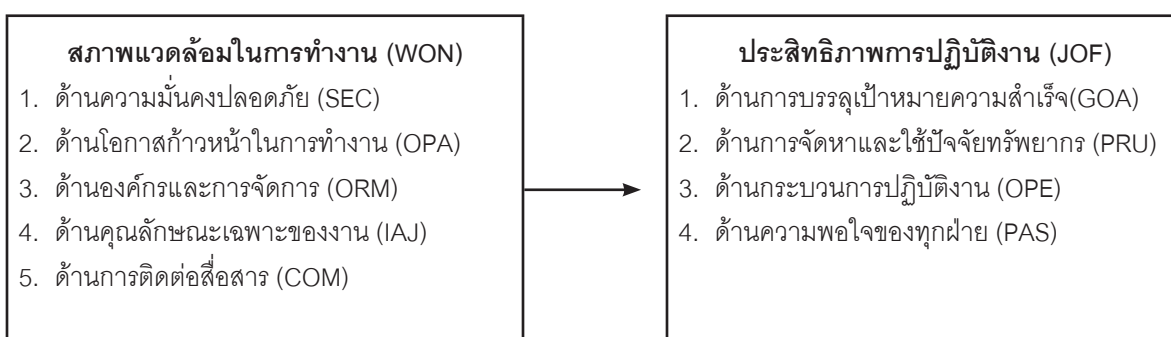
จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการโสตทัศนศึกษาหรือไม่ อย่างไร โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักวิชาการโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลลัพธ์ที่ได้

จากการวิจัย สามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อให้สอดคล้องกับการทำงานของนักวิชาการโสตทัศนศึกษา รวมถึงเป็นข้อมูลสำหรับองค์กรเพื่อกำหนดนโยบายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานภายในองค์กร และเพื่อเป็นแนวทางในการทำให้เกิดความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในเรื่องสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สภาพแวดล้อมในการทำงานได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระ และมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานซึ่งถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรตาม โดยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 โมเดลการวิจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานและประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

2.1 สภาพแวดล้อมในการทำงาน (Work Environment)

สภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวของผู้ทำงานในองค์กร เป็นสิ่งสะท้อนถึงความรู้สึกที่ต่องาน การทุ่มเทกำลังใจ กำลังความคิดและกำลังกายในการทำงานร่วมกัน และการช่วยกันแก้ปัญหา

2.1.1 ด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security) หมายถึง การได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทน โดยพิจารณาในเรื่องการจ่ายค่าจ้างที่ยุติธรรมเสมอภาค ตลอดจนความมั่นคงในการทำงานการได้รับความเป็นธรรมจากองค์กรอบอุ่นและปลอดภัยที่จะได้ทำงานในองค์กร รวมถึงสิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่าง ๆ

2.1.2 ด้านโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน (Opportunity for Advancement) หมายถึง การมีโอกาสเลื่อนตำแหน่งก้าวหน้าในการทำงาน โดยการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างเป็นธรรม การได้รับการเอาใจใส่ การได้รับการดูแลและการแนะนำอย่างใกล้ชิด

2.1.3 ด้านองค์กรและการจัดการ (Organizational and Management) หมายถึง ลักษณะการจัดโครงสร้างขององค์กร ชื่อเสียงขององค์กร และการดำเนินงานขององค์กร

2.1.4 ด้านคุณลักษณะเฉพาะของงาน (Intrinsic Aspects of the Job) หมายถึง งานที่ทำอยู่เป็นงานที่มีศักดิ์ศรี และได้รับการยอมรับนับถือ เป็นงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถในตัวเอง เป็นงานที่เกิดการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ

2.1.5 ด้านการติดต่อสื่อสาร (Communication) หมายถึง การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารในองค์กรการรับรู้เกี่ยวกับสายการทำงานและอำนาจการบังคับบัญชาการทำงาน และข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานขององค์กรและบุคคลต่าง ๆ ในองค์กร

2.2 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (Job Efficiency)

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน หมายถึง ผลลัพธ์ของการใช้ความรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือที่ได้กำหนดเป้าหมายให้บรรลุผล มีการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม และทำงานได้เสร็จสมบูรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.1 ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ (Goal Accomplishment) หมายถึง ผลของการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือนโยบายที่ผู้บริหารองค์กรคาดหวังไว้ ซึ่งการเปรียบเทียบที่เกิดขึ้นนั้น การปฏิบัติงานต้องมีการปฏิบัติงานที่ดีกว่าเป้าหมายที่องค์กรได้คาดหวังไว้

2.2.2 ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร (Provide and Resource Using) หมายถึง ผลของการจัดหาทรัพยากรที่มีความเพียงพอสำหรับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ และจัดสรรอย่างถูกต้องเหมาะสมให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย รวมถึงการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานให้คุ้มค่าและมีประโยชน์ต่อองค์กรให้มากที่สุด โดยบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่ได้กำหนดไว้

2.2.3 ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน (Operation Process) หมายถึง ผลการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของแต่ละกลุ่มงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน การส่งต่อของงาน การมีประสิทธิภาพการทำงานได้อย่างครบถ้วน ใช้เวลาน้อย ประหยัดต้นทุน มีการใช้เทคโนโลยีช่วยปฏิบัติงานบุคคลทำงานอย่างเต็มศักยภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่มมีความราบรื่นไม่มีความขัดแย้ง

2.2.4 ด้านความพอใจของทุกฝ่าย (Participant Satisfaction) หมายถึง ผลงานความสำเร็จขององค์กรและกระบวนการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

สมมติฐานในการวิจัย: สภาพแวดล้อมในการทำงานความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักวิชาการโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 70 คน (กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักวิชาการโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 59 คน โดยเปิดตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

3.2 การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักวิชาการโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนที่ได้รับในปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน และหน่วยงานที่สังกัด ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของนักวิชาการโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย ด้านความมั่นคงปลอดภัย จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่ยุติธรรม ความมั่นคงในการทำงาน ความปลอดภัยในการทำงาน และการได้รับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่าง ๆ ด้านโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน จำนวน 4 ข้อ

โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการมีโอกาสเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น การพิจารณาเงินเดือนที่เป็นธรรม การได้รับการเอาใจใส่ และได้รับการแนะนำการทำงานอย่างใกล้ชิด ด้านองค์กรและการจัดการ จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างองค์กร ความมีชื่อเสียงขององค์กร และการดำเนินงานขององค์กร ด้านคุณลักษณะเฉพาะของงาน จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการมอบหมายงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถ ลักษณะงานที่ทำอยู่เป็นงานที่มีศักดิ์ศรี และได้รับการยอมรับนับถือ ด้านการติดต่อสื่อสาร จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในองค์กร การมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสายการทำงาน และอำนาจการบังคับบัญชาการทำงาน ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 16 ข้อ ประกอบด้วย ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้เสร็จตามที่ได้รับมอบหมาย และตามแผนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ การการปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ การทำงานที่ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานสำหรับงานที่เร่งด่วน ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า การจัดสรรทรัพยากรอย่างถูกต้อง เหมาะสม การนำเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการจัดระบบไหลเวียนของงานได้อย่างเหมาะสม และเสริมสร้างความคล่องตัวในกระบวนการปฏิบัติงาน การปรับปรุงวิธี การทำงาน เพื่อช่วยลดขั้นตอนและซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน ด้านความพอใจของทุกฝ่าย จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่เพื่อนร่วมงานและผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง การให้บริการแก่บุคคลทั้งภายในและภายนอกด้วยความเป็นมิตร ประทับใจ และรับฟังความคิดเห็นของทุกคน การให้ความสำคัญกับกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลงานเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

3.3 คุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง โดยหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค (Item – total Correlation) ซึ่งสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.5250 – 0.7730 และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.5650 – 0.7990 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally, (1978) ได้นำเสนอว่า การทดสอบค่าอำนาจจำแนกมีค่ามากกว่า 0.4 เป็นค่าที่ยอมรับได้ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.8510 – 0.8920 และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.8690 – 0.9090 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally, (1978) ได้นำเสนอว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่ามากกว่า 0.7 เป็นค่าที่ยอมรับได้

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการ Job efficiency} = \beta_0 + \beta_1 \text{ Security} + \beta_2 \text{ Opportunity for Advancement} + \beta_3 \text{ Organizational and Management} + \beta_4 \text{ Intrinsic Aspects of the Job} + \beta_5 \text{ Communication} + \mathcal{E}$$

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมในการทำงานกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตัวแปร	JOF	SEC	OPA	ORM	IAJ	COM	VIFs
$\bar{X}$	4.13	4.18	4.13	4.19	4.08	4.03	
S.D	0.40	0.42	0.40	0.43	0.39	0.47	
JOF	–	0.817*	0.868*	0.811*	0.891*	0.796*	
SEC		–	0.656*	0.817*	0.682*	0.605*	3.320
OPA			–	0.673*	0.842*	0.768*	4.004
ORM				–	0.686*	0.605*	3.397
IAJ					–	0.764*	4.034
COM						–	2.794

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.796 - 0.891 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในลำดับต่อมาผู้วิจัย จึงทำการทดสอบ Multicollinearity ปรากฏว่าค่า VIF อยู่ระหว่าง 2.794 – 4.034 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity สอดคล้องกับ Black, (2006) ได้เสนอว่าค่า VIF ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 2 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรตามเป็นประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวมของนักวิชาการโสตทัศนศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สภาพแวดล้อมในการทำงาน	ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.161	0.189	4.854*	< 0.0001
ด้านความมั่นคงปลอดภัย (SEC)	0.213	0.068	3.123*	0.003
ด้านโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน (OPA)	0.227	0.079	2.857*	0.006
ด้านองค์กรและการจัดการ (ORM)	0.156	0.068	2.279*	0.027
ด้านคุณลักษณะเฉพาะของงาน (IAJ)	0.334	0.083	4.042*	< 0.0001
ด้านการติดต่อสื่อสาร (COM)	0.109	0.056	2.045*	0.046
F = 116.188 p < 0.0001 Adj R ² = 0.909				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความมั่นคงปลอดภัย มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม เนื่องจากความมั่นคงและความปลอดภัยในการทำงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้พนักงานเกิดความมั่นใจเวลาปฏิบัติ อันเนื่องมาจากหน่วยงานได้มีการจัดสถานที่ทำงานให้มีความปลอดภัย และเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และสนับสนุนให้พนักงานได้รับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่าง ๆ อย่างมีความเหมาะสม จึงทำให้พนักงานเกิดความพึงพอใจและตั้งใจปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัครเดช ไม้จันทร์ (2560 : 72) พบว่า ปัจจัยในการทำงาน ด้านความมั่นคง มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เนื่องจากความมั่นคงในการทำงานของพนักงานมีความสำคัญ โดยพนักงานไม่ได้มุ่งแต่ความพึงพอใจในเรื่องส่วนตัว และเรื่องผลตอบแทนทางการเงินเท่านั้น แต่พนักงานยังคงมุ่งหวังและประสงค์ที่จะได้รับความมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความมั่นคงที่จะได้รับในยามที่สูงอายุ สอดคล้องกับงานวิจัยของภาลณี เฟื่องแก้ว กับพิพัฒน์ ไทยอารี (2560 : 718) พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความมั่นคงปลอดภัย มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.67 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม เนื่องจากนักวิชาการโสตทัศนศึกษาของหน่วยงานได้รับโอกาสสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าในการทำงาน โดยมีการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างเป็นธรรมและมีการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งอย่างเหมาะสม รวมถึงได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาต่อ และมีการฝึกอบรมให้เรียนรู้งานอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้พนักงานเกิดความพึงพอใจและตั้งใจปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรลักษณ์ พรบิศา (2559 : 91) พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เนื่องจาก ความก้าวหน้าในการทำงานมีความสำคัญต่อการทำงาน เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับโอกาสเจริญก้าวหน้าในสายงานที่ปฏิบัติอยู่ ย่อมทำให้มีความตั้งใจในการทำงาน รวมถึงการที่หน่วยงานได้มีการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่เสมอ และเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ได้รับตำแหน่งที่สูงขึ้น ก็ยิ่งทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับที่ดีมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวรพ ฝ่องสุวรรณ (2561 : 5) พบว่า ปัจจัยทางการปฏิบัติงาน ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานได้ให้ความสำคัญกับพนักงานในองค์กรโดยส่งเสริมในเรื่องของการศึกษาต่อและการฝึกอบรมพนักงานให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้พนักงานมีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรชัย สิงห์ฤทธิ์ กับวิโรจน์ เจริญลักษณ์ (2560 : 208) พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในงานอาชีพ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ของลูกจ้างสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน ความก้าวหน้าในงานอาชีพ ถือว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้ลูกจ้างมีความผูกพันต่อองค์กรและสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านองค์กรและการจัดการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม เนื่องจากการจัดองค์กรเป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของบุคลากรภายในหน่วยงาน เช่น การกำหนดหน้าที่การงาน การแบ่งงาน และสายบังคับบัญชา เมื่อมีการจัดองค์กรที่ดีย่อมทำให้พนักงานในหน่วยงานได้รับรู้ถึงหน้าที่ และงานที่ต้องรับผิดชอบ จึงทำให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคณิดา ตระกูลทองดารา (2555 : 104) พบว่า โครงสร้างองค์กรถือเป็นด้านสำคัญที่ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานในภาพรวมขององค์กรให้กับเจ้าหน้าที่ในองค์กรได้รับทราบ รวมทั้งได้ทราบถึงสาย

การบังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน เพื่อนร่วมงานต่าง ๆ อย่างชัดเจน ซึ่งถือเป็นสภาพแวดล้อมในการทำงานส่วนแรก ที่องค์กรจะต้องมีและประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่ได้รับทราบ เพื่อให้ไม่มีผลกระทบต่อความเบื่อหน่ายในการทำงาน ถ้าหากหน่วยงานมีโครงสร้างองค์กรที่ดี เจ้าหน้าที่ทุกคนย่อมเข้าใจและทราบถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่าง ชัดเจน ไม่ทำงานซ้ำซ้อนหรือทับซ้อนกับคนอื่น เป็นผลทำให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัยรัตน์ แก้วกู๋ (2554 : 101) พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านโครงสร้างองค์กร มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิง บวกกับคุณภาพการตรวจสอบภาพใน เนื่องจากโครงสร้างองค์กรเป็นส่วนสำคัญในการจัดคน และจัดกระบวนการ บริหารภายในองค์กร เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนและระดับการสั่งการที่เหมาะสม ซึ่งหาก องค์กรที่บุคลากรที่ดีและเก่งแต่ไม่มีการสั่งการที่ชัดเจน เป็นระบบแล้ว ย่อมส่งผลให้งานออกมา ไม่เป็นที่น่าพอใจ อย่างแน่นอน ดังนั้น ถึงองค์กรจะได้คนเก่งมาทำงานแล้วยังไม่พอ ยังต้องจัดโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสม เพื่อส่งผลให้ งานมีคุณภาพต่อไป

สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านคุณลักษณะเฉพาะของงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม เนื่องจากลักษณะการปฏิบัติงานของนักวิชาการโสตทัศนศึกษาได้มีการกำหนด ลักษณะของงานอย่างชัดเจน และได้มีการมอบหมายภาระงานให้พนักงานได้ใช้ความรู้ความสามารถตรงตามวุฒิ ศึกษา และส่งเสริมให้พนักงานได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้กับงาน เพื่อให้ได้ผลงานตามที่องค์กร ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทราลักษณ์ พรปิตา (2559 : 91) พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านลักษณะงานและปริมาณงาน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับการทำงาน โดยทำงานให้แล้วเสร็จแบบวันต่อวันไม่ให้มีงานตกค้าง รวมทั้งคุณสมบัติของ เจ้าหน้าที่มีความสอดคล้องกับลักษณะงานและปริมาณของงานที่ได้รับมอบหมาย จึงทำให้การทำงานของเจ้าหน้าที่มี ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของปราโมทย์ รอดวินิจ (2557 : 89) พบว่า สภาพแวดล้อมในการ ทำงาน ด้านคุณลักษณะเฉพาะของงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงาน เนื่องจาก หน่วยงานได้มีการกำหนดคุณลักษณะแต่ละงานอย่างชัดเจน จึงทำให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ สำเร็จทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ หรือได้ตามมาตรฐานที่หน่วยงานตั้งไว้ รวมถึงหน่วยงานได้ส่งเสริมให้พนักงานมีการ พัฒนาความรู้ความเชี่ยวชาญของพนักงาน เพื่อนำมาใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัย ของสิริศา จักรบุญมา กับถวัลย์ เนียมทรัพย์ (2557 : 188) พบว่า คุณลักษณะงาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรม การทำงานของพนักงาน เนื่องจากลักษณะงานของฝ่ายบำรุงรักษามีหน้าที่ตรวจสอบและบำรุงรักษาอุปกรณ์ภายใน หน่วยงานให้มีความพร้อมในการใช้งาน มีความปลอดภัย ลดความสูญเสียที่จะเกิดแก่บุคคล ทรัพย์สินและ กระบวนการในการผลิต พนักงานฝ่ายบำรุงรักษาต้องใช้ความรู้ ทักษะ ความสามารถและความชำนาญหลาย ๆ อย่าง ในการปฏิบัติงาน จึงทำให้พนักงานฝ่ายบำรุงรักษาต้องพัฒนาและเรียนรู้ ในหลาย ๆ เรื่องที่จำเป็นต่อการทำงาน เพื่อให้ เครื่องมือที่รับผิดชอบไม่เกิดการชำรุดหรือเกิดความเสียหายขณะปฏิบัติงาน

สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านการติดต่อสื่อสาร มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานโดยรวม เนื่องจากการติดต่อสื่อสารมีความสำคัญที่จะสร้างความเข้าใจ สร้างความสัมพันธ์ระหว่าง พนักงานภายในองค์กรให้ได้ทราบถึงเป้าหมายสำคัญขององค์กร จึงทำให้พนักงานได้มีเข้าใจและมีความตั้งใจที่จะ ปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปราโมทย์ รอดวินิจ (2557 : 90) พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านการติดต่อสื่อสาร มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวก กับประสิทธิภาพการทำงาน เนื่องจากหน่วยงานได้มีการสื่อสารให้พนักงานได้รับรู้ข่าวสารของหน่วยงานอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตรงไปตรงมา รวมถึงมีการรายงานผลและติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้พนักงานสามารถ

รับรู้และสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจนบรรลุเป้าหมายความสำเร็จขององค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของคริสฐา อรุณประเสริฐ (2558 : 89) พบว่า บรรยาการขององค์กร ด้านการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร มีความสำคัญต่อการที่จะกระตุ้นให้พนักงานมีพฤติกรรมตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรที่วางไว้ โดยการติดต่อ สื่อสารภายในองค์กรต้องมีการประชุมชี้แจงข่าวสารต่าง ๆ ให้พนักงานได้รับทราบ รวมถึงมีการปรึกษาหารือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในด้านการทำงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้พนักงานได้มีโอกาสได้ร่วมกำหนดเป้าหมายในการทำงานและร่วมกันวางแผนในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ในการวิจัย

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

5.1.1 การวิจัยในครั้งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักวิชาการโสตทัศนศึกษาเท่านั้น ซึ่งในการศึกษาครั้งต่อไป ควรเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างจากนักวิชาการโสตทัศนศึกษา เป็นกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น นักวิชาการคอมพิวเตอร์ เพื่อให้องค์กรได้ทราบว่านักวิชาการคอมพิวเตอร์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร

5.1.2 การวิจัยในครั้งนี้อาจสภาพแวดล้อมในการทำงานได้ถูกกำหนดเป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาตัวแปรอิสระอื่น ๆ เช่น การวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อศึกษาว่าการวางแผนการปฏิบัติงาน จะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานหรือไม่ เป็นอย่างไร

5.1.3 การวิจัยในครั้งนี้อาจประสิทธิภาพการปฏิบัติงานได้ถูกกำหนดเป็นตัวแปรตาม ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาตัวแปรตามอื่น ๆ เช่น ความสุขในการทำงาน เพื่อศึกษาว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานมีผลกระทบต่อความสุขในการทำงานหรือไม่ เป็นอย่างไร

5.1.4 การวิจัยในครั้งนี้อาจการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเท่านั้น ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปนอกจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีอื่นบ้าง เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth-Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดที่ตรงประเด็นและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด

5.2 ประโยชน์ในการวิจัย

5.2.1 ผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความมั่นคงปลอดภัย โดยการจัดสถานที่ทำงานให้มีความปลอดภัย และเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน รวมถึงการจัดสวัสดิการ สิทธิประโยชน์ และค่าตอบแทนอย่างชัดเจน ยุติธรรม และโปร่งใส

5.2.2 ผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน โดยมีการกำหนดกรอบอัตรากำลังในตำแหน่งที่สูงขึ้น เช่น ชำนาญการ ชำนาญการพิเศษเชี่ยวชาญ เชี่ยวชาญพิเศษ รวมถึงการสนับสนุนพนักงานให้ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ฯลฯ

5.2.3 ผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านองค์กรและการจัดการ โดยการจัดโครงสร้างองค์กร และสายการบังคับบัญชา ที่ชัดเจนและเหมาะสมกับขนาดขององค์กร รวมถึงสนับสนุนให้มีระบบการประสานงานที่เป็นทางการ การรายงานผลการปฏิบัติงานตามสายการบังคับบัญชา และการวัดผลการปฏิบัติงาน อย่างตรงไปตรงมาและเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน

5.2.4 ผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านคุณลักษณะเฉพาะของงาน โดยการกำหนดวิธีปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้พนักงานเข้าใจและมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของงานอย่างชัดเจน และตรงตามสายงาน การปฏิบัติงานของพนักงาน

5.2.5 ผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านการติดต่อสื่อสาร โดยส่งเสริมให้พนักงานมีส่วนร่วมในการกำหนดและจัดทำแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้พนักงานได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการทำงานขององค์กร รวมถึงการสื่อสารให้พนักงานได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และตรงไปตรงมา

6. สรุปผลการวิจัย

สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความมั่นคงปลอดภัย ด้านโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน ด้านองค์กร และการจัดการ ด้านคุณลักษณะเฉพาะของงาน และด้านการติดต่อสื่อสาร มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวก กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานได้มีความสำคัญในการช่วยสร้าง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการโสตทัศนศึกษา ดังนั้น หน่วยงานต้องให้ความสำคัญกับการจัดการ สภาพแวดล้อมเพื่อให้สอดคล้องกับการทำงานของนักวิชาการโสตทัศนศึกษา รวมถึงการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมในการทำงานภายในองค์กร เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในเรื่องสภาพแวดล้อม ในการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

- กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (ม.ป.ป.) *ค้นหาบุคลากร*. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2561, จาก <www.pd.msu.ac.th/pd4/hr-สถิติบุคลากร>
- คณิดา ตระกูลทองดารา. (2555). *ผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีต่อความเหนื่อยหน่ายในการทำงาน และผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิระฐา อรุณประเสริฐ. (2558). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาตนเองของบุคลากรกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- จักรี เสริมทรัพย์. (2543). คุณภาพชีวิตกับการทำงาน. *วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 20 (1-4) : 52-57.
- ณัฐวรท ผ่องสุวรรณ. (2561). *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการส่วนกลางของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปราโมทย์ รอดวินิจ. (2557). *ผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีธนาคารสาขาในจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภัทรลักษณ์ พรบิดา. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานกรณีศึกษา : บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สาขาสำเพ็ง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ภาลิลินี เฟื่องแก้ว และพิพัฒน์ ไทยอารี. (2560). สภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนการเคหะท่าทราย สำนักงานเขตหลักสี่. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 5(3) : 712-720
- ภูวนัย เกษมบุญชู. (2550). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการกองทัพอากาศ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยบูรพา. กองเรือภาคที่ 1. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (ม.ป.ป.). ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2561, จาก <<http://www.web.msu.ac.th/msucont.php?mn=mhistory>>
- รวมศิริ เมนะโพธิ์. (2550). เครื่องมือวัดการทำงานอย่างมีความสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รัตกัมพล พันธุ์เพ็ง. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความเหนื่อยล้าทางจิตใจและสุขภาพของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเลนส์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรชัย สิงห์ฤกษ์ และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์. (2560). อิทธิพลของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานผ่านความผูกพันต่อองค์กรของลูกจ้างสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. 12(2) : 203-210
- สมใจ ลักษณะ. (2552). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. พิมพ์ครั้งที่ 6. ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา : กรุงเทพฯ.
- สมบัติ กุศลารสี. (2547). การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์เพื่ออะไร. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนาศาสตร์.
- สิริศา จักรบุญมา กับถวัลย์ เนียมทรัพย์. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานของพนักงานฝ่ายบำรุงรักษาในรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 40(1) : 180-193.
- อัครเดช ไม้งันทร. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมติดตั้งเครื่องจักรสายการผลิตในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อุทัยรัตน์ แก้วกู่. (2554). ผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีต่อคุณภาพการตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision making (4th ed)*. USA : John Wiley&Son.
- Gilmer, V. B. H. (1973). *Applied Psychology*. New York: McGraw-Hill.
- McKim, S. J. (2003). *Healthy work environments*. Nurse Leader, 15(3): 15-22.
- Nunnally, J. C., (1978). *Psychometric theory (2nd ed)*. New York : McGraw-Hill.

**ผลกระทบของการบริหารภาษีที่มีต่อความสำเร็จขององค์กร
ของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร**

**The Impact of Tax management on Organizational Success
of Real Estate Development Businesses in Bangkok**

จุฑาวิณี บุญญา * วราพร เปรมพานิชย์นุกูล² และณัฐภูมิ ตันติเศรษฐ³
Juthawinee Boonphunga * Varaporn Prempanichnukul² and Nattawut Tontiset³
Received : June 12, 2019 Revised : July 18, 2019 Accepted : July 22, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบ ผลกระทบการบริหารภาษีที่มีต่อความสำเร็จขององค์กร โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 106 คน โดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารภาษี ด้านความถูกต้องและครบถ้วน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์กรโดยรวม 2) การบริหารภาษี ด้านการจัดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์กรโดยรวม ดังนั้น ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาการบริหารภาษี และเป็นองค์ความรู้ สำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารภาษีให้แก่ผู้บริหารฝ่ายบัญชี เพื่อให้การบริหารภาษีมีคุณภาพ ก้าวทันสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว สม่าเสมอ และประยุกต์ใช้แนวคิดนวัตกรรมต่าง ๆ ทางภาษี ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกิจการ รวมถึงมีการบริหารภาษีที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันทางธุรกิจ

คำสำคัญ : การบริหารภาษี ความสำเร็จขององค์กร ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร

* นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรการบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Master Student, Master of Accountancy, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

^{2,3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3} Assistant Professor , Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

This research objective was to test the impact of tax management on organizational success of real estate development businesses in Bangkok. The data were collected from 106 of real estate development businesses accounting executive by using questionnaires. Statistics for data analysis included multiple correlation analysis and multiple regression analysis. The result of the research showed that 1) tax management in the aspect of accurate and competence had a positive relation and impact on the overall of organizational success 2) tax management in the aspect of problems elimination had a positive relation and impact on the overall of organizational success. Therefore, the results can be used as guidelines in tax management studies and knowledge as improve and develop tax management for accounting executives. To provide quality in tax management keep up with the situation, change quickly and consistently. And that can applying various innovative concepts to tax for maximum benefit to the business, including having effective tax management and generating business competitiveness.

Keywords : Tax management, Organizational Success, Real Estate Development Businesses in Bangkok

1. บทนำ

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองขึ้นตามยุคแห่งโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้นานาประเทศรวมถึงประเทศไทย มีการขยายเศรษฐกิจ กับภูมิภาคทั่วโลก ก่อให้เกิดการเปิดการค้าเสรี เช่น การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นต้น จึงเกิดกิจกรรมทางการค้าอย่างเสรีหลากหลายด้าน ได้แก่ ด้านสินค้าบริการ ด้านกองทุน ด้านการลงทุน ด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน และการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ เป็นต้น ส่งผลกระทบกับธุรกิจในประเทศไทย รวมถึงด้านภาษีอากร เช่น นโยบายปรับลดอากรขาเข้าของประเทศสมาชิก การยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้า เป็นต้น จึงทำให้องค์กรในประเทศต้องมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ นอกจากนี้ภาษีอากรถือเป็นต้นทุนอย่างหนึ่งของธุรกิจและถือเป็นหน้าที่ที่ทุกองค์กรต้องชำระและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ธุรกิจมีต้นทุนในการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันและการดำเนินงานอย่างยั่งยืนในระยะยาว จึงต้องมีการบริหารภาษีให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรตระหนักถึงการบริหารภาษีร่วมกับการบริหารธุรกิจ เพื่อให้การประกอบธุรกิจได้รับประโยชน์สูงสุด ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักเกณฑ์ วิธีการ และกฎหมายในการเสียภาษีที่ถูกต้อง เพื่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภาษี (สมเดช โรจน์คุรีเสถียร, 2562: 24)

การบริหารภาษี (Tax management) เป็นการนำความรู้และข้อมูลสารสนเทศทุกประเภทภาษีที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาประกอบกระบวนการวางแผนหรือบริหารจัดการภาษี ทั้งระบบที่กิจการต้องเสียภาษีในระยะสั้นและระยะยาว โดยการบูรณาการความรู้และเทคโนโลยีทางด้านภาษีอากร สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร จากการเลือกใช้เครื่องมือ และคุณลักษณะที่เหมาะสมตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ภายใต้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดไว้ในกฎหมายภาษีอากรทุกประเภท ควบคู่กับการทำบัญชีที่ถูกต้องตามหลักการทำบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจให้สามารถลดต้นทุน และจัดการความเสี่ยงได้ ดังนั้น องค์กรต้องมีการบริหารภาษีอย่างครบถ้วน และถูกต้อง โดยครอบคลุมทุกอัตราภาษี ก่อให้เกิดผลตอบแทนสูงสุดแก่กิจการ และมีประสิทธิภาพภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่บัญญัติไว้ (กิตติพงศ์ อรุณพัฒน์พงศ์, 2556: 13) โดยการบริหารภาษีมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Compliance with Regulations and Laws)

ด้านความถูกต้องและครบถ้วน (Accurate and Competence) ด้านการจัดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น (Problems Elimination) และด้านการใช้สิทธิประโยชน์สูงสุดทางภาษี (Maximize Tax Benefits) (รัตนา เลิศภิรมย์ลักษณ์, 2548: 6-25) การลดต้นทุนให้ลงได้ภายใต้เงื่อนไขและข้อกำหนดที่ถูกต้อง และเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กรในอนาคต

ความสำเร็จขององค์กร (Organizational Success) เป็นผลลัพธ์ในการดำเนินธุรกิจหลายด้าน ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านพนักงาน ด้านการดำเนินการภายในองค์กร รวมทั้งด้านการบริหารภาษีอากร ที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเกิดจากการการบูรณาการและนำองค์ความรู้ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องประกอบการตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ ของการบริหารภาษีเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องคำนึงอยู่เสมอ การประเมินความสำเร็จขององค์กรมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประหยัดภาษีสูงสุด (Minimize Tax Burden) ด้านผลตอบแทนสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น (Maximize Net Wealth to Shareholders) ด้านการดำเนินงานอย่างยั่งยืน (Operation Sustainable) และด้านการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน (Reinforce Competitiveness) (อมรศักดิ์ พงศ์พิศุตม์, 2556: 1-5) การบริหารองค์กรมีทั้งด้านรายได้ และค่าใช้จ่าย การบริหารภาษีจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร เนื่องจาก ค่าใช้จ่ายทางภาษีอากรที่เกิดขึ้นต้องชำระจากผลกำไร รายได้ และค่าใช้จ่าย หาก องค์กรต้องชำระภาษีในจำนวนที่มากจึงจำเป็นต้องมีการบริหารภาษี ด้วยการการพัฒนาและปรับปรุง ความรู้ ทักษะ เทคโนโลยี ด้านภาษีอากรที่มีอยู่ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถ ลดความเสี่ยงจากภาระภาษีที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เกิดผลตอบแทนสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น องค์กร อยู่รอดได้ในภาวะเศรษฐกิจ และประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ (Real Estate Development Businesses) เป็นธุรกิจที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในครอบครองของบุคคลหรือนิติบุคคล ก่อให้ผลกำไรสูงสุดแก่อสังหาริมทรัพย์นั้น ทั้งการมีอสังหาริมทรัพย์ไว้เพื่อขายหรือให้เช่า รวมถึงบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับอสังหาริมทรัพย์ ไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างเพื่อปรับปรุงหรือทำให้อสังหาริมทรัพย์ดีขึ้น การปล่อยเช่า การซื้ออสังหาริมทรัพย์ ตัวแทนหรือนายหน้าในการขายหรือให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2552: เว็บไซต์) อสังหาริมทรัพย์ที่มักนำมาเพิ่มมูลค่าและพัฒนา ได้แก่ อสังหาริมทรัพย์ประเภทที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรม ซึ่งกิจกรรมทางการค้าที่เกิดขึ้นมีวิธีการรับรู้รายได้และรายจ่าย ส่งผลต่อการเสียภาษีอากร เช่น ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีเงินได้นิติบุคคล การเลือกเสียอากรแสตมป์ ดอกเบี้ยเงินกู้ เป็นต้น ธุรกิจจึงต้องมีการบริหารภาษีเพื่อเสียภาษีอากรให้ถูกต้อง ครบถ้วน และใช้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จากภาษีอากรได้ครบถ้วน รวมทั้งการเสียภาษีจะต้องมีความชัดเจนไม่เกิดปัญหาตามมาในอนาคต (โสภณ พรโชคชัย, 2555: 32-35) ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการบริหารภาษีโดยการใช้ทักษะ ความรู้ เทคโนโลยี รวมถึงบูรณาการองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อให้ปรับเข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันให้องค์กรมีการประหยัดภาษีสูงสุด ก่อให้ผลตอบแทนที่สูงขึ้นตาม ลดค่าใช้จ่ายได้ดีขึ้น

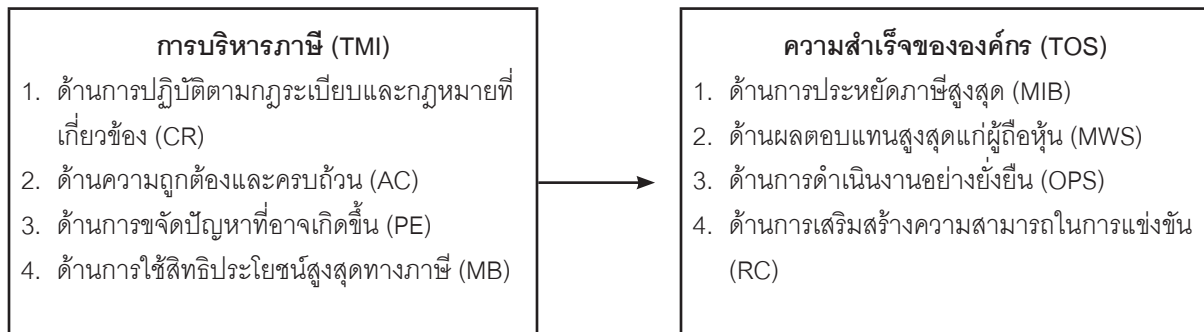
จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารภาษีที่มีต่อความสำเร็จขององค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า การบริหารภาษีมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จขององค์กร ของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานครหรือไม่ อย่างไร โดยทำการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร ผลลัพธ์สามารถใช้กำหนดแนวทางในการการบริหารภาษี และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาระบบการบริหารภาษีให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงสุดและยั่งยืนต่อไป

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ การบริหารภาษีได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระและมีผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กร จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

รูปภาพประกอบ

โมเดลของการบริหารภาษีและความสำเร็จขององค์กร

2.1 การบริหารภาษี (Tax management)

การบริหารภาษี หมายถึง การบูรณาการองค์ความรู้ ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรจากหลาย ๆ ด้าน ทำให้เกิดกระบวนการวางแผน และการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารภาษีอากรทั้งระบบ ในระยะสั้นและระยะยาว โดยการประยุกต์ความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศทางด้านภาษีอากร เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพของธุรกิจให้สามารถลดต้นทุน และเพิ่มกระแสเงินสด (รัตนา เลิศภิรมย์ลักษณ์, 2548: 6-25) ประกอบด้วย

2.1.1 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Compliance with Regulations and Laws) หมายถึง การดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ข้อกำหนดที่วางไว้ในระเบียบขององค์กร การดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร และการพัฒนาความรู้ในการปฏิบัติงานด้านภาษีอากร เพื่อการบริหารภาษีอากรเป็นไปตามกฎหมายภาษีอากรอย่าง ชัดเจนและเหมาะสม

2.1.2 ด้านความถูกต้องและครบถ้วน (Accurate and Competence) หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจ ด้วยบทกฎหมายภาษีอากร หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ด้านภาษีอากร คำพิพากษา ข้อหารือของสรรพากร และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกประเภทภาษีรวมถึงการตรวจสอบและติดตามผลข้อมูลข่าวสารด้านภาษีอากร โดยไม่ละเลยประเด็นใด ประเด็นหนึ่งที่สำคัญ

2.1.3 ด้านการจัดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น (Problems Elimination) หมายถึง การคำนึงถึงการจัดทำข้อมูล หรือสารสนเทศทางภาษีอากรอย่างชัดเจน สมเหตุสมผล โดยมีการวางแผน ควบคุม และประเมินผลการปฏิบัติงานทางภาษีอากรอย่างรอบคอบ และข้อมูลเหล่านั้นน่าเชื่อถือปราศจากข้อโต้แย้งทางภาษีอากร รวมถึงคำนึงถึงมาตรการในการป้องกัน ควบคุมและแก้ไขปัญหาที่ผิดพลาด เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในอนาคต

2.1.4 ด้านการใช้สิทธิประโยชน์สูงสุดทางภาษี (Maximize Tax Benefits) หมายถึง การตัดสินใจปฏิบัติในทางเลือกที่ดีที่สุดจากการศึกษาข้อกฎหมายทางภาษีอากร วิเคราะห์และกำหนดทางเลือกที่จะนำเงื่อนไขทางภาษีอากรมาประยุกต์ใช้และปฏิบัติตามทางเลือก ซึ่งครอบคลุมในทุกประเด็น ทุกแง่มุม เพื่อทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกิจการและช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานลงได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2.2 ความสำเร็จขององค์กร (Organizational Success)

ความสำเร็จขององค์กร หมายถึง ผลลัพธ์ในการดำเนินธุรกิจเป็นไปตามวัตถุประสงค์การบริหารภาษีอากรที่กำหนดไว้ โดยเกิดจากการนำองค์ความรู้ ด้านการบริหารภาษีอากรมาประยุกต์ใช้กับกิจการ (อมรศักดิ์ พงศ์พศุทธิ์, 2556: 1-5) ประกอบด้วย

2.2.1 ด้านการประหยัดภาษีสูงสุด (Minimize Tax Burden) หมายถึง ผลการดำเนินงานตามนโยบายขององค์กรด้านการประหยัดภาษีสูงสุดขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ลดค่าใช้จ่าย การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับใช้และการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติทางภาษีอากรให้เกิดประสิทธิภาพ

2.2.2 ด้านผลตอบแทนสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น (Maximize Net Wealth to Shareholders) หมายถึง การตัดสินใจใด ๆ ทางธุรกิจที่มุ่งเน้นการสร้างผลกำไรสูงสุด การสร้างความมั่งคั่งหรือการสร้างความผลตอบแทนสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วน ทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยมีการกำหนดเป้าหมายหลักของการบริหารภาษี แนวทางการบริหารภาษีอากร การนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารภาษี เพื่อลดค่าใช้จ่ายและกิจการมีผลการดำเนินงานที่ดีเพิ่มขึ้น

2.2.3 ด้านการดำเนินงานอย่างยั่งยืน (Operation Sustainable) หมายถึง การดำรงอยู่ของกิจการและการปรับตัว พัฒนากิจการภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพในระยะยาว รวมถึงมีวิธีการควบคุม ประเมินผล และติดตาม ให้การบริหารภาษีเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง

2.2.4 ด้านการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน (Reinforce Competitiveness) หมายถึง การพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพที่มีอยู่ โดยการใช้นวัตกรรม องค์ความรู้ ข้อมูลต่าง ๆ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รวมทั้งใช้วิธีการใหม่ ๆ ในการดำเนินงานเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในทุก ๆ ด้าน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารภาษี เป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจโลก ธุรกิจจึงจำเป็นต้องพัฒนาและบูรณาการองค์ความรู้ใหม่ ๆ และสร้างกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้เกิดศักยภาพและความได้เปรียบทางการแข่งขัน การบริหารภาษีจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินงานของธุรกิจ เนื่องจากภาษีเป็นต้นทุนหนึ่งของธุรกิจซึ่งการบริหารจัดการภาษีอย่างครบถ้วน ถูกต้องภายใต้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดไว้ในกฎหมายภาษีอากรทุกประเภท ก่อให้เกิดศักยภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจ สามารถสร้างความได้เปรียบในแข่งขัน และเกิดความสำเร็จของธุรกิจได้ ดังนั้น จึงตั้งเป็นสมมุติฐานการวิจัยได้ ดังนี้

สมมุติฐานในการวิจัย : การบริหารภาษี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 320 คน (สมาคมอสังหาริมทรัพย์ไทย, 2558: เว็บไซต์) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 320 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามตอบกลับคืน 106 ฉบับ รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 60 วัน มีอัตราตอบกลับร้อยละ 33.13 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker และคณะ (2007) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงถือว่ายอมรับได้

3.2 การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

การบริหารภาษี เป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ข้อกำหนดที่วางไว้อย่างถูกต้องตรงตามหลักเกณฑ์ ข้อกำหนด เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ทางภาษีอากรเป็นไปตามกฎหมายภาษีอากร 2) ด้านความถูกต้องและครบถ้วน จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาความรู้ความเข้าใจตัวบทกฎหมายภาษีอากร หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ด้านภาษีอากรเพื่อเสียภาษีอย่างถูกต้องและครบถ้วน 3) ด้านการจัดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ข้อกำหนดที่วางไว้ในระเบียบขององค์กร รวมถึงการวางแผน และการควบคุมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางภาษีอากร เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาด้านภาษีอากรในอนาคต และ 4) ด้านการใช้สิทธิประโยชน์สูงสุดทางภาษี จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาการตัดสินใจปฏิบัติในทางเลือกที่ดีที่สุดจากการศึกษา ข้อกฎหมายทางภาษีอากร และนำสิทธิประโยชน์ภาษีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้กิจการสามารถลดค่าใช้จ่ายทางภาษีอากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำเร็จขององค์กร เป็นตัวแปรตาม ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการประหยัดภาษีสูงสุด จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา การดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายทางภาษีที่กำหนดไว้ ส่งผลให้สามารถลดค่าใช้จ่ายทางภาษีอากรลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ด้านผลตอบแทนสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา การตัดสินใจใด ๆ ทางธุรกิจที่มุ่งเน้นการสร้างผลกำไรสูงสุด การสร้างความมั่งคั่งหรือการสร้างผลตอบแทนสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วน ทำให้ผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนสูงสุด 3) ด้านการดำเนินงานอย่างยั่งยืน จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพในระยะยาว รวมถึงมีวิธีการควบคุม ประเมินผล และติดตาม ให้การบริหารภาษีเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพยิ่งขึ้น และ 4) ด้านการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพที่มีอยู่ โดยการใช้นวัตกรรม องค์ความรู้ ข้อมูลต่าง ๆ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์

3.3 คุณภาพของเครื่องมือวัด

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง Validity Test โดยผ่านการพิจารณาเนื้อหาของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญและหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งการบริหารภาษี มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.496 – 0.842 และความสำเร็จขององค์กร ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.537 – 0.919 ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ ท้ายเรือคำ (2552 : 90) เสนอว่าเกณฑ์การพิจารณา ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม 0.40 ขึ้นไปถือว่ายอมรับได้ และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการบริหารภาษี มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.755 – 0.894 และความสำเร็จขององค์กร มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.814 – 0.914 ซึ่งสอดคล้องกับ Hair และคณะ (2006) ได้เสนอว่าค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ต้องมีค่า 0.70 ขึ้นไป จึงจะถือว่ายอมรับได้

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ (Multiple Regression Analysis) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของการบริหารภาษีที่มีต่อความสำเร็จขององค์กรของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานครซึ่งเขียนสมการได้ ดังนี้

$$\text{สมการ} \quad TOS = \beta_0 + \beta_1 CR + \beta_2 AC + \beta_3 PE + \beta_4 MB + \mathcal{E}$$

$$\text{โดย} \quad \beta = \text{ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย}$$

$$\mathcal{E} = \text{ค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์}$$

TOS = ความสำเร็จขององค์กรโดยรวม

CR = การบริหารภาษี ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

AC = การบริหารภาษี ด้านความถูกต้องและครบถ้วน

PE = การบริหารภาษี ด้านการจัดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

MB = การบริหารภาษี ด้านการใช้สิทธิประโยชน์สูงสุดทางภาษี

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารภาษีโดยรวมและเป็นรายด้านของผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร

การบริหารภาษี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	4.43	0.49	มาก
2. ด้านความถูกต้องและครบถ้วน	4.57	0.46	มากที่สุด
3. ด้านการจัดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น	4.34	0.46	มาก
4. ด้านการใช้สิทธิประโยชน์สูงสุดทางภาษี	4.37	0.53	มาก
โดยรวม	4.43	0.40	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีนวัตกรรมการบริหารภาษีโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้องและครบถ้วน และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้านการใช้สิทธิประโยชน์สูงสุดทางภาษี และด้านการจัดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

ตาราง 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม และเป็นรายด้าน ของผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร

ความสำเร็จขององค์กร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านการประหยัดภาษีสูงสุด	3.69	0.60	มาก
2. ด้านผลตอบแทนสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น	3.43	0.64	ปานกลาง
3. ด้านการดำเนินงานอย่างยั่งยืน	3.97	0.55	มาก
4. ด้านการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน	3.97	0.59	มาก
โดยรวม	3.76	0.46	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จขององค์กรโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ด้านการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน และด้านการประหยัดภาษีสูงสุด และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านผลตอบแทนสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น

ตาราง 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการบริหารภาษีกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวมของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	TOS	CR	AC	PE	MB	VIFs
	3.764	4.436	4.568	4.342	4.373	
S.D.	0.460	0.492	0.461	0.463	0.529	
TOS	-	0.501*	0.533*	0.548*	0.483*	
CR	-	-	0.676*	0.541*	0.529*	2.038
AC	-	-	-	0.567*	0.524*	2.089
PE	-	-	-	-	0.653*	2.024
MB	-	-	-	-	-	1.915

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน หรือเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่า ค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ การบริหารภาษีมีค่าตั้งแต่ 1.915 – 2.089 ซึ่งมีความน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระ มีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006 : 578)

ตาราง 4 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยการบริหารภาษีกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวมของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร

การบริหารภาษี	ความสำเร็จขององค์กร โดยรวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.557	0.399	1.396	0.166
ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (CR)	0.134	0.130	1.293	0.199
ด้านความถูกต้องและครบถ้วน (AC)	0.224	0.112	2.005*	0.048
ด้านการจัดหาปัญหาที่อาจเกิดขึ้น (PE)	0.267	0.109	2.441*	0.016
ด้านการใช้สิทธิประโยชน์สูงสุดทางภาษี (MB)	0.099	0.093	1.063	0.291
F = 16.401 p = 0.000 Adj R ² = 0.370				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4 พบว่า 1) การบริหารภาษี ด้านความถูกต้องและครบถ้วน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์กรโดยรวม เนื่องจาก การใช้ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์เพื่อพัฒนาระบบ การบริหารภาษี

ต้องพิจารณาตั้งแต่กระบวนการในวางแผนที่จะบริหารภาษี โดยคำนึงถึงความถูกต้อง และครบถ้วนเป็นสำคัญ กล่าวคือ การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ทางด้านภาษีและบัญชีนั้น มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อให้กิจการเสียภาษีได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน การจัดทำเอกสารหลักฐานประกอบการเสียภาษีเกิดขึ้นจากธุรกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ ของกิจการ และ มีการจัดทำเอกสารในการลงบันทึกบัญชี หากเอกสารที่จัดทำถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ กิจการจะสามารถตรวจเช็คข้อมูลย้อนหลัง มีหลักฐานที่ถูกต้อง นอกจากนี้การบริหารภาษีที่ถูกต้อง ครบถ้วนยังช่วยในเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ รัตนา เลิศภิรมย์ลักษณ์ (2548 : 1) กล่าวว่า ในการประกอบการที่มีคู่แข่งแต่การแข่งขันเชิงกลยุทธ์ที่ใช้ความได้เปรียบทางการแข่งขันเพียงอย่างเดียว ในการเสียภาษีอากรก็เช่นกัน การวางแผนภาษีต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง จริยธรรมทางธุรกิจและด้านภาษีอากรไม่ใช่การหลีกเลี่ยงภาษี เพื่อให้การเสียภาษีอากรและการปฏิบัติกรเกี่ยวกับภาษีอากรเป็นไปโดยถูกต้อง และครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายภาษีอากรทุกประเภท สำหรับการบริหารภาษีให้เกิดความสำเร็จต่อองค์กรนั้น จะต้องมีการเตรียมการ กำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

และ 2) การบริหารภาษี ด้านการจัดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์กรโดยรวม เนื่องจากการวางแผนสำหรับการบริหารภาษีที่กระทำโดยตระหนักถึงการจัดทำข้อมูล เอกสารหรือการมีสารสนเทศทางภาษีที่ถูกต้อง ชัดเจน สมเหตุสมผล และมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารภาษีอย่างรอบคอบ ซึ่งกิจการสามารถป้องกัน ควบคุม รวมถึงแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นตามมาในอนาคต เช่น การถูกประเมินจากสรรพากร การถูกเรียกจากสรรพากร การถูกเรียกให้ชำระภาษีเพิ่มขึ้น เป็นต้น ส่งผลให้กิจการไม่เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้านภาษีเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตกร มั่นสุวรรณ (2555 : บทคัดย่อ) พบว่า 1) ประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเชิงกลยุทธ์ ด้านการหลีกเลี่ยงโทษปรับมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับศักยภาพในการแข่งขัน ด้านการบริหารงาน และ 2) ประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเชิงกลยุทธ์ ด้านการลดการตรวจสอบจากภาครัฐ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับศักยภาพในการแข่งขัน โดยรวม ด้านการบริหารงาน และด้านการจัดการทางการเงิน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทยา ไร่สงวน (2557 : บทคัดย่อ) พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารภาษีอากร ด้านความปลอดภัยจากภาระที่อาจเกิดขึ้นในภายภาคหน้ามีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร ด้านการเติบโตในยอดขาย และ ประสิทธิภาพการบริหารภาษีอากร ด้านการลดต้นทุนในการดำเนินงานมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไรโดยรวมด้านการเติบโตในยอดขาย และด้านการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยผลผลิต

นอกจากนี้การบริหารภาษี ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์กร ด้านผลตอบแทนสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น และด้านการดำเนินงานอย่างยั่งยืน และการบริหารภาษี ด้านการใช้สิทธิประโยชน์สูงสุดทางภาษี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์กร ด้านการดำเนินงานอย่างยั่งยืน เนื่องจาก กิจการเชื่อมั่นว่ามีการวิเคราะห์ กำหนดทางเลือกและตัดสินใจสำหรับทางเลือกที่ดีที่สุดจากข้อกฎหมายและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ทางภาษีอากร ทำให้กิจการสามารถใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อเพิ่มพูนระบบการบริหารภาษีให้มีศักยภาพ รวมถึงการนำนวัตกรรม องค์ความรู้ที่มีการติดตามสถานการณ์ใหม่ ๆ มาปรับใช้ ส่งผลให้กิจการมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น ก่อให้เกิดความสำเร็จตามที่กิจการตั้งไว้ได้ และสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับงานวิจัยของ Minnick และ Noga (2010: บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารภาษีเป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้น การบริหารภาษีที่ดีขึ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลตอบแทนที่สูงขึ้นแก่ผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ บริษัทที่มีโครงสร้างการกำกับดูแลที่แตกต่างกันเลือกกลยุทธ์ในการบริหารภาษีที่แตกต่างกัน และการบริหารภาษีระยะยาว การมีส่วนร่วมในการศึกษาปฏิสัมพันธ์ของบรรษัทภิบาลและภาษี ความเข้าใจของผลกระทบในระยะยาวของค่าตอบแทนและปัจจัยที่มีการกำกับดูแลกิจการโดยเน้นที่การบริหารภาษีในระยะยาว

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ในการวิจัย

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรศึกษาปัจจัยการบริหารภาษีด้านอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์และผลกระทบในการบริหารภาษี เช่น ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางบัญชี ด้านแรงจูงใจของกิจการ ด้านภาษีระหว่างประเทศตามสัญญาว่าด้วยอนุสัญญาภาษีซ้อน เป็นต้น เพื่อให้กิจการได้รับประโยชน์สูงสุดและยังเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันในอนาคตได้ และควรศึกษาการบริหารภาษีกับความสำเร็จขององค์กร กับกลุ่มธุรกิจอื่น ๆ เช่น ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจเครื่องสำอาง ธุรกิจผลิตเครื่องเรือน และธุรกิจส่งออก เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งอาจจะทำให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจได้อย่างแท้จริง

5.2 ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้บุคลากรทางด้านภาษี มีความรู้ และทักษะเพิ่มเติม ทั้งด้านกฎหมาย เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและให้เกิดความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางภาษีอากรครอบคลุมทุกด้านภายใต้ความถูกต้องครบถ้วน มีศักยภาพและขจัดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตของกิจการ

6. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารภาษีกับความสำเร็จขององค์กร ของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร จากผลการศึกษา พบว่าการบริหารภาษี ด้านความถูกต้องและครบถ้วน และด้านการขจัดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์กรโดยรวม ผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร จึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารภาษี และนำองค์ความรู้ มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารภาษี เพื่อให้การบริหารภาษีมีคุณภาพทั้งระบบ ก้าวทันสถานการณ์และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกิจการ และข้อจำกัดในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ระยะเวลาที่ใช้ในการทำวิจัยและสถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2552). *การจัดประเภทธุรกิจของนิติบุคคล*. ค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2558, จาก <http://www.dbd.go.th>.
- กฤตกร มั่นสุวรรณ.(2555). *ผลกระทบของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิตติพงศ์ อรุณพัฒน์พงศ์. (2556). *10 ข้อคิด ลดภาษีคนทำงาน และนักลงทุน*. กรุงเทพฯ : อินเทอร์เน็ตชั้นแนลวินเทจ.
- นันทยา ไร่สงวน. (2557). *ผลกระทบของประสิทธิผลการบริหารภาษีอากรที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วน และอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตนา เลิศภิรมย์ลักษณะ. (2548). *การวางแผนภาษีอากร*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สมาคมอสังหาริมทรัพย์ไทย .(2558). *ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ไทย*. ค้นเมื่อ 17 มกราคม 2559. จาก http://www.thairealestate.org/re_2member.php.

- สมเดช ไรจน์ศรีเสถียร. (2562). *สุดยอดกลยุทธ์การวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล (พิมพ์ครั้งที่ 12)*. กรุงเทพฯ: ธรรมนิติเพรส.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โสภณ พรโชคชัย.(2555). *การบริหารธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ไทย*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อมรศักดิ์ พงศ์พศุทธิ์. (2556). *กลยุทธ์การวางแผนภาษีขั้นสูง เพื่อรองรับ AEC 2015*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- Aaker , D.A., V. Kumar, R. Leone & G.S. Day (2007). *Marketing research*. 5th ed., New York: John Wiley and Sons .
- Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision Making*. 4th ed. New York : John Wiley and Sons.
- Hair, J.F., Black, W.C., & Anderson, R.E. (2006). *Multivariate data analysis*. 6th ed. New jersey: Pearson.

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลและประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจ โรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Relationships Between of Data Quality and Decision Making Efficiency on Hotel Business in the North East

จรรยา หาญอารุท* จุลสุชดา ศิริสม² และไตรรงค์ สวัสดิกุล³

Janya Han-arwut* Julsuchada Sirisom² and Trairong Swatdikun³

Received : July 18, 2019 Revised : July 20, 2019 Accepted : July 22, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลและประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 214 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test (ANOVA และ MANOVA) ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณภาพข้อมูลโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้องของข้อมูลด้านความเป็นปัจจุบัน ด้านความตรงตามความต้องการ ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน และด้านความสามารถตรวจสอบได้อยู่ในระดับมากผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการตัดสินใจโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความรวดเร็วทันเวลา ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ ด้านการเกิดประสิทธิผลสูงสุดและด้านการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมากคุณภาพข้อมูล มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการตัดสินใจโดยรวม และตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการตัดสินใจโดยรวม (DME) ได้แก่ ด้านความตรงตามความต้องการ (REL) ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน (COP) และด้านความสามารถตรวจสอบได้ (VER)

คำสำคัญ : คุณภาพข้อมูล ประสิทธิภาพการตัดสินใจ และธุรกิจโรงแรม

* นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Master Student, Master of Accountancy, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

^{2,3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3} Assistant Professor, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

The research objective was to test examine relationships between of data quality and decision making efficiency on hotel business in the North East. Data were collected from 214 Accounting Executive on hotel Business in the North East and using stratified random sampling as sampling method and a questionnaire as an instrument. The statistics used for analyzing the collected data were percentage frequency mean standard deviation t-test, F-test (ANOVA and MANOVA). The findings revealed that the finding revealed that the Accounting executive of the hotel business in the northeastern region There are opinions with regard to the overall quality of information and each aspect, which is the accuracy of current information. In accordance with the requirements Complete And the ability to check is at a high level. The accounting executives of the hotel business in the Northeast region also have opinions about the overall decision-making efficiency and individual aspects on In terms of speed, timeliness In achieving objectives The highest effectiveness and acceptance from those involved were at a high level. Data quality. There is a relationship and a positive impact on overall decision-making efficiency. And variables that can predict overall decision performance (DME) is the requirement (REL) for completeness (COP) and validity (VER)

Keyword : Data Quality , Decision Making Efficiency and Hotel Business

1. บทนำ

สภาพเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้เกิดการแข่งขันที่ซับซ้อนขึ้น การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมมาใช้ ทำให้การดำเนินงานแบบข้ามพรมแดนของธุรกิจทำได้สะดวกมากขึ้น และส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กรทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งการสื่อสารของโลกไร้พรมแดนนี้องค์กรธุรกิจจำเป็นต้องมีการลงทุนในด้านต่าง ๆ เพื่อที่จะดำรงรักษาและปรับปรุงประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรและการดำเนินงานขององค์กร ให้สอดคล้องกับโอกาสหรือภัยคุกคามจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยหาแนวทางการเพิ่มผลผลิตและการควบคุมคุณภาพ จึงถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งขององค์กรที่จะต้องดำเนินการ เพื่อความอยู่รอดความเจริญก้าวหน้า และสามารถแข่งขันกับองค์กรต่าง ๆ ได้ (กิตติศักดิ์ พลอยพานิชเจริญ, 2557 : 6) ดังนั้นการที่ธุรกิจโรงแรมจะก้าวไปสู่การแข่งขันระดับโลกได้นั้นจำเป็นต้องมีข้อมูลที่มีคุณภาพสูง เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการควบคุมและการตัดสินใจ เนื่องจากข้อมูลที่มีคุณภาพสูงจะทำให้ธุรกิจโรงแรมสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนเกิดความได้เปรียบและมีความสามารถในการแข่งขันทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้

คุณภาพข้อมูล (Data Quality) เป็นคุณสมบัติของข้อมูลที่เหมาะสมกับการใช้งาน และตรงตามวัตถุประสงค์ โดยผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจต่อสินค้าหรือบริการของธุรกิจนั้น ๆ ซึ่งรวมถึงธุรกิจโรงแรมที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารและพัฒนาปรับปรุงให้ธุรกิจได้เปรียบและมีความสามารถในการแข่งขันท่ามกลางการแข่งขันที่เสรี ซึ่งข้อมูลที่มีคุณภาพสูงจะเกิดประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ มีผลทำให้ทราบถึงสถานการณ์ด้านการเงินและด้านต่าง ๆ ของธุรกิจซึ่งถูกกระทบด้วยทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่ธุรกิจควบคุมโครงสร้างทางการเงิน สภาพคล่อง ความอยู่รอดในระยะยาวและความสามารถที่ปรับตัวให้เข้า

กับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมที่ธุรกิจนั้นดำเนินงานอยู่นอกจากนี้คุณภาพของข้อมูลยังเป็นประโยชน์ต่อการควบคุมภายใน การบริหารเงินสด การวางแผนลงทุน การประเมินผลแหล่งเงินทุน โดยคุณสมบัตินี้ของข้อมูลที่ดีมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ประกอบด้วยด้านความถูกต้องของข้อมูล (Accuracy) ด้านความเป็นปัจจุบัน (Update) ด้านตรงตามความต้องการ (Relevance) ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน (Completeness) และด้านสามารถตรวจสอบได้ (Verifiable) (ศิริพันธ์ เหลืองอภิรมย์, 2558 : 103)

ประสิทธิภาพการตัดสินใจ (Decision Making Efficiency) เป็นการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ะมัดระวัง รอบคอบ จนนำไปสู่ผลลัพธ์ที่น่าพอใจ (วิรัช สงวนวงศ์วาน, 2550: 67-78) ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าวจะเป็นการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด และทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้ประโยชน์สูงสุดทั้งด้านกระบวนการและผลลัพธ์ ซึ่งองค์ประกอบของประสิทธิภาพการตัดสินใจ จะสะท้อนในด้านความรวดเร็วและทันเหตุการณ์ การนำองค์การให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่องค์กร รวมไปถึงผลจากการตัดสินใจดังกล่าวได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง (สมยศ นาวิการ, 2548 : 160) โดยที่การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพมีองค์ประกอบ 4 ด้านประกอบด้วย ด้านความรวดเร็วทันเหตุการณ์ (Fastness) ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ (Objective Achievement) ด้านการเกิดประสิทธิผลสูงสุด (Best Efficiency) และด้านการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (Related Parties Acceptance) (วิรัช สงวนวงศ์วาน, 2550: 67-78)

ธุรกิจโรงแรม (Hotel Business) เป็นการประกอบธุรกิจประเภทอุตสาหกรรมบริการเกิดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกสบายให้กับผู้ให้บริการ มูลค่าของการบริการขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นสำคัญ เป็นธุรกิจที่ก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ มีเงินเข้าไม่ว่าจากในประเทศหรือต่างประเทศ ก่อให้เกิดการสร้างงาน และการสร้างสิ่งก่อสร้างอย่างต่อเนื่อง เงินลงทุนส่วนใหญ่ได้มาจากสินทรัพย์ของผู้ประกอบการและการกู้ยืม รายได้หลักของโรงแรมได้แก่ ค่าเช่าห้องพัก อาหาร เครื่องดื่ม ขายเป็นของที่ระลึก รวมถึงการบริการในด้านต่าง ๆ ธุรกิจโรงแรมนอกจากต้องมีการดำเนินงานที่ดีและบุคลากรมีความรู้ความสามารถแล้ว ยังต้องมีข้อมูลที่มีคุณภาพสูง เพื่อให้ธุรกิจโรงแรมมีคุณภาพหรือมาตรฐานการบริการตลอดเวลา เพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ เนื่องจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) มีการจัดลำดับโรงแรม โดยกำหนดระดับดาว 1 ดาวจนถึง 5 ดาว ให้เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ ซึ่งระดับดาวจะไปเป็นตัวชี้วัดกำหนดค่าห้อง การให้บริการ ความสะอาด ความสะดวกสบาย เป็นต้น ซึ่งปัจจัยหลักในการพิจารณาตัดสินมาตรฐานโรงแรม ได้แก่ สภาพทางกายภาพ การก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้เข้าพัก และผู้มาใช้บริการ คุณภาพการบริการและการรักษาคุณภาพ การบำรุงรักษาโรงแรม (จิตตินันท์นนท์ไพบูลย์, 2555 : 38) ทั้งนี้ในปัจจุบันธุรกิจโรงแรมมีการดำเนินงานที่ซับซ้อนขึ้นตามขนาดและความต้องการของลูกค้าจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ข้อมูลที่ดีเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการตัดสินใจเนื่องจากการตัดสินใจเปรียบเสมือนหัวใจของการบริหารงาน และการตัดสินใจจะมีอยู่ในทุกขั้นตอนของกระบวนการของการดำเนินงาน และส่งผลให้สามารถบริหารธุรกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

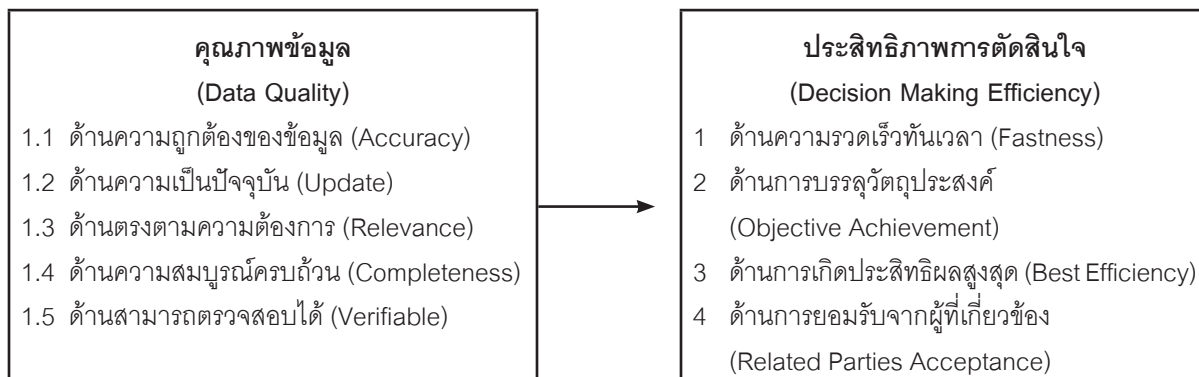
จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลกับประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าคุณภาพข้อมูลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการตัดสินใจหรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุง ข้อมูลให้มีคุณภาพสูง และสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้ รวมทั้งจะใช้สนับสนุนแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการภายใต้การตัดสินใจและนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมต่อธุรกิจ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการบริหารธุรกิจโรงแรมต่อไป

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้าของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1

โมเดลของความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลและประสิทธิภาพการตัดสินใจของ ธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลและประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในงานวิจัยได้แก่

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูล (Information Quality)

สารสนเทศและความรู้ที่นำมาใช้ในการบริหารงานในองค์กรย่อมมาจากการมีข้อมูลที่มีคุณภาพ ข้อมูลจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญของประสิทธิภาพองค์กร เนื่องจากทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในองค์กรย่อมจำเป็นต้องใช้ข้อมูลทั้งสิ้น ข้อมูลที่มีคุณภาพไม่เพียงแต่ช่วยให้องค์กรเกิดต้นทุนมูลค่าสูง คุณสมบัติของข้อมูลที่ดีมีองค์ประกอบ 5 ประการ (ศิรินันท์ เหลืองอภิรมย์, 2558 :103)

1. ด้านความถูกต้องของข้อมูล (Accuracy)

ด้านความถูกต้องของข้อมูล (Accuracy) หมายถึง ลักษณะของข้อมูลที่มีความถูกต้องแม่นยำสูง หรือถ้ามีความคลาดเคลื่อนของข้อมูล ควรที่จะสามารถควบคุมขนาดของความคลาดเคลื่อนให้มีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559: เว็บไซต์) โดยที่ความถูกต้องจะช่วยส่งเสริมให้สารสนเทศที่ได้มาเกิดความน่าเชื่อถือมากขึ้น แต่ถ้าข้อมูลที่ถูกป้อนเข้าไปในระบบสารสนเทศเกิดความผิดพลาดหรือมีข้อบกพร่อง อาจส่งผลให้สารสนเทศที่ได้มีความผิดพลาดหรือไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งความถูกต้องหรือความเป็นจริงของข้อมูล จะต้องแสดงรายการและเหตุการณ์อย่างเที่ยงตรงตามที่ต้องการให้แสดงหรือควรที่จะแสดง ซึ่งความเป็นจริงของข้อมูลพิจารณาได้ ดังนี้ ความถูกต้องชัดเจนและความไม่แน่นอนของข้อมูล ข้อมูลที่เชื่อถือได้จะต้องมีความชัดเจนและแน่นอน แต่ในบางครั้งการวัดมูลค่าโดยประมาณการอาจเป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับการวัดมูลค่าของรายการและเหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนอยู่ด้วย ผลกระทบของความลำเอียงในการวัดค่า (Effects of Bias) ความลำเอียงในการวัดค่า เป็นแนวโน้มในการวัดค่าที่จะมองในด้านหนึ่งของสิ่งที่จะวัดค่ามากกว่าอีกด้านหนึ่ง แทนที่จะให้ความสำคัญเท่า ๆ กันซึ่งอาจเกิดจากวิธีการวัดค่าที่ใช้หรือผู้วัดค่ามีความลำเอียง และความสมบูรณ์ครบถ้วน

(Completeness) ข้อมูลควรมีความสมบูรณ์ครบถ้วนภายใต้ข้อจำกัด ความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล จะมีผลกระทบต่อความเกี่ยวข้องกับปัญหา กล่าวคือ หากข้อมูลมีนัยสำคัญขาดหายไป ข้อมูลนั้นจะไม่มีผลกระทบต่อปัญหา และไม่มีผลเชื่อถือได้ (เมธากุล เกียรติกระจ่าย และศิลปพร ศรีจันเพชร, 2547 : 67-71)

2. ด้านความเป็นปัจจุบัน (Update)

ด้านความเป็นปัจจุบัน (Update) หมายถึง การมีข้อมูลพร้อมที่จะนำไปใช้ช่วยในการตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตามความต้องการ ซึ่งข้อมูลที่ดีนั้นนอกจากจะเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้องเชื่อถือได้แล้ว จะต้องเป็นข้อมูลที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้สามารถนำเอาผลลัพธ์ที่ได้ไปใช้ได้ทันเวลา ซึ่งความทันเวลา จะมีความสำคัญต่อผู้เข้ามาหรือน้อยขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจหรือปัญหาขององค์กร เช่นธุรกิจเกี่ยวกับการค้าหลักทรัพย์ ย่อมต้องการข้อมูลที่มีความทันเวลาในระดับสูง ขณะที่ธุรกิจค้าปลีกอาจไม่ต้องการข้อมูลในรอบระยะเวลาสั้น ๆ เป็นต้น (ศิรินันท์ เหลืองอภิรมย์, 2558 :103) ซึ่งความสำคัญของความเป็นปัจจุบันหรือความทันต่อเวลาจะเป็นประโยชน์ในกระบวนการตัดสินใจ เช่น การนำเสนองบการเงินต้องนำเสนอภายในเวลาที่กำหนด มิฉะนั้นแล้วจะทำให้ข้อมูลในงบการเงินไม่มีประโยชน์และไม่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน อย่างไรก็ตามผู้จัดทำงบการเงินต้องพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่จะได้รับการรายงานทางการเงินที่ให้ทันต่อเวลากับความเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงินบัญชี โดยในการนำเสนอข้อมูลให้ทันต่อเวลาเพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ อาจต้องมีการประมาณรายการบางรายการ ซึ่งทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีความเชื่อถือลดลงได้ ดังนั้น ผู้จัดทำงบการเงินจึงต้องพิจารณาถึงความสมดุลระหว่างความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและความเชื่อถือได้ของข้อมูล โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้งบการเงินในเชิงเศรษฐกิจเป็นประเด็นพิจารณาหลัก (ศศิวิมล มีอาพล, 2554 : 3-10)

3. ด้านตรงตามความต้องการ (Relevance)

ด้านตรงตามความต้องการ (Relevance) หมายถึง ลักษณะของข้อมูลที่เกิดขึ้นมาตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานหรือเป็นประโยชน์ต่อการใช้งาน เช่น ใช้ในการจัดทำแผนการกำหนดนโยบายหรือตัดสินใจปัญหาในเรื่องนั้น ๆ ไม่ใช่เป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นมาอย่างมากมาย แต่ไม่มีใครต้องการใช้หรือไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559: เว็บไซต์) โดยสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารต้องได้มาจากการประมวลผลของข้อมูลที่มีสาระตรงกันหรือสัมพันธ์กับปัญหาของงาน ข้อมูลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับงานถึงแม้จะเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้อง เชื่อถือได้และทันต่อเหตุการณ์ แต่ก็จัดว่าไม่มีคุณภาพเนื่องจากไม่สามารถนำไปประกอบการตัดสินใจหรือไม่ตรงตามความต้องการของงานซึ่งข้อมูลที่มีคุณภาพสูงและมีความสัมพันธ์กับงานชนิดหนึ่ง อาจจะไม่เป็นที่ต้องการของงานชนิดอื่น เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตในอุตสาหกรรมปิโตรเลียมจะไม่มีผลเกี่ยวข้องธุรกิจส่งออกข้อมูลทางประวัติศาสตร์กับการวิจัยทางวิศวกรรมเครื่องกลหรืออัตราการรู้หนังสือกับการเติบโตของอุตสาหกรรมรถยนต์ เป็นต้น (ศิรินันท์ เหลืองอภิรมย์, 2558 :103) ข้อมูลที่มีประโยชน์จะต้องเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจกล่าวคือเมื่อผู้ใช้ข้อมูล ได้รับข้อมูลนี้แล้วจะช่วยให้การตัดสินใจแตกต่างไปจากที่ไม่ได้รับข้อมูลนี้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีตปัจจุบันและช่วยยืนยันหรือชี้ข้อผิดพลาดของการคาดคะเนที่ผ่านมา (นุชจรีพิเชษฐกุล, 2553 : 24-27) คุณภาพข้อมูลที่ดี จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมมีประสิทธิภาพและดีที่สุดคุณลักษณะของข้อมูลที่ดีต้องทันเวลากับความต้องการ (Timeliness) ผู้บริหารอาจต้องการใช้ข้อมูลโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาแน่นอน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นข้อมูลที่ได้จากการบัญชีบริหารที่ดีต้องสามารถสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารทันเวลาที่ต้องการและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (ปพฤกษ์ อุดสาหวานิซกิจ, 2551 : 11) บุคคลจะมีความต้องการแสวงหาข้อมูลหรือสารสนเทศเมื่อเห็นว่าข้อมูลหรือสารสนเทศที่ได้รับมามีค่า มีคุณภาพ และมีความคุ้มค่าต่อค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่าย โดยคุณภาพของข้อมูลหรือสารสนเทศจะ

พิจารณาจากเนื้อหาของข้อมูลหรือสารสนเทศที่ได้รับ และมีความตรงตามความต้องการมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติงานหรือช่วยในการตัดสินใจ (จันทิมา เขียวแก้ว, 2558 : 12)

4. ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน (Completeness)

ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน (Completeness) หมายถึง ข้อมูลควรมีความสมบูรณ์ครบถ้วนภายใต้ข้อจำกัด ความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล จะมีผลกระทบต่อความเกี่ยวข้องกับปัญหา กล่าวคือ หากข้อมูลมีนัยสำคัญขาดหายไป ข้อมูลนั้นจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหา และไม่มีส่วนน่าเชื่อถือ (เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันทพร, 2547 : 67-71) ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาต้องเป็นข้อมูลที่ให้ข้อเท็จจริงหรือข่าวสารที่ครบถ้วนทุกด้านทุกประการ ไม่ขาดส่วนหนึ่งส่วนใดไปเพราะจะทำให้นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้ หรือทำให้ผู้ใช้เข้าใจผิดจนทำให้การตัดสินใจผิดพลาดได้ ความสมบูรณ์ของสารสนเทศขึ้นอยู่กับกระบวนการรวบรวมข้อมูลและวิธีการทางปฏิบัติในการดำเนินการจัดทำสารสนเทศต้องสำรวจและสอบถามความต้องการใช้ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ในระดับหนึ่งที่เหมาะสม (ศิริพันธ์ เหลืองอภิรมย์, 2558 : 103)

5. ด้านสามารถตรวจสอบได้ (Verifiable)

ด้านความสามารถตรวจสอบได้ (Verifiable) หมายถึง ความเห็นพ้องต้องกันซึ่งให้ผลลัพธ์เหมือนกัน ความสามารถตรวจสอบได้ช่วยลดความลำเอียงที่จะเกิดจากการเลือกวิธีการวัดค่า (เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันทพร, 2547 : 67-71) ข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันอาจหาได้จากแหล่งข้อมูลหลาย ๆ แห่ง ซึ่งอาจมีทั้งข้อมูลที่เชื่อถือได้หรือข้อมูลที่เป็นกลลวงของคู่แข่ง ข้อมูลที่เบี่ยงเบน และข้อมูลที่ขาดความสมบูรณ์ ดังนั้นหากจะนำข้อมูลมาประมวลผลควรเลือกข้อมูลที่มีแหล่งที่มาหลักฐานอ้างอิง เพื่อป้องกันข้อมูลที่ไม่เกิดประโยชน์และอาจนำความเสียหายมาให้กับองค์กรได้ (ศิริพันธ์ เหลืองอภิรมย์, 2558 : 103) การที่ผู้ใช้ข้อมูลไปอ้างอิงหรือนำข้อมูลไปใช้ในงานต่าง ๆ ข้อมูลเหล่านี้ต้องสามารถนำไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้ใช้ โดยไม่กระทบต่อฐานข้อมูลและความเป็นอิสระกันระหว่างการจัดเก็บข้อมูล ซึ่งการนำข้อมูลไปใช้ให้ตรงตามความต้องการจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานนั้น ๆ (ธนากร จุงใจ, 2551 : 14)

สรุปได้ว่า ลักษณะคุณภาพของข้อมูล เป็นคุณสมบัติของข้อมูลสารสนเทศที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ทั้งนี้ความสำคัญของคุณภาพข้อมูลแต่ละอย่างจะมีคุณภาพแต่ละลักษณะมากขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นความสมดุลของคุณภาพของข้อมูลจึงไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว แต่ขึ้นอยู่กับความต้องการและวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อมูลที่แตกต่างกัน ผู้บริหารในทุกองค์กรต่างต้องการสารสนเทศที่มีคุณภาพ แต่ที่สังเคราะห์สารสนเทศที่มีคุณสมบัติครบถ้วนทุกประการย่อมมีค่าใช้จ่ายทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นผู้บริหารข้อมูลขององค์กรต้องตัดสินใจ โดยเปรียบเทียบความต้องการในการใช้งาน ต้นทุน และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากสารสนเทศนั้นว่าต้องการคุณสมบัติในข้อใด และในความสำคัญระดับใด จึงจะเหมาะสมและเป็นประโยชน์กับการใช้งานของธุรกิจ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

2.1 ด้านความรวดเร็วทันเวลา (Fastness) หมายถึง การตัดสินใจที่ทันเวลาต่อสถานการณ์ที่เผชิญปัญหาหรือช่วงเวลาที่ต้องการทางเลือก การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพนอกจากจะปฏิบัติตามหลักกระบวนการในการตัดสินใจแล้ว ความสำคัญอย่างยิ่งคือ ต้องตัดสินใจให้ทันเวลา ทั้งนี้ การตัดสินใจทางธุรกิจ ภายใต้ภาวะการแข่งขันที่รุนแรงแล้วความล่าช้าถือเป็นสิ่งที่อาจก่อให้เกิดความสูญเสียต่อธุรกิจได้ ดังนั้น การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพนั้นนอกจากจะต้องเลือกทางเลือกที่เหมาะสมแล้วยังต้องรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ทั้งนี้ การตัดสินใจจะเป็นไป

อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์มากนักน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น ซึ่งประกอบด้วย (Robbins และ Coulter, 2007 : 71)

2.2 ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ (Objective Achievement) หมายถึง การตัดสินใจที่นำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ทางองค์กรกำหนดไว้ สามารถวัดได้จากผลลัพธ์จากการตัดสินใจหรือทางเลือกจากการตัดสินใจดังกล่าว นำพาไปสู่เป้าหมายหรือบรรลุวัตถุประสงค์ เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการตัดสินใจดังกล่าวมีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง Robbins และCoulter (2007 : 77-78) กล่าวถึง แนวทางที่จะนำไปสู่การตัดสินใจที่บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้มีหน้าที่ตัดสินใจต้องคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่าง ๆ

2.3 ด้านการเกิดประสิทธิผลสูงสุด (Best Efficiency) หมายถึงการตัดสินใจที่ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ ทำให้เกิดผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผลที่ได้รับจะมีลักษณะคุณภาพที่สำคัญ ได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ด้งาม ความมีคุณภาพ การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วยความพึงพอใจเต็มความสามารถ และเลือกเทคนิควิธีการที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้บรรลุผลทั้งด้านปริมาณและคุณภาพอย่างสูงสุด แต่ใช้ทุนทรัพยากรและเวลาน้อยที่สุด Robbinsและ Coulter (2007 : 78) ผู้บริหารควรตัดสินใจโดยคำนึงลักษณะของกระบวนการตัดสินใจที่มีประสิทธิผล

2.4 ด้านการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (Related Parties Acceptance) หมายถึง การตัดสินใจอะไรที่จะต้องเกี่ยวพัน หรือต้องการการยอมรับและความร่วมมือในการตัดสินใจ ควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมรับรู้ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยจะได้ลดปัญหาการต่อต้านไม่ร่วมมือและไม่ยอมรับในการตัดสินใจ ดังนั้นหากการตัดสินใจได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องก็จะส่งผลให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามแนวทางอย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป และในทางตรงกันข้าม หากผลจากการตัดสินใจดังกล่าว ผู้เกี่ยวข้องเกิดการต่อต้าน หรือมีความขัดแย้งปฏิเสธการตัดสินใจ นั้นย่อมส่งสัญญาณว่าแนวทางที่ได้จากการตัดสินใจอาจไม่สามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ เนื่องจากอาจไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจที่จะได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง อาจนำแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจโดยกลุ่มมาใช้ในการตัดสินใจซึ่งก่อให้เกิดผลดี (RobbinsandCoulter, 2007 : 198)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นว่ากระบวนการตัดสินใจเป็นกระบวนการที่สำคัญของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ด้านความรวดเร็วทันเวลา (Fastness) ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ (Objective Achievement) ด้านการเกิดประสิทธิผลสูงสุด (Best Efficiency) และด้านการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (Related Parties Acceptance)

สมมุติฐานของการวิจัย : ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลและประสิทธิภาพการตัดสินใจแตกต่างกัน

3. วิธีการดำเนินงานวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในกระบวนการเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยนั้น ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 490 คน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2559 : เว็บไซต์) จำแนกตามระดับมาตรฐานโรงแรม ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามให้มีจำนวนเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามกับผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 490 ชุด โดยการเก็บแบบสอบถามผ่านทางอีเมลล์ และ Facebook ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความครบถ้วนในเนื้อหาของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับทั้งหมด 214 ชุด ซึ่งมีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 43.67 เมื่อเปรียบเทียบกับแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง

ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker และคณะ (2001) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราการตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้ รวมระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 60 วันดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลต่อไป

3.2 การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน และตำแหน่งในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ รูปแบบธุรกิจ มาตรฐานระดับดาว ระยะเวลาการดำเนินธุรกิจ จำนวนทุนในการดำเนินงานเริ่มต้น จำนวนห้องพัก จำนวนพนักงาน และทำเลที่ตั้ง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นคุณภาพข้อมูล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพข้อมูล ทั้ง 5 ด้าน จำนวน 17 ข้อ ประกอบด้วย ด้านความถูกต้องของข้อมูล จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลที่มีความถูกต้องเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ความแม่นยำของข้อมูล ความระมัดระวังในการจัดทำข้อมูลและระบบการสอบทานด้านความเป็นปัจจุบัน จำนวน 3 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน การตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลในการดำเนินงานได้อย่างทันที และการจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งานตรงตามความต้องการ จำนวน 3 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลที่เหมาะสมต่อการนำไปใช้วางแผนและจัดทำงบประมาณการจัดทำข้อมูลที่สามารถเปรียบเทียบข้อมูลในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความสำคัญของความครบถ้วนของข้อมูล ความสมบูรณ์ของข้อมูล และการจัดเตรียมข้อมูลที่ใช้ทุกระดับนำไปใช้ ประกอบการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง และด้านสามารถตรวจสอบได้ จำนวน 3 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งของข้อมูลที่สามารถอ้างอิงได้ การหาข้อมูลเพิ่มเติมจากหลายแหล่งเพื่อตรวจสอบความแม่นยำ และการสร้างระบบสารสนเทศเพื่อการตรวจสอบยืนยันข้อมูล

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตัดสินใจ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตัดสินใจ ทั้ง 4 ด้าน จำนวน 16 ข้อ ประกอบด้วย ด้านความรวดเร็วทันเวลา จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการระบุปัญหาได้อย่างรวดเร็ว การตัดสินใจได้อย่างทันเวลา และการจัดเรียงลำดับความสำคัญในการประเมินผลปัญหาที่เกิดขึ้น ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ จำนวน 3 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดทางเลือกในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ ความสามารถในการยุติทางเลือก เมื่อเห็นถึงความไม่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ขององค์กรและการตัดสินใจโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ขององค์กร ด้านการเกิดประสิทธิผลสูงสุด จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอการตัดสินใจโดยผสมผสานการวิเคราะห์ข้อมูลจริงกับการประเมินเหตุการณ์ในอนาคตอย่างเหมาะสม และการสร้างกระบวนการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปประยุกต์ใช้และด้านการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลที่หลากหลายจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบการตัดสินใจ การใช้นโยบายการตัดสินใจแก้ปัญหาาร่วมกันจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและการยินยอรับผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ

3.3 คุณภาพของเครื่องมือวัด

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของCronbachซึ่งค่าอำนาจจำแนก (r) คุณภาพข้อมูล อยู่ระหว่าง 0.7240 – 0.8950 และประสิทธิภาพการตัดสินใจ อยู่ระหว่าง 0.7040 – 0.9300 ซึ่งสองคล้องกับ Nunnally, (1978) ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกมีค่ามากกว่า 0.4 เป็นค่าที่ยอมรับได้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายด้าน (Reliability Test) ของโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งคุณภาพข้อมูล มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.8740 – 0.9280 (ตาราง 51 ภาคผนวก ข) และประสิทธิภาพการตัดสินใจ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.9360 – 0.9540 (ตาราง 51 ภาคผนวก ข) ซึ่งสองคล้องกับ Nunnally, (1978) ได้นำเสนอว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่ามากกว่า 0.7 เป็นค่าที่ยอมรับได้

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test (ANOVA และ MANOVA)

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลโดยรวมและเป็นรายด้านของผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณภาพข้อมูล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความถูกต้องของข้อมูล	4.19	0.44	มาก
2. ด้านความเป็นปัจจุบัน	4.10	0.44	มาก
3. ด้านความตรงตามความต้องการ	4.16	0.43	มาก
4. ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน	4.12	0.45	มาก
5. ด้านความสามารถตรวจสอบได้	4.08	0.49	มาก
โดยรวม	4.13	0.39	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพข้อมูลโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ด้านความถูกต้องของข้อมูล ($\bar{X}=4.19$) ด้านความตรงตามความต้องการ ($\bar{X}=4.16$) ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน ($\bar{X}=4.12$) ด้านความเป็นปัจจุบัน ($\bar{X}=4.10$) และด้านความสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X}=4.08$)

ตาราง 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตัดสินใจโดยรวมและเป็นรายด้านของผู้บริหารธุรกิจโรงแรม
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประสิทธิภาพการตัดสินใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความรวดเร็วทันเวลา	3.95	0.47	มาก
2. ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์	3.84	0.57	มาก
3. ด้านการเกิดประสิทธิผลสูงสุด	3.84	0.58	มาก
4. ด้านการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.72	0.59	มาก
โดยรวม	3.84	0.49	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการตัดสินใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความรวดเร็วทันเวลา ($\bar{X}=3.95$) ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ ($\bar{X}=3.84$) ด้านการเกิดประสิทธิผลสูงสุด ($\bar{X}=3.84$) และด้านการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.72$)

ตาราง 3 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยกับประสิทธิภาพการตัดสินใจโดยรวม
ของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณภาพข้อมูล	ประสิทธิภาพการตัดสินใจ		t	p-value
	โดยรวม			
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.100	0.252	4.360*	<0.0001
ด้านความถูกต้องของข้อมูล (ACR)	0.019	0.083	0.224	0.823
ด้านความเป็นปัจจุบัน (UPD)	0.117	0.081	1.451	0.148
ด้านความตรงตามความต้องการ (REL)	0.256	0.113	2.255*	0.025
ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน (COP)	0.236	0.093	2.542*	0.012
ด้านความสามารถตรวจสอบได้ (VER)	0.584	0.070	8.348*	<0.0001
F =40.980p <0.0001Adj R ² = 0.508				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า คุณภาพข้อมูล ด้านความตรงตามความต้องการ ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน และด้านความสามารถตรวจสอบได้ มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจโดยรวม เนื่องจากการนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจ ข้อมูลที่ได้ต้องตรงประเด็นและสอดคล้องกับงานและมีความสัมพันธ์กับงานนั้น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ หากข้อมูลไม่ได้มีความสัมพันธ์หรือไม่สอดคล้องกับความต้องการของงาน ถึงแม้จะเป็นข้อมูลที่ถูกต้องก็ถือว่าข้อมูลนั้นไร้ประโยชน์ ไม่สามารถนำมาช่วยในการตัดสินใจได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธนากร จุงใจ (2551 : 14) กล่าวว่า การที่ผู้ใช้ข้อมูลไปอ้างอิงหรือนำข้อมูลไปใช้ในงานต่าง ๆ ข้อมูลเหล่านั้นต้องสามารถนำไปใช้อย่างถูกต้อง

เหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้ใช้ โดยไม่กระทบต่อฐานข้อมูลและความเป็นอิสระกันระหว่างการจัดเก็บข้อมูล ซึ่งการนำข้อมูลไปใช้ให้ตรงตามความต้องการจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานนั้น ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ จันทิมา เขียวแก้ว (2558 : 12) พบว่า บุคคลจะมีความต้องการแสวงหาข้อมูลหรือสารสนเทศเมื่อเห็นว่าข้อมูลหรือสารสนเทศ ที่ได้รับมามีค่า มีคุณภาพ และมีความคุ้มค่าต่อค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่าย โดยคุณภาพของข้อมูลหรือสารสนเทศจะพิจารณาจากเนื้อหาของข้อมูลหรือสารสนเทศที่ได้รับ และมีความตรงตามความต้องการ มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติงานหรือช่วยในการตัดสินใจ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ปฟฤกษ์ อุตสาหะวานิชกิจ (2551 : 11) กล่าวว่า คุณภาพข้อมูลที่ได้จากการบัญชีบริหารนั้น ช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมมีประสิทธิภาพ และดีที่สุด ข้อมูลทางบัญชีบริหารจะต้องทันเวลาตามความต้องการผู้บริหารอาจต้องการใช้ข้อมูลโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาแน่นอน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นข้อมูลที่ได้จากการบัญชีบริหารที่ดีต้องสามารถสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารทันเวลาที่ต้องการและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของงานวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรตระหนักถึงคุณภาพข้อมูล เนื่องจากคุณภาพข้อมูลมีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการบริหารงานของธุรกิจ ซึ่งการบริหารงานภายในองค์กรที่ต้องมีการตัดสินใจอย่างรวดเร็วทันเวลาและให้บรรลุวัตถุประสงค์ต้องอาศัยข้อมูลที่มีคุณภาพ

1.2 ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูล ด้านความตรงตามความต้องการ โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงพัฒนาระบบสารสนเทศในการสนับสนุนการตัดสินใจ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างสม่ำเสมอ และมีการจัดทำข้อมูลที่เหมาะสมต่อการนำไปใช้วางแผนและจัดทำงบประมาณและการจัดทำข้อมูลทางการเงินที่สามารถเปรียบเทียบข้อมูลในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตจะใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น

1.3 ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูล ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วนโดยตระหนักถึงความสำคัญของความครบถ้วนของข้อมูลว่ามีผลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนดำเนินงาน และสามารถใช้อุปกรณ์การตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเชื่อมั่นว่าข้อมูลที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่งทางการค้าได้อย่างทันทุกเวที

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบจากปัจจัยอื่นที่ไม่ใช่คุณภาพข้อมูลที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจ เช่น ความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงินบัญชี เพื่อศึกษาว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงินบัญชีจะมีความสัมพันธ์หรือผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจอย่างไร

2.2 ในการวิจัยครั้งต่อไปนอกจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีอื่นบ้าง เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth-Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดที่ตรงประเด็น และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด

2.3 ควรเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างจากธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นธุรกิจที่มีขนาดใหญ่ขึ้น เช่น ธุรกิจที่อยู่ในกลุ่มของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธุรกิจข้ามชาติ เพื่อให้องค์กรได้ทราบถึงคุณภาพข้อมูลจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจอื่น ๆ ด้วยหรือไม่

2.4 ควรมีการศึกษาตัวแปรหรือปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อคุณภาพข้อมูล เช่น ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการควบคุมภายในกับคุณภาพข้อมูล จะมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

2.5 ควรมีการศึกษาข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างก่อนที่จะทำการส่งแบบสอบถาม เกี่ยวกับชื่อบริษัท สถานที่ตั้งของบริษัทที่เป็นปัจจุบัน เพื่อเป็นการป้องกันการการตีกลับของแบบสอบถามอันเนื่องมาจากการเลิกกิจการ หรือการย้ายสถานที่ตั้งของบริษัท

6. สรุปผลการวิจัย

คุณภาพข้อมูลและประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการทำงานของฝ่ายบัญชีของธุรกิจ ควรตระหนักถึงคุณภาพข้อมูล ด้านความตรงตามความต้องการ ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วนโดยตระหนักถึงความสำคัญของความครบถ้วนของข้อมูลว่ามีผลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนดำเนินงาน และสามารถประกอบประกอบการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเชื่อมั่นว่าข้อมูลที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่งทางการค้าได้อย่างทันทั่วถึง และมีการจัดทำข้อมูลที่เหมาะสมต่อการนำไปใช้วางแผนและจัดทำงบประมาณและการจัดทำข้อมูลทางการเงินที่สามารถเปรียบเทียบข้อมูลในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตจะใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ พลอยวานิชเจริญ. (2557). *การบริหารเพื่อคุณภาพโดยรวม*. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) จิตตินันท์นนทไพบุลย์. (2555). *ธุรกิจโรงแรม*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น
- จันทิมา เขียวแก้ว. (2558). *เอกสารประกอบการสอนการจัดการสารสนเทศเพื่องานนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ธนากร จุงใจ. (2551). *รู้ลึกกระบวนฐานข้อมูล Oracle 11g*. กรุงเทพฯ : เสริมวิทยอินฟอร์เมชันเทคโนโลยี.
- นุชจรี พิเชฐกุล. (2553). *การรายงานและการวิเคราะห์งบการเงิน*. ปทุมธานี : คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- ปพฤกษ์ อุตสาหะวานิชกิจ. (2551). *การบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : อินโฟเมนิ่ง.
- เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2547). *ทฤษฎีการบัญชี*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิรินันท์ เหลืองอภิมรย์. (2558). *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือเมืองไทย.
- วิรัช สงวนวงศ์วาน. (2550). *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2559). *คุณสมบัติของข้อมูลที่ดี*. ค้นเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2559, จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/known/estat1_5.html>
- สมยศ นาวิการ. (2548). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ 1991.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. 2nded. New York : McGraw-Hill.

ความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ของค่าความนิยม ที่เกิดจากการซื้อธุรกิจในประเทศไทย

Value Relevance of Goodwill Obtained from Business Acquisition in Thailand

มนทิพย์ ตั้งเอกจิต* สุธีรา ใจสัตยาบรรณ² และสุวรรณา เลหาะวิสุทธิ³

Manatip Tangeakchit* Sutheera Jaisattayaban² and Suvnanna Laohavisudhi³

Received : June 18, 2019 Revised : August 15, 2019 Accepted : August 20, 2019

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ของค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลจากฐานข้อมูล SETSMART และที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ระหว่างปี พ.ศ. 2555 ถึง ปี พ.ศ. 2559 ข้อมูลที่รวบรวมได้จำแนกเป็นข้อมูลรายปี จำนวน 118 ข้อมูล และข้อมูลรายไตรมาส จำนวน 136 ข้อมูล ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของข้อมูลรายปีและรายไตรมาสต่างพบว่า มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยม ค่าความนิยม และกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ข้อมูลค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจที่ปรากฏในงบการเงินประจำปีและงบการเงินรายไตรมาสเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าเกี่ยวกับการตัดสินใจ ผลการศึกษานี้ย่อมเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุน นักบัญชี และหน่วยงานกำกับดูแลได้ตระหนักถึงคุณค่าของข้อมูลค่าความนิยมที่ได้รับจากการซื้อกิจการมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ ค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจ การควบรวมกิจการ

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

* Assistant Professor, Department of Accounting, Faculty of Business Administration, Chiang Mai University

² อาจารย์สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² School of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University

³ รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

³ Associate Professor, Department of Accounting, Faculty of Business Administration, Chiang Mai University

Abstract

This study aimed to explore value relevance of goodwill obtained from business acquisition of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. A set of data were obtained from SETSMART database and the Securities and Exchange Commission website during the period 2012 to 2016. In total, 118 entries of data were obtained annual financial statements and 136 entries of data were gathered from quarter financial statements. According to the multiple analysis on data as obtained from both annual and quarter financial statements, the results found that book value, goodwill and net profit have positively significant correlated with share price. Therefore, it could be summarized that the goodwill obtained from business acquisition reflected in annual and quarter financial statements is regarded as value relevant information. The finding could be contribute to investors, account preparers and regulators to recognize goodwill obtained from business acquisition of companies as valuable information.

Keywords: Value Relevance, Goodwill Obtained from Business Acquisition, Mergers and Acquisitions

1. บทนำ

ในยุคของการเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยีและการไม่มีเส้นแบ่งทางธุรกิจ ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพและเล็งเห็นโอกาสทางธุรกิจก็สามารถเข้ามาแข่งขันกับธุรกิจที่ดำเนินกิจการอยู่เดิม ทำให้สภาวะแวดล้อมการดำเนินธุรกิจนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น อันอาจเห็นจากการรวมตัวเป็นพันธมิตรหรือการควบกิจการได้มากขึ้น (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2562: 3) และเป็นหนึ่งในมาตรการที่อยู่ระหว่างการดำเนินตามแผนพัฒนาตลาดทุน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562ก)

การควบรวมกิจการ (Mergers and Acquisitions: M&A) คือ การได้มาซึ่งหุ้น สินทรัพย์ หน่วยธุรกิจ หรือกิจการอื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจควบคุมหรือครอบครอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเติบโตและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน หรือเพื่อความอยู่รอดของกิจการ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562ข) หากต้นทุนการซื้อธุรกิจที่กิจการผู้ซื้อจ่ายมากกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่มีอยู่ของกิจการผู้ขาย เพราะกิจการผู้ซื้อคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตคืนจากการทำงานที่สอดคล้องสัมพันธ์กันของสินทรัพย์ที่ระบุได้ของแต่ละกิจการที่มารวมกันสูงกว่าผลรวมของผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่ได้จากการทำงานของสินทรัพย์แต่ละรายการแยกจากกันหรือเรียกว่า “ค่าความนิยม” ซึ่งจัดเป็นรายการสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่ไม่สามารถระบุได้ (Unidentifiable Intangible Assets) ที่กิจการผู้ซื้อต้องบันทึกไว้ในงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2558) เรื่อง การรวมธุรกิจ กิจการที่ได้รับค่าความนิยมจะตีราคาค่าความนิยมของตนเองขึ้นมาเป็นตัวเลขเพื่อบันทึกไว้ในบัญชีของกิจการไม่ได้ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2558) ซึ่งมีความแตกต่างจากสินทรัพย์อื่น ๆ ที่มีไว้เพื่อบริการดำเนินงานตามปกติของกิจการ ในเมื่อข้อมูลทางการเงินเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการกำหนดราคาหลักทรัพย์ และเมื่อค่าความนิยมเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่กิจการนำเสนอในงบการเงิน จึงอาจทำให้ค่าความนิยมมีความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์แตกต่างจากสินทรัพย์อื่น

ในต่างประเทศ มีหลักฐานเชิงประจักษ์จำนวนมาก (ตัวอย่างเช่น McCarthy and Schneider, 1995; Jennings et al., 1996; Ibrahim, 1999; Yamaji and Miki, 2009 และ Oliveira, Rodrigues and Craig, 2010 ที่พบว่า

ค่าความนิยมเป็นรายการที่สามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์ จึงเป็นข้อบ่งชี้ว่ารายการค่าความนิยมได้ให้ข้อมูลที่มีคุณค่าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Value Relevance) ต่อผู้ใช้งบการเงิน โดยเฉพาะนักลงทุน สอดคล้องกับ Beaver (2002) ที่อธิบายว่าข้อมูลที่มีคุณค่าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Value Relevance) สามารถพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทางการเงินกับราคาหุ้น และมีการศึกษาจำนวนมาก (Collins et al., 1997; Francis and Schipper, 1999; Graham, King, and Balies, 2000; Ali and Hwang, 2000; Suadiye, 2012) ที่ศึกษาข้อมูลทางการเงินว่ามีคุณค่าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือไม่

แต่ในประเทศไทยที่มีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองแตกต่างจากต่างประเทศนั้น อาจทำให้ความสามารถของข้อมูลทางการเงินในการอธิบายราคาหลักทรัพย์แตกต่างกับการศึกษาในต่างประเทศ โดยจากการทบทวนวรรณกรรมมีการศึกษาถึงการตอบสนองของตลาดหุ้นในประเทศไทยที่มีต่อรายการค่าความนิยมนั้นจำนวนไม่มาก ตัวอย่างเช่น วรลักษณ์ โรจนรัตน์ (2550) พบว่า สินทรัพย์ไม่มีตัวตนทั้งที่ระบุได้และระบุไม่ได้ (ค่าความนิยม) ที่มีการรับรู้และแสดงอยู่ในงบการเงิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับกำไรในอนาคต โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างปีพ.ศ. 2544-2549 ส่วนอรอนงค์ เกียรติพจนจินดา (2557) พบว่าผลขาดทุนจากการด้อยค่าของค่าความนิยม และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับราคาหลักทรัพย์ และพบว่ากำไรต่อหุ้นก่อนหักผลขาดทุนจากการด้อยค่าของค่าความนิยม และมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างปีพ.ศ. 2551-2556 ในขณะที่ศรัณยู เทศศรีเมือง และกนกอร แก้วประภา (2561) พบว่า สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่ไม่สามารถระบุได้ (ค่าความนิยม) ในปี พ.ศ. 2556-2558 ไม่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนที่ผิดปกติและอธิบายผลการศึกษาค่าความนิยมในมุมมองของนักลงทุนไม่ได้ก่อให้เกิดกระแสเงินสดเหมือนสินทรัพย์อื่น ๆ

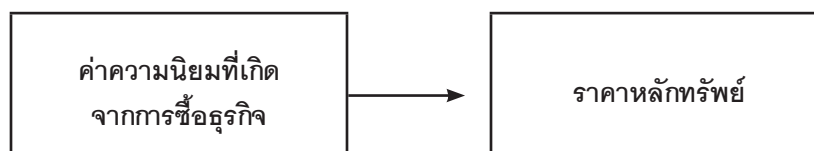
ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาถึงความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ของค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทยที่ถูกรับรู้เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนในงบการเงินระหว่างกาล อันเป็นงบการเงินที่จัดทำขึ้นระหว่างงวดบัญชีเพื่อแสดงถึงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานก่อนวันสิ้นงวดบัญชี และค่าความนิยมที่ถูกลำเลียงในงบการเงินประจำปี ว่ารายการค่าความนิยมจากทั้งสองแหล่งดังกล่าวมีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในการกำหนดราคาหลักทรัพย์หรือไม่ ผลการศึกษานี้ย่อมเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุน นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ และผู้ใช้งบการเงินอื่น ที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลทางการเงินโดยเฉพาะรายการค่าความนิยมประกอบการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานกำกับดูแลด้านหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์ และหน่วยงานกำกับดูแลด้านบัญชี ได้เล็งเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญในการกำหนดข้อปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับค่าความนิยมที่ได้รับจากการซื้อกิจการมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ของค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานในการวิจัย

ในการศึกษานี้ เป็นการศึกษาข้อมูลค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจมีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในมุมมองตลาดทุนหรือไม่ โดยใช้ตัวแบบจำลองในการศึกษาของ Ohlson (1995) ในการวิเคราะห์ และทดสอบว่าหากการราคาความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจนั้นเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ที่นักลงทุนสามารถรับรู้และตอบสนองต่อข้อมูลที่มีการรายงานในงบการเงินระหว่างกาลและงบการเงินประจำปี อันเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชน หากตลาดทุนมีการตอบสนองต่อข้อมูลนั้น ย่อมสะท้อนผ่านราคาตลาดของหลักทรัพย์นั้น และแสดงว่าข้อมูลเหล่านั้นย่อมสามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ โดยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดในการวิจัย

3.1 ค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมกิจการหรือจากการซื้อธุรกิจ (Goodwill Arising from Business Combinations)

ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2558) เรื่องการรวมธุรกิจ ได้ให้คำจำกัดความของค่าความนิยมประเภทนี้ไว้ว่า ค่าความนิยมคือสินทรัพย์ที่แสดงถึงประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตอันเกิดจากสินทรัพย์อื่นที่ได้มาจากการรวมกิจการ ซึ่งไม่สามารถระบุได้อย่างอิสระและไม่สามารถรับรู้ในงบการเงินแยกเป็นแต่ละรายการได้ ค่าความนิยมประเภทนี้จะเกิดขึ้นได้โดยการซื้อกิจการมาและกำหนดค่าความนิยมขึ้นจากการซื้อกิจการเท่านั้น โดยมูลค่าของค่าความนิยมประเภทนี้เกิดจากการจ่ายเงินเพื่อซื้อกิจการในจำนวนที่เกินกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิของกิจการผู้ขาย เนื่องจากกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตคืนจากการทำงานที่สอดคล้องสัมพันธ์กันของสินทรัพย์ที่ระบุได้ของแต่ละกิจการที่มารวมกันมากกว่าการทำงานของสินทรัพย์ที่แยกจากกัน เสมือนเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่ากิจการที่ได้ซื้อมานั้นมีศักยภาพในการดำเนินงานที่อาจเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ที่ไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2558) เรื่อง การรวมธุรกิจ กำหนดให้กิจการผู้ซื้อต้องรับรู้รายการสินทรัพย์ที่ระบุได้ที่ได้มา หนี้สินที่รับมา และส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในกิจการผู้ถูกซื้อ เพื่อให้กิจการผู้ซื้อรับรู้ค่าความนิยม ณ วันที่ซื้อจากผลต่างระหว่างผลรวมของสิ่งตอบแทนที่โอนให้ ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในกิจการผู้ถูกซื้อ และมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ซื้อของหุ้นในส่วนของกิจการผู้ซื้อถืออยู่ก่อนการรวมธุรกิจ (กรณีการรวมธุรกิจที่ดำเนินการสำเร็จเป็นขั้น ๆ) กับมูลค่าสุทธิ ณ วันที่ซื้อของสินทรัพย์ของสินทรัพย์ที่ระบุได้ที่ได้มา และหนี้สินที่รับมาซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นสมการเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย ดังนี้

$$\text{ค่าความนิยม} = (\text{สิ่งตอบแทนที่โอนให้} + \text{ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในกิจการผู้ถูกซื้อ} + \text{มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ซื้อของหุ้นในส่วนของกิจการผู้ซื้อถืออยู่ก่อนการรวมธุรกิจ}) - \text{มูลค่าสุทธิ ณ วันที่ซื้อของสินทรัพย์ที่ระบุได้ที่ได้มาและหนี้สินที่รับมา}$$

ในการเข้าซื้อกิจการนั้น เริ่มต้นด้วยการที่กิจการผู้ซื้อจะตรวจสอบดูว่าสินทรัพย์และหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินของกิจการผู้ขายมีมูลค่าตามบัญชีอยู่ทั้งสิ้นเท่าไร เพื่อที่จะได้ประเมินมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันนั้น ๆ หลังจากนั้นกิจการผู้ซื้อกับผู้ขายจะทำการเจรจาตกลงราคาจ่ายซื้อ หากต้นทุนการซื้อกิจการมากกว่าผลรวมของมูลค่าสินทรัพย์ที่ระบุได้ที่ได้มา หนี้สินที่รับมาและส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในกิจการผู้ถูกซื้อ กิจการผู้ซื้อต้องบันทึกผลต่างดังกล่าวเป็นค่าความนิยม ในกรณีต้นทุนการซื้อธุรกิจต่ำกว่า ผลต่างดังกล่าวให้บันทึกเป็นกำไรจากการต่อรองราคาซื้อ โดยรายการกำไรจากการต่อรองราคาซื้อให้แสดงในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

3.2 แนวคิดการวัดความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลบัญชีกับราคาหลักทรัพย์

การศึกษาในครั้งนี้ได้นำตัวแบบจำลองทางสถิติของ Ohlson (1995) มาประยุกต์ใช้ ซึ่งตัวแบบจำลองทางสถิติของ Ohlson (1995) มีหลักเกณฑ์พื้นฐานมาจากทฤษฎีการประเมินมูลค่าหุ้น โดยการคิดลดเงินปันผล (Dividend Discounted Model) ในทางการเงินที่กำหนดว่า มูลค่าหุ้นเท่ากับเงินปันผลที่จ่ายในอนาคตคิดลดมาเป็นมูลค่าปัจจุบัน

$$P_t = \sum_{\tau=1}^{\alpha} \frac{Exp_t(d_{t+\tau})}{(1+r)^\tau} \quad (1)$$

โดยที่ P_t คือ ราคาหลักทรัพย์ ณ เวลาที่ t
 $Exp_t[\cdot]$ คือ ค่าคาดหวัง ณ วันสิ้นงวด t
 $d_{t+\tau}$ คือ เงินปันผลที่จ่าย ณ เวลาที่ $t+\tau$
 r คือ Cost of Equity

ต่อมา Ohlson (1995) ได้กำหนดข้อสมมติเรื่องการเปลี่ยนแปลงมูลค่าตามบัญชีที่มีความสะอาด หรือ Clean Surplus Relations (CSR) ขึ้น ซึ่งหมายถึงมูลค่าตามบัญชีของงวดปัจจุบันเท่ากับมูลค่าตามบัญชีของงวดก่อนบวกด้วยกำไรสุทธิของงวดปัจจุบันหักด้วยการจ่ายเงินปันผล แสดงให้เห็นว่าราคาหลักทรัพย์ของกิจการสามารถวัดได้จากมูลค่าตามบัญชี จึงเป็นที่มาของสมการที่ 2 ดังนี้

$$BV_t = BV_{t-1} + E_t - d_t$$

โดยที่ E_t คือ กำไรสุทธิ ณ เวลา t
 BV_t คือ มูลค่าตามบัญชี (Book value) ณ เวลา t

สามารถเขียนใหม่ได้ดังนี้

$$d_t = BV_{t-1} + E_t - BV_t \quad (2)$$

จากสมการที่ 2 จะเห็นว่าเงินปันผลในอนาคตแสดงในรูปแบบของกำไรในอนาคตและมูลค่าตามบัญชี และเมื่อนำ CSR จากสมการที่ 2 เข้าไปแทนค่าในสมการที่ 1 มูลค่ากิจการหรือมูลค่าราคาหลักทรัพย์จะเท่ากับ

$$P_t = \sum_{\tau=1}^{\alpha} \frac{Exp_t[BV_{t+\tau-1} + E_{t+\tau} - BV_{t+\tau}]}{(1+r)^\tau}$$

สามารถเขียนใหม่ได้ดังนี้

$$P_t = BV_t + \sum_{\tau=1}^{\alpha} \frac{Exp_t[E_{t+\tau} - rBV_{t+\tau-1}]}{(1+r)^\tau} - \frac{Exp_t[BV_{t+\alpha}]}{(1+r)^\alpha} \quad (3)$$

พจน์สุดท้ายของสมการที่ 3 จะสมมติให้เป็นศูนย์ ส่วนกำไรส่วนที่เหลือหรือกำไรที่ไม่ปกติถูกกำหนดเป็นดังนี้

$$E_t^a = E_t - rBV_{t-1}$$

ดังนั้น ราคาหลักทรัพย์จะสามารถแสดงด้วยผลรวมของมูลค่าตามบัญชีและมูลค่าปัจจุบันของกำไรที่ไม่ปกติในอนาคต ดังนี้

$$P_t = BV_t + \sum_{\tau=1}^{\alpha} \frac{Exp_t[E_{t+\tau}^a]}{(1+r)^\tau} \quad (4)$$

จากสมการที่ 4 จะเห็นว่ามูลค่าหลักทรัพย์หรือมูลค่าของกิจการเท่ากับมูลค่าตามบัญชีที่ปัจจุบันบวกกับ Abnormal Earnings หรือ Residual Income ของปีถัดไปอย่างไรก็ตาม ยังคงต้องมีการประมาณการ Abnormal Earnings และ Cost of Equity ของปีถัดไป ซึ่งก็ไม่ได้แตกต่างจากการประมาณการเงินปันผลที่จ่ายในอนาคต ดังนั้น Ohlson (1995) จึงกำหนดคุณสมบัติของ Abnormal Earnings ไว้ว่า

$$E_{t+1}^a = \omega E_t^a + V_t + \varepsilon_{1t+1} \quad (5)$$

$$V_{t+1} = \gamma V_t + \varepsilon_{2t+1} \quad (6)$$

โดยที่ V_t คือ ข้อมูลอื่นที่ไม่ใช่ Abnormal Earnings
 ε คือ ค่าความคลาดเคลื่อน
 ω and γ คือ ค่าสัมประสิทธิ์ Persistence

จากสมการที่ 4 - 6 รวมกันได้ว่า

$$P_t = BV_t + \alpha_1 E_t^a + \alpha_2 V_t \quad (7)$$

จากสมการที่ 7 จะเห็นว่ามูลค่าของกิจการเท่ากับผลรวมของมูลค่าตามบัญชี Abnormal Earnings และข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งการประมาณค่า V_t ในสมการนี้ทำได้ค่อนข้างยาก จึงสามารถกำหนดให้เท่ากับศูนย์ (Stober, 1999) และเนื่องจาก (กำไรที่ไม่ปกติ) ในตัวแบบเป็นความแตกต่างระหว่างกำไรสุทธิกับมูลค่าตามบัญชี จึงนำไปสู่สมการที่ 8 ดังนี้

$$P_t = \alpha_0 + \alpha_1 BV_t + \alpha_2 NI_t + \varepsilon_t \quad (8)$$

จากตัวแบบจำลองทางสถิติของ Ohlson (1995) สรุปได้ว่า แนวคิดดังกล่าวมีหลักเกณฑ์มาจากทฤษฎีเกี่ยวกับการวัดราคาหลักทรัพย์ในทางการเงินที่กำหนดว่าราคาหลักทรัพย์เท่ากับเงินปันผลที่จ่ายในอนาคตคิดลดมาเป็น

มูลค่าปัจจุบัน ซึ่งมีข้อจำกัด คือไม่มีหลักเกณฑ์ทางบัญชีที่ใช้กำหนดการจ่ายเงินปันผลของกิจการ ทำให้ยากต่อการคำนวณราคาหลักทรัพย์ Ohlson (1995) จึงได้กำหนดข้อสมมติเรื่องของการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าตามบัญชีที่มีความสะอาด (Clean Surplus Relation: CSR) ซึ่งหมายถึงมูลค่าตามบัญชีของงวดปัจจุบันเท่ากับมูลค่าตามบัญชีของงวดก่อนบวกด้วยกำไรสุทธิของงวดปัจจุบันหักด้วยการจ่ายปันผล แสดงให้เห็นว่าราคาหลักทรัพย์ของกิจการสามารถวัดได้จากมูลค่าตามบัญชี ดังนั้นหากกำไรทางบัญชีและมูลค่าตามบัญชีกับราคาหลักทรัพย์สัมพันธ์กันตามเงื่อนไขข้างต้น จะสามารถใช้กำไรทางบัญชีและมูลค่าตามบัญชีอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้

3.3 สมมติฐานในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมในต่างประเทศ ตัวอย่างเช่น การศึกษาในสหรัฐอเมริกา ได้แก่ McCarthy และ Schneider (1995) ศึกษาถึงการตอบสนองของตลาดต่อมูลค่าค่าความนิยมที่รายงานในงบแสดงฐานะทางการเงินในปี ค.ศ. 1988-1992 โดยเก็บข้อมูลจากฐานข้อมูล Compustat และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ค่าความนิยมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาตลาด ณ ระดับนัยสำคัญ 0.0001 และค่าความนิยมมีความสามารถในการอธิบายราคาตลาดแตกต่างจากสินทรัพย์อื่น (ไม่รวมค่าความนิยม) ในปี 1989 และ 1990 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในขณะที่ Jennings et al. (1996) ได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของค่าความนิยมกับราคาตลาดของหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อเมริกา ช่วงปี ค.ศ. 1982-1988 จำนวนตัวอย่าง 259 บริษัท โดยเก็บข้อมูลจากฐานข้อมูล Compustat และใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่าค่าความนิยมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาตลาดของหุ้นสามัญ และมูลค่าตัดจำหน่ายของค่าความนิยมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับราคาตลาดของหุ้นสามัญ

ในขณะที่ Ibrahim (1999) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมกับราคาตลาดของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของสหราชอาณาจักร ช่วงปี ค.ศ. 1994-1996 โดยเก็บข้อมูลจาก Data Stream และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ที่ไม่รวมค่าความนิยม ค่าความนิยม และมูลค่าตลาดในส่วนของผู้ถือหุ้น ผลการศึกษาพบว่า ค่าความนิยมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาตลาดของบริษัท ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และค่าความนิยมมีความสามารถในการอธิบายราคาตลาดของบริษัทแตกต่างจากสินทรัพย์อื่น (ไม่รวมค่าความนิยม) ในสองปีแรกที่ทำการศึกษา ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

Yamaji และ Miki (2009) ได้ศึกษาถึงความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ของค่าความนิยม และมูลค่าตัดจำหน่ายของค่าความนิยมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์โตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ช่วงปี ค.ศ. 1999-2009 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเงินต่าง ๆ จาก Nikkei Financial Data และเก็บรวบรวมข้อมูลราคาหลักทรัพย์จาก Kabuka Data ณ สิ้นเดือนที่สองหลังจากวันปิดรอบระยะเวลาบัญชี และใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาจากการใช้ตัวแบบมูลค่าตามบัญชีพบว่า ค่าความนิยมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าความนิยมของบริษัทที่ไม่อยู่ในหมวดธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิตมีความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์มากกว่าค่าความนิยมของบริษัทที่อยู่ในหมวดธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต สำหรับผลการศึกษาที่ใช้ตัวแบบ Earnings Capitalization พบว่า กำไรก่อนตัดจำหน่ายค่าความนิยมมีความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์มากกว่ากำไรหลังตัดจำหน่ายค่าความนิยม สรุปได้ว่า มูลค่าตัดจำหน่ายของค่าความนิยมมีผลต่อการประเมินราคาหลักทรัพย์

Oliveira, Rodrigues และ Craig (2010) ได้ทำการศึกษาถึงความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้และค่าความนิยมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์โปรตุเกส ช่วงปี ค.ศ. 1998-2008 ผลการศึกษาพบว่า ค่าความนิยมมีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติ นอกจากนี้ยังใช้ Panel Data ในการศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 38 และมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 ในปี ค.ศ. 2005 ต่อความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ของค่าความนิยม ซึ่งมาตรฐานการบัญชีดังกล่าวมีความแตกต่างจาก Portuguese GAAP คือ ไม่ให้รับรู้สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนบางรายการ เช่น เงินลงทุนเพื่อการเริ่มธุรกิจ และรายจ่ายในการวิจัย รวมทั้งไม่ให้มีการตัดจำหน่ายค่าความนิยม ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังจากการรับเอา IAS 38/IFRS 3 มาใช้แทน Portuguese GAAP กำไรสุทธิมีความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ลดลง แต่รายการค่าความนิยม สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนอื่น และรายจ่ายในการวิจัยและพัฒนามีความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์เพิ่มขึ้น

ในขณะที่ในประเทศไทยพบว่า วรลักษณ์ โรจนรัตน์ (2550) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนกับราคาหลักทรัพย์และกำไรในอนาคตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2549 และพบว่า สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนทั้งที่ระบุได้และระบุไม่ได้ (ค่าความนิยม) ที่มีการรับรู้และแสดงอยู่ในงบการเงิน ณ งวดปัจจุบัน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญ และสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับกำไรในอนาคต โดยค่าความนิยมซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนประเภทไม่สามารถระบุได้นั้น สามารถอธิบายผลตอบแทนของกิจการได้ตลอดทั้ง 3 ปี ภายหลังจากที่มีการนำเสนอข้อมูล ในขณะที่รายการสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่ระบุได้สามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการได้เพียง 1 ปี หลังจากการนำเสนอข้อมูล ส่วนอรอนงค์ เกียรติพจนจินดา (2557) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลขาดทุนจากการด้อยค่าของค่าความนิยมกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2551-2556 และพบว่าผลขาดทุนจากการด้อยค่าของค่าความนิยมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับราคาหลักทรัพย์ และพบว่ากำไรต่อหุ้นก่อนหักผลขาดทุนจากการด้อยค่าของค่าความนิยม และมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์ ในขณะที่ศรีณัฐ เทศศรีเมือง และกนกพร แก้วประภา (2561) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนและผลตอบแทนที่ผิดปกติของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่ไม่สามารถระบุได้ (ค่าความนิยม) ในปี พ.ศ. 2556-2558 ไม่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนที่ผิดปกติ

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น จะเห็นได้ว่า ข้อมูลบัญชีที่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ และค่าความนิยมเป็นข้อมูลบัญชีประเภทหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของนักลงทุน สอดคล้องกับผลการศึกษาในต่างประเทศของ McCarthy and Schneider (1995), Jennings et al. (1996), Ibrahim (1999), Yamaji and Miki (2009) และ Oliveira, Rodrigues and Craig (2010) รวมทั้งการศึกษาในประเทศไทยของวรลักษณ์ โรจนรัตน์ (2550) ที่พบว่าค่าความนิยมเป็นรายการที่สามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ แต่การศึกษานี้เป็นการเก็บข้อมูลค่าความนิยมที่ถูกนำเสนอในงบการเงินระหว่างกาลและงบการเงินประจำปี เพื่อวิเคราะห์ว่าหากรายการค่าความนิยมจากแหล่งข้อมูลทั้งสองแหล่งดังกล่าวมีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ หรือมีคุณค่าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Value Relevance) ต่อผู้ใช้งบการเงิน (นักลงทุน) ข้อมูลนั้นย่อมมีการสะท้อนผ่านราคาตลาดของหลักทรัพย์หรือสามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ การศึกษานี้จึงตั้งสมมุติฐานดังนี้

สมมุติฐานในการวิจัย : ค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้เก็บรวบรวมข้อมูลตัวแปร อันได้แก่ มูลค่าตามบัญชี ค่าความนิยม และกำไรสุทธิ จากงบการเงินประจำปีและงบการเงินรายไตรมาสของแต่ละบริษัท ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2555 ถึง 2559 จากเว็บไซต์

ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (www.sec.or.th) โดยงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนนั้นจะต้องแสดงรายการค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจ และไม่รวมบริษัทที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1) บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจการเงิน อันได้แก่ หมวดธนาคาร เงินทุนและหลักทรัพย์ ประกันภัยและประกันชีวิตและกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากลักษณะการดำเนินธุรกิจมีความแตกต่างจากกลุ่มธุรกิจอื่น รวมทั้งธุรกิจเหล่านี้มีกฎหมายและหลักเกณฑ์อื่น ๆ กำกับดูแลนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ทั่ว ๆ ไปของตลาดหลักทรัพย์

2) บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูกิจการ เนื่องจากมีฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่มีความเสี่ยงและต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินงานและจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการตามที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด จึงมีการบริหารงานแตกต่างจากบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3) บริษัทที่มีข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาไม่ครบถ้วน

4) บริษัทที่มีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดไม่ในวันที่ 31 ธันวาคม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลราคาหลักทรัพย์ ณ วันที่เดียวกัน และนำไปหาความสัมพันธ์กับข้อมูลทางบัญชีในงบการเงินได้

ผลปรากฏว่ามีข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาโดยจำแนกเป็นข้อมูลรายปีจำนวน 118 ข้อมูล และมีข้อมูลรายไตรมาสจำนวน 136 ข้อมูล ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การเลือกตัวอย่าง	จำนวนข้อมูล	
	รายปี	รายไตรมาส
จำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ไม่รวมบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่และกองทุนรวม)*	2,506	10,024
หัก บริษัทที่ไม่มีการรายงานค่าความนิยมจากการซื้อบริษัท	(1,862)	(7,493)
จำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีการรายงานค่าความนิยมจากการซื้อธุรกิจ (ไม่รวมบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่และกองทุนรวม)	644	2,531
หัก บริษัทในกลุ่มเงินทุนหลักทรัพย์ กลุ่มธนาคาร และกลุ่มประกันชีวิตและประกันภัย	(289)	(1,157)
หัก บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ	(152)	(629)
หัก บริษัทที่มีข้อมูลไม่ตรงตามเกณฑ์การเลือกตัวอย่าง**	(81)	(602)
หัก ข้อมูลที่ค่าผิดปกติ (Outliers)***	(4)	(7)
คงเหลือ	118	136

หมายเหตุ

* จำนวนข้อมูลรายปี 2,506 บริษัท ประกอบด้วย ข้อมูลปี พ.ศ. 2555: 476 บริษัท ปีพ.ศ. 2556: 489 บริษัท ปีพ.ศ. 2557: 502 บริษัท ปีพ.ศ. 2558: 517 บริษัท และปีพ.ศ. 2559 จำนวน 522 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560)

** บริษัทที่มีข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา (ราคาหลักทรัพย์ มูลค่าตามบัญชี และกำไรสุทธิ) ไม่ครบถ้วน และบริษัทที่มีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดไม่ในวันที่ 31 ธันวาคม

*** พิจารณาข้อมูลที่มีค่าผิดปกติด้วยวิธี Casewise Diagnostics ซึ่งแสดงข้อมูลผิดปกติที่มีค่ามากกว่าหรือน้อยกว่า ± 3 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2556)

4.2 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

การวิเคราะห์ความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ของค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้ตัวแบบจำลองการศึกษาดังนี้

ตัวแบบหลัก

$$P_{j,t} = \beta_0 + \beta_1 BV_{j,t} + \beta_2 NI_{j,t} + \varepsilon_{j,t} \quad (9)$$

ตัวแบบค่าความนิยม

$$P_{j,t} = \gamma_0 + \gamma_1 BVLGW_{j,t} + \gamma_2 GW_{j,t} + \gamma_3 NI_{j,t} + \varepsilon_{j,t} \quad (10)$$

โดย $P_{j,t}$	คือ	ราคาหลักทรัพย์ของบริษัท j ณ เวลา t
$BV_{j,t}$	คือ	มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นของบริษัท j ณ เวลา t
$NI_{j,t}$	คือ	กำไรสุทธิต่อหุ้นของบริษัท j ณ เวลา t
$BVLGW_{j,t}$	คือ	มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยมต่อหุ้นของบริษัท j ณ เวลา t
$GW_{j,t}$	คือ	ค่าความนิยมต่อหุ้นของบริษัท j ณ เวลา t

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลรายปี จะใช้ราคาปิดของหลักทรัพย์ ณ วันที่ 31 มีนาคม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ถึง 2560 เนื่องจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องนำส่งงบการเงินประจำปีให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นแล้วภายใน 3 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี

ส่วนข้อมูลรายไตรมาสจะใช้ราคาปิดของหลักทรัพย์ ณ วันที่ถัดจากวันสุดท้ายของแต่ละไตรมาส 45 วัน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ถึง 2560 เนื่องจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องนำส่งงบการเงินรายไตรมาสที่ผ่านการสอบทานโดยผู้สอบบัญชีภายใน 45 วัน นับแต่วันสุดท้ายของแต่ละไตรมาส (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558: เว็บไซต์) จึงใช้ราคาหลักทรัพย์ ณ วันสุดท้ายของข้อกำหนดดังกล่าว

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และส่วนเบี่ยงเบน เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นของแต่ละตัวแปรและใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) อันได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Analysis) เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระทุกตัวและระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน รวมถึงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจกับราคาหลักทรัพย์ โดยพิจารณาสมมติฐานจากทิศทางการสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (Coefficient) ของตัวแปรอิสระ และค่าสถิติที่ได้จากการทดสอบค่าสถิติที (t-statistics) ของตัวแปรนั้น และมีการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจส่วนเพิ่ม (Incremental R^2) ที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม อันเนื่องมาจากการเพิ่มตัวแปรอิสระเข้าไปในตัวแบบจำลอง

5. ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายปีเบื้องต้นด้วยสถิติพรรณนา ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของข้อมูลรายปี (พ.ศ. 2555-2559)

	P	BV	BVLGW	GW	NI
ค่าเฉลี่ย	46.1558	26.2885	22.6594	3.6291	2.9696
ค่ามัธยฐาน	15.8000	5.3920	4.2236	0.2909	0.8130
ค่าสูงสุด	540.0000	380.8030	362.8048	73.7703	46.7368
ค่าต่ำสุด	0.0300	0.0199	-30.6296	0.0000	-1.0091
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	92.9117	60.4567	57.5472	8.7136	7.6249

หมายเหตุ ข้อมูลประกอบด้วย 118 ข้อมูล โดยที่ P คือ ราคาหลักทรัพย์ (หน่วย: บาท) BV คือ มูลค่าตามบัญชี (หน่วย: บาทต่อหุ้น) BVLGW คือ มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยม (หน่วย: บาทต่อหุ้น) GW คือ ค่าความนิยม (หน่วย: บาทต่อหุ้น) และ NI คือ กำไรสุทธิ (หน่วย: บาทต่อหุ้น)

ผลการศึกษาในตาราง 2 พบว่า ราคาหลักทรัพย์ ณ วันที่สิ้นสุดเดือนที่ 3 หลังนำเสนอการเงิน จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 118 ข้อมูลมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 46.16 บาท มูลค่าสูงสุดเท่ากับ 540.00 บาท มูลค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.03 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 92.91 แสดงให้เห็นว่าราคาหลักทรัพย์มีการกระจายตัวสูง ในขณะที่มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยมต่อหุ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 22.66 บาท มูลค่าสูงสุดเท่ากับ 362.80 บาท มูลค่าต่ำสุดเท่ากับ (30.63) บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 57.53 ส่วนค่าความนิยมต่อหุ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.63 บาท มูลค่าสูงสุดเท่ากับ 73.77 บาท มูลค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.00 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.71 และกำไรสุทธิต่อหุ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.97 บาท มูลค่าสูงสุดเท่ากับ 46.74 บาท มูลค่าต่ำสุดเท่ากับ (1.01) บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.62

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายไตรมาสเบื้องต้นด้วยสถิติพรรณนา ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของข้อมูลรายไตรมาส (พ.ศ. 2555-2559)

	P	BV	BVLGW	GW	NI
ค่าเฉลี่ย	52.1311	28.2808	24.2397	4.0412	2.3975
ค่ามัธยฐาน	16.5000	6.1407	4.9138	0.3904	0.3905
ค่าสูงสุด	512.0000	377.5269	357.7666	78.1245	36.3382
ค่าต่ำสุด	0.0400	0.0040	-52.8311	0.0000	-0.4854
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	98.7545	62.6526	59.9018	9.4864	5.6778

หมายเหตุ ข้อมูลประกอบด้วย 136 ข้อมูล โดยที่ P คือ ราคาหลักทรัพย์ (หน่วย: บาท) BV คือ มูลค่าตามบัญชี (หน่วย: บาทต่อหุ้น) BVLGW คือ มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยม (หน่วย: บาทต่อหุ้น) GW คือ ค่าความนิยม (หน่วย: บาทต่อหุ้น) และ NI คือ กำไรสุทธิ (หน่วย: บาทต่อหุ้น)

ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรในตาราง 3 พบว่า ราคาหลักทรัพย์ ณ วันที่ถัดจากวันสุดท้ายของแต่ละไตรมาส 45 วันจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 136 ข้อมูล มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 52.13 บาท มูลค่าสูงสุดเท่ากับ 512.00 บาท มูลค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.04 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 98.75 แสดงให้เห็นว่า

ราคาหลักทรัพย์มีการกระจายตัวสูง ในขณะที่มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยมต่อหุ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 24.24 บาท มูลค่าสูงสุดเท่ากับ 357.77 บาท มูลค่าต่ำสุดเท่ากับ (52.83) บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 59.90 ส่วนค่าความนิยมต่อหุ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.04 บาท มูลค่าสูงสุดเท่ากับ 78.12 บาท มูลค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.00 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.49 และกำไรสุทธิต่อหุ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.40 บาทมูลค่าสูงสุดเท่ากับ 36.34 บาท มูลค่าต่ำสุดเท่ากับ (0.49) บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.68

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (ข้อมูลรายปี ปีพ.ศ. 2555-2559)

		Pearson Correlation				VIF
		BVLGW	GW	NI		
Spearman Correlation	P	1.0000	0.8481**	0.3715**	0.9403**	
	BVLGW	0.7903**	1.0000	0.2666**	0.7795**	1.476
	GW	0.7305**	0.5158**	1.00000	0.2997**	1.504
	NI	0.8910**	0.7330**	0.6236**	1.0000	1.408

หมายเหตุ: ข้อมูลประกอบด้วย 118 ข้อมูล ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่ P คือ ราคาหลักทรัพย์ BVLGW คือ มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยม GW คือ ค่าความนิยม และ NI คือ กำไรสุทธิ

จากตาราง 4 เมื่อวิเคราะห์จากค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยม ค่าความนิยม และกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทิศทางเดียวกันกับราคาหลักทรัพย์ รวมถึงตัวแปรอิสระแต่ละตัวไม่เป็นอิสระต่อกันหรือเกิดปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) เพราะมีค่าความเกี่ยวข้องกันมาก แต่การวิเคราะห์จากค่า VIF (Variance Inflation Factor) ซึ่งเป็นค่าที่ใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระเช่นเดียวกัน พบว่ามีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006: 585)

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (ข้อมูลรายไตรมาส ปีพ.ศ. 2555-2559)

		Pearson Correlation				VIF
		BVLGW	GW	NI		
Spearman Correlation	P	1.0000	0.8575**	0.3622**	0.9100**	
	BVLGW	0.8044**	1.0000	0.2174*	0.7787**	2.566
	GW	0.7225**	0.5677**	1.0000	0.3129**	1.131
	NI	0.8237**	0.6912**	0.5961**	1.0000	2.426

หมายเหตุ: ข้อมูลประกอบด้วย 136 ข้อมูล** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่ P คือ ราคาหลักทรัพย์ BVLGW คือ มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยม GW คือ ค่าความนิยม และ NI คือ กำไรสุทธิ

จากตาราง 5 เมื่อวิเคราะห์จากค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยม ค่าความนิยม และกำไรสุทธิ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทิศทางเดียวกันกับราคาหลักทรัพย์ รวมถึงตัวแปรอิสระแต่ละตัวไม่เป็นอิสระต่อกันหรือเกิดปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) เพราะมีค่าความเกี่ยวข้องกันมาก แต่การวิเคราะห์จากค่า VIF (Variance Inflation Factor) ซึ่งเป็นค่าที่ใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระเช่นเดียวกัน พบว่ามีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006: 585)

ตาราง 6 การวิเคราะห์ความสามารถของค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจในการอธิบายราคาหลักทรัพย์
(ข้อมูลรายปี ปีพ.ศ. 2555-2559)

	ตัวแบบหลัก		ตัวแบบค่าความนิยม		
	BV	NI	BVLGW	GW	NI
Coefficient	0.4909	8.4018	0.4616	0.9406	8.4200
t-Statistic	7.2552**	8.9821**	5.8147**	2.6778**	8.7402**
Prob.	0.0000	0.0000	0.0000	0.0085	0.0000
R-squared	0.9233		0.9250		
Adjusted R-squared	0.9220		0.9230		
Standard Error	25.9510		25.7745		
F-statistic	692.3758		468.7869		
Prob. (F-statistic)	0.0000		0.0000		
Akaike Info Criterion	9.3754		9.3700		
Bayesian Info Criterion	9.4458		9.4638		
Incremental R-squared	0.0017				

หมายเหตุ ค่าที่แสดงในตารางได้รับการแก้ไขด้วยวิธีการ Heteroskedasticity-Corrected Standard Errors แล้ว
ข้อมูลประกอบด้วย 118 ข้อมูล ** ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่ BV
คือ มูลค่าตามบัญชี BVLGW คือ มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยม GW คือ ค่าความนิยม และ NI คือ กำไรสุทธิ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในตาราง 6 ของตัวแบบหลักพบว่า ตัวแปรอิสระต่าง ๆ คือ มูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ได้ร้อยละ 92.20 (Adjusted R-Squared เท่ากับ 0.9220) นอกจากนี้มูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta_1 = 0.4909$, $p < 0.01$ และ $\beta_2 = 8.4018$, $p < 0.01$ ตามลำดับ)

ส่วนในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแบบค่าความนิยม พบว่า มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยม ค่าความนิยม และกำไรสุทธิสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ได้ร้อยละ 92.30 (Adjusted R-Squared เท่ากับ 0.9230) นอกจากนี้มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยม ค่าความนิยม และกำไรสุทธิ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($\gamma_1 = 0.4616$, $p < 0.01$; $\gamma_2 = 0.9406$, $p < 0.01$ และ $\gamma_3 = 8.4200$, $p < 0.01$ ตามลำดับ) ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจของข้อมูลรายปีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์ จึงสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจส่วนเพิ่ม (Incremental R-squared) จะเห็นได้ว่าตัวแบบค่าความนิยมจะสามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้เพิ่มขึ้นจากตัวแบบหลักร้อยละ 0.17 แต่หากวิเคราะห์จากค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุคูณที่ปรับแล้ว (Adjusted R-Squared) ของข้อมูล จะเห็นว่าตัวแบบหลักสามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ร้อยละ 92.20 และตัวแบบค่าความนิยมสามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ร้อยละ 92.30 เพิ่มขึ้นจากตัวแบบหลักร้อยละ 0.10 หมายความว่าเมื่อแยกตัวแปรมูลค่าตามบัญชีออกเป็นตัวแปรมูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยม และค่าความนิยมนั้น ตัวแบบค่าความนิยมจะสามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้เพิ่มขึ้นจากตัวแบบหลักสอดคล้องกับผลการทดสอบด้วยสถิติ Akaike Info Criterion (AIC) แต่ค่าสถิติที่ได้จาก Bayesian Info Criterion (BIC) กลับพบว่าตัวแบบหลักสามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ดีกว่าตัวแบบค่าความนิยม ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่า

ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุคูณที่ปรับแล้ว (Adjusted R-Squared) ของข้อมูล และค่าสถิติ Akaike Info Criterion (AIC) เป็นผลมาจากการเพิ่มตัวแปรอิสระเข้าไปในตัวแบบ ผลการศึกษานี้จึงสนับสนุนผลของตัวแบบค่าความนิยมในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้เพิ่มขึ้นจากตัวแบบหลักได้ในระดับอ่อน (Weakly Supported)

ตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์ความสามารถของค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ (ข้อมูลรายไตรมาส ปีพ.ศ. 2555-2559)

	ตัวแบบหลัก		ตัวแบบค่าความนิยม		
	BV	NI	BVLGW	GW	NI
Coefficient	0.6515	10.1340	0.6344	1.0109	10.0862
t-Statistic	6.6082**	6.4494**	6.3700**	3.3354**	6.3843**
Prob.	0.0000	0.0000	0.0000	0.0011	0.0000
R-squared	0.8917		0.8929		
Adjusted R-squared	0.8901		0.8904		
Standard Error	32.7375		32.6884		
F-statistic	547.7240		366.7136		
Prob. (F-statistic)	0.0000		0.0000		
Akaike Info Criterion	9.8367		9.8409		
Bayesian Info Criterion	9.9010		9.9266		
Incremental R-squared			0.0012		

หมายเหตุ ค่าที่แสดงในตารางได้รับการแก้ไขด้วยวิธีการ Heteroskedasticity-Corrected Standard Errors แล้ว

ข้อมูลประกอบด้วย 136 ข้อมูล ** ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่ BV คือ มูลค่าตามบัญชี BVLGW คือ มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยม GW คือ ค่าความนิยม และ NI คือ กำไรสุทธิ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในตารางที่ 7 ของตัวแบบหลักพบว่า ตัวแปรอิสระต่าง ๆ คือ มูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ได้ร้อยละ 89.01 (Adjusted R-Squared เท่ากับ 0.8901) นอกจากนี้มูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta_1 = 0.6515$, $p < 0.01$ และ $\beta_2 = 10.1340$, $p < 0.01$ ตามลำดับ)

ส่วนในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแบบค่าความนิยม พบว่า มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยม ค่าความนิยม และกำไรสุทธิ (NI) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ได้ร้อยละ 89.04 (Adjusted R-Squared เท่ากับ 0.9220) นอกจากนี้มูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยม ค่าความนิยม และกำไรสุทธิ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($Y_1 = 0.6344$, $p < 0.01$; $Y_2 = 1.0109$, $p < 0.01$ และ $Y_3 = 10.0862$, $p < 0.01$ ตามลำดับ) ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจจากข้อมูลรายไตรมาสมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์ จึงสนับสนุนสมมติฐานที่กำหนดไว้

เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจส่วนเพิ่ม (Incremental R-squared) จะเห็นได้ว่าตัวแบบค่าความนิยมจะสามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้เพิ่มขึ้นจากตัวแบบหลักร้อยละ 0.12 แต่หากวิเคราะห์จากค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุคูณที่ปรับแล้ว (Adjusted R-Squared) ของข้อมูล จะเห็นว่าตัวแบบหลักสามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ร้อยละ 89.01 และตัวแบบค่าความนิยมสามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ร้อยละ 89.04 เพิ่มขึ้นจาก

ตัวแบบหลักร้อยละ 0.03 หมายความว่าเมื่อแยกตัวแปรมูลค่าตามบัญชีออกเป็นตัวแปรมูลค่าตามบัญชีที่ไม่รวมค่าความนิยม และค่าความนิยม จะเห็นว่าตัวแบบค่าความนิยมจะสามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้เพิ่มขึ้นจากตัวแบบหลัก แต่ผลการทดสอบด้วยสถิติ Akaike Info Criterion (AIC) และ Bayesian Info Criterion (BIC) กลับพบว่าตัวแบบหลักสามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ดีกว่าตัวแบบค่าความนิยม ผลการศึกษานี้จึงสนับสนุนผลของตัวแบบค่าความนิยมในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้เพิ่มขึ้นจากตัวแบบหลักได้ในระดับอ่อน (Weakly Supported)

6. สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของข้อมูลค่าความนิยมรายปีและรายไตรมาส เพื่อพิจารณาความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ พบว่า ค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจที่กิจการผู้ซื้อรับรู้เป็นสินทรัพย์และแสดงอยู่ในงบการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น จึงสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับผลการศึกษาในต่างประเทศของ McCarthy and Schneider (1995), Jennings et al. (1996), Ibrahim (1999), Yamaji and Miki (2009) และ Oliveira, Rodrigues and Craig (2010) รวมทั้งการศึกษาในประเทศไทยของ วรลักษณ์ โรจนรัตน์ (2550) ที่พบว่า ค่าความนิยมเป็นรายการที่สามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์ แสดงว่าค่าความนิยมเป็นรายการที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือมีคุณค่าต่อการตัดสินใจของนักลงทุน จึงสะท้อนผ่านราคาตลาดของหลักทรัพย์หรือสามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ แต่อย่างไรก็ตามผลการเลือกตัวแบบจำลองในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ พบว่าตัวแบบหลักสามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ดีกว่าตัวแบบค่าความนิยม ผลการศึกษานี้จึงสนับสนุนผลของตัวแบบค่าความนิยมในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้เพิ่มขึ้นจากตัวแบบหลักได้ในระดับอ่อน (Weakly Supported) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการประเมินราคาหลักทรัพย์ที่นักลงทุนสามารถพิจารณาจากกำไรสุทธิและมูลค่าตามบัญชีของบริษัท ซึ่งเป็นตัวเลขในภาพรวม (Summary Measure) ของข้อมูลทางการบัญชีได้คืออยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้ได้สะท้อนให้ตระหนักว่าการซื้อธุรกิจในมูลค่าที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิ และมาตรฐานการรายงานทางการเงินกำหนดให้รับรู้เป็นค่าความนิยม โดยแสดงเป็นสินทรัพย์อยู่ในงบการเงินประจำปีและรายไตรมาสนั้นเป็นข้อมูลที่มีเป็นประโยชน์ใช้ในการกำหนดราคาหลักทรัพย์ได้

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

ค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจในมูลค่าที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการรับรู้เป็นสินทรัพย์และแสดงอยู่ในงบการเงินประจำปีและรายไตรมาสเป็นข้อมูลที่มีเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุน นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ และผู้ใช้งบการเงินอื่นในการประเมินมูลค่าและตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ เพราะจากผลการศึกษาจะเห็นว่าข้อมูลดังกล่าวมีความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ ผู้ทำบัญชีก็ควรตระหนักถึงความสำคัญของการรับรู้ การวัดค่าและการแสดงรายการค่าความนิยมจากการซื้อธุรกิจในงบการเงินให้มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ มีความน่าเชื่อถือ ดังนั้นการกำหนดกรอบการรับรู้เกี่ยวกับสินทรัพย์ประเภทนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานกำกับดูแลด้านหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์และหน่วยงานกำกับดูแลด้านบัญชี ได้เล็งเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญในการกำหนดข้อปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับค่าความนิยมที่ได้รับจากการซื้อกิจการมากยิ่งขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะที่ในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นการใช้ราคาหลักทรัพย์เป็นตัววัดความเกี่ยวข้องในการตัดสินใจและไม่ได้มีการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่มีผลต่อราคา ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรเพิ่มตัวแปรควบคุมที่มีอิทธิพลต่อราคาหลักทรัพย์เข้าไปในแบบจำลองการศึกษา อีกทั้งอาจจะทำการศึกษาถึงอิทธิพลของค่าความนิยมที่มีต่อผลการดำเนินงานหรือพิจารณาถึงการเปิดเผยข้อมูลของค่าความนิยมในหมายเหตุประกอบงบการเงินว่ามีผลต่อการตัดสินใจหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2556). *การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2562ก). *การรวบรวมกิจการ*. ค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2562, จาก https://www.set.or.th/th/market/MnA_p2.html
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2562ข). *ทางเลือกสู่ความสำเร็จของไทย*. ค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2562, จาก https://www.set.or.th/th/market/files/mna/Final_MnA.pdf
- วรลักษณ์ ใจจันทน์. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับราคาหลักทรัพย์และกำไรในอนาคตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). *มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2558) เรื่อง การรวมธุรกิจ*. ค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2560. จาก <http://www.fap.or.th/TFRS.pdf>
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). *มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2558) เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน*. ค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2560. จาก <http://www.fap.or.th>
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). *งบการเงินและรายงานตามมาตรา 56 ของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์*. ค้นเมื่อ 15 เมษายน 2560 จาก <http://www.sec.or.th>
- ศรัณยู เทศศรีเมือง และกนกกร แก้วประภา. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนและผลตอบแทนที่ผิดปกติของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. *วารสารการบัญชีและการจัดการ*. 10(2) : 178-188
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2562). *เปิดโฉมธุรกิจรุ่ง ปี 62*. ค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2562, จาก <https://www.kasikornbank.com/th/business/sme/KSMEKnowledge/article/KSMEAnalysis/Documents/Business-Trend-2019.pdf>
- อรอนงค์ เกียรติพจนจินดา. 2557. *ความสัมพันธ์ระหว่างผลขาดทุนจากการด้อยค่าของค่าความนิยมกับราคาหลักทรัพย์: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Ali, A., & Hwang, L.S. (2000). Country-specific factors related to financial reporting and the value relevance of accounting data. *Journal of Accounting Research*. 38(1), 1-21.
- Beaver, W.H., 2002. Perspective on recent capital market research. *The Accounting Review*. 77(2), 453-474.
- Black, K. (2006). *Business statistics: For contemporary decision making* (4th ed.). USA: John Wiley & Sons.

- Collins, W.D., Maydew, L.E., and Weiss, S.I. (1997). Changes in the value-relevance of earnings and book values over the past forty years. *Journal of Accounting and Economics*. 24(1). 39-67.
- Francis, J., & Schipper, K. (1999). Have financial statements lost their relevance? *Journal of Accounting Research*. 37(2), 319-352.
- Graham, R., King, R., & Balies, J. (2000). The value relevance of accounting information during a financial crisis: Thailand and the 1997 decline in the value of the Baht. *Journal of International Financial Management and Accounting*. 11(2): 84-107.
- Gujarati. (2004). *Basic econometrics* (4th ed.). Boston: The McGraw-Hill Companies.
- Ibrahim, M. K. (1999). *Market value, book value and goodwill*. Unpublished Doctoral Dissertation, University of Wales, Bangor.
- Jennings, R., Robinson, J. Thompson II. R. B. & Duvall, L. (1996). The relation between accounting goodwill numbers and equity values. *Journal of Business Finance & Accounting*. 23 (4), 513-533.
- McCarthy, M.G. & Schneider, D.K. (1995). Market perception of goodwill: Some empirical evidence. *Accounting and Business Research*. 26(1), 69-81
- Ohlson, J. A. (1995). Earnings, book values and dividends in equity valuation. *Contemporary Accounting Research*. 11(2), 661–687.
- Oliveira, L., Rodrigues, L. & Craig, R. (2010). Intangible assets and value relevance: Evidence from the Portuguese stock exchange. *The British Accounting Review*. 42(4), 241-252.
- Stober, T.L.(1999). Empirical applications of the Ohlson (1995) and Feltham and Ohlson (1995,1996) valuation models. *Managerial Finance*. 25(1), 3-16.
- Suadiye, G. (2012). Value relevance of book value and earnings under the local GAAP and IFRS: Evidence from Turkey: *Ege Akademik Review*. 12(3), 301-310.
- Yamaji, N. & Miki, J. (2009). The value relevance of goodwill amortization: Evidence from listed Japanese companies. *BA Business and Accounting Review*. 7,19-30.

กรรมการอิสระ บริษัทครอบครัว และการเกื้อหนุน

Independent directors, family firms and income smoothing

วรวิทย์ เพ็ชรรัตน์*

Warawit Phetruen

Received : September 17, 2019 Revised : November 13, 2019 Accepted : December 16, 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของกรรมการอิสระและการเกื้อหนุน รวมทั้งผลกระทบของบริษัทครอบครัวต่อประสิทธิภาพของกรรมการอิสระ กลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและตลาด เอ็ม เอ ไอ ที่ไม่ใช่บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน จำนวน 479 บริษัท โดยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของบริษัทตัวอย่างในช่วงปี พ.ศ. 2551 ถึง พ.ศ. 2560 ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมกรรมการอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับการเกื้อหนุนอย่างเป็นนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม เมื่อทำการวิเคราะห์โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มบริษัทครอบครัวและที่ไม่ใช่บริษัทครอบครัว พบหลักฐานว่า กรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการเกื้อหนุนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่บริษัทครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่พบหลักฐานความสัมพันธ์ดังกล่าวในกลุ่มบริษัทครอบครัว การวิเคราะห์โดยเพิ่มตัวแปรปฏิสัมพันธ์ระหว่าง กรรมการอิสระกับบริษัทครอบครัวพบว่า บริษัทครอบครัวส่งผลกระทบทางลบต่อประสิทธิภาพของกรรมการอิสระในการกำกับดูแลการรายงานทางการเงินอย่างเป็นนัยสำคัญ

คำสำคัญ: การกำกับดูแลกิจการที่ดี กรรมการอิสระ การตกแต่งบัญชี การเกื้อหนุน

* อาจารย์ ภาควิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

* Lecturer, Department of Accounting, Faculty of Business, Economics and Communications, Naresuan University

Abstract

The objective of this study is to investigate the relationship between independent directors and income smoothing and the effect of family firms on the effectiveness of independent directors of Thai listed companies. A sample consists of non-financial 497 firms listed on The Stock Exchange of Thailand and the Market for Alternative Investment (MAI). Financial data of the sample between 2008 and 2017 were collected and analysed by multiple regression analysis. Overall, the results show independent directors on the board have no significant relationship with income smoothing. However, the findings from the analysis of the sample consists of only non-family firms and family firms separately show that independent directors on the board have a negatively significant relationship with income smoothing for non-family firms but show no evidence of such relationship for the family firms. In addition, inclusion of the interaction term between independent directors and family firms into the analysis reveals that the family firm has a negative effect on the supervisory effectiveness regarding financial reporting of independent directors.

Keywords: Corporate governance, Independent directors, Earnings management, Income smoothing

1. บทนำ

การกำกับดูแลกิจการที่ดีประกอบด้วยกลไกหลากหลาย เช่น การกำหนดเรื่องสัดส่วนโครงสร้างคณะกรรมการบริษัท เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแล หรือ การมีข้อกำหนดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรรมการในการควบคุมดูแลระบบการควบคุมภายในต่าง ๆ ที่จะทำให้การจัดทำรายงานทางการเงินได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ประเทศไทยมีข้อกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์(บริษัทจดทะเบียน)มีการนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาใช้อย่างจริงจัง ในช่วงหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2540 เพื่อยกระดับการกำกับดูแลกิจการ การเพิ่มความโปร่งใสในตลาดทุน และรวมถึงเพื่อเพิ่มคุณภาพของข้อมูลทางการเงินของบริษัทจดทะเบียน อย่างไรก็ตามการมีข้อกำหนดให้หน่วยงานกำกับดูแลของไทยได้มีการริเริ่มการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาก่อนหน้านั้นแล้วระยะหนึ่งจากการมีข้อกำหนดให้คณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนต้องประกอบด้วยกรรมการจากภายนอกหรือกรรมการอิสระ (Outside /independent directors) ซึ่งนับเป็นกลไกที่สำคัญหนึ่งในการกำกับดูแลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 และมีการปรับเปลี่ยนข้อกำหนดเกี่ยวกับสัดส่วนของกรรมการอิสระมาเป็นลำดับ

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของกรรมการอิสระต่อคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่ผ่านมา พบว่าการมีกรรมการอิสระในคณะกรรมการช่วยทำให้คุณภาพของข้อมูลทางการเงินมีคุณภาพดีขึ้นโดยสามารถลดการตกแต่งบัญชีของผู้บริหารได้ (Chen et al., 2015; Hutchinson et al., 2008; Jaggi et al., 2009; Klein, 2002; Peasnell et al., 2005) อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่เน้นการศึกษาการตกแต่งบัญชีด้วยการวัดจำนวนคงค้างที่เกินปกติ (Abnormal/Discretionary Accruals) แม้ว่าการตกแต่งบัญชีจะสามารถวัดค่าโดยวิธีอื่น ๆ ได้ เช่น การวัดระดับการเกื้อหนุนกำไร (Income smoothing) หรือ การตกแต่งบัญชีด้วยการปรับเปลี่ยนรายการธุรกิจ (Real earnings management) เป็นต้น จากการสืบค้นยังไม่พบงานวิจัยมากนักที่ศึกษาประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการต่อการตกแต่งบัญชีด้วยการเกื้อหนุนกำไร

งานวิจัยที่ผ่านมายังได้รายงานปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจกระทบต่อประสิทธิผลของกรรมการอิสระในการกำกับดูแลกระบวนการรายงานทางการเงิน เช่น โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทที่กลุ่มผู้ถือหุ้นใหญ่เป็นกลุ่มครอบครัว (บริษัทครอบครัว) หรืออำนาจของประธานบริหาร เป็นต้น ซึ่งงานวิจัยในหลายประเทศพบว่า ปัจจัยดังกล่าวส่งผลกระทบทางลบต่อประสิทธิผลของกรรมการอิสระ (Jaggi et al., 2009; Mansor et al., 2013; Prencipe and Bar-Yosef, 2011) ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียที่โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนมีลักษณะที่ควบคุมโดยกลุ่มตระกูล/ครอบครัว แตกต่างจากประเทศตะวันตก เช่น อเมริกา อาจพิจารณาได้ว่ากลไกการกำหนดให้มีกรรมการอิสระในประเทศไทยอาจไม่ประสบผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานกำกับดูแลคาดหวัง

ดังนั้น การวิจัยถึงความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเกี่ยทำไรในประเทศไทยจะช่วยเพิ่มความเข้าใจด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ของกรรมการอิสระที่มีต่อคุณภาพของการรายงานทางการเงิน และจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานกำกับดูแลตลาดทุน ภาครัฐ รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่สามารถใช้ผลการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการกำกับดูแลกระบวนการรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนให้มีข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องมากขึ้น

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน โดยเฉพาะกลไกการกำหนดให้มีกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริษัทต่อการตกแต่งบัญชี และผลกระทบของบริษัทครอบครัวต่อประสิทธิผลของกรรมการอิสระของบริษัทจดทะเบียนของไทย

2. ทบทวนวรรณกรรม

2.1 การกำกับดูแลกิจการที่ดี

การกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนของไทยอาจนับได้ว่าเริ่มขึ้นตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2536 ที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนดให้คณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนต้องประกอบด้วยกรรมการจากภายนอก กลไกการกำกับดูแลของไทยมีการพัฒนาอย่างจริงจังมากขึ้นหลังวิกฤตการณ์เศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 โดยเริ่มจากการออกหลักปฏิบัติ 15 ข้อ ในปี พ.ศ. 2545 ต่อมาในปี พ.ศ. 2549 ได้มีการปรับปรุงหลักปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีปี ค.ศ. 2004 ขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา อีก 6 ปีต่อมาได้มีการปรับหลักปฏิบัติให้สอดคล้องกับเกณฑ์ของ ASEAN Corporate Governance Scorecard จากที่ผ่านมากลไกการกำกับดูแลที่ดีใช้หลัก Comply-or-explain กล่าวคือให้บริษัทนำหลักปฏิบัติไปใช้ในการกำกับดูแลกิจการหากไม่สามารถทำได้ให้อธิบายเหตุผล Persons (2006) เห็นว่าการพัฒนาระบบกำกับดูแลกิจการที่ดีของไทยเน้นบทบาทของกรรมการในการพัฒนาปรับปรุงการกำกับดูแลกิจการเป็นหลัก ซึ่งแตกต่างจากหลักการกำกับดูแลของอเมริกาที่หน่วยงานกำกับดูแลเน้นการออกกฎให้บริษัทปฏิบัติตาม เช่น กฎหมาย Sarbanes-Oxley Act และล่าสุดหน่วยงานกำกับดูแลของไทยได้มีการปรับปรุงหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี พ.ศ. 2560 และใช้หลัก Apply-or-explain คือกิจการนำหลักการไปประยุกต์ใช้และอธิบายเหตุผลของการไม่ปฏิบัติ

พัฒนาการของกลไกการกำหนดจำนวนกรรมการอิสระในคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนของไทย เริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2536 ซึ่งหน่วยงานกำกับดูแลกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนมีกรรมการจากภายนอกหรือกรรมการอิสระ จำนวน 2 คน และมีการปรับเปลี่ยนข้อบังคับดังกล่าวเป็นกำหนดให้มีกรรมการอิสระจำนวน 3 คน ในปี พ.ศ. 2546 และปี พ.ศ. 2553 ปรับจำนวนกรรมการอิสระเป็นจำนวน 1 ใน 3 แต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 คน อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการบริษัทควรประกอบด้วยกรรมการอิสระในสัดส่วนที่จะทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจภายในคณะกรรมการอันจะส่งผลให้กรรมการ

สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลใด (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555) ซึ่งปกติแล้วหน่วยงานกำกับดูแลทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศจะส่งเสริมหรือกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนมีส่วนของกรรมการอิสระในสัดส่วนที่สูงเมื่อมีการมีการควบคุมโดยกลุ่มครอบครัว (Monetary Authority of Singapore, 2012; Securities Commission Malaysia, 2017)

2.2 กรรมการอิสระและคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน

วรรณกรรมรายงานว่าการมีกรรมการอิสระในคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับการลดลงของการตกแต่งบัญชีของฝ่ายบริหาร เช่น Hutchinson et al. (2008) ได้ศึกษาบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศออสเตรเลียและพบหลักฐานว่าการมีกรรมการอิสระในคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตกแต่งบัญชี Klein (2002) พบหลักฐานจากการศึกษาบริษัทอเมริกันว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการและความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการตกแต่งบัญชีด้วยการปรับแต่งจำนวนคงค้าง นอกจากนี้ Peasnell et al. (2005) ได้ทำการศึกษาและพบว่า ในประเทศอังกฤษ กรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการตกแต่งบัญชีเพื่อเพิ่มกำไรของบริษัท การศึกษาวิจัยในประเทศเอเชียที่มีปัจจัยสถาบันแตกต่างจากประเทศตะวันตก เช่น มีโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจุกตัว ก็พบหลักฐานที่สอดคล้องกัน ยกตัวอย่างเช่น Jaggi et al. (2009) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพของกรรมการอิสระของบริษัทในฮ่องกง พบว่า กรรมการอิสระช่วยเพิ่มคุณภาพของการรายงานทางการเงินได้โดยการลดการตกแต่งบัญชีได้ Bradbury et al. (2006) ได้ศึกษาบริษัทในประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์โดยพบหลักฐานความสัมพันธ์เชิงลบของการมีคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็นกรรมการอิสระกับการตกแต่งบัญชี จากการศึกษาที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่ากรรมการอิสระเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพข้อมูลทางการเงิน

2.3 กรรมการอิสระและบริษัทครอบครัว

ความมีประสิทธิภาพของกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้นอาจได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจต่าง ๆ หรือปัจจัยสถาบัน เช่น โครงสร้างการถือหุ้น หรือ อำนาจของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร เป็นต้น วรรณกรรมรายงานมา แม้ว่ากรรมการอิสระเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของการรายงานทางการเงินแต่ประสิทธิภาพของกรรมการอิสระมีแนวโน้มลดลงในบริษัทที่มีการถือหุ้นใหญ่โดยกลุ่มครอบครัวหรือการมีสมาชิกของกลุ่มครอบครัวของผู้ถือหุ้นใหญ่เป็นหนึ่งในคณะกรรมการด้วย เช่น การศึกษาของ Jaggi et al. (2009) พบว่าในฮ่องกง ประสิทธิภาพในการยับยั้งการตกแต่งบัญชีของกรรมการอิสระมีแนวโน้มลดลงเมื่อบริษัทมีกลุ่มผู้ถือหุ้นใหญ่เป็นกลุ่มครอบครัว หรือมีสมาชิกครอบครัวเป็นกรรมการ Mansor et al. (2013) พบหลักฐานเช่นกันว่า ในมาเลเซีย การมีกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริษัทจะส่งผลในการลดการตกแต่งบัญชีในบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทครอบครัวมากกว่าบริษัทที่ควบคุมโดยกลุ่มครอบครัว นอกจากนี้ Prencipe and Bar-Yosef (2011) พบว่าในประเทศอิตาลี กรรมการอิสระของบริษัทที่มีลักษณะการถือหุ้นโดยกลุ่มครอบครัวมีประสิทธิภาพในการป้องกันการตกแต่งบัญชีได้น้อยกว่ากรรมการอิสระของบริษัทที่ไม่ใช่กลุ่มครอบครัว บริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่มีลักษณะการถือหุ้นแบบกระจุกตัว โดยผู้ถือหุ้นใหญ่ที่ควบคุมกิจการเป็นกลุ่มครอบครัวและมีคนในตระกูลนั่งในคณะกรรมการหรือเป็นประธานกรรมการหรือประธานเจ้าหน้าที่บริหารที่อาจมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานกำกับดูแลกิจการของคณะกรรมการของกิจการ ดังนั้น อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกลไกการกำหนดให้มีกรรมการอิสระได้

2.4 บรรษัทภิบาลและคุณภาพข้อมูลบัญชีในประเทศไทย

การวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับการนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาใช้ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาผลของการนำหลักการกำกับดูแลมาใช้ต่อผลการดำเนินงานเป็นส่วนใหญ่ การสืบค้นพบงานวิจัยบางส่วนที่ศึกษาผลของการนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อคุณภาพของข้อมูลทางการเงินซึ่งเป็นการศึกษาในภาพรวมจากระดับคะแนน

การกับดูลักษณะการที่ีดี เช่น วรวิทย์ เพ็ชรรัตน์ และสุภาพร ดอกไม้ทอง (2562) ได้ทำการศึกษาบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2560 โดยพบหลักฐานว่าการกำกับดูลักษณะการที่ีดีมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการตกแต่งบัญชีด้วยจำนวนคงค้างที่เกินปกติค่าบวก หรือ อีกนัยหนึ่งการกำกับดูลักษณะการที่ีดีช่วยลดการตกแต่งบัญชีเพื่อเพิ่มกำไรได้ และงานวิจัยของ Shen and Chih (2007) ที่ศึกษาการกำกับดูลักษณะการที่ีดีของบริษัทจากหลายประเทศในเอเชียรวมถึงประเทศไทย โดยพบหลักฐานว่าการกำกับดูลักษณะการที่ีดีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตกแต่งบัญชีจากการวัดการเกี่ยไ้กำไรและจำนวนคงค้าง การศึกษาที่เน้นกลไกที่ละเอียดขึ้นของการกำกับดูลักษณะการ เช่น ความเป็นอิสระของคณะกรรมการหรือคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ (คุณสมบัติ จำนวนการประชุม) มีอยู่บางส่วนแต่ยังไม่พบหลักฐานที่ชัดเจนว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการส่งผลต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินอย่างไร ยกตัวอย่างเช่น Lhaopadchan et al. (2016) ได้ศึกษาการกำกับดูลักษณะการที่ีดีกับตกแต่งบัญชีโดยเก็บข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนระหว่างปี พ.ศ. 2545 – 2554 ผลการศึกษาไม่พบหลักฐานว่าความเป็นอิสระของกรรมการบริษัทส่งผลในการลดการตกแต่งบัญชีแต่พบว่าสัดส่วนของกรรมการที่มีความรู้ความสามารถด้านบัญชีหรือการเงินมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตกแต่งบัญชี Thoopsamut and Jaikengkit (2009) ไม่พบความสัมพันธ์ของจำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบและสัดส่วนของกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความสามารถด้านการบัญชีหรือการเงินต่อการตกแต่งบัญชีของบริษัทไทย โดยเก็บข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2548 – 2549 อย่างไรก็ตาม การศึกษาบริษัทในประเทศไทยเกี่ยวกับการตกแต่งบัญชีส่วนใหญ่ศึกษาผลของการกำกับดูลักษณะการต่อการตกแต่งบัญชีที่วัดจำนวนคงค้างที่เกินปกติ

2.5 การเกี่ยไ้กำไร

การเกี่ยไ้กำไร คือ การลดความผันผวนของตัวเลขกำไรโดยการโยกย้ายกำไรในปีที่มีกำไรสูงให้กับปีที่มีกำไรต่ำ ซึ่งสามารถทำได้ด้วยวิธีการทางบัญชีและถือเป็นเรื่องปกติทางธุรกิจ (Copeland, 1968) นักวิจัยเห็นว่าบริษัทมีแนวโน้มที่จะเกี่ยไ้กำไร เพราะหากบริษัทมีกำไรที่ไม่ผันผวน (Smoothed Earnings) นักลงทุนจะพิจารณาว่าบริษัทมีความเสี่ยงต่ำ และทำให้นักวิเคราะห์และนักลงทุนสามารถวิเคราะห์ผลกำไรในอนาคตได้ง่ายขึ้น ดังนั้นบริษัทจะพยายามทำให้ตัวเลขกำไรผันผวนน้อยที่สุด (Graham et al., 2005) ในมุมมองของหน่วยงานกำกับดูลักษณะการเกี่ยไ้กำไร จัดว่าเป็นปัญหาของการรายงานทางการเงินเพราะข้อมูลตัวเลขกำไรทางบัญชีที่รายงานไว้ไม่แสดงผลการดำเนินงานที่เป็นจริงแต่เป็นการแสดงตัวเลขที่เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร เพื่อให้เป็นไปตามการคาดการณ์ของนักวิเคราะห์ ซึ่งไม่ต้องการให้กำไรลดลง (Levitt, 1998)

Eckel (1981) แสดงให้เห็นว่าตัวเลขกำไรที่ไม่ผันผวนมากอาจเป็นผลมาจาก 1) การดำเนินธุรกิจตามปกติ และ 2) การตกแต่งบัญชีของผู้บริหาร ซึ่งการตกแต่งตัวเลขกำไรของผู้บริหารอาจทำได้โดยการปรับเปลี่ยนรายการทางธุรกิจ (Real smoothing) หรือการใช้วิธีการทางบัญชีเพื่อโยกย้ายกำไรระหว่างปี (Artificial smoothing) Leuz et al. (2003) วัดค่าการเกี่ยไ้กำไรทางบัญชีด้วยการศึกษาความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงจำนวนคงค้างทางบัญชีกับกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน ความสัมพันธ์ที่ตรงข้าม(ค่าลบ)ระดับสูงแสดงว่าบริษัทใช้จำนวนคงค้างเพื่อปรับให้กำไรราบเรียบขึ้นจากกระแสเงินสดที่จะผันผวนมากกว่า Tucker and Zarowin (2006) ได้ปรับปรุงวิธีการของ Leuz et al. (2003) โดยพิจารณาการเกี่ยไ้กำไรจากการใช้จำนวนคงค้างที่เกินปกติ (Discretionary accruals : DAC) ซึ่งนักวิชาการทางบัญชีถือว่าเป็นผลจากการตกแต่งบัญชี ดังนั้น จึงวัดการเกี่ยไ้กำไรด้วยค่าสหสัมพันธ์เปียร์แมนของการเปลี่ยนแปลงจำนวนคงค้างที่เกินปกติต่อการเปลี่ยนแปลงของกำไรก่อนจำนวนคงค้างเกินปกติหรือกำไรก่อนการตกแต่งบัญชี (Pre-discretionary income: PDI) สำหรับช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ($Corr(\Delta DAC, \Delta PDI)$) โดย Tucker and

Zarowin (2006) คำนวนจำนวนคงค้างที่เกินปกติจากโมเดลที่ใช้ข้อมูลทางการบัญชี (Dechow et al., 1995; Jones, 1991; Kothari et al., 2005) ดังนี้

$$TAC = \beta_0/TA + \beta_1(\Delta REV - \Delta REC)/TA + \beta_2 PPE/TA + \beta_3 ROA + e$$

โดย

TAC = จำนวนคงค้างรวม คำนวนได้จากผลต่างของกำไรสุทธิกับกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน

REV = รายได้

REC = ลูกหนี้การค้า

PPE = ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ROA = อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

TA = สินทรัพย์รวม

e = ค่าความแปรปรวนหรือ DAC

กำไรก่อนจำนวนคงค้างเกินปกติคือจำนวนคงเหลือของกำไรสุทธิหลังหักจำนวนคงค้างที่เกินปกติแล้ว ($PDI = NI - DAC$)

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กลุ่มตัวอย่างและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรสำหรับการวิจัยเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเนื่องจากงานวิจัยในประเทศไทยที่ผ่านมาส่วนใหญ่เลือกกลุ่มตัวอย่างจากเพียงตลาดหลักทรัพย์หลัก ดังนั้น เพื่อขยายขอบเขตการวิจัยเกี่ยวกับกลไกการกำกับดูแลกิจการวิจัยจึงได้รวมบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ รวมประชากรสำหรับการวิจัยจำนวน 693 บริษัท ไม่รวมบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงินเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีรายการทางธุรกิจแตกต่างจากอุตสาหกรรมอื่น ๆ และเก็บรวบรวมข้อมูลของบริษัทตัวอย่างระหว่างปี พ.ศ. 2551 ถึง 2560 จำนวน 10 ปี จากฐานข้อมูล SETSMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและจากรายงานประจำปี (แบบ 56-1) ผู้วิจัยตัดตัวอย่างที่มีข้อมูลตัวแปรต่าง ๆ ไม่ครบถ้วนในช่วงเวลาดังกล่าว นอกจากนี้ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างเป็นบริษัทที่มีข้อมูลต่อเนื่องกันตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป เพื่อการคำนวณตัวแปรต่าง ๆ เนื่องจากการคำนวณค่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรบางตัวจะต้องใช้ข้อมูลย้อนหลัง 1 ปี ($n-1$) ดังนั้น ข้อมูลตัวแปรที่ใช้ศึกษาของแต่ละบริษัทตัวอย่างจะคำนวณอยู่ระหว่าง 3 – 9 ปีติดต่อกัน สรุปได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 479 บริษัท ประกอบด้วยบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จำนวน 385 บริษัท และ 94 บริษัท ตามลำดับ

3.2 การวัดการเกี่ยทำไร

ผู้วิจัยคำนวณการเกี่ยทำไรตามวิธีของ Tucker and Zarowin (2006) คือ $Corr(\Delta DAC, \Delta PDI)$ และปรับค่าให้เป็นบวก (คูณค่าสหสัมพันธ์ด้วย - 1) เช่นเดียวกับ Gao and Zhang (2015) เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ กล่าวคือ ค่าสหสัมพันธ์ที่สูงแสดงถึงระดับการเกี่ยทำไรที่สูง ผู้วิจัยคำนวณจำนวนคงค้างที่เกินปกติด้วยโมเดลของ Kothari et al. (2005) และคำนวณแบบภาคตัดขวาง (Cross-section) เป็นรายปีและปรับเปลี่ยนสินทรัพย์รวมที่ใช้ปรับมูลค่าตัวแปรเป็นค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์รวมตามข้อเสนอแนะของ (Cheng et al., 2012) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการคำนวณ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

โมเดลสำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกรรมการอิสระและบริษัทครอบครัวต่อการเกื้อหนุน เป็นดังนี้

$$\text{SMOOTH}_i = \beta_0 + \beta_1 \text{PIND}_i + \beta_2 \text{FAM}_i + \beta_3 \text{BIG4}_i + \beta_4 \text{SIZE}_i + \beta_5 \text{LEV}_i + \text{Industry_dummy} + e_i$$

โดย

$$\text{SMOOTH} = -\text{Corr}(\Delta \text{DAC}, \Delta \text{PDI})$$

PIND = สัดส่วนของกรรมการอิสระต่อจำนวนกรรมการ

FAM = ตัวแปรหุ่น กำหนดค่าเป็น 1 หากบริษัทมีการถือหุ้นโดยกลุ่มครอบครัวตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป

BIG4 = ตัวแปรหุ่น ที่กำหนดค่าเป็น 1 หากบริษัทจ้างผู้สอบบัญชีเป็นบริษัทต่างชาติขนาดใหญ่

SIZE = ลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวม

LEV = อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

Industry_dummy = ตัวแปรหุ่นของกลุ่มอุตสาหกรรม

ผู้วิจัยวัดค่ากรรมการอิสระด้วยสัดส่วนของกรรมการอิสระต่อจำนวนกรรมการทั้งหมดตามการวิจัยของ Jaggi et al. (2009) และ Mansor et al. (2013) และพิจารณาว่าบริษัทเป็นครอบครัวหากกลุ่มครอบครัวถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไปตามการวิจัยของ Jaggi et al. (2009) เนื่องจากตัวแปรของการเกื้อหนุน (SMOOTH) ของตัวอย่างหนึ่ง ๆ เป็นค่าสหสัมพันธ์เพียร์แมนสำหรับช่วงเวลาตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป จนถึง 9 ปี เพียง 1 ค่า ดังนั้นตัวแปรอื่น ๆ ของตัวอย่างนั้น ซึ่งประกอบด้วย 1) สัดส่วนของกรรมการอิสระต่อจำนวนกรรมการ (PIND) 2) การว่าจ้างการตรวจสอบบัญชีโดยสำนักงานบัญชีต่างชาติขนาดใหญ่ (BIG4) 3) ขนาดของบริษัท (SIZE) และ 4) ระดับการก่อหนี้ (LEV) จึงเป็นค่าเฉลี่ยของข้อมูลรายปีของแต่ละตัวอย่างในแต่ละช่วงเวลาโดยตรงกับช่วงเวลาการคำนวณการเกื้อหนุน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังทดสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างบริษัทครอบครัวต่อกรรมการอิสระ โดยการเพิ่มตัวแปรปฏิสัมพันธ์ (Interaction term : FAM*PIND) ในโมเดลที่วิเคราะห์ด้วย

4. ผลการศึกษา

4.1 สถิติเชิงพรรณนา

จากตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 479 บริษัท ประกอบด้วยบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 24 รองลงมาเป็นกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมประมาณร้อยละ 23 และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ร้อยละ 18 ซึ่งสามกลุ่มนี้คิดเป็นร้อยละ 65 ของทั้งหมด ลำดับถัดไปอีกสี่กลุ่มอุตสาหกรรมมีสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 10 กลุ่มเทคโนโลยีมีสัดส่วนน้อยที่สุดคิดเป็นประมาณร้อยละ 7 ของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 จำนวนตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	45	9.39
สินค้าอุปโภคบริโภค	48	10.02
สินค้าอุตสาหกรรม	108	22.55
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	88	18.37
ทรัพยากร	42	8.77
บริการ	115	24.01
เทคโนโลยี	33	6.89
รวม	479	100.00

สถิติเชิงพรรณนาของข้อมูลแสดงไว้ในตาราง 2 พบว่า การเกื้อหนุนมีจำนวน 0.700 ซึ่งมีระดับค่อนข้างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Leuz et al. (2003) และ Shen and Chih (2007) ที่มีการรายงานระดับการเกื้อหนุนของ บริษัทไทยเมื่อปรับค่าแล้วที่ 0.868 และ 0.961 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยของสัดส่วนจำนวนกรรมการอิสระของกลุ่มตัวอย่าง มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 41 ซึ่งมากกว่าข้อกำหนดของหน่วยงานกำกับดูแลที่กำหนดไว้ 1 ใน 3 หรือ ร้อยละ 33.33 มีบริษัทที่เป็นบริษัทครอบครัวประมาณร้อยละ 67 ของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างให้ผู้สอบบัญชีที่เป็นสำนักงานสอบ บัญชีต่างชาติขนาดใหญ่ประมาณร้อยละ 55 และมีระดับการก่อกวนคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 41 ของสินทรัพย์รวม

ตาราง 2 สถิติเชิงพรรณนา

N = 479	Mean	SD	25%	50%	75%
SMOOTH	0.700	0.374	0.600	0.857	0.950
PIND	0.405	0.074	0.347	0.388	0.444
FAM	0.666	0.472	0.000	1.000	1.000
BIG4	0.546	0.462	0.000	0.667	1.000
SIZE	14.897	1.373	13.880	14.681	15.727
LEV	0.407	0.286	0.239	0.385	0.541

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ด้วยค่า Pearson's correlation coefficient ตามที่แสดงไว้ใน ตาราง 3 มุมล่างซ้าย พบว่าค่าสหสัมพันธ์ที่มีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.419 ระหว่างสำนักงานบัญชีต่างชาติขนาดใหญ่กับขนาด ของบริษัท อย่างไรก็ตามยังถือว่าเป็นค่าที่ไม่สูงมากกว่า การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ด้วย Spearman's rank correlation coefficient ตามที่แสดงไว้มุมบนขวา พบค่าสหสัมพันธ์สูงสุดระหว่างสำนักงานบัญชีต่างชาติขนาดใหญ่กับขนาด บริษัทเช่นเดียวกัน โดยมีค่าสหสัมพันธ์ 0.420 ซึ่งความสัมพันธ์ที่สูงนับว่าเป็นเรื่องปกติที่บริษัทขนาดใหญ่จะจ้าง สำนักงานสอบบัญชีต่างชาติขนาดใหญ่ในการสอบบัญชี ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรอื่น ๆ โดยเฉพาะระหว่างตัวแปรต้น ของการวิเคราะห์ทั้งสองวิธีมีค่าอยู่ระดับต่ำ ซึ่งจะไม่ส่งผลให้เกิดปัญหาตัวแปรต้นมีความสัมพันธ์กันเองในระดับสูง (Multicollinearity) สำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในส่วนต่อไป

ตาราง 3 ค่าสหสัมพันธ์ – Pearson's correlation coefficients และ Spearman's rank correlation coefficients

	SMOOTH	PIND	FAM	BIG4	SIZE	LEV
SMOOTH		-0.011	0.045	0.076	0.026	-0.044
PIND	-0.058		0.058	-0.118	-0.068	0.121
FAM	0.028	0.058		-0.202	-0.137	-0.122
BIG4	0.068	-0.107	-0.201		0.420	0.046
SIZE	0.010	-0.030	-0.165	0.419		0.278
LEV	-0.130	0.111	-0.064	0.010	0.128	

4.2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 4 โมเดล คือ 1) การวิเคราะห์โดยรวม
2) การวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบริษัทครอบครัว 3) การวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่บริษัทครอบครัว
และ 4) การวิเคราะห์โดยรวมและเพิ่มตัวแปรปฏิสัมพันธ์ระหว่างกรรมการอิสระกับบริษัทครอบครัว (PIND*FAM)
ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 4

ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของแต่ละโมเดลนั้น ผู้วิจัยได้ตัดตัวอย่างที่มีค่าตัวแปรผิดปกติ (Outliers) ออกก่อน โดยตัวอย่างที่ผิดปกติพิจารณาจากค่า Cook's D Statistics ของแต่ละโมเดล จากโมเดลที่ 1 การวิเคราะห์พบว่าสัดส่วนของกรรมการอิสระและการเป็นบริษัทครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเกี่ยทำไรอย่างนัยสำคัญ การวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบริษัทครอบครัวของโมเดลที่ 2 พบเช่นกันว่า สัดส่วนของกรรมการอิสระของ บริษัทครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์อย่างนัยสำคัญต่อระดับการเกี่ยทำไร หรือไม่ส่งผลให้การตกแต่งกำไรลดลง ผลการวิเคราะห์จาก 2 โมเดล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lhaopadchan et al. (2016) ที่พบว่าสัดส่วนของกรรมการอิสระไม่ส่งผลให้การตกแต่งบัญชีด้วยจำนวนคงค้างของบริษัทจดทะเบียนของไทยลดลง อาจตีความได้ว่าความมี ประสิทธิภาพของกรรมการอิสระมีน้อยในภาพรวมหรือในบริษัทครอบครัวซึ่งอาจเป็นผลจากอิทธิพลของกลุ่มสมาชิก ครอบครัวที่มีต่อการตัดสินใจต่าง ๆ ของกรรมการอิสระ อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์พบหลักฐานเพียงตัวแปรควบคุม คือ ระดับการก่อกำเนิดที่มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการเกี่ยทำไรอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (t-stats = -2.63) หรืออีกนัยหนึ่งบริษัทครอบครัวที่มีระดับการก่อกำเนิดสูงจะมีการเกี่ยทำไรน้อยกว่าบริษัทครอบครัวที่มีระดับการก่อกำเนิดต่ำกว่า

การวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่บริษัทครอบครัวในโมเดลที่ 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า สัดส่วนของกรรมการอิสระต่อจำนวนกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการเกี่ยทำไรอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (t-stats = -2.34) ซึ่งแปลผลได้ว่าการมีกรรมการอิสระในสัดส่วนที่มากขึ้นสามารถยับยั้งการเกี่ยทำไรของบริษัทได้หรือกรรมการอิสระมีประสิทธิภาพในการกำกับดูแลการรายงานทางการเงินของกิจการ

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

	โมเดล 1		โมเดล 2		โมเดล 3		โมเดล 4	
	Coef. (Std. Error)	t-stats (p-value)	Coef. (Std. Error)	t-stats (p-value)	Coef. (Std. Error)	t-stats (p-value)	Coef. (Std. Error)	t-stats (p-value)
PIND	-0.079 (0.197)	-0.40 (0.687)	0.075 (0.310)	0.24 (0.810)	-1.053 (0.450)	-2.34* (0.021)	-0.757 (0.353)	-2.15* (0.032)
FAM	0.036 (0.032)	1.12 (0.265)	- (0.032)	- (0.265)	- (0.032)	- (0.265)	-0.304 (0.171)	-1.78 (0.076)
PIND*FAM	- (0.032)	- (0.265)	- (0.032)	- (0.265)	- (0.032)	- (0.265)	0.859 (0.420)	2.04* (0.042)
BIG4	0.049 (0.035)	1.40 (0.164)	0.032 (0.053)	0.60 (0.553)	0.130 (0.083)	1.57 (0.120)	0.059 (0.035)	1.67 (0.096)
SIZE	-0.017 (0.012)	-1.40 (0.163)	-0.005 (0.020)	-0.23 (0.819)	-0.012 (0.023)	-0.53 (0.597)	-0.014 (0.012)	-1.16 (0.246)
LEV	-0.074 (0.076)	-0.98 (0.330)	-0.184 (0.070)	-2.63** (0.009)	0.134 (0.155)	0.86 (0.392)	-0.060 (0.077)	-0.77 (0.441)
Constant	1.083 (0.198)	5.47*** (0.000)	0.884 (0.332)	2.66** (0.008)	1.220 (0.405)	3.01** (0.003)	1.298 (0.226)	5.74*** (0.000)
Industry_Dummy	Incl.		Incl.		Incl.		Incl.	
df	431		283		117		430	
Adj. R ²	0.013		0.013		0.059		0.022	
F-stats	1.522		1.373		1.80		1.82	
p-value	0.120		0.192		0.068		0.043	

หมายเหตุ: *p<0.05, ** p<0.01, *** p<0.001

การวิเคราะห์โดยการเพิ่มตัวแปรปฏิสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของกรรมการอิสระต่อจำนวนกรรมการกับบริษัทที่เป็นกลุ่มครอบครัวในโมเดลที่ 4 ผลการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่า สัดส่วนของกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการเกื้อหนุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (t-stats = -2.15) เมื่อตัวอย่างเป็นบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทครอบครัว (ตัวแปร FAM ของตัวแปรปฏิสัมพันธ์ มีค่า = 0) ดังนั้นการเพิ่มสัดส่วนของกรรมการอิสระจะช่วยลดการเกื้อหนุนได้ในบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทครอบครัว นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรปฏิสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเกื้อหนุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (t-stats = 2.04) สำหรับตัวอย่างที่เป็นกลุ่มครอบครัว (ตัวแปร FAM ของตัวแปรปฏิสัมพันธ์ มีค่า = 1) ซึ่งตรงข้ามกับตัวแปรสัดส่วนกรรมการอิสระ ดังนั้นการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนของกรรมการอิสระในบริษัทครอบครัวจะไม่ส่งผลต่อการลดลงของการเกื้อหนุนโดยรวม กล่าวคือ การเกื้อหนุนใดจะมีค่าเพิ่มขึ้น 0.102 (-0.757 + 0.859) ในบริษัทครอบครัว ซึ่งแปลความได้ว่า บริษัทที่มีการถือหุ้นโดยกลุ่มครอบครัวนั้น ส่งผลทางลบต่อประสิทธิภาพของกรรมการอิสระในการกำกับดูแลการรายงานทางการเงิน

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีด้วยกรรมการอิสระต่อคุณภาพของข้อมูลทางการเงินสำหรับบริษัทจดทะเบียนของไทย จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับผลการศึกษาในประเทศ ยองกง และ มาเลเซีย ของ Jaggi et al. (2009) และ Mansor et al. (2013) กล่าวคือ กรรมการอิสระเป็นกลไกที่จะช่วยเพิ่มคุณภาพของข้อมูลทางการเงินได้ในระดับหนึ่งโดยสามารถลดการตกแต่งบัญชีโดยการเกื้อหนุนได้โดยเฉพาะบริษัท

ที่ไม่ใช่บริษัทครอบครัว แต่ความมีประสิทธิภาพมีแนวโน้มลดลงหรือหมดไปเมื่อมีการนำกลไกนี้ไปใช้ในบริษัทที่มีการถือหุ้นใหญ่โดยกลุ่มครอบครัวซึ่งอาจเกิดปัญหาในการถ่วงดุลอำนาจและส่งผลต่อการตัดสินใจต่าง ๆ ของกรรมการอิสระ

6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

กรรมการอิสระจัดว่ามีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งรวมถึงการกำกับดูแลกระบวนการของการรายงานทางการเงิน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้กรรมการอิสระใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจต่าง ๆ ได้อย่างอิสระโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียในหลายกลุ่ม และไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลใดโดยเฉพาะ อย่างไรก็ตามลักษณะโครงสร้างการถือหุ้นโดยเฉพาะบริษัทที่มีการถือหุ้นโดยกลุ่มครอบครัวอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพของคณะกรรมการอิสระเพราะอาจเกิดปัญหาเรื่องการถ่วงดุลอำนาจได้

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดี จากการกำหนดให้กรรมการอิสระในคณะกรรมการบริษัทต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินโดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกรรมการอิสระต่อการเปิดเผยกำไร และศึกษาผลกระทบของบริษัทครอบครัวต่อประสิทธิภาพของกรรมการอิสระของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและตลาด เอ็ม เอ ไอ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้รวมตัวแปรควบคุมประกอบด้วย การว่าจ้างสำนักงานสอบบัญชีต่างชาติขนาดใหญ่ในการสอบบัญชี ขนาดของบริษัท ระดับการถือหุ้น และประเภทอุตสาหกรรม

จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวม กรรมการอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยกำไรของบริษัท หรืออีกนัยหนึ่งกรรมการอิสระไม่ส่งผลต่อคุณภาพของตัวเลขทางการเงินที่วัดด้วยการเปิดเผยกำไรอย่างเป็นนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามกรรมการอิสระมีประสิทธิภาพในการลดการเปิดเผยกำไรในบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทครอบครัว กล่าวคือการเพิ่มสัดส่วนกรรมการอิสระในบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทครอบครัวจะส่งผลในการลดการเปิดเผยกำไรได้ส่งผลให้คุณภาพข้อมูลทางการเงินบัญชีดีขึ้น ในขณะที่บริษัทครอบครัวส่งอิทธิพลทางลบต่อประสิทธิภาพการกำกับดูแลของกรรมการอิสระ

โดยสรุป กรรมการอิสระในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของประเทศไทยยังนับเป็นกลไกที่มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการโดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนเมื่อนำมาถือปฏิบัติในระดับหนึ่งโดยเฉพาะบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทครอบครัว แต่ความมีประสิทธิภาพมีแนวโน้มลดลงหรือหมดไปเมื่อมีการนำกลไกนี้ไปใช้ในบริษัทที่มีการถือหุ้นใหญ่โดยกลุ่มครอบครัวซึ่งอาจเกิดปัญหาในการถ่วงดุลอำนาจและส่งผลต่อการตัดสินใจต่าง ๆ ของกรรมการอิสระ การมุ่งเน้นให้มีการเพิ่มสัดส่วนของกรรมการอิสระให้มากขึ้นอาจไม่เพียงพออาจต้องบังคับใช้เป็นกฎข้อบังคับให้มากขึ้นด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2555). *กรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2562, จาก https://www.set.or.th/th/regulations/simplified_regulations/AC_ID_p1.html?printable=true
- วรวิทย์ เพ็ชรรัตน์ และสุภาพร ดอกไม้ทอง. (2562). ความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการตกแต่งบัญชี : หลักฐานจากบริษัทจดทะเบียนของไทย. *วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร*, 14(3), 133-145.
- Bradbury, M., Mak, Y. T., & Tan, S. (2006). Board characteristics, audit committee characteristics and abnormal accruals. *Pacific accounting review*, 18(2), 47-68.

- Chen, X., Cheng, Q., & Wang, X. (2015). Does increased board independence reduce earnings management? Evidence from recent regulatory reforms. *Review of Accounting Studies*, 20(2), 899-933.
- Cheng, A. C. S., Liu, Z. C., & Thomas, W. (2012). Abnormal Accrual Estimates and Evidence of Mispricing. *Journal of Business Finance & Accounting*, 39(1-2), 1-34. doi: 10.1111/j.1468-5957.2011.02274.x
- Copeland, R. M. (1968). Income smoothing. *Journal of accounting research*, 6, 101-116.
- Dechow, P. M., Sloan, R. G., & Sweeney, A. P. (1995). Detecting earnings management. *The accounting review*, 70(2), 193-225.
- Eckel, N. (1981). The Income Smoothing Hypothesis Revisited. *Abacus*, 17(1), 28-40.
- Gao, L., & Zhang, J. H. (2015). Firms' earnings smoothing, corporate social responsibility, and valuation. *Journal of Corporate Finance*, 32, 108-127.
- Graham, J. R., Harvey, C. R., & Rajgopal, S. (2005). The economic implications of corporate financial reporting. *Journal of accounting and economics*, 40(1-3), 3-73.
- Hutchinson, M. R., Percy, M., & Erkutoglu, L. (2008). An investigation of the association between corporate governance, earnings management and the effect of governance reforms. *Accounting Research Journal*, 21(3).
- Jaggi, B., Leung, S., & Gul, F. (2009). Family control, board independence and earnings management: Evidence based on Hong Kong firms. *Journal of Accounting and Public Policy*, 28(4), 281-300.
- Jones, J. J. (1991). Earnings management during import relief investigations. *Journal of accounting research*, 29(2), 193-228.
- Klein, A. (2002). Audit committee, board of director characteristics, and earnings management. *Journal of accounting and economics*, 33(3), 375-400.
- Kothari, S. P., Leone, A. J., & Wasley, C. E. (2005). Performance matched discretionary accrual measures. *Journal of accounting and economics*, 39(1), 163-197.
- Leuz, C., Nanda, D., & Wysocki, P. D. (2003). Earnings management and investor protection: an international comparison. *Journal of financial economics*, 69(3), 505-527.
- Levitt, A. (1998). The numbers game. *The CPA Journal*, 68(12), 14-19.
- Lhaopadchan, S., Budsaratagoon, P., & Hillier, D. (2016). Earnings Management, Corporate Governance and Insider Trading: Evidence from Thailand. *Chulalongkorn Business Review*, 38(3), 107-156.
- Mansor, N., Che-Ahmad, A., Ahmad-Zaluki, N., & Osman, A. (2013). Corporate governance and earnings management: A study on the Malaysian family and non-family owned PLCs. *Procedia Economics and Finance*, 7, 221-229.

- Monetary Authority of Singapore. (2012). Code of Corporate Governance. Retrieved July 22, 2019 from https://www.mas.gov.sg/-/media/MAS/resource/fin_development/corporate_governance/CGCRevisedCodeofCorporateGovernance3May2012.pdf
- Peasnell, K. V., Pope, P. F., & Young, S. (2005). Board monitoring and earnings management: Do outside directors influence abnormal accruals? *Journal of Business Finance & Accounting*, 32(7-8), 1311-1346.
- Persons, O. S. (2006). Corporate governance in Thailand: what has been done since the 1997 financial crisis? *International Journal of Disclosure and Governance*, 3(4), 288-305.
- Prencipe, A., & Bar-Yosef, S. (2011). Corporate governance and earnings management in family-controlled companies. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 26(2), 199-227.
- Securities Commission Malaysia. (2017). Malaysian Code On Corporate Governance. Retrieved July 22, 2019 from <https://www.sc.com.my/api/documentms/download.ashx?id=70a5568b-1937-4d2b-8cbf-3aefed112c0a>
- Shen, C. H., & Chih, H. L. (2007). Earnings management and corporate governance in Asia's emerging markets. *Corporate Governance: An International Review*, 15(5), 999-1021.
- Thoopsamut, W., & Jaikengkit, A. (2009). Audit committee characteristics, audit firm size and quarterly earnings management in Thailand. *Oxford Journal*, 8(1), 3-12.
- Tucker, J. W., & Zarowin, P. A. (2006). Does income smoothing improve earnings informativeness? *The accounting review*, 81(1), 251-270.

บรรยากาศองค์กร และความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
ของพนักงาน : กรณีศึกษา บริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B

Organizational Climate and Organizational Commitment Affect on Performance
Efficiency: A case study of Securities Company A and Securities Company B

อริศษา กลอยพรมราช* และเสาวลักษณ์ จิตต์น้อม²

Aritsa Kloypromarach and Saowaluk Jitnom

Received : October 8, 2019 Revised : October 22, 2019 Accepted : December 17, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบรรยากาศองค์กร และความผูกพันต่อองค์กร ที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A 2) ศึกษาบรรยากาศองค์กร และความผูกพันต่อองค์กร ที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ B โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน ได้แก่ พนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A จำนวน 195 คน และพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ B จำนวน 180 คน ที่มีอายุการทำงาน 3 ปีขึ้นไป ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์แบบถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความผูกพันต่อองค์กร ด้านความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการเป็นสมาชิกขององค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านความเต็มใจเพื่อองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ความผูกพันต่อองค์กร ด้านความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการเป็นสมาชิกขององค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ B อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านความเชื่อและการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: บรรยากาศองค์กร ความผูกพันต่อองค์กร ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา

* Business Administration, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำ สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา

² Assistant Professor, Management Department, Faculty of Business Administration,
Rajamangala University of Technology Isan

Abstract

This purpose of this study was to 1. Organizational climate and organizational commitment that positive effecting of performance efficiency to the employees in securities A. 2. Organizational climate and organizational commitment that positive effecting of performance efficiency to the employees in securities B. The sample 375 employees in securities A 195 and employees in securities B 180 who had working period of 3 years and over. A questionnaire was used as a research tool. Inferential statistics was used in hypotheses testing by multiple regression analysis. The research results indicated that 1. The strong desire to remain a member of the organizational effect to performance efficiency of employees at securities A with statistical significant at 0.01, and willingness in dedicating their efforts to work for the organization effect to performance efficiency of employees at securities A with statistical significant at 0.05. 2. The strong desire to remain a member of the organizational effect to performance efficiency of employees at securities B with statistical significant at 0.01, and organizational goals and values effect to performance efficiency of employees at securities B with statistical significant at 0.05.

Keyword: Organizational Climate, Organizational Commitment, Performance Efficiency

1. บทนำ

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สภาพการณ์เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองนั้น ย่อมก่อการเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาตามลักษณะแห่งปัจจัยในแต่ละด้าน สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ นับได้ว่าเป็นความสำคัญยิ่งในสภาพการแข่งขันทางธุรกิจที่ทวีความรุนแรงขึ้น ทุกขณะ (จารุวัฒน์ ต่ายเทศ, 2554) การลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความนิยมมากขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นทางเลือกหนึ่งของนักลงทุนที่สามารถให้ผลตอบแทนสูง (ดวงกมล วงศ์สายตา, 2557) และในปัจจุบันการประกอบธุรกิจทางด้านนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ล้วนแล้วแต่มีการแข่งขันที่สูง จากการมีนักลงทุนจำนวนมากและอัตราค่าธรรมเนียมนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ที่ต่ำลง (อิทธิเชษฐ วงษ์สวัสดิ์, 2553) ดังนั้นจากภาวะการแข่งขันทางธุรกิจจึงไม่แปลกที่บริษัทหลักทรัพย์ในหลาย ๆ แห่งจะหันมาพัฒนาองค์กรและให้ความสนใจกับทรัพยากรบุคคลมากที่สุด บริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B เป็นบริษัทที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ให้กับนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ ตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ตราสารหนี้และตราสารทุน แต่มีความแตกต่างกันในส่วนผู้ถือหุ้นใหญ่ มูลค่าทุนจดทะเบียน เป็นต้น ดังนั้นผู้บริหารจะต้องบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพและจะต้องหาเทคนิคและทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเพราะผู้ที่มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติจึงจะสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าแก่องค์กร

บรรยากาศองค์กร (Organizational Climate) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อบุคลากรภายในองค์กร เนื่องจากบุคลากรจะปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้างและกฎระเบียบขององค์กร รวมถึงการควบคุมของผู้บังคับบัญชา (วรเดช เพลิดพริ้ง, 2556: 3) จึงจะเห็นได้ว่าบรรยากาศองค์กรจะมีอิทธิพลและมีแรงกดดันที่สำคัญต่อพฤติกรรมใน

การปฏิบัติงานและมีความสำคัญต่อบุคลากรในองค์กรทุกระดับ เมื่อบรรยากาศองค์กรมีความผิดปกติ หรือเป็นไปในทิศทางที่ไม่ดี บุคลากรในองค์กรก็จะไม่อยากทำงาน มีความรู้สึกที่ไม่ปลอดภัยหรือเบื่อหน่ายในการทำงาน ซึ่งอาจจะทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในองค์กรลดน้อยลง (Stringer, 2002)

ความผูกพันต่อองค์กร (Organizational Commitment) เป็นสภาวะจิตใจหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อองค์กรซึ่งบุคคลได้เข้าไปร่วมกิจกรรมหรือได้เข้าไปปฏิบัติงาน โดยยอมรับเป้าหมาย ค่านิยมและระเบียบปฏิบัติ ทำให้บุคคลมีความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร ต้องการคงอยู่ในองค์กร และต้องการเป็นสมาชิกขององค์กร ความห่วงใยอนาคตขององค์กร ปกป้องชื่อเสียง และภาพลักษณ์ขององค์กร (บุญใจ ศรีสถิตยัณราภรณ์, 2550: 279) นอกจากนี้ความผูกพันในองค์กรยังเป็นการคาดหวังในการแลกเปลี่ยนระหว่างองค์กรและบุคลากรนั่นคือ เมื่อองค์กรมีความผูกพันที่จะตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของบุคลากร บุคลากรก็มีความผูกพันต่อการทำงานในองค์กรเพื่อบรรลุเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร ซึ่งการแลกเปลี่ยนในการจ้างงาน เป็นการที่บุคคลรู้สึกผูกพันตนเองเข้ากับองค์กรเพื่อให้ได้รับการตอบสนองบางอย่างจากองค์กรกลับคืนมา โดยที่บุคคลเข้าทำงานในองค์กรพร้อมด้วยทักษะ ความสามารถ ความต้องการ เพื่อบรรลุเป้าหมายส่วนบุคคลหากบุคลากรรับรู้ว่าการตอบสนองความต้องการของตนได้ไม่เพียงพอความผูกพันที่มีในองค์กรก็จะน้อยลง (Steer, 1977: 470)

ปัจจุบันพบว่าประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ ยังมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการแข่งขันที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งเรื่องของคุณภาพของงาน ปริมาณงาน เวลา และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ (Peterson and Plowman, 1989)

ดังนั้น จากปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงได้สนใจบรรยากาศองค์กร และความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน: กรณีศึกษาบริษัทหลักทรัพย์ A และ บริษัทหลักทรัพย์ B โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. บรรยากาศองค์กร และความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A 2. บรรยากาศองค์กร และความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ B เพื่อนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในองค์กร

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมติฐานของการวิจัย

2.1 บรรยากาศองค์กร (Organization Climate)

บรรยากาศองค์กร คือ การรับรู้ลักษณะขององค์กรประกอบด้วยส่วนผสมของบรรทัดฐาน ค่านิยม ความคาดหวัง นโยบาย และขั้นตอนการทำงานที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการทำงาน ความมุ่งมั่นในการทำงานและยังส่งผลต่อการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลและหน่วยงาน (Kelly, 1980: 248) ประกอบด้วย

2.1.1 โครงสร้างองค์กร (Structure) หมายถึง การรับรู้ของพนักงานเกี่ยวกับองค์ประกอบของงานอันเกิดจาก โครงสร้างขององค์กร ความชัดเจนของการแบ่งงาน ขั้นตอนการดำเนินงาน กฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับ

2.1.2 ความเป็นอิสระ (Freedom) หมายถึง การรับรู้ของพนักงานเกี่ยวกับความเป็นอิสระในการแสดงออกความคิดเห็น โดยไม่มีผลต่อชีวิตการทำงานในทางลบ

2.1.3 รางวัลตอบแทน (Reward) หมายถึง การรับรู้ของพนักงานเกี่ยวกับรางวัลตอบแทนจากการทำงานของตนที่ได้รับตามเป้าหมายขององค์กร มีความยุติธรรมเป็นไปตามความสามารถและผลงาน เช่น จ่ายค่าตอบแทน การเลื่อนขั้น เป็นต้น

2.1.4 ความอบอุ่น และการสนับสนุน (Warmth and Support) หมายถึง การรับรู้ของพนักงานเกี่ยวกับบรรยากาศที่ดีภายในองค์กร การได้รับการยอมรับความอบอุ่น และความสนับสนุนช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน

2.1.5 การยอมรับความขัดแย้ง (Tolerance of Conflict) หมายถึง การรับรู้ของพนักงานเกี่ยวกับความแตกต่างทางความคิดเห็นของสมาชิกในองค์กร การที่หัวหน้าและเพื่อนร่วมงานยินดีรับฟัง และยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป การเผชิญหน้า ตกลงแก้ไขเมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้น

2.1.6 การเปลี่ยนแปลงในองค์กร (Organization Change) หมายถึง การรับรู้ของพนักงานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภายหลังจากการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้กับองค์กร ตลอดจนความรู้สึกที่มีต่อความสามารถในการยืดหยุ่นขององค์กร เพื่อรองรับวิทยาการจัดการสมัยใหม่

2.2 ความผูกพันต่อองค์กร (Organization Commitment)

ความผูกพันต่อองค์กร หมายถึง ความสัมพันธ์ที่ดีของบุคคลที่มีต่อองค์กรอย่างเหนียวแน่นโดยความรู้สึกที่ดีเป็นเจตคติที่แสดง (Mowday, Porter and Steers, 1982: 27) ประกอบด้วย

2.2.1 ความเชื่อและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร (Organizational Goals and Values Desire) หมายถึง ความรู้สึกของผู้ปฏิบัติงานที่แสดงตนเป็นหนึ่งเดียวกับองค์กรและมีค่านิยมที่กลมกลืนกับสมาชิกองค์กรคนอื่น ๆ เต็มใจที่จะอุทิศกำลังกายและกำลังใจเพื่อปฏิบัติภารกิจขององค์กรเป็นความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน ความผูกพันที่มีต่อเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร

2.2.2 ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามเพื่อองค์กร (Willingness to Put Full Effort in Working) หมายถึง ความเต็มใจของบุคคลที่ยินดีที่จะทุ่มเทกำลังกายเพื่อทำงานให้กับองค์กร รวมทั้งมีความจงรักภักดีต่อองค์กรด้วยความเต็มใจเป็นความเต็มใจที่ปฏิบัติเต็มใจที่จะให้บางสิ่งบางอย่างของตนเพื่อช่วยดำรงให้องค์กรประสบความสำเร็จและมีความก้าวหน้า

2.2.3 ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเป็นสมาชิกขององค์กร (To be organizational member) หมายถึง ความรู้สึกของผู้ปฏิบัติที่ต้องการจะอยู่ในองค์กรเพื่อที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยมีความปรารถนาอย่างยิ่งที่ไม่ต้องการออกจากองค์กรที่ตนปฏิบัติงานอยู่ไม่ว่าจะเป็นเพราะมีแรงจูงใจในด้านใดเป็นลักษณะความตั้งใจของพนักงานที่จะใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการกระทำเพื่อประโยชน์ต่อองค์กรมีความปรารถนาที่จะอยู่กับองค์กรตลอดไป

2.3 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (Performance Efficiency)

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน หมายถึง การลดต้นทุนในการผลิต และการเพิ่มคุณภาพของการมีประสิทธิผล (Quality of Effectiveness) และความสามารถในการผลิต (Competence and Capability) และในการดำเนินงานทางธุรกิจที่จะถือว่ามีประสิทธิภาพสูงสุดก็เพื่อสามารถผลิตสินค้าหรือบริการในปริมาณและคุณภาพที่ต้องการที่เหมาะสมและลดต้นทุนน้อยที่สุด (Peterson and Plowman, 1989: 325)

2.3.1 คุณภาพของงาน (Quality) จะต้องมีความสูง คือ ผู้ผลิตและผู้ใช้ได้ประโยชน์คุ้มค่าและมีความพึงพอใจผลการทำงานมีความถูกต้องได้มาตรฐานรวดเร็ว นอกจากนี้ผลงานที่มีคุณภาพควรก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและสร้างความพึงพอใจของลูกค้าหรือผู้มารับบริการ

2.3.2 ปริมาณงาน (Quantity) งานที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามความคาดหวังของหน่วยงานโดยผลงานที่ปฏิบัติได้มีปริมาณที่เหมาะสมตามที่กำหนดในแผนงานหรือเป้าหมายที่บริษัทวางไว้และควรมีการวางแผนบริหารเวลาเพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

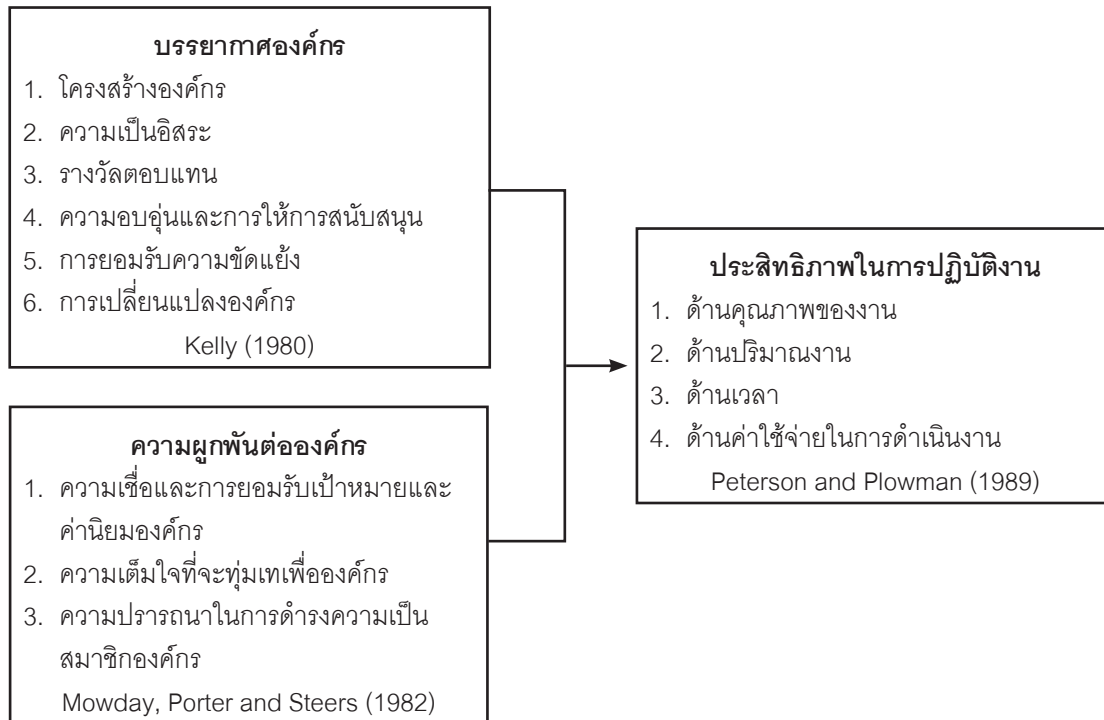
2.3.3 เวลา (Time) คือ เวลาที่ใช้ในการดำเนินงานจะต้องอยู่ในลักษณะที่ถูกต้องตามหลักการเหมาะสมกับงานและทันสมัยมีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้สะดวกรวดเร็วขึ้น

2.3.4 ค่าใช้จ่าย (Costs) ในการดำเนินการทั้งหมดจะต้องเหมาะสมกับงานและวิธีการ คือจะต้องลงทุนน้อยและได้ผลกำไรมากที่สุด ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิต ได้แก่ การใช้ทรัพยากรด้านการเงินคนวัสดุเทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดการสูญเสียให้น้อยที่สุด

บรรยาการองค์กร ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน ซึ่งสอดคล้องกับ (ลำไพ พรมชัย, 2562) พบว่า บรรยาการองค์กร ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านลักษณะของงาน ด้านการยอมรับความขัดแย้ง ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน และการให้รางวัลและการลงโทษ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน สอดคล้องกับ (เบญจวรรณ ศฤงคาร, 2561) พบว่า บรรยาการองค์กร ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านมาตรฐานด้านคามรับผิดชอบ และด้านความผูกพันมีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับ (กิตติพัฒน์ ต้นตูลุฤกษ์, 2553) พบว่า มิติความขัดแย้งและความอดทนต่อความขัดแย้ง สำหรับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ทั้ง 3 มิติ อยู่ในระดับมาก พบว่า มิติกระบวนการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงสุด รองลงมาคือ มิติค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิต ส่วนมิติผลการผลิตหรือผลลัพธ์มีประสิทธิภาพน้อยที่สุด ความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วรศรินทร์ ศรีเอกบุญรอด, 2561) พบว่า ความผูกพันต่อองค์กร มีอิทธิพลโดยรวมต่อประสิทธิภาพขององค์กร ส่งอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพขององค์กร ซึ่งจากผลการวิจัยทำให้เห็นว่าทุกตัวแปรส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน จึงแสดงให้เห็นว่าทุกตัวแปรมีความสำคัญต่อการส่งเสริมหรือพัฒนางานเพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ (ธนพล แสงจันทร์, 2556) พบว่า ความผูกพันต่อองค์กร มีอิทธิพลทางบวกกับประสิทธิภาพในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน ดังนั้นการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงานแก่พนักงานย่อมก่อให้เกิดความผูกพันที่ดีระหว่างพนักงานและองค์กร รวมทั้งยังก่อให้เกิดการบูรณาการประสิทธิภาพการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และยังเสนอแนะว่าควรศึกษาโดยนำกรอบแนวคิดไปศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์กรที่มีบริบทต่างกัน เช่น องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน หรือองค์กรที่มีลักษณะการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกัน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ บรรยาการองค์กร และความผูกพันต่อองค์กร ได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน : กรณีศึกษา บริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B จากวัตถุประสงค์ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปกรอบแนวคิด และสมมติฐานในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพประกอบ

ที่มา: แนวคิดบรรยากาศองค์กร บุรณาการแนวคิดของ Kelly (1980)

แนวคิดความผูกพันต่อองค์กร บุรณาการแนวคิดของ Mowday, Porter and Steers (1989)

แนวคิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน บุรณาการแนวคิดของ Peterson and Plowman (1989)

สมมติฐานในการวิจัย

1. บรรยากาศองค์กร และความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทหลักทรัพย์ A
2. บรรยากาศองค์กร และความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทหลักทรัพย์ B

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ พนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A ทั้งหมด 14 สาขา จำนวนพนักงาน 305 คน พนักงานบริษัทหลักทรัพย์ B ทั้งหมด 15 สาขา จำนวนพนักงาน 350 คน กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ พนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B ที่มีอายุงานตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป ซึ่งมาจากการคำนวณหากลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ใช้สูตรการคำนวณกรณีศึกษาค่าเฉลี่ยประชากร (คณิต ไข่มุกด์, 2546: 185-187) โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 สามารถคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างจาก บริษัทหลักทรัพย์ A จำนวน 170 คน และ บริษัทหลักทรัพย์ B จำนวน 183 คน จำนวน 353 คน เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 400 คน การเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่าง อาศัยความน่าจะเป็นสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยกำหนดโควตา (Quota Sampling) บริษัทหลักทรัพย์ A จำนวน 200 คน และ บริษัทหลักทรัพย์ B จำนวน 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยัง บริษัทหลักทรัพย์ A จำนวน 200 ชุด ได้คือกลับมา 195 ชุด อัตราการตอบกลับ (Response Rate) 97.5% และบริษัทหลักทรัพย์ B จำนวน 200 ชุด ได้คือกลับมา 180 ชุด อัตราการตอบกลับ (Response Rate) 90% รวมแบบสอบถามทั้งสองบริษัทได้จำนวน 375 ชุด อัตราการตอบกลับ (Response Rate) 93.57% โดยอัตราการตอบต้องไม่น้อยกว่า 20% จึงจะถือว่ายอมรับได้ (Aaker, Kumar and day, 2001)

3.2 การวัดคุณภาพลักษณะของตัวแปร

ในการศึกษาครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ ซึ่งแบบสอบถามนี้ประกอบด้วยคำถามแบบเลือกคำตอบ (Choice) และแบบให้คะแนน (Rating scale) โดยแบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน โดยใช้แบบสอบถามแบบหลายตัวเลือก ลักษณะของคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (บุญใจ ศรีสถิตยีนรากร, 2550: 280)

ส่วนที่ 2 บรรยาการขององค์กร ปรับปรุงตามแนวคิดของ (Kelly, 1980) มาเป็นต้นแบบสำหรับพัฒนาแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้โดยปรับปรุงให้เข้ากับองค์กร โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตรฐานประมาณค่าเกี่ยวกับบรรยาการขององค์กรจำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างองค์กร จำนวน 4 ข้อ 2) ด้านความเป็นอิสระ จำนวน 3 ข้อ 3) ด้านรางวัลตอบแทน 4 ข้อ 4) ด้านความอบอุ่นและการสนับสนุน จำนวน 4 ข้อ 5) ด้านการยอมรับความขัดแย้ง จำนวน 5 ข้อ 6) ด้านการเปลี่ยนแปลงในองค์กร 3 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความผูกพันต่อองค์กรปรับปรุงตามแนวคิดของ (Mowday, Porter and Steers, 1982) มาเป็นต้นแบบสำหรับพัฒนาแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้โดยปรับปรุงให้เข้ากับองค์กร โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตรฐานประมาณค่าเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเชื่อและการยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทเพื่อองค์กร จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเป็นสมาชิกขององค์กร จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ปรับปรุงตามแนวคิดของ (Peterson and Plowman, 1989) มาเป็นต้นแบบสำหรับพัฒนาแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้โดยปรับปรุงให้เข้ากับองค์กร โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตรฐานประมาณค่าเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพของงาน จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านปริมาณงาน จำนวน 3 ข้อ 3) ด้านเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน จำนวน 3 ข้อ 4) ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน จำนวน 4 ข้อ

3.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน โดยมีการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 จึงถือว่าสอดคล้องเกณฑ์ที่ยอมรับได้ทุกข้อ (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2551: 50)

นอกจากนี้ได้นำแบบสอบถามทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง (Try Out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เกณฑ์การยอมรับงานวิจัยเชิงสำรวจควรมีค่า α 0.7 ขึ้นไป (Hair, et. al, 2006) ซึ่งการทดสอบครั้งนี้ อยู่ระหว่าง 0.814 - 0.994

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ บรรยาการองค์กร และความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ พนักงาน A และพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ B

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

เพศของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 61.33 อายุของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุ 36 - 40 ปี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 36.53 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับปริญญาตรี จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 รายได้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ที่ 25,001 - 30,000 บาท จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ประสบการณ์ทำงานของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ที่ 1 - 5 ปี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 43.20

บรรยาการองค์กร ของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.40$, S.D. = 0.64), ความผูกพันต่อองค์กร ของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.48$, S.D. = 0.60), และ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.45$, S.D. = 0.72)

ตาราง 1 ข้อตกลงเบื้องต้น ด้วยการใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรบรรยาการองค์กร ตัวแปรความผูกพันต่อ องค์กรและตัวแปรประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B

v	X _{1,1}	X _{1,2}	X _{1,3}	X _{1,4}	X _{1,5}	X _{1,6}	X _{2,1}	X _{2,2}	X _{2,3}	Y	VIF
X _{1,1}	1										2.208
X _{1,2}	.683**	1									2.235
X _{1,3}	.587**	.631**	1								2.690
X _{1,4}	.522**	.513**	.702**	1							2.422
X _{1,5}	.400**	.367**	.496**	.597**	1						1.943
X _{1,6}	.366**	.416**	.538**	.495**	.489**	1					1.743
X _{2,1}	.375**	.308**	.374**	.352**	.347**	.404**	1				1.658
X _{2,2}	.437**	.359**	.404**	.376**	.335**	.379**	.630**	1			1.811
X _{2,3}	.330**	.271**	.279**	.299**	.335**	.307**	.441**	.513**	1		2.001
Y	.361**	.284**	.343**	.298**	.328**	.326**	.474**	.482**	.483**	1	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 พบว่า ระหว่างตัวแปรอิสระ บรรยาการองค์กร และความผูกพันต่อองค์กร มีความสัมพันธ์ ในทิศทางบวกอยู่ระหว่าง 0.271 – 0.702 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์กันเอง

ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multi Collinearity) ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบด้วยค่า VIF พบว่า ค่า VIF ของตัวแปรอิสระ อยู่ระหว่าง 1.658 – 2.690 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง และความสัมพันธ์ ของตัวแปรบรรยาการองค์กร (X_1), ตัวแปรความผูกพันต่อองค์กร (X_2) และตัวแปรประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (Y) อยู่ระหว่าง 0.284 – 0.483 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร, 2550: 325-326)

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยระหว่างตัวแปร เพื่อทดสอบสมมติฐาน บรรยาการองค์กร ความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A

ตัวแปรอิสระ	ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน				
	B	S.D.	β	T	P-value
ค่าคงที่ (Constant)	0.724	0.299		2.417	0.017
บรรยาการองค์กร					
- โครงสร้างองค์กร (X_{11})	0.172	0.082	0.169	2.101	0.307
- ความเป็นอิสระ (X_{12})	-0.058	0.071	-0.068	-0.814	0.417
- รางวัลตอบแทน (X_{13})	0.136	0.077	0.164	1.760	0.080
- ความอบอุ่นและการสนับสนุน(X_{14})	-0.061	0.071	-0.074	-0.860	0.391
- การยอมรับความขัดแย้ง (X_{15})	0.078	0.064	0.093	1.231	0.220
- การเปลี่ยนแปลงองค์กร (X_{16})	-0.012	0.059	-0.014	-0.199	0.842
ความผูกพันต่อองค์กร					
- ความเชื่อและการยอมรับเป้าหมายและ ค่านิยมองค์กร (X_{21})	0.122	0.102	0.120	1.193	0.234
- ความเต็มใจที่จะทุ่มเทเพื่อองค์กร (X_{22})	0.220	0.097	0.229	2.266	0.025*
- ด้านความปรารถนาอย่างแรงกล้าใน การเป็นสมาชิกขององค์กร (X_{23})	0.242	0.058	0.284	4.154	0.000**
$R^2 = 0.516$ Adj $R^2 = 0.493$					

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ความผูกพันต่อองค์กร ด้านความปรารถนาในการดำรงความเป็นสมาชิกองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทเพื่อองค์กร ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยระหว่างตัวแปร เพื่อทดสอบสมมติฐาน บรรยาการขององค์กร ความผูกพันต่อองค์กร
ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ B

ตัวแปรอิสระ	ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน				
	B	S.D.	β	T	P-value
ค่าคงที่ (Constant)	1.513	0.376		4.024	0.000
บรรยาการขององค์กร					
- โครงสร้างองค์กร ($X_{1.1}$)	0.022	0.087	0.023	0.249	0.804
- ความเป็นอิสระ ($X_{1.2}$)	-0.020	0.073	-0.025	-0.276	0.783
- รางวัลตอบแทน ($X_{1.3}$)	0.052	0.087	0.062	0.603	0.547
- ความอบอุ่นและการสนับสนุน ($X_{1.4}$)	-0.021	0.096	-0.022	-0.224	0.823
- การยอมรับความขัดแย้ง ($X_{1.5}$)	0.049	0.060	0.066	0.808	0.420
- การเปลี่ยนแปลงองค์กร ($X_{1.6}$)	0.055	0.069	0.063	0.794	0.428
ความผูกพันต่อองค์กร					
- ความเชื่อและการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมองค์กร ($X_{2.1}$)	0.162	0.063	0.200	2.559	0.011*
- ความเต็มใจที่จะทุ่มเทเพื่อองค์กร ($X_{2.2}$)	0.142	0.078	0.149	1.825	0.070
- ความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการเป็นสมาชิกของ องค์กร ($X_{2.3}$)	0.206	0.062	0.239	3.312	0.001**
$R^2 = 0.283$ Adj $R^2 = 0.244$					

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ความผูกพันต่อองค์กร ด้านความปรารถนาในการดำรงความเป็นสมาชิกขององค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ B อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านความเชื่อและการยอมรับ เป้าหมายและค่านิยมองค์กร ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ B อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาบรรยาการขององค์กร และความผูกพันต่อองค์กรที่มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน: กรณีศึกษาบริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B ตามผลการศึกษาในตารางที่ 2-3 นั้น พบว่าความผูกพันต่อองค์กรทั้ง 3 ด้านประกอบด้วย ด้านความเชื่อและการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมองค์กร ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B แตกต่างต่างกัน เนื่องจาก บริษัทหลักทรัพย์ A ถือเป็นบริษัทเอกชนที่มีขนาดการเอกชนถือหุ้นใหญ่โดยต่างชาติ แต่มีทุนจดทะเบียนที่น้อยกว่า มีการบริหารจัดการที่แบบต่างชาติ แต่บริษัทหลักทรัพย์ B มีขนาดที่เป็นรัฐวิสาหกิจถือหุ้นใหญ่ มีทุนจดทะเบียนที่มากกว่า จึงทำให้การบริหารจัดการในองค์กรเป็นแบบรัฐวิสาหกิจ ที่มีความมั่นคง และมีขนาดองค์กรที่ใหญ่ จึงทำให้ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความแตกต่างกัน ในขณะที่บรรยาการขององค์กรทั้ง 6 ด้านไม่ส่งผลเชิงบวกต่อ

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B ซึ่งสามารถอธิบายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความผูกพันต่อองค์กร ด้านความเชื่อและการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า บุคลากรในองค์กรมีความภาคภูมิใจที่จะบอกใคร ๆ ว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ค่านิยมขององค์กรเป็นที่ยอมรับและศรัทธาแก่บุคลากร มีเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกันกับองค์กร และหากเมื่อมีคนต่างองค์กรมาพูดถึงองค์กรอย่างเสีย ๆ หาย ๆ บุคลากรในองค์กรก็พร้อมที่จะชี้แจงและปกป้องชื่อเสียงขององค์กรอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (จิรัชญา สุขโกศา, 2561) พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์เนื่องจากพนักงานเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีความเต็มใจ พยายามที่จะทำงานอย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรและเพื่อให้เป้าหมายขององค์กรบรรลุ และสอดคล้องกับ (จันทิรา สุขพิลาภ, 2559) พบว่า ปัจจัยความผูกพันและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรสำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ในแง่การทำงานให้บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จ ได้แก่ ปัจจัยความภาคภูมิใจและความจงรักภักดีต่อองค์กร และสอดคล้องกับ (ธนพล แสงจันทร์, 2556) พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน พนักงานที่มีความผูกพันต่อองค์กรจะมีความเชื่อมั่นและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กรมีแนวโน้ม จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรอยู่ในระดับสูง เพื่อที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายซึ่งตนเลื่อมใสศรัทธา 2. ความผูกพันต่อองค์กร ด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทเพื่อองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า บุคลากรในองค์กรพร้อมที่จะทุ่มเททั้งแรงกาย แรงใจเพื่อองค์กร พยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งจะสละเวลาส่วนตัวให้องค์กร และพยายามพัฒนาตัวเองเพื่อให้ผลงานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วริศนันท์ ศรีเอกบุญรอด, 2561) พบว่า ความผูกพันต่อองค์กร มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพขององค์กร ซึ่งความผูกพันต่อองค์กรเป็นสิ่งที่ผู้บริหารให้ความสำคัญ เพราะความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวเชื่อมประสานความต้องการของบุคคลและเป้าหมายขององค์กร ความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสามารถขององค์กร และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ให้งานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ 3. ความผูกพันต่อองค์กร ด้านความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการเป็นสมาชิกองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า บุคลากรในองค์กรมีความรู้สึกที่ต้องการจะอยู่ในองค์กร ถึงแม้จะมีโอกาสไปทำงานที่อื่นที่ให้ค่าตอบแทนมากกว่า และต้องการที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยมีความปรารถนาอย่างยิ่งที่ไม่ต้องการออกจากองค์กรที่ตนปฏิบัติงานอยู่ไม่ว่าจะเป็นเพราะมีแรงจูงใจในด้านใดเป็นลักษณะความตั้งใจของพนักงานที่จะใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการกระทำเพื่อประโยชน์ต่อองค์กรมีความปรารถนาที่จะอยู่กับองค์กรตลอดไป สอดคล้องกับ (บุศรา สุดพิพัฒน์, 2553) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันด้านการคงอยู่กับองค์กรโดยรวมกับประสิทธิภาพโดยรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกต่ำสุด

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยจึงมีความสนใจอาจมีทำการเปรียบเทียบกับบริษัทหลักทรัพย์อื่น ๆ ที่มากกว่า 2 บริษัท หรือเปรียบเทียบระหว่างบริษัทหลักทรัพย์ของประเทศไทยและบริษัทหลักทรัพย์ต่างประเทศที่มีการมาจัดตั้งในประเทศไทย

2. งานวิจัยครั้งต่อไปอาจทำการศึกษาเกี่ยวกับบริษัทอื่น ๆ ที่มีลักษณะการทำงานเช่นเดียวกับบริษัท หลักทรัพย์ เช่น กลุ่มธนาคาร กลุ่มประกันชีวิต รวมไปถึงบริษัทเอกชน เป็นต้น

3. งานวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยในเชิงปริมาณเพื่อศึกษาภาพรวมของบรรยาการองค์กรและความผูกพัน ต่อองค์กรของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์เท่านั้น ทำให้ขาดข้อมูลในเชิงลึก และเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกนั้นควรมีการ สัมภาษณ์ในส่วนของผู้บริหาร เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่หลากหลาย และสามารถสร้างแนวทางที่สนับสนุนให้เกิด ลักษณะของบรรยาการองค์กรที่ดี

5.2 ประโยชน์ของวิจัย

1. เพื่อทราบบรรยาการองค์กรและความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B

2. ผู้บริหารบริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B สามารถนำผลงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้เป็น แนวทางในการปรับปรุงพัฒนาและส่งเสริม บรรยาการองค์กร ความผูกพันต่อองค์กร และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A และ บริษัทหลักทรัพย์ B ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ธนาคาร บริษัทเงินทุน หรือผู้ที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้เป็น แนวทางในการปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริม บรรยาการองค์กร ความผูกพันต่อองค์กร และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของพนักงานในองค์กรให้เพิ่มมากขึ้น

6. สรุปผลการวิจัย

การศึกษา บรรยาการองค์กร และความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ พนักงาน : กรณีศึกษาบริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B ผลการวิจัย ความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ A และบริษัทหลักทรัพย์ B อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น บริษัทหลักทรัพย์ควรให้ความสำคัญด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านความเชื่อมั่นยอมรับเป้าหมายและค่านิยมองค์กร ผู้บริหารควร เน้นให้ความสำคัญในเรื่องภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร เน้นการทำงานแก้ไขปัญหาเป็นทีม เพราะการทำงานเป็นทีมและ การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กรจะทำให้พนักงานเกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวและก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามเพื่อปฏิบัติงานในองค์กร ผู้บริหาร ควรให้การ สนับสนุน ส่งเสริมให้พนักงานมีความพร้อมที่จะทำงานเพื่อความก้าวหน้าขององค์กร โดยจะต้องแสดงให้เห็น ภาพที่ชัดเจนถึงอนาคตความก้าวหน้าในหน้าที่งานที่จะเกิดขึ้น ถ้าหากพนักงานทุ่มเทความพยายามเพื่อการทำงานด้าน ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงความเป็นสมาชิกองค์กร ผู้บริหาร ควรสร้างแรงจูงใจให้พนักงานทำงานกับองค์กร นาน ๆ เนื่องจากแรงจูงใจมีส่วนช่วยให้พนักงานมีความรู้สึกพอใจและประทับใจในการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

กิตติพัฒน์ ดันตสุรฤกษ์. (2553). บรรยาการองค์กร มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงาน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย. ภาคนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

คณิต ไช่มุกด์. (2546). สถิติพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สายฝน.

- จันทร์ภา สุขพิลาภ. (2559). *ความผูกพันและคุณภาพชีวิตในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร*
สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการ.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิรัชญา สุขโกศา. (2561). อิทธิพลการรับรู้การสนับสนุนจากหัวหน้างานและจากองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิภาพใน
การทำงานผ่านความผูกพันต่อองค์กรและความไว้วางใจของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์. *Veridian*
E-Journal, Silpakorn University. 11(2), 1835-1852
- จารุวัฒน์ ต่ายเทศ. (2554). *บรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิผลขององค์กร. การค้นคว้าอิสระ*
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐพล วงษ์ขลิตกุล. (2559). สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานธนาคาร
ออมสินจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 16(22). 17-27.
- ดวงกมล วงศ์สายตา. (2557). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลตอบแทนหลักทรัพย์กลุ่มอสังหาริมทรัพย์*
หมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2551). *การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย*. กทม: ประสานการพิมพ์.
- ธนพล แสงจันทร์. (2556). อิทธิพลคุณภาพชีวิตที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานผ่านความผูกพันขององค์กรของ
พนักงานบริษัทประกันภัย. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal*, 6(3). 395-412
- บุญใจ ศรีสถิตยนาท. (2550). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ยูเอเอ็นดีไอ
อินเตอร์มีเดีย.
- บุศรา สุดพิพัฒน์. (2553). *ปัจจัยส่วนบุคคลและความผูกพันต่อองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานกรณีศึกษา*
บริษัทผู้ผลิตเคมีภัณฑ์แห่งหนึ่งในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขา
บริหารธุรกิจสำหรับผู้บริหาร. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เบญจวรรณ ศฤงคาร. (2561). บรรยากาศองค์กรและคุณภาพชีวิตการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของ
พนักงาน. *วารสารสหวิทยาการวิจัย*, 7(1). 35 - 44.
- ลำไผ พรหมชัย. (2562). ปัจจัยแรงจูงใจและบรรยากาศองค์กรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์*.
5(1). 72-85
- วริศนันท์ ศรีเอกบุญรอด. (2561). ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์กร ความผูกพันต่อองค์กร และคุณลักษณะผู้ปฏิบัติงาน
ที่มีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรในนิคมอุตสาหกรรมอัญธานี. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*. 11(1). 78-94
- วรเดช เพลิดพริ้ง. (2556). *บรรยากาศองค์กรที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท สตาร์คัลเลอร์ จำกัด*.
การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยเซาริสท์บางกอก.
- อิทธิเชษฐ วังสวัสดิ์. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการซื้อ ขายหลักทรัพย์ผ่านช่องทาง*
อินเทอร์เน็ตของนักลงทุนใหม่ที่ต้องการลงทุนในหลักทรัพย์. ค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Aaker, D.A., Kumar, V., & Day, G.S. (2001). *Marketing research*. New York: Wiley.
- Hair, J. F. Jr. Black, W. C., Babin, B. J. Anderson, R. E. & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data*
analysis. (6th ed). New Jersey: Prentice Hall

Kelly, Joe (1980). *Organisational Behaviour*. Richard D Irwin. Inc: Illinois.

Mowday, R. T. (1982). *Employee organization linkages: The psychology of commitment, absenteeism and turnover*. New York: Academic Press

Peterson, E., & Plowman, E.G. (1989). *Business organization and management*. Homewood, Illinois: Richard D. Irwin.

Steers, R. M. (1977). *Antecedents and outcomes of organizational commitment*. *Administrative Science Quarterly*, 22, 46-56.

Stringer, R. A. (2002). *Leadership and organizational climate: The could chamber effect*. Upper saddle river, CA: Prentice-Hall.

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตราส่วนทางการเงินและผลตอบแทน
ต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน

The Causal Relationship Model of Financial Ratios and Return on Equity of
The Listed Companies in Thailand Sustainability Investment

ประนอม คำผา*

Pranorm Kumpha*

Received : October 3, 2019 Revised : December 10, 2019 Accepted : December 14, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตราส่วนทางการเงินและผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น โดยศึกษาข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน สำหรับปี พ.ศ. 2556 - 2560 จำนวน 57 บริษัท ผลการวิจัยอธิบายได้ว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนส่งอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ขณะที่อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรากำไรสุทธิและอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ส่งอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น นอกจากนี้พบว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนส่งอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นผ่านอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรากำไรสุทธิและอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ โดยรูปแบบความสัมพันธ์ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ค่าสถิติ $\chi^2 = 4.598$, $df = 7$, $\chi^2/df = .657$, $P = .709$, $GFI = .972$, $AGFI = .916$, $RMSEA = .000$, $CFI = 1.000$ ตลอดจนมีความสามารถในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 91

คำสำคัญ: รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ อัตราส่วนทางการเงิน อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น หุ้นยั่งยืน

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

* Assistant Professor, Faculty of Business Administration and Management, Ubon Ratchathani Rajabhat University

Abstract

The objective of this research was to study the causal relationship model of the financial ratios and the return on equity of 57 listed companies in Thailand Sustainability Investment (THIS), recognized by the Stock Exchange of Thailand. These companies were listed between 2013 and 2017. The study revealed that the current ratio has a direct negative impact on the return on equity while debt to equity ratio, net profit margin and return on assets have a positive impact on the return on equity. In addition, quick ratio has an indirect negative impact on the return on equity through debt to equity ratio, net profit margin and return on assets. The developed causal relationship model conformed to the empirical data with $c^2 = 4.598$, $df = 7$, $c^2/df = .657$, $P = .709$, $GFI = .972$, $AGFI = .916$, $RMSEA = .000$, $CFI = 1.000$ as well as 91 percent predictability.

Keywords: Causal Relationship Model, Financial Ratio, Return on Equity, Thailand Sustainability Investment

1. บทนำ

ประเทศไทยได้ส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศมาอย่างต่อเนื่อง เพราะมีความสำคัญต่อการเติบโตของระบบเศรษฐกิจในภาพรวมจากการที่มีเงินลงทุนไหลเข้า เพิ่มอัตราการจ้างงาน เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจ ในปี พ.ศ. 2562 สถาบันพัฒนาการจัดการระหว่างประเทศ (IMD World Competitiveness Center) ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 25 จาก 63 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก (สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย, 2562) ในปัจจุบันด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ พบว่า ปัจจุบันย้อยด้านการลงทุนต่างประเทศ (International Investment) มีพัฒนาการดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดจากอันดับที่ 37 ในปีก่อน เป็นอันดับที่ 21 ในปีนี้ ตัวชี้วัดหนึ่งที่มีการปรับตัวดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญคือการเพิ่มขึ้นของการลงทุนจากต่างประเทศ

ในช่วง 21 ปีที่ผ่านมาแนวคิดการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมได้รับการยอมรับจากองค์การต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าเป็นแนวคิดที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการธุรกิจให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน การลงทุนเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Investment) เป็นการลงทุนที่มุ่งผลตอบแทนทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการรักษาเสถียรภาพทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นข้อพิจารณาที่นักลงทุนใช้ประกอบการพิจารณาและตัดสินใจลงทุน ทั้งนี้จากรายงานของ Global Sustainable Investment Alliance (2019) ระบุว่า ในปี ค.ศ. 2018 บริษัทในกลุ่มหุ้นยั่งยืนของประเทศแคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ มีสินทรัพย์และการลงทุนมากกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่ารวมในประเทศนั้น ส่วนในยุโรปกลุ่มหุ้นยั่งยืนมีสินทรัพย์และการลงทุนเกือบร้อยละ 50 ในสหรัฐอเมริกาอยู่ที่ร้อยละ 26 และในญี่ปุ่นอยู่ที่ร้อยละ 18

สำหรับประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ดำเนินธุรกิจโดยให้ความสำคัญกับความสามารถในการดำรงอยู่อย่างยั่งยืน และเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสแก่ผู้ลงทุนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อตลาดหลักทรัพย์และทำให้นักลงทุนนำเงินมาลงทุนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในด้านความโปร่งใสนั้น Corporate Knights (2016 : 19) ได้เปิดเผยผลการวัดในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ระบุว่า ตลาดหลักทรัพย์ของไทยมีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนเป็นอันดับที่ 13 ของตลาดหลักทรัพย์ทั่วโลกจำนวน 45 แห่ง และปี พ.ศ. 2561 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ประเมิน คัดเลือก และประกาศรายชื่อบริษัทจดทะเบียนให้เป็น

“หุ้นยั่งยืน” (Thailand Sustainability Investment: THSI) จำนวน 73 บริษัท เพื่อให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับนักลงทุนไทยและต่างประเทศที่ต้องการลงทุนตามแนวคิดการลงทุนอย่างยั่งยืน และยังส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนเข้าร่วมการประเมินความยั่งยืนในระดับสากล ตามแนวทางของ Dow Jones Sustainability Indices เพื่อสร้างการรับรู้และความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนในต่างประเทศที่มีต่อตลาดหลักทรัพย์ของไทย

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า การดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงความยั่งยืนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพด้านการเงินของธุรกิจ โดย Alshehhi, Nobanee and Khare (2018) ได้วิเคราะห์บทความการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลกระทบของการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนต่อประสิทธิภาพทางการเงิน จำนวน 132 บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารชั้นนำทางวิชาการ (Top-tier Journals) พบว่า ร้อยละ 78 ของบทความทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์ ระบุว่า การสร้างความยั่งยืนขององค์การธุรกิจ (Corporate Sustainability) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลประกอบการด้านการเงิน (Financial Performance) ในขณะที่ Haanaes (2016) ได้ศึกษาและพบว่า บริษัทที่อยู่ในกลุ่มหุ้นยั่งยืนสามารถจ่ายเงินปันผลเฉลี่ยได้สูงกว่าค่าเฉลี่ยของตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากการดำเนินงานเพื่อสร้างความยั่งยืนมีส่วนช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นได้ดีกว่าธุรกิจที่ไม่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน จึงทำให้นักลงทุนสนใจลงทุนในบริษัทที่มีโครงการด้านความยั่งยืนมากขึ้น จึงอาจสรุปได้ว่าการดำเนินธุรกิจตามแนวคิดการลงทุนอย่างยั่งยืนส่งผลเชิงบวกต่อความมั่นคงและผลตอบแทนด้านการเงิน และบริษัทที่อยู่ในกลุ่มหุ้นยั่งยืนอาจได้รับความสนใจจากนักลงทุนมากกว่า

งบการเงินของบริษัท เป็นแหล่งข้อมูลทางการเงินสำคัญที่บอกระยะการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของบริษัทที่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส เพียงพอ ทั้งนี้ เยาวนุช รักสงฆ์ (2562) ทำการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีทำให้ผู้ใช้ข้อมูลได้รับรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ และสารสนเทศนั้นมีผลกระทบโดยตรงต่อผลการดำเนินงานของบริษัท ส่วนผลการวิจัยของ Ratanasongtham, Ussahawanitchakit and Janjarasjit (2018) พบว่า ความสามารถในการจัดการทางการเงินที่ดีมีความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส มีอิทธิพลทางบวกต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างยั่งยืน และการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างยั่งยืนมีอิทธิพลทางบวกต่อความอยู่รอดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นักลงทุนจึงต้องแสวงหาข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของบริษัทมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจลงทุน

การวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทเป็นเครื่องมือสำคัญในกระบวนการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินที่เป็นผู้ใชภายนอก นักลงทุนควรวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินควบคู่กับการพิจารณาดัชนีหุ้น เพราะการวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานทางการเงินในอดีตของบริษัทสามารถนำมาพยากรณ์ตัวเลขในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจได้ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial ratio) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยประเมินฐานะทางการเงิน ประสิทธิภาพการดำเนินงานและความสามารถทำกำไรของบริษัทได้ดีกว่าข้อมูลดิบที่เปิดเผยในงบการเงิน (เพ็ชร ชุมทรัพย์, 2554 : 218) อัตราส่วนทางการเงินที่วิเคราะห์ได้สามารถนำมาแปลความและใช้เปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานหรือเปรียบเทียบกับกลุ่มบริษัทในอุตสาหกรรมหรือธุรกิจเดียวกัน หรืออาจเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเดียวกันในอดีตของบริษัทต่อเนื่องหลาย ๆ ปี ทั้งนี้จากผลการศึกษาที่ผ่านมาได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและได้ศึกษา ออกแบบ รูปแบบความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินที่คาดว่าจะส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน รวมทั้งตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการศึกษาในครั้งนี้มุ่งหมายเพื่อให้ได้สารสนเทศที่หน่วยงานกำกับดูแลนำไปใช้เป็นแนวทางสนับสนุนการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนทั้งที่อยู่และไม่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ฯ และเพื่อให้ผู้วิเคราะห์

ผู้ลงทุน และผู้ถือหุ้นใช้เป็นแนวทางการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ อีกทั้งยังหวังว่าข้อค้นพบจากการศึกษาจะมีส่วนช่วยยืนยันความโปร่งใส และเพิ่มความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนที่มีต่อตลาดหลักทรัพย์ของไทย ให้สามารถดึงดูดเงินลงทุนและการลงทุนระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น และส่งผลทางบวกต่อเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศต่อไป

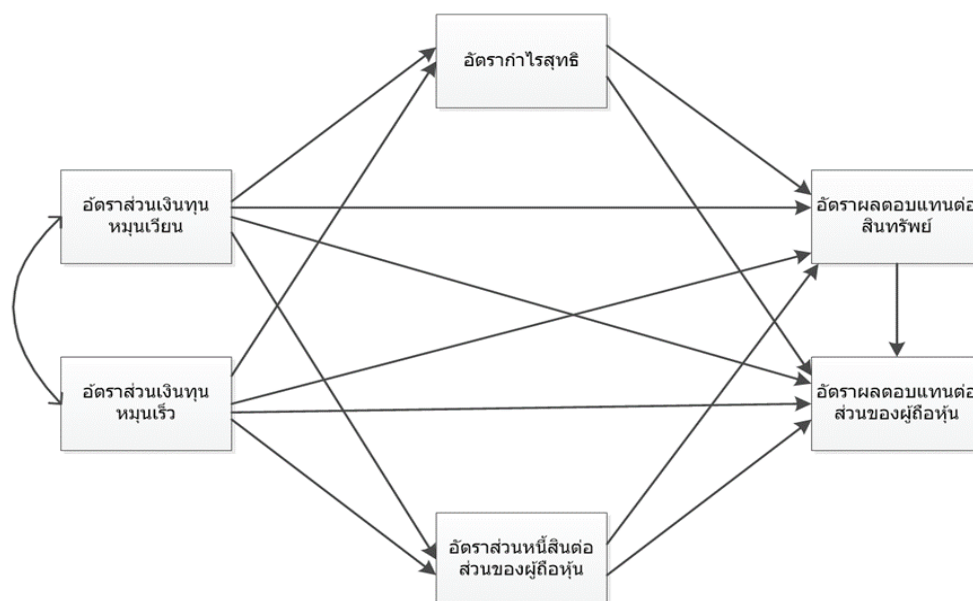
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์กับข้อมูลเชิงประจักษ์
- 2.2 เพื่อทดสอบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของรูปแบบความสัมพันธ์
- 2.3 เพื่อวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานการวิจัย

ในอดีตมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ และพบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเร็ว อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรากำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ซึ่งพบความสัมพันธ์และผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Rehman et al., 2015 : 168; Kim, 2016: 58; Hermanto et al., 2018 : 37; Madushanka and Jathurika, 2018 : 160; Zorn et al., 2018 : 10) แสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนทางการเงินบางรายการมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อถึงกัน อย่างไรก็ตามก่อนหน้านี้การศึกษาในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทางมีค่อนข้างจำกัด ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนางานวิจัยให้เกิดมุมมองที่หลากหลาย ผู้วิจัยจึงศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตราส่วนทางการเงินและผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อยั่งยืน และได้สรุปรูปแบบความสัมพันธ์ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังรูปภาพประกอบ 1

รูปภาพประกอบ 1
รูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมุติฐาน

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.1 แนวคิดความยั่งยืน

การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนสำหรับประเทศไทย หมายถึง บริษัทที่ให้ความสำคัญด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และมีการบริหารจัดการที่ดีไปพร้อมกับการแสวงหาผลกำไรควบคู่กันไปด้วย บริษัทดังกล่าวจะมีลักษณะมุ่งเน้นให้มีกระบวนการทางธุรกิจที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า รวมทั้งพยายามลดของเสียหรือมลพิษที่จะปล่อยกลับสู่ธรรมชาติให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ นอกจากนี้ยังเป็นบริษัทที่รับผิดชอบต่อสังคม มีการจ้างงานอย่างเป็นธรรม ทำงานอย่างปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ ดูแลและพัฒนาชุมชนที่เกี่ยวข้องกับบริษัทให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2561)

ปัจจุบันมีธุรกิจจำนวนไม่น้อยดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใส รับผิดชอบต่อและเป็นธรรม จึงเป็นบริษัทที่สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง มีผลกำไรมาจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นได้อย่างสม่ำเสมอ และไม่สร้างผลกระทบให้กับสังคม ส่วนรวม จากข้อมูล 10 ปี ย้อนหลังระหว่างปี พ.ศ. 2548 - 2557 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2561) พบว่า บริษัทจดทะเบียนที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล สร้างผลตอบแทนเฉลี่ยร้อยละ 30 ต่อปี สูงกว่าผลตอบแทนโดยเฉลี่ยของตลาดหลักทรัพย์เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกัน สำหรับในต่างประเทศ หลายบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมในการดูแลสิ่งแวดล้อม และบริหารงานตามแนวทางการบริหารจัดการที่ดี มีข้อมูลแสดงให้เห็นชัดเจนว่าบริษัทมีผลตอบแทนในระยะยาวสูงกว่าหุ้นโดยทั่วไปของตลาดหลักทรัพย์ประเทศนั้น ๆ มีการเติบโตอย่างมั่นคง และยั่งยืน สามารถสร้างความมั่งคั่งให้แก่ผู้ถือหุ้นได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังพบว่าบริษัทที่อยู่ในกลุ่มหุ้นยั่งยืนสามารถจ่ายเงินปันผลเฉลี่ยได้สูงกว่าค่าเฉลี่ยของตลาดหลักทรัพย์

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงิน

งบการเงินเป็นรายงานทางการเงินที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน หรือกระแสเงินสดของกิจการซึ่งอยู่ในรูปแบบที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ไม่ชัดเจนนักเนื่องจากข้อจำกัดในการวัดมูลค่าของรายการในงบการเงิน จึงมีความจำเป็นต้องทำข้อมูลในงบการเงินให้อยู่ในรูปแบบของสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ สอดคล้องกับ American Association of Individual Investors (2008) ที่กล่าวว่า หากเป็นนักลงทุนระยะยาวตัวเลขกำไรเพียงอย่างเดียวจะไม่บอกอะไรเกี่ยวกับบริษัทมากนัก เพื่อให้มีประโยชน์เพิ่มขึ้นจึงควรวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรเพื่อช่วยให้การวิเคราะห์มีประสิทธิภาพมากขึ้น การวิเคราะห์อัตราส่วนเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงินที่สำคัญและนำมาใช้อย่างแพร่หลาย เพื่ออธิบายความสัมพันธ์และแนวโน้มของอัตราส่วนดังกล่าว และจากการทบทวนวรรณกรรมพบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงออกแบบรูปแบบความสัมพันธ์โดยมุ่งศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่อาจส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ที่ผ่านมามีผู้ศึกษาและพบความสัมพันธ์หรือผลกระทบต่อกันดังนี้

3.2.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio : CR) เป็นอัตราส่วนที่แสดงว่าบริษัทมีสินทรัพย์สภาพคล่องเพียงพอในการชำระหนี้สินหมุนเวียนได้เพียงใด จากการทบทวนงานวิจัย พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงบวกกับอัตรากำไรสุทธิ (Borhan et al., 2014 : 158; Durrah et al., 2016: 440) มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงลบและเชิงบวกกับอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Aghdaei and Ghasemi, 2012 : 107-109; Zorn et al., 2018 : 10) มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Rehman et al., 2015 : 168; Hermanto et al., 2018 : 37) มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงลบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Pradhan and Shrestha, 2016 : 7-11)

3.2.2 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเร็ว (Quick Ratio: QR) เป็นอัตราส่วนเดียวกันกับอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน แต่ในสินทรัพย์หมุนเวียนจะไม่รวมสินค้าคงเหลือเนื่องจากมีสภาพคล่องต่ำ งานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเร็วมีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงบวกกับอัตรากำไรสุทธิ (Borhan et al., 2014 : 158) มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Durrah et al., 2016 : 440; Madushanka and Jathurika, 2018 : 160) มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงลบและเชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Pradhan and Shrestha, 2016 : 7-11; Hermanto et al., 2018 : 37; Madushanka and Jathurika, 2018 : 160) มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงลบและเชิงบวกกับอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Owino, 2011 : 31; Marian et al., 2016 : 194)

3.2.3 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio: DE) ใช้วัดระดับการก่อหนี้ของบริษัท เปรียบเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้นทำให้ทราบโครงสร้างทางการเงิน และความเสี่ยงของกิจการในการชำระหนี้ งานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตรากำไรสุทธิ (Zorn et al., 2018 : 10) มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงลบและเชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Kim, 2016: 58; Hermanto et al., 2018 : 37; Zorn et al., 2018 : 10) มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงลบและเชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Kim, 2016: 58; Zorn et al., 2018 : 10)

3.2.4 อัตรากำไรสุทธิ (Profit Margin: PM) ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรระดับสุดท้ายโดยนำรายได้หักค่าใช้จ่ายทุกรายการ อัตรากำไรสุทธิที่สูงบ่งบอกให้ทราบว่าบริษัทมีการควบคุมค่าใช้จ่ายได้ดีเพียงใด งานวิจัยของ Kim (2016 : 58) และ Zorn et al. (2018 : 10) พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างอัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

3.2.5 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return On Assets: ROA) ใช้วัดความสามารถของบริษัทในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดเพื่อสร้างผลกำไร ซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์โดยรวม โดยงานวิจัยของ Rehman et al. (2015: 168) Kim (2016 : 58) และ Zorn et al. (2018 : 10) พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

3.2.6 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) ใช้วัดผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นที่เกิดจากความสามารถในการบริหารงาน และเป็นอัตราส่วนที่นักลงทุนให้ความสนใจเนื่องจากอัตราส่วนนี้หากมีค่าสูงมักถูกกล่าวอ้างว่าเป็นเหตุผลที่นักลงทุนซื้อหุ้นของบริษัท

3.3 ผลกระทบของการปฏิบัติด้านความยั่งยืนต่อประสิทธิภาพด้านการเงินขององค์กร

Alshehhi, Nobanee and Khare (2018) ศึกษาผลกระทบของการปฏิบัติด้านความยั่งยืนต่อประสิทธิภาพด้านการเงินขององค์กร โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารที่มีความน่าเชื่อถือสูง เช่น Scopus และ ABDC ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความยั่งยืนขององค์กรและประสิทธิภาพทางการเงิน จำนวน 132 บทความจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ตั้งแต่ก่อนปี ค.ศ. 2002-2017 โดยพิจารณาความยั่งยืนจากมิติทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคม ส่วนประสิทธิภาพทางการเงินวัดจากตัวแปร ROA, ROE, ROI (อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน) และ EPS (กำไรต่อหุ้น) พบว่า มีบทความร้อยละ 78 แสดงให้เห็นถึงผลกระทบเชิงบวกของการปฏิบัติด้านความยั่งยืนขององค์กรต่อประสิทธิภาพทางการเงิน มีเพียงร้อยละ 7 เท่านั้นที่ไม่พบผลกระทบของรายการดังกล่าว แสดงว่ามีความเป็นไปได้อย่างมากที่การปฏิบัติด้านความยั่งยืนจะมีความสัมพันธ์หรือมีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพด้านการเงินขององค์กร

สมมติฐานการวิจัย

- H1: อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น
- H2: อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น
- H3: อัตราส่วนเงินทุนหมุนเร็วมีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น
- H4: อัตราส่วนเงินทุนหมุนเร็วมีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น
- H5: อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น
- H6: อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น
- H7: อัตรากำไรสุทธิมีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น
- H8: อัตรากำไรสุทธิมีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น
- H9: อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 กระบวนการและวิธีการเลือกตัวอย่าง

การวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีจากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในรายชื่อหุ้นยั่งยืน (Thailand Sustainability Investment) ที่ประกาศในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 73 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2561) เมื่อตัดข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจการเงินซึ่งมีข้อมูลทางการเงินแตกต่างจากธุรกิจในกลุ่มอื่น และบริษัทที่มีผลการดำเนินงานขาดทุนปีใดปีหนึ่งในช่วงปี พ.ศ.2556 - 2560 คงเหลือจำนวนบริษัทที่สามารถจัดเก็บข้อมูลได้ 57 บริษัท

4.2 การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัทจดทะเบียน ประกอบด้วยชื่อย่อหลักทรัพย์ กลุ่มอุตสาหกรรม มูลค่าตลาดของหลักทรัพย์ การใช้ค่านวนดัชนีหุ้นยั่งยืน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินจากการเปิดเผยของบริษัทจดทะเบียนที่เป็นตัวอย่าง เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ระดับมาตรวัดอัตราส่วน (Ratio Scale) ประกอบด้วย CR, QR, DE, PM, ROA และ ROE

4.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ และร้อยละ เพื่อจำแนกประเภทข้อมูลทั่วไปของบริษัทจดทะเบียน และใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อจำแนกและแปลความหมายในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนทางการเงิน ขณะที่การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง

5. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

5.1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน

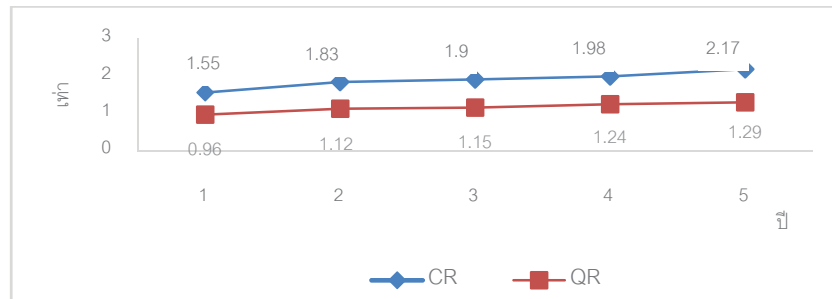
ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่าส่วนใหญ่เป็นบริษัทในกลุ่มทรัพยากรร้อยละ 24.6 รองลงมาอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างร้อยละ 22.8 กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมร้อยละ 14.0 กลุ่มบริการร้อยละ 14.0 กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารร้อยละ 12.3 กลุ่มเทคโนโลยีร้อยละ 10.5 และกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคร้อยละ 1.8 ตามลำดับ มูลค่าตลาดของหลักทรัพย์ส่วนใหญ่มากกว่า 100,000 ล้านบาท ร้อยละ 29.8 รองลงมา มูลค่าตลาด 30,000 - 100,000 ล้านบาท ร้อยละ 22.8 มูลค่า

ตลาด 3,000 - 10,000 ล้านบาท ร้อยละ 21.1 มูลค่าตลาด 10,000 - 30,000 ล้านบาท ร้อยละ 19.3 และมูลค่าตลาดไม่เกิน 3,000 ล้านบาท ร้อยละ 7.0 ตามลำดับ และส่วนใหญ่เป็นบริษัทที่ใช้คำณวนดัชนีหุ้นยั่งยืน ร้อยละ 57.9

5.2 การวิเคราะห์แนวโน้มค่าเฉลี่ยอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน

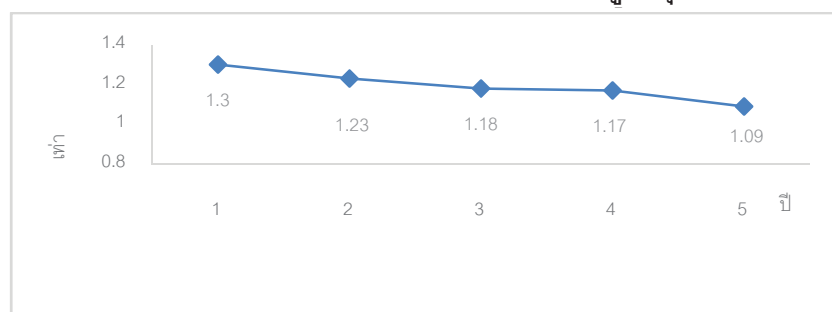
รูปภาพประกอบ 2

แนวโน้มของอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเร็ว

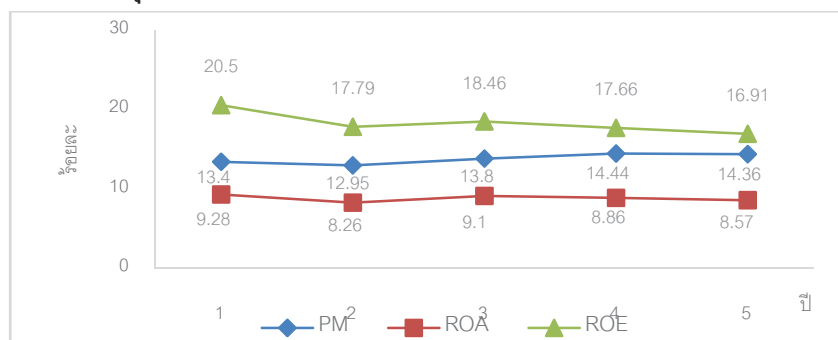
รูปภาพประกอบ 3

แนวโน้มของอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

รูปภาพประกอบ 4

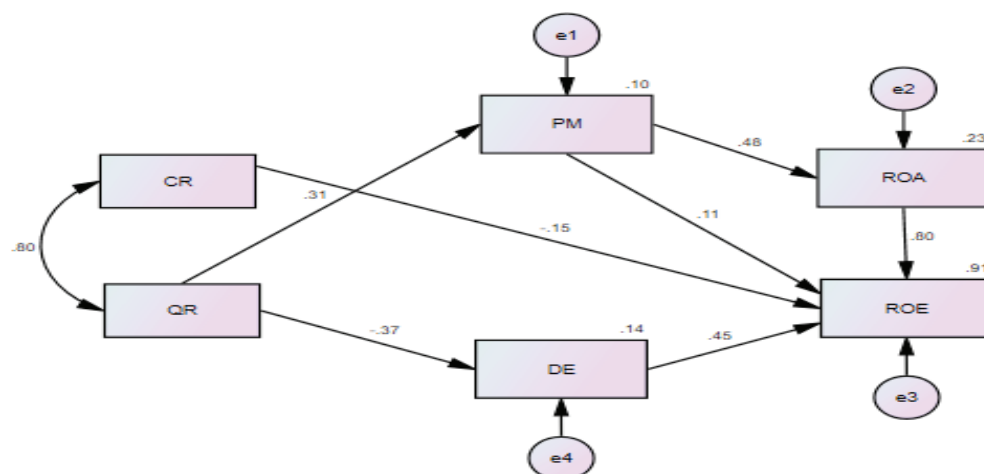
แนวโน้มของอัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

จากรูปภาพประกอบที่ 2 - 4 แสดงแนวโน้มค่าเฉลี่ยอัตราส่วนของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน พบว่า CR มากกว่า 1.5 เท่าทุกปี และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วน QR มีเพียงปี 2556 เพียงปีเดียวที่มีค่าต่ำกว่า 1 เท่า ส่วนปี 2557 – 2560 มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 1 เท่า และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น DE มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องและเข้าใกล้ 1 เท่า แสดงว่าบริษัทมีหนี้สินรวมมากกว่าส่วนของผู้ถือหุ้นและมีแนวโน้มลดลงเกือบเท่าส่วนของผู้ถือหุ้น PM มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ขณะที่ ROA และ ROE มีแนวโน้มลดลง

5.3 การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

รูปภาพประกอบ 5 รูปแบบความสัมพันธ์ของข้อมูลเชิงประจักษ์

Chi-square=4.598, df=7, p=.709, GFI=.972, AGFI=.916, RMSEA=.000, CFI=1.000

จากรูปภาพประกอบที่ 5 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความกลมกลืนของรูปแบบความสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรม IBM SPSS Amos 23 version ข้อมูลที่ใช้ในการตรวจสอบคือค่าเฉลี่ยของข้อมูลอัตราส่วนทางการเงิน ระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2560 ประกอบด้วย CR, QR, DE, PM, ROA และ ROE พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่เนื่องจากค่าเส้นทางสัมประสิทธิ์บางเส้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการปรับรูปแบบโดยตัดเส้นทางที่ไม่มีนัยสำคัญออก และโมเดลยังคงมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่า $\chi^2 = 4.598$, $df = 7$, $\chi^2/df = .657$, $P = .709$, $GFI = .972$, $AGFI = .916$, $RMSEA = .000$, $CFI = 1.000$

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ มีค่า 0.91 อธิบายได้ว่า CR, QR, DE, PM และ ROA ร่วมกันพยากรณ์ ROE ได้ร้อยละ 91 ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางแสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง

	Estimate	S.E.	C.R.	p	Standardized Regression Weights	R ²
CR → ROE	-1.402	.399	-3.516	.000	-.151***	.91
DE → ROE	5.628	.520	10.820	.000	.453***	
PM → ROE	.099	.044	2.271	.023	.106*	
ROA → ROE	2.089	.119	17.513	.000	.798***	
PM → ROA	.171	.042	4.095	.000	.480***	.23
QR → PM	3.392	1.384	2.451	.014	.311*	.10
QR → DE	-.301	.102	-2.957	.003	-.368**	.14

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4 การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล

จากรูปแบบความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นและมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลตามสมมติฐานการวิจัย พบว่า

- 1) CR มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อ ROE ขนาดอิทธิพลเท่ากับ - .151 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
 - 2) CR ไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อ ROE ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
 - 3) QR ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อ ROE ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
 - 4) QR มีอิทธิพลทางอ้อมต่อ ROE 3 เส้นทาง คือ (1) การส่งผ่านตัวแปร DE มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ - .166 (2) การส่งผ่านตัวแปร PM มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .033 และ (3) การส่งผ่านตัวแปร PM และ ROA มีขนาดของอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ .119 และมีอิทธิพลรวมเชิงลบต่อ ROE ขนาดของอิทธิพลเท่ากับ - .014 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
 - 5) DE มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อ ROE ขนาดของอิทธิพลเท่ากับ .453 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
 - 6) DE ไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อ ROE ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
 - 7) PM มีอิทธิพลทางตรงต่อ ROE ขนาดของอิทธิพลเท่ากับ .106 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
 - 8) PM มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อ ROE ผ่านตัวแปร ROA มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .383 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
 - 9) ROA มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อ ROE ขนาดของอิทธิพลเท่ากับ .798 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
- ผลการวิเคราะห์อิทธิพลแสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม

เส้นทางอิทธิพล	อิทธิพลทางตรง	อิทธิพลทางอ้อม	อิทธิพลรวม
CR --> ROE	- .151	-	- .151
QR --> PM	.311	-	.311
QR --> DE	- .368	-	- .368
QR --> ROA	-	.149	.149
QR --> ROE	-	- .014	- .014
PM --> ROA	.480	-	.480
PM --> ROE	.106	.383	.489
DE --> ROE	.453	-	.453
ROA --> ROE	.798	-	.798

5.5 การอภิปรายผล

- 1) CR มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อ ROE ขนาดอิทธิพลเท่ากับ - .151 และไม่มีอิทธิพลทางอ้อมจึงทำให้อิทธิพลรวมแสดงอิทธิพลเชิงลบเท่ากับ - .151 อธิบายได้ว่าหากบริษัทมี CR เพิ่มขึ้นหรือลดลงจะส่งผลให้ ROE เปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงข้าม ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากหากบริษัทดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพิ่มขึ้น ทำให้สัดส่วนของสินทรัพย์ทำกำไร (สินทรัพย์ถาวร) ลดลง หรืออาจเนื่องจากเมื่อบริษัทมี CR เพิ่มขึ้นจากการที่หนี้สินหมุนเวียนลดลง ส่งผลต่อ DE ลดลง และส่งผลให้ ROE ลดลงด้วย สอดคล้องกับขวัญณา เดกศิริ, สมใจ บุญหมื่นไวย และ

ธนภณ วิมูลอาจ. (2561 : 78-79) ศึกษาอิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ ระหว่างปี 2556 - 2558 จำนวน 68 บริษัท พบว่า CR มีอิทธิพลเชิงลบต่อราคาหลักทรัพย์ ขณะที่ ROE มีอิทธิพลเชิงบวกต่อราคาหลักทรัพย์

2) QR ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อ ROE แต่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อ ROE 3 เส้นทาง คือ (1) การส่งผ่านตัวแปร DE มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.166 สอดคล้องกับการศึกษาของ Owino (2011 : 31) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องและระดับการก่อหนี้ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ในโรบี ประเทศเคนยา ระหว่างปี 2006 – 2010 พบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างสภาพคล่องและระดับการก่อหนี้ (2) การส่งผ่านตัวแปร PM มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .033 สอดคล้องกับการศึกษาของ Borhan et al. (2014 : 158) ศึกษาผลกระทบของอัตราส่วนทางการเงินต่อประสิทธิภาพด้านการเงินของบริษัทเคมี กรณีศึกษา LyondellBasell Industries ประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้ข้อมูลทางการเงินระหว่างปี 2004 – 2011 พบว่า CR และ PM มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ (3) การส่งผ่านตัวแปร PM และ ROA มีขนาดของอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ .119 และมีอิทธิพลรวมเชิงลบต่อ ROE ขนาดของอิทธิพลเท่ากับ -.014 สอดคล้องกับ Pradhan and Shrestha (2016 : 7-11) ศึกษาผลกระทบของสภาพคล่องต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศเนปาล จำนวน 144 แห่ง พบว่า QR มีผลกระทบทางลบต่อ ROA และ ROE อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3) DE มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อ ROE ขนาดของอิทธิพลเท่ากับ .453 แต่ไม่มีอิทธิพลทางอ้อม จึงทำให้อิทธิพลรวมเชิงบวกเท่ากับ .453 แสดงให้เห็นว่าหาก DE เพิ่มขึ้นหรือลดลง จะทำให้ ROE เพิ่มขึ้นหรือลดในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับการศึกษาของนักวิชาการหลายท่านที่พบว่า DE มีความสัมพันธ์หรือส่งผลเชิงบวกต่อ ROE (Hermanto et al., 2018 : 37; Zorn et al., 2018 : 10) และจากการวิเคราะห์แนวโน้มของ DE ของบริษัทจดทะเบียน ในรายชื่อหุ้นยั่งยืนที่พบว่าลดลง จึงสอดคล้องกับแนวโน้มการลดลงของ ROE เช่นกัน

4) PM มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อ ROE ขนาดของอิทธิพลเท่ากับ .106 และพบว่ามีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อ ROE ผ่านตัวแปร ROA มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .383 ทำให้มีอิทธิพลรวมเชิงบวก ขนาดของอิทธิพลเท่ากับ .489 แสดงให้เห็นว่าหาก PM เพิ่มขึ้นหรือลดลงจะทำให้ ROE เพิ่มขึ้นหรือลดในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Kim (2016 : 58) และ Zorn et al. (2018 : 10) ที่ศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่าง PM และ ROE

5) ROA พบว่ามีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อ ROE มากที่สุด โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ .798 แสดงให้เห็นว่าหาก ROA เพิ่มขึ้นหรือลดลงจะทำให้ ROE เพิ่มขึ้นหรือลดในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Rehman et al. (2015 : 168) Kim (2016 : 58) และ Zorn et al. (2018 : 10)

6. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของงานวิจัย

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1) จากผลการศึกษาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนสภาพคล่องของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน พบว่า CR มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 1.5 เท่า และ QR มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 1 เท่า ทั้งสองอัตราส่วนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงกล่าวได้ว่าสภาพคล่องของบริษัทในกลุ่มนี้อยู่ในระดับที่ดี ขณะที่ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของอัตราส่วนสภาพคล่องและ ROE พบว่าเป็นลบ ดังนั้นผู้ใช้งบการเงินควรตระหนักว่าหากบริษัทมีสภาพคล่องเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ ROE ลดลง

2) จากผลการศึกษาค่าเฉลี่ยของ DE ของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน พบว่ามีค่ามากกว่า 1 และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจนเข้าใกล้ 1 อธิบายได้ว่าบริษัทในกลุ่มนี้มีหนี้สินรวมสูงกว่าส่วนของผู้ถือหุ้น แต่มี

แนวโน้มที่หนี้สินรวมลดลงใกล้จะเท่ากับส่วนของผู้ถือหุ้น ผู้ใช้ข้อมูลควรตระหนักว่าบริษัทที่มีหนี้สินในระดับสูงจะมีความเสี่ยงต่อการผิดนัดชำระหนี้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยหากอยู่ในสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและบริษัทต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่พึงปรารถนา หรือผู้ถือหุ้นอาจได้รับชำระคืนค่าหุ้นที่ลงทุนไปไม่ครบ นอกจากนี้บริษัทที่มีหนี้สินรวมหรือหนี้สินที่ก่อให้เกิดดอกเบี้ยจ่ายในระดับสูงมักมีความเสี่ยงที่จะเกิดความล้มเหลวและมีความยุ่งยากในการจัดหาเงินทุนในอนาคต นอกจากนี้เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ DE และ ROE ที่พบว่าเป็นบวก ดังนั้นผู้ใช้งบการเงินควรตระหนักว่าหากบริษัทมี DE ลดลงจะส่งผลให้ ROE ลดลง

3) จากผลการศึกษาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน พบว่า ROA และ ROE มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย แต่ยังคงมีความสม่ำเสมอและอยู่ในระดับที่มากกว่าร้อยละ 8 ทุกปี

4) รูปแบบความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น พบว่าทั้ง 5 อัตราส่วนสามารถร่วมกันพยากรณ์ ROE ได้ถึงร้อยละ 91 ผู้ใช้งบการเงินสามารถใช้ตัวแปรเหล่านี้เปรียบเทียบกับอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอื่น หรืออาจใช้คาดการณ์ ROE ในอนาคตเพื่อตัดสินใจดำเนินการใด ๆ ต่อบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มหุ้นยั่งยืน

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตราส่วนทางการเงินและผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปี 2561-2565 เพื่อดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและรูปแบบความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มหุ้นยั่งยืน

2) ศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตราส่วนทางการเงินกับบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอื่น เช่น SET Index หรือ SET100 เป็นต้น

7. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตราส่วนทางการเงินและผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน จากผลการวิจัยพบว่า CR, QR, DE, PM และ ROA ร่วมกันพยากรณ์ ROE ได้ร้อยละ 91 โดยอัตราส่วนสภาพคล่องมีอิทธิพลเชิงลบ ขณะที่ DE, PM และ ROA มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ ROE นอกจากนี้ยังพบว่าอัตราส่วนทางการเงินของหุ้นในกลุ่มนี้ทั้งอัตราส่วนวัดสภาพคล่อง อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรมีความผันผวนน้อยและมีความสม่ำเสมอซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของความยั่งยืนที่หมายถึง ความยั่งยืนของบริษัทจากการดำเนินธุรกิจโดยมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจเพื่อความสามารถในการดำรงอยู่เป็นเวลานาน

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2556). *การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วย AMOS*. กรุงเทพฯ : สามลดา.

ขวัญณา เด็กศิริ, สมใจ บุญหมื่นไวย และธนาณ วิมูลอาจ. (2561). อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินต่อราคา

หลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมบริการ.

วารสารชุมชนวิจัย, 12(2), 71-84.

- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2560). แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1). ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2562, จาก <https://www.set.or.th>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2561). รายชื้อหุ้นยั่งยืน ประจำปี 2561. ค้นเมื่อ 15 มกราคม 2562, จาก <https://lib.swu.ac.th/images/guides/l19%20how%20to%20citation%20for%20web0614.pdf>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2561). *Thailand Sustainability Investment*. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2562, จาก https://www.set.or.th/sustainable_dev/th/sr/sri/thsi_p1.html
- เพชร ชุมทรัพย์. (2554). *วิเคราะห์งบการเงิน: หลักและการประยุกต์*. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เยาวนุช รักสงส์. (2562). ผลกระทบของประสิทธิภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ*, 11(2), 200-213.
- สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย. (2562). *ผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ประจำปี 2562*. ค้นเมื่อ 29 พฤษภาคม 2562, จาก http://thailandcompetitiveness.org/topic_detail.php?lang=Th&ps=174
- Aghdaei, S. H., & Ghasemi, K. (2012). Studying the effect of debt ratio on market value of stock firms by using the liquidity. *International Conference on Economics*, 36, 105-110.
- Alshehhi, A., Nobanee, H. & Khare, N. (2018). The impact of sustainability practices on corporate financial performance: literature trends and future Research Potential. *Sustainability*. 10, 1-25.
- American Association of Individual Investors. (2008). *Making sense of profits using profitability ratios*. Retrieved January 10, 2019, from: <https://www.aaii.com/journal/article/making-sense-of-profits-using-profitability-ratios>
- Borhan, H., Mohamed, R. M., & Azmi, N. (2014). The impact of financial ratios on the financial performance of a chemical company: The case of LyondellBasell industries. *World Journal of Entrepreneurship, Management and Sustainable Development*, 10(2), 154-160.
- Corporate Knights. (2016). *Measuring sustainability disclosure*. Retrieved January 10, 2019, from: <http://www.sseinitiative.org/wp-content/uploads/2016/07/SSE2016Final.pdf>
- Durrah, O., Rahman, A., Jamil, S. A., & Ghafeer, N. A. (2016). Exploring the relationship between liquidity ratios and indicators of financial performance: An analytical study on food industrial companies listed in Amman Bursa. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 6(2), 435-441.
- Global Sustainable Investment Alliance. (2019). *2018 Global sustainable investment alliance*. Retrieved April 7, 2019, from: www.gsi-alliance.org/2019/03/GSIR_Review2018.3.28.pdf
- Haanaes, K. (2016). *Why all businesses should embrace sustainability some top companies are leading the way*. Retrieved January 10, 2019, from: <https://www.imd.org/research-knowledge/articles/why-all-businesses-should-embrace-sustainability/>
- Hermanto, Y. B., Panjaitan, W. S., & Widyastuti, M. (2018). Effects of current ratio and debt-to-equity ratio on return on asset and return on equity. *International Journal of Business and Management Invention*, 7(12), 31-39.

- Kim, H. S. (2016). A study of financial performance using DuPont analysis in food distribution market. *Culinary Science & Hospitality Research*, 22(6), 52-60.
- Madushanka, K. H. I., & Jathurika, J. (2018). The impact of liquidity ratios on profitability. *International Research Journal of Advanced Engineering and Science*, IRJAES. 157-161. Retrieved January 10, 2019, from: <http://www.irjaes.com/pdf/V3N4Y18-IRJAES/IRJAES-V3N4P297Y18.pdf>
- Marian, S. Daniei, C. & Dalia, S. (2016). Statistical correlations between the return and the indicators of financial balance. case study: The Romanian companies listed on BSE. *Finance*. 190-195. Retrieved January 10, 2019, from: <http://www.wseas.us/e-library/conferences/2011/Drobeta/TED/TED-31.pdf>
- Owino, O. E. (2011). *The relationship between liquidity and leverage of companies quoted at the NSE*. Thesis, University of Nairobi.
- Pradhan, R. S., & Shrestha, D. (2016). *Impact of liquidity on bank profitability in Nepalese commercial banks*. Electronic copy. Retrieved January 10, 2019, from: https://www.researchgate.net/publication/324661703_Impact_of_Liquidity_on_Bank_Profitability_in_Nepalese_Commercial_Banks
- Ratanasongtham, W., Ussahawanitchakit, P. & Janjarasjit, S. (2018). Environmental management accounting capability on sustainable performance development and firm survival: empirical evidence from ISO 14000 firms in Thailand. *Journal of Accountancy and Management*, 10(3), 17-32.
- Rehman, M. Z., Khan, M. N., & Khokhar, I. (2015). Investigating liquidity-profitability relationship: evidence from companies listed in Saudi stock exchange (Tadawul). *Journal of Applied Finance & Banking*, 5(3), 159-173.
- Zorn, A., Esteves, M. Baur, I., & Lips, M. (2018). Financial ratios as indicators of economic sustainability: A quantitative analysis for Swiss dairy farms. *Sustainability*, 10(8), 29-42.

คำแนะนำและการจัดเตรียมต้นฉบับ
วารสารการบัญชีและการจัดการ คณะการบัญชีและการจัดการ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ต.ขามเรียง อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม 44150

บทความที่จะลงตีพิมพ์ในวารสารการบัญชีและการจัดการ จะต้องเป็นบทความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่นๆ การละเมิดลิขสิทธิ์ถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้ส่งบทความโดยตรง

นโยบายการพิจารณากลับกรองบทความ

วารสารการบัญชีและการจัดการประสงค์จะรับบทความวิชาการ บทความวิจัย และบทความหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการบัญชีและการจัดการ วัตถุประสงค์บทความต้องการนำเสนอบทความที่มีคุณภาพที่สามารถแสดงประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎี เพื่อที่จะให้นักวิจัยสามารถนำไปพัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ และประโยชน์ที่ผู้ประกอบการธุรกิจสามารถนำไปใช้ในการบริหารธุรกิจ ดังนั้นบทความที่จะได้รับการลงตีพิมพ์จะต้องผ่านการพิจารณากลับกรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องและจะต้องเป็นบทความที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพทางด้านวิชาการและประโยชน์ดังกล่าวข้างต้น

ขอบเขตของวารสารการบัญชีและการจัดการจะครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทั้งในเชิงมหภาคหรือจุลภาคในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีและการจัดการ ต่อไปนี้ เช่น

• การบัญชี	• การตลาด
• การจัดการ	• การจัดการทรัพยากรมนุษย์
• การประกอบการ	• คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
• เทคโนโลยีสารสนเทศธุรกิจ	• พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์
• การเงิน	• เศรษฐศาสตร์
• ธุรกิจระหว่างประเทศ	• หัวข้ออื่นที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี บริหารธุรกิจ และเศรษฐศาสตร์

การจัดเตรียมต้นฉบับ (Manuscript preparation)

ต้นฉบับที่ส่งมายังบรรณาธิการวารสารการบัญชีและการจัดการต้องประกอบด้วยบทความต้นฉบับ จำนวน 3 ชุด และแผ่นดิสเก็ตหรือแผ่นซีดีที่บรรจุข้อมูลต้นฉบับ 1 แผ่น ระบุชื่อบทความ และชื่อผู้เขียนกำกับไว้ที่แผ่นดิสเก็ตหรือแผ่นซีดีทุกแผ่น (หากมีมากกว่า 1 แผ่น)

เอกสารอื่นที่ต้องแนบมาพร้อมกับต้นฉบับ

- บันทึกข้อความขอส่งต้นฉบับลงตีพิมพ์ในวารสารฯ จำนวน 1 ชุด
- แบบเสนอต้นฉบับเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารฯ (ตามแบบฟอร์มของวารสารฯ ที่แนบมา) จำนวน 1 ชุด

จัดส่งมายัง :

บรรณาธิการวารสารการบัญชีและการจัดการ

คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ต.ขามเรียง อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม 44150

โทรศัพท์/โทรสาร 043-754333 ต่อ 3431/043-754422 E-mail: accbiz.journal@gmail.com

ขั้นตอนการดำเนินงานภายหลังได้รับต้นฉบับ

หากกองบรรณาธิการตรวจพบข้อผิดพลาดของรูปแบบ และ/หรือ ความไม่สมบูรณ์ขององค์ประกอบในบทความ บทความนั้นจะถูกส่งกลับไปยังผู้เขียนสำหรับติดต่อ (corresponding author) เพื่อทำการแก้ไขบทความที่จัดเตรียมถูกต้องตามระเบียบการตีพิมพ์และมีความสมบูรณ์ของเนื้อหาจะถูกส่งไปยังผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาคุณค่าต่อไป

องค์ประกอบบทความงานวิจัย (Research article)

จัดเตรียมเนื้อหาตามลำดับดังนี้: ชื่อเรื่อง บทคัดย่อ เนื้อหา เอกสารอ้างอิง โดยหน้าชื่อเรื่องควรมีข้อมูลตามลำดับดังนี้ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียนสังกัด (ภาควิชา คณะ มหาวิทยาลัย เมือง จังหวัด) และอีเมลของผู้เขียนสำหรับติดต่อ

บทคัดย่อ

บทความงานวิจัยต้องประกอบด้วยบทคัดย่อที่ระบุถึงความสำคัญของเรื่อง วัตถุประสงค์ วิธีการศึกษา ผลการศึกษาและบทสรุป ความยาวไม่เกิน 300 คำ ในกรณีที่ต้นฉบับเป็นภาษาไทย ให้ผู้เขียนเขียนบทคัดย่อทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย ระบุคำสำคัญของเรื่อง (keywords) จำนวนไม่เกิน 5 คำ

เนื้อหาของบทความ

ลำดับของการเขียนเนื้อหาบทความวิจัยเริ่มต้นจากบทนำ วิธีการศึกษา ผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา สรุปผลการศึกษา และกิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) ความสำคัญของที่มาและปัญหาของงานวิจัย ภูมิหลังของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสมมุติฐานและวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้เขียนไว้ในส่วนบทนำ วิธีการศึกษา ให้อธิบายไว้ในส่วนวิธีการศึกษา ผลการวิจัยหรือผลการทดลองต่างๆ ให้อธิบายไว้ในส่วนผลการศึกษา การวิเคราะห์เปรียบเทียบผล การศึกษากับงานของผู้อื่นให้เขียนไว้ในส่วนวิจารณ์ผลการศึกษา และการสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ให้เขียนไว้ในส่วนสรุปผลการวิจัย ผู้เขียนอาจมีหัวข้อย่อยในส่วนวิธีการศึกษา และ/หรือ ในส่วนผลการศึกษาได้แต่ไม่ควรมีจำนวนหัวข้อย่อยมากเกินไป

การจัดเตรียมต้นฉบับบทความ

1. การจัดรูปแบบบทความ

- 1.1 จัดหน้ากระดาษให้ได้ขนาด A4 โดยตั้งค่าน้ำกระดาษขอบบน 2.5 เซนติเมตร ขอบล่าง 2.5 เซนติเมตร ขอบซ้าย 3 เซนติเมตร และขอบขวา 2.5 เซนติเมตร ตั้งค่าแท็บ เริ่มต้นที่ 1.5 เซนติเมตร ตามด้วย 2 และ 2.5 ตามลำดับ
- 1.2 จัดบทความให้อยู่ในลักษณะเว้นบรรทัด single spaced
- 1.3 ใส่เลขหน้ากำกับทุกหน้าตรงมุมขวา ด้านบนของหน้ากระดาษ A4

2. บทความภาษาอังกฤษ

ชื่อเรื่อง : ไม่ควรเกิน 100 ตัวอักษรรวมเว้นวรรค ในชื่อเรื่อง ให้ใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 18 ตัวหนา

ชื่อผู้เขียน : อยู่ถัดลงมาจากชื่อเรื่อง ให้ใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 14 ตัวตรง และใส่เครื่องหมายดอกจัน (*) ในรูปแบบเชิงอรรถสำหรับผู้เขียนสำหรับติดต่อ (corresponding author) โดยชื่อผู้เขียนสำหรับติดต่อให้เขียนไว้เป็นลำดับแรก

ผู้เขียนสำหรับติดต่อ : รายละเอียดของผู้นิพนธ์ หน่วยงานที่สังกัด โทรศัพท์ โทรสาร อีเมลของผู้เขียนที่สามารถติดต่อได้ในระหว่างดำเนินการ ใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 12 ตัวธรรมดา

บทคัดย่อ (บทสรุป สำหรับบทความปริทัศน์) : ให้จัดหัวเรื่องบทคัดย่อ ไว้กึ่งกลางของหน้ากระดาษ ใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 16 ตัวหนา เนื้อความในบทคัดย่อ ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวธรรมดา หัวข้อคำสำคัญ (keywords) ไว้ชิดด้านซ้ายโดยใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 16 ตัวหนา เนื้อหาในคำสำคัญใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวธรรมดา สำหรับคำสำคัญแต่ละคำ ให้ใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นระหว่างคำสำคัญแต่ละคำ

เนื้อหาในบทความ : หัวเรื่อง Introduction Materials and Methods Results Discussion and Conclusions Acknowledgements และ References ให้ใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 16 ตัวหนา สำหรับเนื้อหาให้ใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 14 ตัวธรรมดา

ตาราง และรูปภาพ : ให้ใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 14 ตัวหนาสำหรับหัวตาราง และหัวรูปภาพสำหรับคำอธิบายตารางหรือรูปภาพให้ใช้ตัวอักษรขนาดเดียวกันแต่เป็นตัวธรรมดา ตารางต้องไม่มีเส้นสมมติตัวอักษรหรือตัวเลขที่นำเสนอนิรูปกราฟ หรือตารางต้องเป็นตัวอักษร Cordia New ขนาด 14 ตัวธรรมดา สำหรับคำอธิบายเชิงอรรถให้ใช้ตัวอักษรขนาด 12

3. บทความภาษาไทย

ชื่อเรื่อง : ไม่ควรเกิน 100 ตัวอักษรรวมเว้นวรรค ให้ใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 18 ตัวหนา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ชื่อผู้เขียน : อยู่ถัดลงมาจากชื่อเรื่อง ให้ใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 14 ตัวปกติ และใส่เครื่องหมายดอกจัน (*) ในรูปแบบเชิงอรรถสำหรับผู้เขียนสำหรับติดต่อ (corresponding author) โดยชื่อผู้เขียนสำหรับติดต่อให้เขียนไว้เป็นลำดับแรก

ผู้เขียนสำหรับติดต่อ : รายละเอียดของผู้นิพนธ์ หน่วยงานที่สังกัด โทรศัพท์ โทรสาร อีเมลของผู้เขียนที่สามารถติดต่อได้ในระหว่างดำเนินการ ใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 12 ตัวธรรมดา

บทคัดย่อ (บทสรุป สำหรับบทความปริทัศน์) : ให้จัดหัวเรื่องบทคัดย่อ ไว้กึ่งกลางของหน้ากระดาษ ใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 16 ตัวหนา เนื้อความในบทคัดย่อ ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวธรรมดา หัวข้อคำสำคัญ (keywords) ให้ขีดด้านซ้ายโดยใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 16 ตัวหนา เนื้อหาในคำสำคัญใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวธรรมดา สำหรับคำสำคัญ ให้เว้นวรรคคำสำคัญแต่ละคำ

เนื้อหาในบทความ : หัวเรื่อง บทนำ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย วิธีการดำเนินงานวิจัย ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของงานวิจัย สรุปผลการวิจัย เอกสารอ้างอิงให้ใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 16 ตัวหนา สำหรับเนื้อหาให้ใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 14 ตัวธรรมดา

ตาราง และรูปภาพ : ให้ใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาด 14 ตัวหนาสำหรับหัวตาราง และหัวรูปภาพสำหรับ คำอธิบายตารางหรือรูปภาพให้ใช้ตัวอักษรขนาดเดียวกันแต่เป็นตัวธรรมดา ตารางต้องไม่มีเส้นสมมติตัวอักษรหรือ ตัวเลขที่นำเสนอนิรูปกรภาพ หรือตารางต้องเป็นตัวอักษร Cordia New ขนาด 14 ตัวธรรมดา สำหรับคำอธิบาย เเงอรรถให้ใช้ตัวอักษรขนาด 12

การอ้างอิงเอกสาร

เอกสารที่นำมาอ้างอิงควรได้มาจากแหล่งที่มีการตีพิมพ์ชัดเจน อาจเป็นวารสาร หนังสือ หรืออินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ผู้เขียนเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารอ้างอิงทั้งหมด

การอ้างอิงในเนื้อหา (อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ)

- ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง เครื่องหมายจุลภาค (comma) และ ปีที่พิมพ์ เช่น (Smith, 2005)
- ถ้ามีผู้แต่งสองรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งสองราย เครื่องหมายจุลภาค และ ปีที่พิมพ์ เช่น (Smith and Xu, 2005) และให้ใช้เครื่องหมายเซมิโคลอน (;) คั่นกลางระหว่างเอกสารที่นำมาอ้างอิงมากกว่า 1 เอกสาร เช่น (Smith, 2005; Smith and Xu, 2005)
- ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วย et al., และปีที่พิมพ์ตามลำดับ (Smith et al., 2005)
- ให้เรียงลำดับการอ้างอิงตามลำดับพยัญชนะตัวแรกของชื่อผู้แต่ง เช่นเดียวกับลำดับการอ้างอิงในส่วนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงในเนื้อหา (อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย)

- ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างชื่อ-สกุลผู้แต่ง เครื่องหมายจุลภาค ตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (วิเชียร วิทย์อุดม, 2548)
- ถ้ามีผู้แต่งสองรายให้อ้างชื่อ-สกุลของผู้แต่งสองราย เครื่องหมายจุลภาค ตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (วิเชียร วิทย์อุดมและ พยอม สิงเสนห์, 2548)
- ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อ-สกุลของผู้แต่งรายแรก เว้นวรรคหนึ่งครั้ง เพิ่มคำว่า และคณะ เครื่องหมาย จุลภาคตามด้วยปีที่พิมพ์ตามลำดับ (พยอม สิงเสนห์ และคณะ, 2548)
- ให้เรียงลำดับการอ้างอิงตามลำดับพยัญชนะตัวแรกของชื่อผู้แต่ง เช่นเดียวกับลำดับการอ้างอิงในส่วนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงในเอกสารท้ายบทความ (สำหรับเอกสารฉบับภาษาไทย)

ผู้เขียนเขียนเอกสารอ้างอิงตามรูปแบบของ The American Psychological Association (APA Style)
ดังแสดงในรายละเอียดด้านล่าง

หนังสือ

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

รายงานทางวิชาการ

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่องานวิจัย. เมืองที่พิมพ์: หน่วยงานที่เผยแพร่.

วิทยานิพนธ์

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต/วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต.
ชื่อสถานศึกษา.

รายงานการประชุม

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเอกสารรวมเรื่องที่ได้จากรายงานการประชุม. วันเดือนปีที่จัด.
สถานที่จัด. เลขหน้า.

วารสาร

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่พิมพ์), เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

หนังสือพิมพ์

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปี เดือน วันที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์, เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ :

เว็บไซต์

ชวนะ ภวากันท์. (2548). ธุรกิจสปาไทยนำก้าวไกลไปกว่าเดิม. ค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2548, จาก
<http://www.businessstgai.co.th/content.php>.

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

สันต์ ธรรมบำรุง. (2543, มกราคม-มิถุนายน). กลไกที่สำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. วารสารสารสนเทศ, 1.
ค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2549, จาก http://arcbs.bsru.ac.th/docu_files/information1_1-3.doc.

หนังสือพิมพ์ออนไลน์ มีฉบับพิมพ์

ทินพันธ์ นาคะตะ. (2549, 4 กรกฎาคม). ในหลวง ศาล กับอำนาจอธิปไตย. [ฉบับอิเล็กทรอนิกส์]. มติชน.
ค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2549, จาก http://www.matichon.co.th/matichon/matichon_detail.php.

การอ้างอิงในเอกสารท้ายบทความ (สำหรับเอกสารฉบับภาษาอังกฤษ)

ผู้เขียนเขียนเอกสารอ้างอิงตามรูปแบบของ The American Psychological Association (APA Style)
ดังแสดงในรายละเอียดด้านล่าง

Periodical :

Journal article, one author

Tuomi, M. T. (2005). Agents of social change in education. *Community Development Journal*, 40, 205-211.

Journal article, three to six authors

Carlson, J., Kurato, Y., Ruiz, E., Ng, K. M., & Yang, J. (2004). A multicultural discussion about personality development. *The Family Journal*, 12, 111-121.

Journal article, more than six authors

Scarborough, D. A., Coblenz, W. K., Humphry, J. B., Coffey, K. P., Daniel, T. C., Sauer, T. J., et al. (2005). Evaluation of dry matter loss, nutritive value, and in situ dry matter disappearance for waiting orchardgrass and bermudagrass forages damaged by simulated rainfall. *Agronomy Journal*, 97, 604-614.

Journal article in press

Qin, G., Zhang, M., Dwyer, J. R., Rassoul, H. K., & Mason, G. M. (in press). The model dependence of solar energetic particle mean free paths under weak scattering. *The Astrophysical Journal*.

Journal paginated by issue

Caplan, G., Caplan, R. B., & Erchul, W. P. (1994). Caplanian mental health consultation : Historical background and current status. *Consulting Psychology Journal : Practice & Research*, 46 (4), 2-5.

Journal supplement

Fewtrell, M. S., Loh, K. L., Meek, J., Blake, A., Ridout, D., & Hawdon, J. M. (2005). Randomised, double blind trial of oxytocin nasal spray in mothers expressing milk for preterm infants. *Archives of Disease in Childhood*, 90 (Suppl. 2), 11.

Magazine article

Gawande, A. (2001, July 9). The man who couldn't stop eating. *The New Yorker*, 66-75.

Daily newspaper article

Hunsara, S. (2004, May 17). Driver, take me back to power. *The Nation*, p. 2A.

Book :

Book, one author

Pinel, J. P. J. (2003). *Biopsychology* (5th ed.). Boston : Pearson Education.

Book, two authors

Kubic, T., & Petraco, N. (2003). *Forensic science : Laboratory experiment manual and workbook*.
Boca Raton, FL: CRC Press.

Book, three to six authors

Watson, J. D., Baker, T. A., Bell, S. P., Gann, A., Levine, M., & Losick, R. (2004). *Molecular biology of the gene* (5th ed.). San Francisco : Benjamin Cummings.

Book, more than six authors

Cunningham, F. G., MacDonald, P. C., Gant, N. F., Leveno, K. J., Gilstrap, L. C., Hankins, G. V. D., et al.
(1997). *Williams obstetrics* (20th ed.). Stamford, CT : Appleton & Lange.

Edited book

Crapo, J. D., Glassroth, J., Karlinsky, J. B., & King, T. E., Jr. (Eds.). (2004). *Baum's textbook of pulmonary diseases* (7th ed.). Philadelphia : Lippincott Williams & Wilkins.

Chapter in an edited book

Alford, E. L. (2001). Midface lift. In B. J. Bailey, K. H. Calhoun, N. R. Friedman, S. D. Newlands, & J. T. Vrabec (Eds.), *Atlas of head & neck surgery-otolaryngology* (pp. 546-549). Philadelphia :
Lippincott Williams & Wilkins.

Chapter in a volume in a series

Rooney, A. (1992). Community nursing care and quality. In M. Johnson (Ed.), *Series on nursing Administration : Vol. 3*. The delivery of quality health care (pp. 119-131). St. Louis, MO : Mosby-Year Book.

Book Reviews

Baumeister, R. F. (1993). Exposing the self-knowledge myth [Review of the book *The self-knower : A hero under control*]. *Contemporary Psychology*, 38, 466-467.

Research Reports

Knodel, J., Saengtienchai, C., Im-em, W., & VanLandingham, M. (2000). The impact of Thailand's AIDS epidemic on older persons : Quantitative evidence from a survey of key informants. *Institute of Population and Social Research*, Publication No. 252. Nakorn Pathom, Thailand : Institute for Population and Social Research Mahidol University, Salaya Campus.

Unpublished Doctoral Dissertation or Thesis

Pannarunothai, S. (1993). *Equity in health: The need for and the use of public and private health services in an urban area in Thailand*. Unpublished doctoral dissertation, University of London.

Varitsakul, R. (2001). *The effectiveness of self-care participation promotion program on perceived self-care efficacy, disease control, and satisfaction of health care service in essential hypertensive patients*. Thesis, Mahidol University.

Conference Publication

Crespo, C. T. (1998, March). *Update on national data on asthma*. Paper presented at the meeting of the National Asthma Education and Prevention Program, Leesburg, VA.

Ortiz-lopez, A., Rebez, C., Ort, D., & Whitmarsh. (2001, July). *The green seed problem in canola*. Paper presented at the conference on American Society of Plant Physiologists [ASPP] : Plant Biology 2000, California.

Government Publication

National Institute of Mental Health. (1998). *Priorities for prevention research* (NIH Publication No. 98-4321). Washington, DC: U.S. Government Printing Office.

Electronic Source :

Journal online article

Macia, E., Paris, S., & Chabre, M. (2001). Binding of the PH and polybasic c-terminal domains of ARNO to phosphoinositides and to acidic lipids. *Biochemistry*, 40, 1496. Retrieved May 19, 2004, from <http://pubs.acs.org/cgi-bin/article.cgi/bichaw/2001/40/i05/pdf/bi005123a.pdf>.

Journal article, retrieved from database

Borman, W. C., Hanson, M. A., Oppler, S. H., Pulakos, E. D., & White, L. A. (1993). Role of early supervisory experience in supervisor performance. *Journal of Applied Psychology*, 78, 443-449. Retrieved October 23, 2000, from PsycARTICLES database.

Book

Bryant, P. J. (2002). *Biodiversity and conservation*. Retrieved May 18, 2004, from <http://darwin.bio.uci.edu/~sustain/bio65/Titlepage.htm>.

Abstract

Ghose, A. K. (2004, March). Global inequality and international trade. *Cambridge Journal of Economics*, 28, 229-252. Abstract retrieved May 18, 2004, from <http://cje.oupjournals.org/content/abstract/28/2/229>.

Daily newspaper

Czaja, G. (2004, February 6). Duke hopes senior day brings out best in team. *The Chronicle*. Retrieved May 18, 2004, from <http://www.chronicle.duke.edu/vnews/display.v/ART/2004/02/06/>.

Web sites, no author

New child vaccine gets funding boost. (2001). Retrieved March 21, 2001, from http://news.ninemsn.com.au/health/story_13178.asp.

ชื่อเรื่องภาษาไทย (Cordia New 18 pt. หน้า)
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ (Cordia New 18 pt. หน้า)

ชื่อ-สกุลภาษาไทย.....*² และ.....³

(Cordia New 14 pt. ปกติ)

บทคัดย่อ (Cordia New 16 pt. หน้า)

.....
.....
.....
.....(เนื้อเรื่อง Cordia New 14 pt. ปกติ).....
.....
.....
.....

คำสำคัญ : (หัวข้อ Cordia New 16 pt. หน้า) (เนื้อหา Cordia New 14 pt. ปกติ)

Abstract (Cordia New 16 pt. หน้า)

.....
.....
.....
.....(เนื้อเรื่อง Cordia New 14 pt. ปกติ).....
.....
.....
.....

Keywords : (หัวข้อ Cordia New 16 pt. หน้า) (เนื้อหา Cordia New 14 pt. ปกติ)

* รายละเอียดของผู้นิพนธ์ภาษาไทย (เนื้อหา Cordia New 12 pt. ปกติ) หน่วยงานที่สังกัด เบอร์โทรศัพท์ Email

1. บทนำ (Cordia New 16 pt. หน้า)

.....
.....(เนื้อเรื่อง Cordia New 14 pt. ปกติ).....
.....
.....
.....

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย (Cordia New 16 pt. หน้า)

(พูดถึง Model).....
.....
.....(เนื้อเรื่อง Cordia New 14 pt. ปกติ).....
.....

รูปภาพประกอบ 1 (Cordia New 14 pt. หน้า)

โมเดลของ.....

อธิบายตัวแปรแต่ละตัว ภายใต้โมเดลด้วยสมมุติฐาน โยงเข้า Hypotheses.....

.....
.....
.....(เนื้อเรื่อง Cordia New 14 pt. ปกติ).....
.....

สมมุติฐานการวิจัย 1 : (หัวข้อ Cordia New 14 pt. หน้า) (เนื้อหา Cordia New 14 pt. ปกติ)

.....

สมมุติฐานการวิจัย 2 : (หัวข้อ Cordia New 14 pt. หน้า) (เนื้อหา Cordia New 14 pt. ปกติ)

.....

3. วิธีการดำเนินงานวิจัย (Cordia New 16 pt. หน้า)

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (หัวข้อ Cordia New 14 pt. หน้า)

(เนื้อหา Cordia New 14 pt. ปกติ).....
.....

3.2 การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

(เนื้อหา Cordia New 14 pt. ปกติ).....

3.3 ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง

(เนื้อหา Cordia New 14 pt. ปกติ).....

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

(เนื้อหา Cordia New 14 pt. ปกติ).....

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล (เน้นอภิปรายผลตามสมมุติฐาน)

(Cordia New 16 pt. หน้า)

.....
.....(เนื้อเรื่อง Cordia New 14 pt. ปกติ).....
.....
.....
.....

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย (Cordia New 16 pt. หน้า)

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต (หัวข้อ Cordia New 14 pt. หน้า)

(เนื้อหา Cordia New 14 pt. ปกติ).....

5.2 ประโยชน์ของการวิจัย (หัวข้อ Cordia New 14 pt. หน้า)

(เนื้อหา Cordia New 14 pt. ปกติ).....

6. สรุปผลการวิจัย (Cordia New 16 pt. หน้า)

.....
.....(เนื้อเรื่อง Cordia New 14 pt. ปกติ).....
.....
.....
.....

เอกสารอ้างอิง (Cordia New 16 pt. หน้า)

ตามรูปแบบของ The American Psychological Association (APA Style)

แบบเสนอต้นฉบับ

วารสารการบัญชีและการจัดการ คณะการบัญชีและการจัดการ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ต.ขามเรียง อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม 44150

โทรศัพท์/โทรสาร 043-754333 ต่อ 3431/043-754422 E-mail: accbiz.journal@gmail.com, www.acc.msu.ac.th/journal

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย):

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ):

ผู้แต่งหลัก (ชื่อที่ 1)

ชื่อ-สกุล:

ชื่อและที่อยู่หน่วยงาน รหัสไปรษณีย์:

ผู้แต่งร่วม (ชื่อที่ 2)

ชื่อ-สกุล:

ชื่อและที่อยู่หน่วยงาน รหัสไปรษณีย์:

ผู้แต่งร่วม (ชื่อที่ 3)

ชื่อ-สกุล:

ชื่อและที่อยู่หน่วยงาน รหัสไปรษณีย์:

ที่อยู่ติดต่อ กรุณาระบุข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษ

Corresponding author :

First-last name :

Office address, postcode, tel., fax:

Cell phone: E-mail:

ต้นฉบับจัดอยู่ในผลงานประเภท

☐ ผลงานวิจัยเชิงประยุกต์ (applied research paper)	☐ ข้อคิดเห็นทางวิชาการ (comment)
☐ การพัฒนาแนวคิดทฤษฎี (theoretical paper)	☐ บทวิจารณ์หนังสือ (book review)
☐ ปรัชญา (critical review paper)	

โดยเป็นส่วนหนึ่งของ ☐ งานวิจัย ☐ วิทยานิพนธ์ (เอก) ☐ วิทยานิพนธ์ (โท) ☐ อื่นๆ (ระบุ)

คำรับรองจากผู้เขียน

“ข้าพเจ้า (และผู้เขียนร่วม) ขอรับรองว่า ต้นฉบับที่เสนอนี้ยังไม่เคยได้รับตีพิมพ์และไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นใด ข้าพเจ้า (และผู้เขียนร่วม) ยอมรับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้บรรณาธิการและกองบรรณาธิการมีสิทธิ์ตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ตีพิมพ์ให้แก่ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ข้อคิดเห็นใดๆ ในต้นฉบับเป็นความรับผิดชอบของข้าพเจ้า (และผู้เขียนร่วม) แต่เพียงฝ่ายเดียว”

ลงชื่อ..... วัน/เดือน/ปี.....

()

ผู้เขียนหลักชื่อแรก

พิมพ์ที่ : หอถ.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา 232/199 ถ.ศรีจันทร์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000
Tel. 043-466444 Fax. 043-466863 E-mail : klungpress@hotmail.com 2562 รหัส 08